imburgs agblad
Antılt
ıjdag 26 november 1993
75e jaargang nr. 279.
geversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,65

stitie mag Weijzen nog week vasthouden

Erkens uit protest 'in hongerstaking'

Van onze verslaggevers

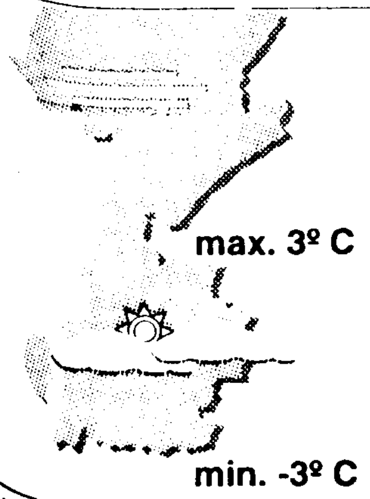
ASTRICHT – Oud-manager Hans Erkens van MVV is gisteren een erstaking begonnen. dat deelde zijn vrouw gisteravond mee in het ogramma Barend en Van Dorp van RTL-5. Erkens zou hiermee wil protesteren tegen zijn aanhouding in het onderzoek van justitie naar vermeende omkoping van FC Utrecht door MVV in het seizoen 1990/ 1. Erkens zou het gevoel hebben hij alleen maar is aangehouden als getuige te worden gehoord.

openbaar ministerie in Maastricht mag directeur Ron Weijzen MVV vanaf zaterdag nog maximaal een week gevangenhouden. heeft de Raadkamer van de htbank in Maastricht gisteren list. Het openbaar ministerie om gevangenhouding met twee ken gevraagd.

n Salomonsoordeel," oordeelt raadsman van Weijzen, mr. Max szkowicz. Hij had onmiddellijke eindiging van de voorlopige chtenis van de MVV-directeur geagd. Volgens de raadsman had stitie tijd genoeg gehad om andegetuigen te horen. stitie sluit verdere aanhoudingen g steeds niet uit.

et onderzoeksteam dat de zwartd- en omkopingsaffaire bij MVV der de loep neemt, was gisteren derom op bezoek in het stadion n de Geusselt. Het team liet onder dere computeruitdraaien maken. ok werden foto's gemaakt van de rkeerplaats bij het sponsorhome. e rekening die hiervoor werd ingend, zou ten onrechte bij MVV n ingediend. Het geld dat hiere was gemoeid, zou zijn aangend om (spelers van) FC Utrecht n te kopen.

MVV-voorzitter K. Dittrich maakte steravond ook bekend dat in het izoen 1994/1995 reinigings- en beiligingsbedrijf CSU de nieuwe artsponsor wordt. Volgens Dittrich heeft de Sphinx nog voor de MVV-affaire begon, al aangekond te zullen stoppen als hoofdsonsor. ttrich maakte ook bekend dat oemeester Sef Vergoossen nog zeer tot medio 1996 aanblijft bij de Maastrichtse club.

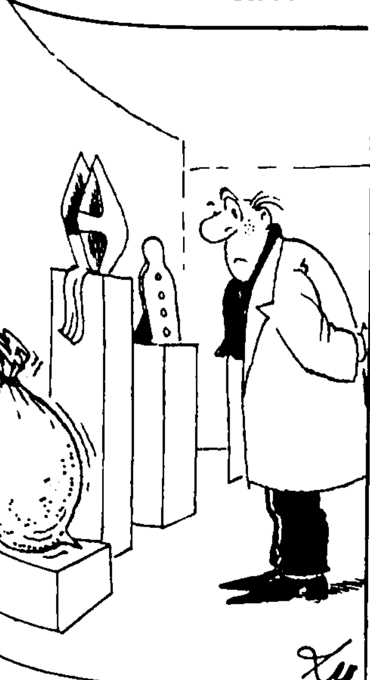
LATER ZONNIG

De ochtendmist of nevel gaat vandaag eerst over in laaghangende bewolking die maar moeizaam oplost. Vanmiddag zien we door de sluierbewolking de zon, maar het blijft heiig en droog. Er waait een zwakke oostenwind. De middagtemperatuur loopt op tot 3 graden. Vannacht daalt het kwik naar -3 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 08.18 onder: 16.32
maan op: 14.57 onder: 05.19
MORGEN:
zon op: 08.19 onder: 16.31
maan op: 15.25 onder: 06.25

Expositie over Sint Nicolaas in Rotterdam

„Help!"

Aladdin (zie tekening): Een sprookje van een meesterwerk uit de droomfabriek van Walt Disney.
PAGINA 2

Bewoners en verpleegkundigen van de vier psychiatrische ziekenhuizen in Limburg zijn vandaag bij het gouvernement tekeergegaan tegen een voorgenomen bezuinigingen van zeven miljoen gulden.
PAGINA 17

Piet Raymakers kwam goed uit de startblokken in de zesde editie van JIM, waar Rob Ehrens weer zijn baas van vijf jaar geleden heeft teruggevonden.
PAGINA 23

Met het ontslag van de bondscoach in een eerste aanzet gegeven tot de zuivering van het voetbal in Frankrijk.
PAGINA 25

Lijk gevonden in bos Arcen

Van onze verslaggeefster

ARCEN – In een bos bij de Lingsforterweg in Arcen hebben enkele jagers gistermiddag rond half vijf het stoffelijk overschot aangetroffen van een tot nu toe onbekend persoon.
De jagers troffen omgewoelde aarde aan. Toen een van hen op de plek ging kijken zag hij een hand boven de aarde. Daarop werd de politie ingeschakeld.
Het eerste onderzoek bleef door de invallende duisternis beperkt tot het afzetten van de omgeving en het bewaken van de vindplaats. Volgens de politie is er sprake van een misdrijf. Vandaag wordt het onderzoek door twaalf politiemensen voortgezet.

Takenpakket van bedrijfsverenigingen drastisch ingekrompen

Arbeidsbureau verzorgt ww

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Arbeidsbureaus moeten ww-uitkeringen gaan toekennen en verstrekken. Minister De Vries (Sociale Zaken) steunde gisterochtend dit voorstel van de enquêtecommissie sociale zekerheid. Daarmee is de rol van de bedrijfsverenigingen, waarin werkgeversorganisaties en vakbonden de dienst uitmaken, bij de ww uitgespeeld.

Wel waarschuwde De Vries dat de arbeidsbureaus eerst hun huidige taken (bemiddeling) goed moeten uitvoeren. De arbeidsbureaus worden sinds enkele jaren gezamenlijk bestuurd door overheid, werkgevers en werknemers. Het resultaat daarvan dient eerst te worden afgewacht.

De Vries benadrukte dat het weren van de sociale partners bij de uitvoering van de werknemersverzekeringen, niet de oplossing is voor de problemen. Ook de Tweede Kamer, kabinet en de ministeries hebben hun steentje bijgedragen aan de chaos bij de uitvoering van de ww, wao en Ziektewet die de enquête-commissie in beeld heeft gebracht.

'Blunder'

Staatssecretaris Wallage (Sociale Zaken) stelde dat nog deze kabinetsperiode de uitvoering op orde moet worden gebracht. „Daartoe is het kabinet ten volle bereid", aldus Wallage. Het kabinet wil, in navolging van de enquête-commissie en een Kamermeerderheid, af van de bedrijfstakgewijze indeling van de bedrijfsverenigingen. De bedrijfsverenigingen voeren de werknemersverzekeringen uit. In plaats daarvan moeten deze fuseren tot regionale organisaties, die samenwerken met de arbeidsbureaus. De Sociaal Economische Raad (SER) moet daarover snel advies uitbrengen.

Het CNV liet gisteren in een reactie weten dat het aantal bedrijfsverenigingen moet worden uitgebreid tot één per cao. Afschaffing van de bedrijfsverenigingen zou volgens bestuurder A. de Geus van de christelijke vakcentrale een 'historische blunder' zijn.

De Geus voorspelt verambtelijking van verantwoordelijkheden als de wao in handen zou komen van centraal gestuurde regionale kantoren. Het gevaar van afwenteling wordt er volgens hem alleen maar groter door. Voor een op vermindering van het aantal uitkeringsgerechtigden gericht beleid is medewerking van werknemers en werkgevers nodig, stelt De Geus.

Zie ook pagina 18
● CDA-bewindslieden wilden nieuwe ingreep in wao

● *Een Duitse vrachtwagen, geladen met chemische stoffen, is gisterochtend op de autoweg Venlo-Eindhoven (A67) ter hoogte van Liessel gekanteld en in een sloot terechtgekomen. Een grote vogel vloog tegen de voorruit van de auto waardoor de chauffeur de macht over het stuur verloor. De chemische stoffen leverden geen gevaar op voor de omgeving. Het verkeer kon lange tijd slechts gebruik maken van één rijstrook. Dat leidde tot lange files. De chauffeur raakte slechts licht gewond.* Foto: JEROEN KUIT

Heitmann geen bondspresident

DRESDEN – Steffen Heitmann, de minister van Justitie van de Duitse deelstaat Saksen, heeft zich gisteren teruggetrokken als presidentskandidaat van het CDU van bondskanselier Helmut Kohl. Die zei het besluit van zijn kandidaat te betreuren maar te respecteren. Hij noemde de campagne die tegen Heitmann is gevoerd „beschamend".

Heitmann, die tot september een onbekende was voor het publiek, stond de afgelopen weken bloot aan zware kritiek wegens zijn conservatieve stellingname en geldt als de meest omstreden man van Duitsland. De kandidaat raakte onder meer in opspraak door zijn, voor velen pijnlijke, uitlatingen over het nazi-verleden van Duitsland, over Europa, werkende vrouwen en buitenlanders.

Bondskanselier Kohl liet gisteravond weten dat hij is afgestapt van het idee dat de volgende bondspresident een Oostduitser moet worden. De drie coalitiepartners, de CDU van Kohl, de Beierse zusterpartij CSU en de liberale FDP, gaan nu samen op zoek naar een nieuwe, gemeenschappelijke kandidaat.

Zie verder pagina 5
● CDU is eindelijk van Heitmann af

Moordaanslag op premier Egypte

CAIRO – Bij een mislukte aanslag van moslim-extremisten op de Egyptische premier Atef Sedki zijn gisteren een dode – een elfjarig schoolmeisje – en achttien gewonden gevallen. De verantwoordelijkheid voor de aanslag werd opgeëist door de Jihad (Heilige Oorlog), de groepering die ook verantwoordelijk is voor de moord op president Anwar Sadat in 1981.

De politie heeft inmiddels twee verdachten voor verhoor meegenomen. De in een geparkeerde auto verstopte bom ontplofte voor de deur van een basisschool in de voorstad Heliopolis bij Cairo, nadat de premier al met zijn autostoet was gepasseerd.

Premier Liberia-Peters treedt onverwacht af

Antilliaanse regering dient alsnog ontslag in

WILLEMSTAD – Het Antilliaanse kabinet heeft gisteren zijn ontslag ingediend bij de gouverneur. Maria Liberia-Peters is tevens onverwacht afgetreden als minister-president en zal dus niet demissionair aanblijven als premier. Zij doet dit "om haar moverende redenen," zo meldt de voorlichtingsdienst van de regering. Drie weken geleden al besloot de regering om op 25 februari volgend jaar vervroegde verkiezingen uit te schrijven, maar trad toen nog niet formeel af. Dat gebeurde gisteren wel, omdat er onvoldoende steun was in het parlement nadat St. Eustatius uit de coalitie stapte.

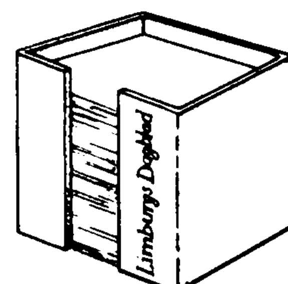
Gisterochtend heeft premier Liberia-Peters de ontslagbrief van haar kabinet aangeboden aan de gouverneur. Die moet besluiten of hij het ontslag aanvaardt en of het kabinet demissionair aanblijft óf wordt vervangen door een zaken- of interimkabinet.

De roep om een zakenkabinet klinkt de laatste dagen luid op de Benedenwindse Eilanden. De coalitiepartner UPB op Bonaire was hier voorstander van. De partij van premier Liberia-Peters, de PNP, ziet echter het nut niet in van een zakenkabinet voor de korte tijd die er rest tot de verkiezingen.

Bij het opstappen van het kabinet-Liberia is een eigenaardig staatsrechtelijk pad bewandeld dat nogal wat onduidelijkheid te weeg heeft gebracht. Drie weken geleden besloten de coalitiepartners het kabinet op te heffen, omdat de basis om verder te regeren te smal was geworden. Het kabinet steunde nog slechts op de kleinst mogelijke meerderheid in het parlement. Het diende echter nog geen formeel ontslag in bij de gouverneur en bleef dus gewoon doorregeren, omdat er nog belangrijke lopende zaken waren, zoals de Toekomstconferentie, die niet door een demissionair kabinet kon worden behartigd. Bovendien bleek het organisatorisch niet mogelijk om al verkiezingen voor te bereiden in verband met het referendum. Beide worden door dezelfde dienst, het Bevolkingsbureau, georganiseerd. De verkiezingsdatum blijft 25 februari.

bioscopen

● HEERLEN
Royal: Aladdin, do t/m zo om 18.30 en 20.45 uur. Za en zo ook om 14.30 en 16.30. Ma t/m wo om 18.15 en 20.30 uur. Wo om 14 uur **Rivoli:** Jurassic park, vrij t/m zo om 18.30 en 21.15. Do-ma T/m wo ook 18 en 20.30 uur. Za en zo om 13.30 en 16 uur. Wo ook om 14 uur. **Maxim:** The Firm, dag om 20 uur. Za en zo ook om 14 en 17 uur. **H5:** Aladdin (Ned), dag. 14, za zo en wo ook 16.15 uur. Aladdin (Engels), dag. 18.45 en 21 uur. Hard Target, dag. 14.15, 18.15 en 20.45 uur, za zo en wo ook 16.30 uur. Za extra om 23.30 uur. The Real Mc Coy, dag. 14.30 en 18 uur. Za extra om 23.15 uur. Rising Sun, dag. 14.30 en 18 uur. Za extra om 23 uur. Tina, dag. 20.30, za extra om 23.15 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur. **Filmhuis De Spiegel: Samba Traoré, zo 21 uur.**

● KERKRADE
Wijngrachttheater: Lorenzo's Oil, wo 20 uur.

● SCHAESBERG
Autokino: Hard Target, do 20 uur, vr en za 20 en 22.15 uur, zo 18.45 en 21 uur, ma t/m wo ook 20 uur. Bambi, zo 17 uur.

● MAASTRICHT
Mabi: Aladdin (Ned), dag. 18.30 21.15 uur, za en zo ook om 13.45 en 16.15. En wo ook 14.15 uur. Rising sun, dag. 18.30 21.15 uur, za, zo en wo ook 14.30 uur. Tina, dag. 18.30 en 21.15 uur, za, zo en wo ook 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur. Jurassic Park, dag 18 uur. Za, zo en wo ook om 14.30 uur.. **Ciné-K:** The piano, dag. 21 uur. **Cinema-Palace:** The firm, dag. 20.30 uur. Jurrasic park, dag. 18 en 21 uur, wo ook 14.30 uur. The fugitive, dag. 18, wo ook 14.30 uur. Aladdin (Ned). dag om 19 en 21.30. Za, zo en wo ook 14 en 16.30 uur. **Lumière:** Trois Couleurs: Bleu, dag. om 20. uur, Le Journal d'une femme de chambre, dag. 20.30 uur. Die bittere Tränen der Petra von Kant, dag. 22 uur.

● *Sean Connery en Wesley Snipes in 'Rising Sun'*

● GELEEN
Roxy: Hard Target, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14 en 20.30 uur. Jurassic Park, dag. 20.30 uur, za, zo en wo om 14 en 20.30 uur.

● SITTARD
Forum: Aladdin, dag. 20.30 uur, za, zo en wo ook om 14 uur. The Firm, dag om 20.30 uur.

● ECHT
Royal-MicroRoyal: The Real McCoy, do t/m di om 20.30 uur. Jurassic park, dag 20.30 uur, zo ook om 14.30. Bambi, wo 14.30 uur.

● ROERMOND
Royal: Aladdin, do t/m wo 20.30 uur, za, zo en wo 14.30 uur. **Royaline:** Jurassic Park, do t/m wo 20.30 uur. Zo en wo om 14.30 uur.

Robin Williams plus 600 vaklui leveren spectaculaire 'Aladdin'

De Geest steelt de show

DOOR RIJK VAN ROTTERDAM

In de Disney-studio's zijn alle registers weer eens opengetrokken, dit keer voor een tekenfilmversie van het klassieke Arabische sprookje 'Aladdin'. In de regie van de Disney-veteranen John Musker en Ron Clements, die ook verantwoordelijk waren voor 'De kleine zeemeermin' (1989), hebben meer dan 600 tekenaars en technici aan 'Aladdin' gewerkt. Het resultaat is een spectaculair avontuur met veel indrukwekkende effecten, maar ook met humor voor jong en oud en liedjes, passend in de Amerikaanse musicaltraditie, gecomponeerd door Alan Menken en geschreven door Howard Ashman en Tim Rice.

Aladdin is een jongen van de straat, die in het oude Arabische rijk Agrabah dagelijks op het dievenpad moet om in zijn levensonderhoud te voorzien. Het aapje Abu is zijn compagnon. Agrabah wordt geregeerd door de Sultan, wiens beeldschone dochter Jasmine maar niet aan de man wil. Ze loopt zelfs weg uit het paleis om eindelijk eens iets te kunnen doen wat ze zelf wil. In de stad werkt ze zich echter in de nesten en weet Aladdin haar op het laatste nippertje te redden. Hij raakt tot over zijn oren verliefd op Jasmine, maar hoort dan dat ze een prinses is en dus verder onbereikbaar voor hem.

● *Het vliegend tapijtje, aapje Abu en Aladdin in het wereldsucces 'Aladdin'.*

Wonderlamp

Intussen doet grootvizier Jafar de ene na de andere vergeefse poging om een wonderlamp uit de Tovergrot te halen. Met behulp van die lamp wil hij de macht van de Sultan overnemen. Alleen een 'ruwe diamant' blijkt evenwel tot de lamp te kunnen doordringen en die 'ruwe diamant' is Aladdin.

Deze krijgt de lamp inderdaad in handen en bevrijdt daarmee de Geest, een veel aandacht vragende persoonlijkheid die drie wensen van Aladdin in vervulling kan doen gaan. Aladdin wenst een prins te zijn, om zo alsnog met Jasmine te kunnen trouwen, maar met al zijn pracht en praal heeft hij het hart van de prinses nog niet zomaar veroverd. En dan gooit ook de boosaardige Jafar nog roet in het eten.

De film 'Aladdin' was waarschijnlijk een fraai, maar doorsnee Disney-sprookje geworden, als niet acteur Robin Williams was ingehuurd voor de stem van de Geest.
In de studio sloeg hij al improviserend min of meer op hol en gaf een kostelijke parodie weg op de Amerikaanse film- en televisiewereld. De film moest worden aangepast, de Geest eiste de absolute hoofdrol voor zich op. Volwassen kijkers zullen Arnold Schwarzenegger, Ed Sullivan, Groucho Marx, Jack Nicholson, Arsenio Hall en nog tal van andere sterren en tv-persoonlijkheden in de imitaties herkennen; voor de kinderen, die hier geen boodschap aan hebben, heeft de Geest genoeg andere grappige gedaantes in petto. En er is nog het vliegende tapijtje, dat ook zo een eigen willetje heeft.

Onmogelijk

De regie van de Nederlandse nasynchronisatie was in handen van Arnold Gelderman. Dat houdt zonder meer een kwaliteitsgarantie in, maar de 'act' die Robin Williams als de Geest heeft gemaakt, is onmogelijk te evenaren. Pierre Bokma is dan ook zo verstandig geweest dat niet te proberen en een professionele eigen interpretatie aan de Geest te geven.
'Aladdin'; het is lachen en griezelen, in spanning zitten en zwijmelen en vooral, van begin tot eind, je ogen uitkijken.

Te zien in H5 en Royal in Heerlen, Cinema Palace en Mabi in Maastricht en Forum Sittard

recensie

Vrouwvriendelijke bankrover in 'The Real McCoy'

Niemandalletje van Kim Basinger

DOOR RIJK VAN ROTTERDAM

Weer zo'n 'vrouwvriendelijke' film uit Hollywood; oftewel een succesformule nog eens benut, maar dan met een vrouwelijke in plaats van een mannelijke held. Een vrouwelijke bankovervaller, die hadden we voor zover ik weet nog niet gehad. In ieder geval is die er in 'The real McCoy' van Russel Mulcahy.
Kim Basinger is in de titelrol 'super-vrouw', oer-moeder en 'sexy lady'.
Hoe 'vrouwvriendelijk' is dat eigenlijk? Hadden bakvissen voor de oorlog in hun romannetjes ook niet al mondige heldinnen? Maar goed, een vrouwelijke bankovervaller dus, Karen McCoy. Ze werkt pricipieel zonder wapens, maar met de meest verfijnde apparatuur. Geen kluis is veilig voor haar, maar op een keer wordt ze door een compagnon (Terence Stamp) verraden en draait ze de bak in.

● *Kim Basinger in een scene uit 'The Real McCoy'.*

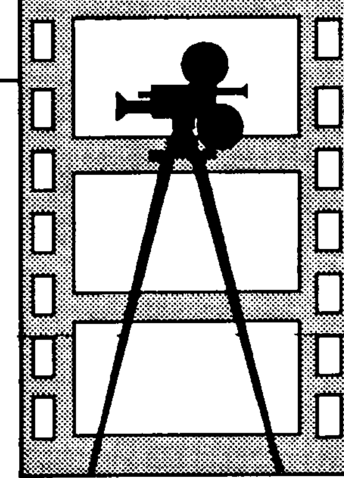
Als ze haar straf heeft uitgezeten, is ze vast van plan met haar zoontje een eerlijk bestaan op te bouwen. Maar de vader (Gailard Sartain) van dat zoontje ontpopt zich bij terugkeer uit de bajes als een geniepige slapjanus. En hoe vind je met een strafblad een baan? En wat doe je als die gehate compagnon van weleer je per se voor een hele grote kraak wil hebben en om je daartoe te bewegen desnoods je zoontje ontvoert?
Dan zwicht je, echter niet zonder een plan in te bouwen waardoor die gladjakkers uiteindelijk de pineut zullen zijn. Gelukkig heb je dan inmiddels een vriendje (Val Kilmer), dat je niet alleen heel goed kan helpen, maar waarmee je ook nog wel eens lang en gelukkig zou kunnen leven.

Karakter

In andere niemendalletjes dan 'The real McCoy' was Kim Basinger het aanzien als actrice nog enigszins waard, zoals in 'Blind date' en 'My stepmother is an alien'. Dan ging het evenwel om komedies, een niet te veronachtzamen genre dat bovenal technisch acteren (timing!) vereist. Nu heeft ze een meer serieuze rol, waarin het vooral om het karakter (inlevingsvermogen!) gaat. En daar blijkt ze vooralsnog niet voor in de wieg te zijn gelegd.

Regisseur Mulcahy maakte van 'Highlander', met Sean Connery en Christopher Lambert, zo'n succes dat er een 'Highlander 2' kwam, met de ondertitel 'The quickening' (gevolgd door onder meer 'Ricochet'). Op een tweede 'Real McCoy' reken ik (liever) maar niet.

Te zien in H5 Heerlen en Royal-Microyal Echt

● *Rainer Werner Fassbinder, vlak voor zijn dood in 1982.*

Erfenis Fassbinder belicht in Lumière

DOOR ROB DE KAM

'Fassbinder is dood, maar zijn films zijn nog springlevend', zo besluit Henk Camping het voorwoord van de brochure 'Rainer Werner Fassbinder, science & fiction'. Het boekje verscheen ter gelegenheid van het door het Utrechtse theater 't Hoogt georganiseerde retrospectief van de Duitse filmmaker dat vanaf 25 november ook te zien is in het Maastrichtse filmhuis Lumière.

Een grotere dooddoener dan die van Hoogt-directeur Camping is natuurlijk nauwelijks denkbaar: vanzelfsprekend leven regisseurs door in hun films. En dat geldt zeker voor roemruchte cineasten als de tien jaar geleden overleden Rainer Werner Fassbinder.
Het probleem bij dit soort retrospectieven is dat ze zich wat al te vaak concentreren op wat al bekend is (in Nederland is op dit moment ook weer het zoveelste Pasolini-retro aan de gang), en daarmee de overleden filmmakers negeren die een retrospectief veel harder nodig hebben. Want hoeveel regisseurs zijn er niet van wie de films in principe ook 'springlevend' zijn, maar van wie het oeuvre in de praktijk morsdood is, omdat het nooit meer gedraaid wordt. Dat kun je van Fassbinder niet zeggen.

Opgloeien

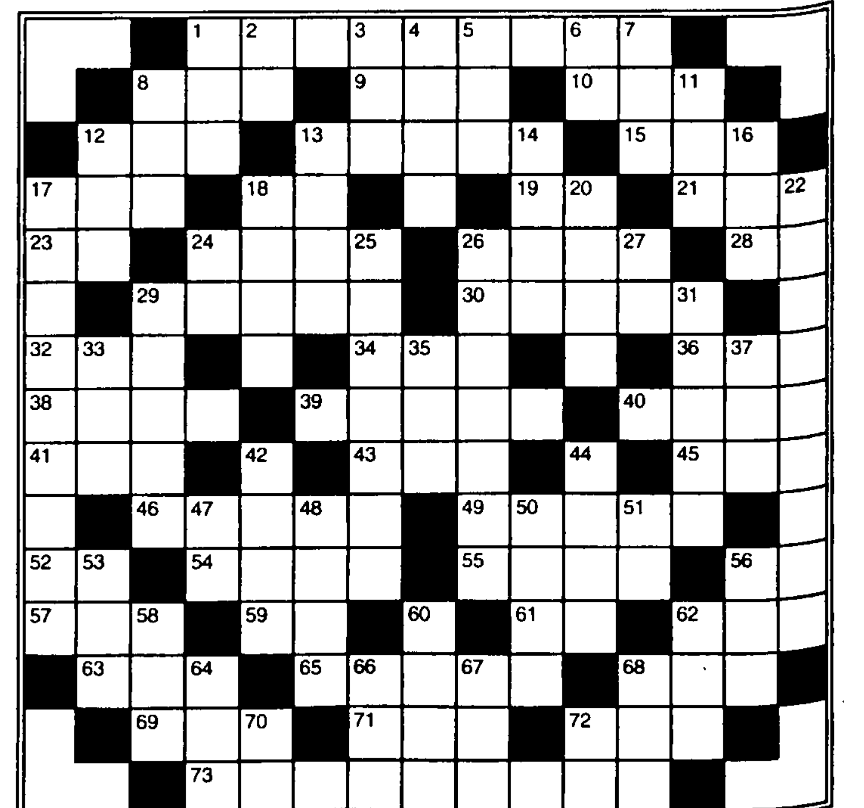
Er zijn overigens best goede redenen te bedenken om de erfenis van Fassbinder weer eens tegen het licht te houden. De in 1946 in het Beierse Bad Wörishofen geboren regisseur wist namelijk als geen [...] het Duitse heden en verleden [...] te lichten. Terecht vraagt A[...] Förster zich in haar bijdrage [...] begeleidende brochure af wat [...] binder niet voor interessante [...] had kunnen maken over de a[...] situatie, nu Duitsland be[...] wordt door de gevolgen van de [...] dervereiniging en opgloeiende [...] senhaat.

Het is zeker ook interessant [...] zien wat er nu van Fassbi[...] films overblijft. Heeft zijn [...] ons nu nog iets te bieden? Da[...] zowel mee als tegen. Fassbi[...] betrokkenheid met zijn eigen [...] rij in 'Warnung vor einer hei[...] Nutte' uit 1970 doet bijvoorb[...] hopeloos gedateerd aan, hoewe[...] ze kroniek van een filmploeg [...] der geld op zich wel een even [...] welijk als helder tijdsdocume[...] Wat zag de kunstzinnige elite [...] die jaren lelijk uit, en wat werd [...] der het mom van creatieve vrij[...] dodelijk vervelend navelgesta[...]

Slordig

Het herzien van 'Warnung vor e[...] heilige Nutte' maakt ook weer [...] duidelijk dat Fassbinder, zeke[...] zijn jonge jaren, een slordig film[...] ker was: de technische afwer[...] laat vaak te wensen over. G[...] Fassbinders enorme produktiv[...] (zo'n veertig projekten in min[...] dan twintig jaar) hoeft dat ook [...] te verbazen. Maar Fassbinder, [...] autodidact, leerde van elke film [...] hij maakte, totdat hij in zijn la[...] werk (waaronder de mammoetp[...] duktie 'Berlin Alexanderplatz') [...] hoge graad van technische perfe[...] bereikt had.

puzzel van de dag

P&P E2345

1	60	36	18	68	47	52	29	12	65	40	30	16	3	26

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** Grieks vers; **8** dwaas; **9** weefsel; **10** dwaas; **12** vreemd; **13** tegenvaller; **15** boom; **17** vis; **18** verlichting; **19** aangehaald werk; **21** stutpaal; **23** spil; **24** ren; **26** meisjesnaam; **28** bos; **29** buurt; **30** uitbouw; **32** insekt; **34** snelle loop; **36** tijdmaat; **38** evenveel; **39** streng; **40** zangstuk; **41** ontkenning; **43** meisjesnaam; **45** waterdiepte; **46** autopech; **49** pl. in Gelderl.; **52** voltooid; **54** wandelhoofd; **55** kleur; **56** Ver. Naties; **57** afgunst; **59** Public Relations; **61** heilige; **62** ton; **63** gevangenis; **65** opbrengst; **68** bergplaats; **69** vaatwerk; **71** zoogdier; **72** Eng. bier; **73** klantenkring.

VERTIKAAL: **1** grondsop; **2** eerstkomend; **3** kunst; **4** tijding; **5** ik; **6** voegw.; **7** snel; **8** steeg; **11** vertraging; **12** plant; **13** kasteel; **14** twee; **16** nihil; **17** witte wortel; **18** loterij; **20** waakdienst; **22** acteur; **24** Frans lidw.; **25** beroep; **26** Eerste Kamerlid; **27** zangnoot; **29** handvat; **31** wijde; **33** lofdicht; **35** lof; **37** huisider; **42** vogel; **44** drijvende; **47** waterhoogte; **48** Romeins keizer; **50** windrichting; **51** de dato; **53** Europeaan; **56** ambacht; **58** zeil; **60** kijken; **62** overgave; **64** kledingstuk; **66** vr. munt; **67** sportterm; **68** overvloed; **70** milliliter; **72** lengtemaat.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 2001
HORIZONTAAL: **1** harpoenschieter; **13** os; **14** Peru; **15** eend; **16** L.O.; **17** rat; **18** lek; **19** ge; **21** bof; **23** tel; **25** km; **26** aldus; **28** alk; **30** linie; **32** Abel; **33** braam; **35** twee; **36** re; **37** leuk; **39** mare; **41** m.n.; **42** ader; **43** turf; **44** Sr.; **46** Oder; **48** Lima; **49** cd; **51** Linz; **53** tijdig; **55** tree; **57** onnet; **59** mud; **60** moker; **61** w.g.; **62** rak; **64** aar; **65** Lt.; **66** neb; **68** spa; **69** as; **71** stro; **72** lint; **74** be; **75** kersenbrandewijn.

VERTIKAAL: **1** Hongaar; **2** as; **3** p.p.; **4** oeros; **5** eraf; **6** nut; **7** cel; **8** heet; **9** [...] inkel; **10** e.d.; **11** el; **12** Roemeen; **20** Elbe; **21** bulldozer; **22** vla; **24** literator; 25 kiem; **27** de; **28** ark; **29** kam; **31** [...] NW; **33** buret; **34** matig; **38** eed; **40** [...] rum; **44** Slowaak; **45** ring; **47** rijm; **48** [...] lid; **49** ceel; **50** dertien; **52** N.N.; **54** [...] dun; **56** R.K.; **58** tante; **60** maand; **63** [...] kern; **64** apin; **67** bob; **68** sla; **70** Se[...] **71** s.s.; **73** te; **74** bij.

Winwoord: MACHTSOVERWICHT

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	f 28,40
per kwartaal	f 85,20

Per acceptgiro:

per maand	f 29,65
per kwartaal	f 86,45
losse nummers	f 1,65
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de pottenproever

recept

Salade van Noorse garnalen

DOOR HUUB MEIJER

In plaats van Noorse garnalen zijn ook andere soorten garnalen of scampi te gebruiken. Zelfs crabsticks zijn geschikt voor deze salade.
Benodigdheden voor dit voorgerecht voor 4 personen: 1 krop lollo bianco, 1 rijpe avocado, 1 roze grapefruit, 200 g Noorse garnalen, 3-4 el neutrale olie, 1-2 el notenolie, 1 thl Limburgse mosterd, 1-2 el azijn, peper, zout, verse dragon en bieslook.
Kijk garnalen na op eventuele ongerechtigheden. Maak een vinaigrette door olie, notenolie, mosterd, azijn, peper en zout dooreen te kloppen. Knip bieslook zeer fijn en voeg dit aan vinaigrette toe.
Schil grapefruit dik en wip partjes vruchtvlees tussen vliezen uit. Schil avocado en neem pit uit vruchtvlees. Snijd vruchtvlees in blokjes.
Was en droog lollo bianco en scheur van harde kern. Doe sla, partjes grapefruit, blokjes avocado en garnalen in grote slakom en schenk hierover vinaigrette. Schep alles enkele malen luchtig dooreen en verdeel salade over 4 bordjes.

Nederlanders geven recordbedrag uit aan vakantiereizen

DEN HAAG – Nederlanders hebben dit jaar weer meer aan vakanties in zowel binnen- als buitenland uitgegeven. Voor het eerst is de grens van tien miljard gulden overschreden. Dat blijkt uit cijfers van de Stichting Continu Vakantie Onderzoek (CVO) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

In 1992 gaven de binnen- en buitenlandse vakantiegangers 9,9 miljard gulden uit. Dit jaar steeg dat naar 10,3 miljard. Volgens een woordvoerder van het CVO blijkt uit de cijfers dat vakantie steeds meer een basisbehoefte wordt in plaats van een luxe. „Je zou eigenlijk een daling verwachten omdat het slecht gaat met de economie en er toch meer mensen werkloos zijn geworden. Mensen zijn ook niet korter, of minder of dichterbij op vakantie gegaan."

Er gingen dit jaar 6,8 miljoen Nederlanders naar het buitenland, 3 procent meer dan in 1992 toen er 6,6 miljoen Nederlanders over de grens gingen. De buitenlandse vakantiegangers gaven procentueel gezien meer geld uit: namelijk 8,4 miljard tegen 8,1 in 1992 (plus 4 procent). De meest populaire vakantiebestemming is nog steeds Frankrijk (27 procent), op grote afstand gevolgd door Duitsland (11). Populair waren verder reizen naar Oost-Europa, Noord-Amerika, het Verre Oosten, en Spanje. Het aantal reizigers naar laatstgenoemde bestemming steeg voor het eerst in vijf jaar.

Binnen Nederland werden 4,8 miljoen binnenlandse vakantiegangers geteld. Dat zijn er evenveel als vorig jaar maar ze gaven wel meer geld uit. „Vakantiegangers gaan toch kennelijk wat vaker naar een museum of uit eten wanneer ze met mooi weer gewoon voor de tent waren blijven zitten," aldus de woordvoerder van het CVO. Nog steeds gingen de meeste mensen naar de badplaatsen, maar er was een teruggang, vermoedelijk door het slechte weer. De Veluwe en Drenthe trokken duidelijk meer vakantiegangers.

Vooral oudere onderwijzers willen jaar vrijaf

Veel leraren hebben wel oren naar sabbatsverlof

AMSTERDAM – In het onderwijs bestaat grote belangstelling voor het zogenoemde sabbatsverlof. Ruim 51 procent van het personeel wil er graag een tijdje tussenuit als die mogelijkheid wordt geboden. Van de leerkrachten en het onderwijsondersteunend personeel weet 35 procent nog niet zeker of het met dergelijk verlof wil, maar heeft wel belangstelling. Slechts 13,5 procent heeft helemaal geen interesse.

Dat blijkt uit een enquête onder bijna 300 personeelsleden van scholen in Amsterdam, Rotterdam en Kampen.

De belangstelling is het grootst onder de groep die vijf tot tien jaar in het onderwijs zit. De meeste geënquêteerden (75 procent) gaven aan dat ze het liefst voor een constructie kiezen waarbij ze vijf jaar een deel van hun salaris sparen (uitgegaan wordt van 20 procent) en dan een jaar verlof hebben.

De belangstelling blijkt niet erg af te hangen van functie, geslacht, inkomen of burgelijke stand. Zowel leerkrachten als onderwijsondersteunend personeel, zoals conciërges, voelen wel voor een sabbatsverlof. Bij het middenkader is de interesse iets minder. Ook blijkt het voor de belangstelling weinig uit te maken of mensen een volledige baan hebben of in deeltijd werken. Als gekeken wordt naar de situatie thuis, dan is de belangstelling onder alleenstaanden met kinderen opvallend hoog, aldus de onderzoekers.

Als reden om te kiezen voor sabbatsverlof geven de meeste geënquêteerden aan dat ze er een tijdje tussenuit willen om afstand te nemen van het dagelijks werk en niet gebukt te hoeven gaan onder werkdruk. Relatief veel vrouwen geven aan dat ze op reis willen of zich op hun loopbaan willen oriënteren, mannen zeggen vaker dat ze tijd voor hun gezin willen vrijmaken.

Zowel de onderwijsbonden, minister Ritzen en de fracties in de Tweede Kamer zien veel in de mogelijkheid van sabbatsverlof. Het past in hun streven om een baan in het onderwijs aantrekkelijker te maken. Ritzen liet onlangs wel weten dat wat hem betreft een deel van het verlof aan bijscholing moet worden besteed. De bonden zijn daar tegen.

Nieuwe parlementaire enquête niet op voorhand uitgesloten

Onderzoek in gezondheidszorg

Van onze parlementaire redactie

N HAAG – De Tweede Kamer gaat een onderzoek doen r de ontwikkelingen in de gezondheidszorg vanaf 1987. Het erzoek zal zich vooral richten op de vraag hoe het mogelijk dat geen enkel kabinet, ondanks vergaande plannen, erin is laagd de gezondheidszorg te hervormen. Indien betrokke- weigeren de Kamer de nodige inlichtingen te geven, kan loten worden van het onderzoek een parlementaire enquête maken.

hebben de Kamercommissies de Volksgezondheid en de suitgaven gisteren besloten. r het onderzoek komt er een ciale Kamercommissie bestaanuit zes leden. Die wordt komen- week samengesteld. In de missie nemen experts op de teren volksgezondheid en finan- zitting. Het onderzoek moet r 1 april 1994 klaar zijn. De infor- ie moet worden gebruikt bij de inetsformatie.

gens het PvdA-Kamerlid Netebos, voorzitster van de werk- ep van Kamerleden die het plan eft opgesteld, is er bewust nu niet loten tot een parlementaire en- te. Een 'full-dress' enquête zou gens haar teveel tijd kosten en tijd is er niet.

elenbos sloot echter niet uit dat commissie straks alsnog om en- te-bevoegdheid vraagt. Zij kan mensen oproepen en onder ede en. Het PvdA-Kamerlid ver- cht dat onder meer de particuliere verzekeraars niet zondermeer bereid zullen zijn het achterste van hun tong te laten zien.

Sinds 1987 zijn er drie plannen geweest voor de hervorming van de gezondheidszorg: het plan-Dekker (CDA), het plan-Dees (VVD) en het plan-Simons (PvdA). Geen van drieën is doorgevoerd. De Kamer wil nu onderzoeken hoe dat is gekomen. Verder wordt nagegaan wat het effect is geweest van het overbrengen van delen van de zorg uit het ziekenfonds naar de awbz.

Ook wordt bezien welke standpunten de politieke partijen, direct betrokkenen en bewindslieden sinds 1987 hebben ingenomen over de toekomst van de gezondheidszorg. Volgens Netelenbos zijn die standpunten steeds veranderd. Daaruit moet lering getrokken worden voor de toekomst. „Het is voor de sector een ramp als er per regering een nieuw plan komt dat nooit volledig wordt doorgevoerd," aldus het Kamerlid.

Woede na moord op leider

● Op tal van plaatsen in de bezette Gazastrook wierpen woedende Palestijnen gisteren barricades op. Bij de hevige onlusten raakten tientallen personen gewond. Foto: EPA

onder medewerking geen bewaking konvooien'

Owen dreigt Bosnië an lot over te laten

Van onze redactie buitenland

RAJEVO – Als de Bosnische re- ing niet meewerkt om een einde n de oorlog te maken zullen VN- litairen niet langer worden inge- om hulptransporten te bewaken. t dreigement heeft bemiddelaar rd Owen van de EU (de vroegere G) gisteren geuit.

en zei dat de moslims een com- mis moeten sluiten, zoals dat s voorgesteld in het twee maan- en geleden door Sarajevo afgewe- n vredesplan. Blijven de moslims eigeren, dan zullen landen geneigd zijn de bewaking van hulptransporten in te trekken, zodat de drie partijen in Bosnië het verder maar moeten zien uit te vechten en de ellende onder de burgerbevolking zal voortduren, aldus Owen in Londen. De konvooien zullen in dat geval „zo goed mogelijk" worden voortgezet, aldus Owen, die liet doorschemeren dat hij weet dat vrachtwagens met hulpgoederen zonder militaire bewaking een speelbal van de strijdende partijen zijn.

Woordvoerder Bill Aikman van de VN-vredesmacht zei dat de strijdende partijen zich houden aan de vorige week gemaakte afspraak om geen hulpkonvooien meer lastig te vallen. De vrachtwagens die woensdag in Midden- en Oost-Bosnië waren uitgereden, werden gisteren terugverwacht bij hun bases om nieuwe hulpgoederen te laden. In Midden-Bosnië zijn meer dan een miljoen mensen van hulp afhankelijk. Zij zullen de dupe worden als het dreigement van Owen wordt doorgezet. Mogelijk gokt de EU-bemiddelaar erop dat de druk uit de bevolking op Sarajevo toeneemt en dat de moslim-regering in gewetensnood komt.

De presidenten van Servië en Kroatië alsmede de leiders van de Bosnische partijen worden maandag in Genève verwacht voor een poging het vredesoverleg weer op gang te krijgen.

Israëli's bang voor bloedige wraakacties

Ernstige onlusten Gaza na dood Hamas-activist

GAZA – De toenadering tussen Israëli's en Palestijnen is gisteren onder grote druk komen te staan door hevige botsingen tussen inwoners van de bezette Gaza-strook en eenheden van het Israëlische leger. Daarbij zijn tenminste 29 mensen door schotwonden gewond geraakt. Vier van hen zijn er zeer slecht aan toe.

De onlusten waren de bloedigste sinds de ondertekening op 13 september van het akkoord tussen Israël en de PLO. Zij braken uit naar aanleiding van de dood van Imad Akl, een leider van de strijdgroep Ezzedin Qassem van de islamitische Hamas-beweging, die woensdag door een undercover-eenheid van het Israëlische leger werd gedood.

Volgens het leger zou Akl schuldig zijn geweest aan de dood van elf Israëlische militairen, één burger en vier van collaboratie verdachte Palestijnen. Premier Jitschak Rabin noemde Akl's dood woensdag „een groot succes voor het leger en de veiligheidsdiensten. De moordenaars moeten weten welk lot we voor hen in petto hebben."

De bezette gebieden reageerden massaal met protesten op de dood van de 24-jarige activist, die volgens Palestijnse getuigen door de Israëli's met een antitankraket van het dak van een huis werd geschoten en wiens lichaam in stukken en brokken bijeen werd geraapt. Winkels in de Gaza-strook gingen dicht na een oproep van Hamas tot een driedaagse rouwstaking en zo'n 5.000 mensen woonden gisteren Akl's begrafenis bij. Vervolgens braken op verscheidene plaatsen betogingen uit, waarbij barricades werden opgeworpen en met stenen werd gegooid.

De Qassem-brigade van Hamas heeft gedreigd Akl's dood te vergelden. In een communiqué aan de Israëlische stafchef Ehud Barak herinnerde de brigade eraan dat zij de dood van twee van haar andere commandanten nog niet zo lang geleden heeft gewroken met de ontvoering van drie Israëlische militairen, die daarna werden gedood. Het leger kreeg het consigne de komende dagen „maximale waakzaamheid" in acht te nemen.

Janmaat vrijuit

DEN HAAG – De rechtbank in Den Haag heeft gisteren de dagvaarding nietig verklaard die was uitgevaardigd tegen Tweede-Kamerlid Janmaat van de Centrumdemocraten en tegen de CD. Het Openbaar Ministerie wilde Janmaat vervolgen wegens diverse discriminerende uitlatingen, aanzetten tot haat en belediging van buitenlanders.

In de dagvaarding is volgens de rechtbank niet duidelijk aangegeven welke passages strafbaar zouden zijn en ook niet waarom Janmaat verantwoordelijk zou zijn voor artikelen die hij niet zelf heeft geschreven. De dagvaarding voldoet niet aan de eisen van het Wetboek van Strafrecht volgens de rechtbank. Het openbaar ministerie heeft de mogelijkheid een nieuwe dagvaarding uit te brengen.

Anti-discriminatie-organisaties hebben gisteren onmiddellijk kritiek geleverd op de voorbereiding door het Openbaar Ministerie van de strafzaak tegen Janmaat en zijn partij. „Het Openbaar Ministerie heeft niet alle zorgvuldigheid in deze zaak betracht," aldus de Anne Frank Stichting. Het Landelijk Bureau Racismebestrijding en het Nederlands Centrum Buitenlanders zijn verbaasd en teleurgesteld. De organisaties beraden zich op mogelijke acties, maar wachten eerst het hoger beroep af dat het Openbaar Ministerie inmiddels heeft aangetekend.

Conflict rond Bomers lijkt onoplosbaar

HAARLEM – Het conflict tussen de priesterraad van het bisdom Haarlem en bisschop H. Bomers is nog niet opgelost. In een gezamenlijk beraad is besloten een commissie in het leven te roepen die een uitweg moet zoeken.

De priesterraad en Bomers zijn tijdens het beraad tot de conclusie gekomen dat de situatie in het bisdom zowel bestuurlijk als pastoraal volkomen is vastgelopen. De commissie moet inventariseren waar de belangrijkste knelpunten liggen van het beleid van de bisschop en heeft de opdracht zwaarwegende adviezen uit te brengen aan de bisschop over diens toekomstige beleid.

punt uit

● Tv-actie

Circa 150 medewerkers van de Avro en NCRV hebben gistermiddag besloten nog geen acties te voeren tegen hun werkgevers. In plaats daarvan gaven zij CNV, FNV en de journalistenbond NVJ opdracht nieuwe onderhandelingen te starten met de werkgevers over het sociaal plan en de salarisopbouw in het samenwerkingsorgaan Sus, waarin Avro, KRO en NCRV hun personeel gaan onderbrengen. Tegelijk bereidt een comité van Avro- en NCRV-mensen een actieplan voor. Vandaag zullen de bonden de directies uitnodigen voor nieuw overleg.

● Burgers

Het militaire bewind in Nigeria heeft gisteren de vorming van een regering bekendgemaakt waarin burgers in de meerderheid zijn. In deze federale ministerraad zitten politici van de twee verboden politieke partijen. De regering valt onder de Voorlopige Raad, het hoogste machtsorgaan in Nigeria waarin ook aanhangers van de democratisering zitten. Van de 32 leden van de regering zijn er slechts twee militair.

● Protest

Honderdduizenden Spanjaarden hebben gisteravond betoogd tegen de afbraak van de sociale voorzieningen door het kabinet van premier Felipe Gonzalez. De betogers gingen in tientallen grote steden de straat op om hun ongenoegen kenbaar te maken over het beleid van de socialistische regering.

● Ira

Het Iers Republikeins Leger (Ira) wil vrede in Noord-Ierland, maar zal de wapens niet laten zwijgen in ruil voor een plaats aan de onderhandelingstafel, aldus een verklaring van de organisatie gisteren. De regering van de Britse premier John Major eist van de Ira eerst een eenzijdig en permanent staakt-het-vuren voordat hij bereid is de politieke arm van de Ira, Sinn Fein, toe te laten tot de vredesonderhandelingen.

● Brigade

Het Deense parlement heeft gisteren besloten tot de oprichting van een internationale brigade die kan deelnemen aan operaties in VN- of Navo-verband. De eenheid zal 4.500 manschappen tellen en vanaf 1995 inzetbaar zijn.

● Romancier

Anthony Burgess, één van de grootste en meest produktieve hedendaagse Britse schrijvers, is gisteren op 76-jarige leeftijd overleden in Londen. Burgess, auteur van de indertijd omstreden roman 'A Clockwork Orange', stierf na een langdurige ziekte. Burgess heeft meer dan 50 romans op zijn naam staan. Hij had een zeer brede belangstelling: hij schreef taalkundige verhandelingen, essays over mode en de geschiedenis daarvan, alsmede concerten en musicals.

● Straatverbod

De 42-jarige Hooglandse neparts B.H. mag gedurende een jaar niet in de omgeving van het woonhuis van een voormlig patiënte in Amersfoort komen. Ook mag hij op geen enkele wijze contact met haar opnemen. Bovendien moet hij de vrouw 5.000 gulden betalen voor het leed dat hij haar heeft aangedaan. Dat heeft de president van de rechtbank in Utrecht bepaald in het kort geding dat de vrouw tegen H. had aangespannen. Terwijl hij haar onder hypnose had gebracht, heeft de nep-arts de vrouw verscheidende keren seksueel misbruikt. Ook gaf hij haar ondeskundig injecties en plaatste hij naalden in haar lichaam die hij onder stroom zette. De behandeling leidde ertoe dat de vrouw, die aangewezen is op een rolstoel, ernstige lichamelijke klachten kreeg. Ook psychisch raakte zij volkomen in de war en werd geheel afhankelijk van H., die daarvan misbruik maakte.

Verdachte fantaseert erop los en heeft waterdicht alibi

Moordenaar Andrea Luten loopt nog steeds vrij rond

Van onze correspondent

ASSEN – De moordenaar van de 15-jarige Andrea Luten uit Ruinen loopt naar alle waarschijnlijkheid nog vrij rond. Justitie in Assen heeft sterke aanwijzingen dat de 19-jarige dienstplichtig soldaat R. C.F. uit Smilde, die aanvankelijk bekende het meisje op 10 mei in de Gijsselterbossen te hebben gewurgd, de moord heeft verzonnen.

De 46-jarige F.W.N. uit Smilde, die vorige week eveneens werd aangehouden als verdachte, heeft volgens Justitie niets met de zaak te maken. Hij is inmiddels vrijgelaten, omdat is vastgesteld dat de man op de dag van de moord in Barneveld was.

Hoewel F. tijdens de verhoren treffende details over de moord op Andrea wist te vertellen, heeft Justitie ernstige twijfels over de betrouwbaarheid van zijn verklaringen. Hij schijnt werkelijkheid en fantasie niet uit elkaar te kunnen houden. Bovendien heeft F. een 'alibi', waardoor hij niet de dader kan zijn.

Een en ander betekent vrijwel zeker dat het onderzoek in de moordzaak weer terug is bij af. F. blijft voorlopig achter de tralies. Justitie wil de zaak nog tot de bodem toe uitzoeken. Bovendien wordt de betrokkenheid van F. bij pogingen tot verkrachting van twee vrouwen in het Duitse Seedorf en in het Asserbos in Assen verder onderzocht.

Vanwege de gedetailleerde verhalen die hij wist te vertellen, concludeerde Justitie aanvankelijk dat de 19-jarige Smildenaar soldaat Raymond F. bij de moord op Andrea Luten betrokken moest zijn geweest of over inside-informatie moest beschikken. Het leek volgens de Drentse persofficier mr. S. Tempel onwaarschijnlijk dat hij zijn verklaring zo treffend had kunnen fantaseren. F. kan echter volgens zijn 'alibi' op de dag van de moord niet in de Gijsselterbossen zijn geweest.

De dienstplichtig militair, gelegerd bij het 41 Pantsergeniebataljon in het Duitse Seedorf, bekende tijdens verhoren vlot dat hij op maandag 10 mei omstreeks het middaguur door zijn 46-jarige plaatsgenoot F.W.N. zou zijn opgehaald uit de legerkazerne in Seedorf. Het tweetal zou vervolgens in de rode Ford Fiësta van N. naar de bossen bij Gijsselte zijn gereden. Ze gingen wel vaker samen op pad. Op een asfaltweggetje in de bossen zagen ze, zo verklaarde F., een meisje fietsen dat hen opviel. Volgens F. sneed N. haar met zijn auto en sleurde het meisje het bos in. F. ging er achteraan en toen Andrea weerstand bood, wurgde hij haar. F. en N. sloegen daarna op de vlucht, aldus bekende F.

Een belangrijk onderdeel van het scenario ontbrak echter. Zo kon F. niet aangeven op welke wijze Andrea was aangesproken en hoe zij zover van haar gebruikelijke fietsroute op het asfaltweggetje was beland. Twee dagen later trok F. zijn bekentenis in, maar een dag later vertelde hij opnieuw Andrea te hebben vermoord. Zijn verklaringen werden volgens mr. Tempel steeds warriger en hij begon verschillende zaken door elkaar te halen.

Justitie begon steeds meer aan zijn verhaal te twijfelen. Vooral nadat uit onderzoek bleek dat hij op 10 mei blijkbaar de hele dag in Seedorf was geweest. Dit werd bevestigd door een verklaring van een medesoldaat, met wie F. op die dag een heidebrand had geblust en op avondoefening was geweest. Ook hadden ze samen een arts bezocht. Het bezoek aan de arts werd vastgelegd in F.'s dokterskaart. Bovendien had de groepscommandant van de kazerne hem tijdens de drie appèls op 10 mei niet gemist.

Justitie denkt binnen enkele dagen de uitslag van het DNA-onderzoek binnen te hebben. In drie haren die op het lichaam van Andrea werden gevonden is DNA-profiel vastgesteld. Dat wordt nog vergeleken met het DNA van F.

Limburgs Dagblad piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Aannemersbedr. Frenken GmbH vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. ploegen: METSELAARS, ijzervlechters en betontimmerlieden. Goede sociale voorzieningen en hoog loon. Inl. tel. 04406-42592.

Wolf Europabouw vraagt voor langdurige projecten in Duitsland erv. BETONTIMMERLIEDEN. ☎ 04499-4899. Na 13.00 u. 04499-4479.

Gevr. repr. persoon. Goede omgang met mensen, voor avondwerk, in de DIERENSECTOR. Goede bijverdienste. Br.o.nr. B-04865, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Aktion WEINACHTSGELD! Schnell, schnell ab sofort jede woche DM 350,- dazu verdienen. Kurzinfo. tel. 09-49.240518025, vr. und sa.: 10.00 tot 17.00 uhr.

Aktie KERSTGELD! Vlug, vlug meteen elke week bijverdienen DM 350,-. Korte info tel. 09-49-240518025, vrijdag en zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.

Gevraagd bediening restaurant: ONTBIJTHULP, kamermeisje, afwas-/poetshulp + administratieve hulp. Hotel-rest. "de Oude Geul", Gulpen. Tel. 04450-1254.

Gevr. leerling VERKOOPSTER, plusm. 18 jr.; fulltime verkoopster met erv.; part-time verkoopster, plusm. 18 jr. Traiteur-Slagerij Jos Aben, Hoensbroek. Tel. 045-212813.

Gevraagd persoon met AANNEMERSPAPIEREN B en U. Br.o.nr. B-04874, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

City Tax Kerkrade BV zoekt nog enkele nette parttime CHAUFFEURS voor de weekenden. Soll. na tel. afspraak van ma. t/m vr. van 9.00-17.00 uur 045-452323.

Gevraagd COLPORTEURS die ervaring hebben in de tijdschriftenbranche. Leeft. 20-30 jr. U kunt uw eigen tijd indelen en bepaald dus zelf wat u verdient. Zeer hoge provisie. Tel. 04950-41191.

PORTIER gevraagd voor 's zaterdags in disco. Telefoon: 045-213350 na 12.00 uur.

Kamers

Mooie gemeubileerde KAMER te huur. Holtskuilenstr. 1, Eygelshoven.

Te huur mooie ruime kamer omgeving BRUNSSUM/Sittard. ☎ 04492-3421.

KAMERS te huur met volpension, enkel voor alleenst. heren. Tel. 045-214804.

Gem. zit/slpk. omg. HEERLEN, te huur voor meisje of alleenst. dame. 045-223970.

KAMERS te huur met kost, verzorging en huiselijk verkeer. Tel. 045-729784.

OG te huur

Te huur te GELEEN zelfst. woning, ƒ 885,- per maand incl. stookkosten. Telefoon 04493-4245.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

HUIZEN gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners. 045-728671.

AMBY-Maastricht. Te koop mooi ruim halfvrijst. woonhuis met garage. Telefoon 043-625594 na 19.00 uur.

Te k. BELEGGINGSPAND in centr. Geleen, bovenwoning verhuurd, opbrengst ƒ 1.525,- p/mnd.; winkel leegstaand. Telef. 046-515284 na 18.00 uur.

Bedrijfsruimte

Te huur aangeb. LOODS 290 m2, met of zonder buitenterrein gelegen Abdissenbosch/Landgraaf. Tel. na 19.00 uur 045-316238.

Te huur LOODS (bedrijfsruimte) 42 m2, hg. 3.5 mtr., vierkolomshefbrug en krachtstr. aanw. ƒ 450,- p. mnd. Telef. 045-256215.

Te koop 6-persoons PAARDENRECREATIEWAGEN, type marathonwagen. Telefoon 04408-2746.

Master HETELUCHTKANONNEN. Frissen, Tuin & Park B.V., Valkenburg/Houthem. ☎ 04406-40338.

Ook in '94 géén Rai, daarom op 4 december met de bus naar de AGRITECHNICA in Frankfurt. Info: G. Queisen ☎ 046-582640

Transacties

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen i.v.m. EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Bouwen/Verbouwen

MULLER, kunststof-, aluminium en houten ramen-deuren-puien, zeer interessante prijzen, vraag vrijblijvende prijsopgave. Tel. 09-49.245142768 of 045-253538.

Bouwmaterialen & Machines

Daboma dak- en bouwmat. BV
Groothandel in alle soorten dakmaterialen o.a. dakrollen; isolatie; zinken dakgoten; zink op maat; daktrim; ontluchtingen; dakafvoeren; lichtkoepels; balkhout; trespa; terrastegels; PVC materialen; enz.
Openingstijden ma. - vrij. 8.00-17.00 u., zat. 8.00-12.00 u.
Ons nieuw adres:
Voltastraat 18-20, Landgraaf
Industrieterrein Strijdhagen. ☎ 045-314763

J.V.D. vloer- en WANDTEGELS tegen inlevering van deze adv. 10% korting, lijm en voegsel gratis franco thuis. De Hut 7, Gulpen, ☎ 04450-1970. Openingstijden ma t/m vrij 13.00-18.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur.

Te koop gebruikte MATERIALEN: cv radiatoren, gevelkachels, kantelpoorten, deuren met kozijn, diverse ramen met kozijn, balken, planken en keepers. Telef. 045-212191.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Auto's

Schade-auto
BMW 325i Cabriolet, bwj. '87, zwart met achterschade, vr.pr. ƒ 20.500,-. ☎ 045-226869 b.g.g. 327108.

Daihatsu Quadflieg
Terreinauto's
Daihatsu Feroza DX '91
Daihatsu Rocky '89
Suzuki SJ 410 geel kent. '83
Stationcars
Opel Kadett combi '89
Automatics
Fiat Uno Matic 60 '87
Toyota Tercel aut. '84
Audi 100 2.3E nw.type '91
Camper/bestel
Ford Transit camper
Toyota Hi-Ace lang en verhoogd '88
Diesels
BMW 524TD 147.000km '89
ANWB gekeurde auto's
Audi 100 2.3E nw. type '91
Alfa 33 1.3 '87
Peugeot 205 Accent '89;
Mazda 323 LX '90;
BMW 735i div. access. '87
BMW 316 rood '85
Daihatsu TS '86
Ford Scorpio 2.0 CL '86
Honda Civic 13 S '89
Lada 2105 1500 '90
Mazda 323 1300 LX '86
Citroën 1.4 BX '85
Citroën AX Sport '87
Nissan Sunny coupé 1.6 '87
Nissan Primera 1.6LX '91
Mini 1000 XE '88
Ford Escort 1400 3-drs '86
Opel Kadett 12 S '87
Opel Kadett 12 S '86
Opel Kadett 13 S '86
Kadett 12 S sport.uitv. '85
Opel Kadett 12 S wit '85
Opel Kadett 1400i life '90
Opel Astra 1600i GLS '91
Opel Ascona 16 GT '86
Opel Corsa 13 S '83
Opel GTi '69
VW Golf 1.8i '88
VW Polo coupé '90
VW Jetta 13 S 4-drs '89
Volvo 360i '87
Volvo 340 '87
Div. Opel Vectra's '89 t/m '92
Div. inruilers v.a. ƒ 500,-.
Reeweg 112, Landgraaf
☎ 045-321810.

Te k. RENAULT 20 TS, bwj. '82, i.g.st., APK okt. '94, ƒ 1.250,-. ☎ 045-723649.

Proficiat!

Sinds 5 jaar het adres voor gezellig-uit in Heerle[n]
La Bamba
Proficiat
Haus Remy
das Gasthaus mit Pfiff.
Südstrasse 226, Herzogenrath/Kohlscheid.

Goedemorgen Fien
Proficiat
Toen 5 - Nu 50
Martin en Maria, Jo en Rita

Hartelijk gefeliciteerd met jullie
40 jarig huwelijk
Kinderen en kleinkinderen.

70 jaar
Proficiat, tot vanav[ond]

SKODA type 105 S, bwj. '89, APK, in zeer goede staat, ƒ 2.650,-. ☎ 045-721474.

Te k. Toyota CELICA 16V, bwj. '90, nieuwe 16", inr. mog., pr. ƒ 28.750,-. Telef. 043-618210 of 043-640885.

Te k. VW GOLF GTi, kleur wit, bwj. '86, 15" RH-velgen, cd-install., alarm, vr.pr. ƒ 9.750,-. Tel. 045-312384.

Te koop VW GOLF MX, type '81, APK-gek. 11-'94, i.z.g. st., ƒ 1.900,-. ☎ 045-317675.

VW GOLF GTi model '81, groen, APK 4-'94, ƒ 4.500,-. Zien is kopen! ☎ 045-464508.

Te koop VW CADDY Turbo Diesel, Amerik. uitv., kl. aubergine, APK 13-11-'94, div. extra's. Feldbiss 158, Kerkrade. ☎ 045-352377.

Te koop VOLVO 343, bouwjaar '79. Spoorstraat 101, Geleen.

Te k. gevr. AUTO'S auto's, schade/defec[t] bezw. 045-727742/72...

Te k. gevr. loop-, slo[op]
Schadeauto
Ik betaal de hoogste ... Limburg. Tel. 045-27...

Te k. BMW 728i ... bwj. '86, wegens ... pleet, airco, ABS, ... stand 85.000, in ... Telef. 045-463873.

Te koop BMW 524 ... mantzwart, bwj. eind ... velgen, km.st. 165.0... mogelijk, prijs ƒ ... Telefoon 045-729902.

BMW 318 i, bwj. '86, zwart, 4-drs., APK ... vele extra's. 045-41318...

Te koop CITROËN 2... (eend) zeer mooi, ... '86, km.st. 56.000, ... 045-272599 b.g.g. 2721...

Herintr. vr. zkt werk op commerc./ADMINISTRATIEF gebied v. 20 u.p.wk. Opl. o.a. HBSA, WP 5.1, goede kennis mod. talen. ☎ 046-378152.

Schilder
kan nog binnen-, schilder- en behangwerk aannemen, met winterschilderskorting. Vraag ook prijs buitenwerk voor 1994. Vrijblijvende prijsopgave ☎ 045-320550.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Bunij Bouwbedrijf BV vraagt met spoed colonne
Metselaars & timmerlieden
voor Duitsland.
Melden bij Dhr. Bindels. Telefoon 045-217358.

Geka Bouw GmbH vraagt met spoed vakbekwame METSELAARS voor Duitsland. Tel. 046-755732.

Ab sofort gesucht KLINKERMAURER für Deutschland. Nur mit Erfahrung. Telef. 09-49.2418.75449, 9.00-12.00 u.

Nette erv. VERKOOPSTER gevraagd voor onze slagerij voor 3 dagen per week. Fa. slagerij Kapell, Tudderenderweg 104, Sittard. Telefoon 046-512197.

Gevraagd THUISNAAISTER omg. Schimmert. Tel. 04404-2696.

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550
Geen Verkoop! Geen kosten

Geef aan niemand opdracht!
Praat eerst eens met Mr. Cornelis Brorens, makelaar, over de verkoop van Uw huis. Geleen, 046-750318.

Het is er weer Stienstra's nieuwste
Huizenmagazine
Bel voor gratis toezending 045 - 71 22 55.

Susteren
Centrum. Vrijst. witte villa met inpand. gar., fraaie tuin, royale hal, 3 grote praktijkruimtes evt. te gebruiken als slaapk., woonk. ca. 65 m2 met open haard, grote eetkeuken met compl. install., dakterras, slaapk., luxe badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en toilet.
Prijs ƒ 535.000,- k.k. 7703
INL. STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
Telefoon: 045 - 71 22 55

Te koop
gevraagd woonhuizen
In diverse prijsklassen.
Directe aankoop mogelijk!!
Geen verkoop, geen kosten!
LIVAC bv
Akerstr. Nrd. 11, Brunssum.
Telef. 045-220550

Voerendaal
Perfect onderhouden vrijstaande, met garage geschakelde, woning (1987), met mooie tuin. L-vorm. woonkamer, keuken met compl. aanbouwkeuken, garage met vliering, 3 slaapk., luxe badk., vaste trap zolder met 4e slaapk. Prijs ƒ 249.000,- k.k. Inl. Paul Crombag O.G. ☎ 046-580087.

HINT VAN SINT:
Handgebreide centrale verwarming
VANAF
ƒ 54,95
EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Uit voorraad leverbaar HETELUCHTKANONNEN met of zonder thermostaat, nu speciale prijzen. J. Spons, Eijsden, ☎ 04409-3500.

Te koop 1½ paards TRAILER '90 in prima staat; 3-jarige fruitbomen: 100 Cox's, 130 Elstar, 130 Jonagold. Telef. 045-751896.

Te koop GEVRAAGD veehouderij of akkerbedrijf, 25 - 40 Ha, evt. pacht over te nemen, regio Zuid-Limburg.Br.o.nr. B-04880, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TEBBEN koeltechniek koelkast/diepvriesreparaties met garantie. Voor part. geen voorrijkosten. ☎ 045-460471.

Sinterklaas

Sint NICOLAAS- en Zwarte Piet-kostuum, te huur en te koop. Mgr. Schrijnenstr. 31, Heerlen. Tel. 045-717608.

Te huur gevraagd

Te huur gevr. in Zuid-Limburg pand voor PRIVÉHUIS liefst vrijstaand. Br.o.nr. B-04788, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Campers

Merc. 407D camper met mostard-opbouw. W. Feyts Auto's, Vaesrade 61, Vaesrade, ☎ 045-243317.

Bel 045-719966 Piccolo's voor méér en snel resultaat Bel 045-719966

MEISJES gevraagd voor club Mirabelle. Tel. 045-217407, na 22.00 uur 045-427120. Tevens escort.

Dringend meisje gezocht v.d. dag-, avond- en weekenddienst. Bij gezellig privéhuis YVONNE te Kerkrade. ☎ 045-425100.

Rijpe vrouwen zkn. sexkontakt 50 cphm 06-350.300.88

Bij u in de buurt (nog) geheime sexadresjes. 100 cpm Kies discreet 06-340.350.99

Nieuw!!! 33+ contact, bel met de heetste, rijpe vrouwen: 06-96.33 (100cpm)

Nieuw (!) homo-direct-apart met hele hete jongens & mannen 06-98.78 (100cpm)

Mijn dromen komen uit **Erotifoon** 06-320.320.12 ƒ 1,- p.m.

Tanja ging met haar handen onder mijn rokje **Lesbi-Live** 06-320.323.12 ƒ 1,- p.m.

!!!Grieks!!! Marcha v. achter 100 cpm **06-96.18**

Nymf Linda Geniet v. 2 kanten 100 cpm **06-320.320.14**

Perverse sex m. **jonge vrouwen** 06-340.340.90

(50ct.p/m) "Kijk ik heb al m'n haartjes afgeschoren! Mag ik nu zonder badpak zwemmen? **Oh niet zo diep!"** 06-340.340.21.

Sex for Two Wacht op je beurt voor een live privé beurt. 06-320.370.80 - 75 cpm

Dikke Vrouwen Live. Voor 'n livegesprek met mollige vrouwen, enorme bollen. **06.98.70**

EROX! De lekkerste vrouwen en meisjes voor een livegesprek met jou! 100 cpm **06*95*06.**

Club 06- Special Sex Draai eerst 06-320.320 en dan voor
SM 25 Onderdanig, ze doet wat je wilt
Hetero 26 onze meisjes zijn overal voor in
Lesbisch 45 mm... meisjes onder elkaar
Meesteres 46 schiet op! Ze zit te wachten
Lolita 47 Jong en ondeugend
Heerlijk live 48 sexen live opgenomen
Meegenieten 60 de spannendste sex. 100 cpm

Grieks met een rijpe vrouw. Haar lichaam trilt van opwinding als ze voorover bukt naar jou. 75 cpm. **06-320*327*17**

Geen mededogen voor jou! Je meesteres zegt wat je moet doen. 75 cpm. **06-320.331.13**

Direkt gratis sexkontakt **Sexkontakt** 06-320.320.32 (100 cpm)

Partnerruil Direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil. 06-320.330.91 - 75 cpm.

Vrouwtjes zoeken overdag sexkontakt. Bel 06-9861 (100 c/m)

06-320.326.66 Jonge Meiden Kontakt voor Snel Sexkontakt (100cpm)

Homo Waar gebeurd, echt live 06-320.327.01 (100 cpm).

Thuiskontakt meisjes in jouw regio. 06-320.326.33 (100 cpm)

Nieuw direkt babbelen met het meisje van je dromen. Bel 06-9757 (100 cpm)

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters. **S.M. voor 2** 06-320.329.99 (75 cpm).

Homokontakten Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 (75 cpm)

06.97.22 TopSexBox LIVE! Live met mij! Vandaag doe ik Franse massage op kantoor, 1 gpm.

06.96.26 S&M-LIVEBOX. Live met je meesteres op een lijn. Straf...... 1 gpm.

DE VROUW In het fietsenhok geeft ze sexles, 75 cpm. Hoe meer jongens hoe lekkerder! **06*95*09**

LiveSex met een Rijpe Donkere Vrouw! Lekker een livegesprek! 1 gpm. **06.96.86**

06.95.93 Oh wat heeft u volle bollen. Maak m'n blouse open. 100 cpm

Rijpe Vrouw Live met jou in bed! Seideesjes. 75 cpm **06-320*323*56**

"Topsex" Jong, lief en lekker, 75 cpm. **06-320.325.25**

Stroop m'n rok omhoog en laat je vingers in m'n slipje glijden, 75 cpm. Hard! **06-320.320.77**

HARDCORE! Lekkere Harde Ruige Porno. Het lekkerste kun je met je telefoon herhalen. 75 cpm. 06-97.94.

Rijpe dame live. Jij mag 'n livegesprek met mij. 1 gpm **06*320*320*63**

Bi-sex voor 2, direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 (75cpm)

SM Kontakt Bij jou in de buurt! 06-320.325.80 - 100 cpm.

Homo-jongens Hoor ze heet TEKEER gaan 06-320*330*88 (75cpm)

Prive kontakt Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn 06-9570 - 100 cpm.

Gratis sexkontakt met 400 hete meiden. 06-320.330.45 (100 cpm)

Vluggertje: Hete meisjes zoeken sexkontakt. Bel: **06-9603** - 100 cpm.

Direkt kletsen met een leuk meisje! 06-320.330.90 (100 cpm)

Zoek je een lekkere knul? **Gay-Dating** 06-320.330.95 - 75 cpm.

06-9665 Hete meisjes willen sexkontakt met tel.nr. (100 cpm)

Sexafspraakje met 'n meisje. Vraag haar nr. 06-9844 - 100 cpm.

Direkt apart met een meisje of jongen voor 'n heet sexgesprek. 06-320.330.81 (75 cpm)

35+ sexkontakt volop rijpe vrouwen zoeken sexkontakt. • 06-9616 (100 cpm)

Meisjes zoeken sexkontakt **Jonge vrouwen** 06-320.330.66 (75 cpm)

Direkt een leuk meisje aan de lijn. Vraag haar tel.nr. voor een avondje uit, 75 cpm. *****06-9810*****

Sex voor twee snel in bed met een heet meisje! 06-320.330.82 (75 cpm).

Lekker babbelen met een meisje in een box (75 cpm) **06-9580**

Meiden LIVESEX! Doe jij m'n onderbroekje maar uit schatje! Heerlijk heet, 1 gpm **06-320.320.65**

Hoogtepunten 35 vrouwen die minder dan 1 min. nodig hebben. Zappen maar! 1 gpm. 06-96.58.

(1 p.m.) Homo m. hetero knul. 06-340.320.32

Ze deed open voor de man, onder haar badjas was ze naakt. "Zeg wil je niet 'ns een andere gleuf vullen? 06-340.350.60

Gratis telef. sex voor vrouwen: 06-4311 Spanning, sensatie, kost niks! **Mannen bellen: 06-9596** - ƒ 1,- p.m. (uitsl. mannen)

RUIGE PORNO 75 cpm. Ik zou een prostituée willen zijn, maar wel gratis. **06-320.320.53**

MEISJESSEX We liggen klaar om gepakt te worden. 1 gpm. Grieks! **06-320.320.52**

Jij mag 2 lesbische vrouwen verwennen, 1 gpm. Laat je hand gaan! **06.320.320.37**

Vrije vrouwtjes geven hun tel.nr. (100 cpm) 06-9680.

Onnatuurlijk 1 g.p.m. 06-320.329.19

Lesbi-Agressie 1 g.p.m. 06-97*78

Donkere **vrouwen** 1 g.p.m. 06-320.324.02

Ik wil dat je me in de lift masseert. Zachtjes hoor, ben 18 jr. 1 gpm. **06-320.320.22**

Gay Special NU 50 cpm. Gay Pervers Direkt Apart 06-340.350.13

Direkt-Privé voor een sex-gesprek en/of afspraak met 'n heet meisje. 06-320.326.56 / 75 cpm.

Homo direkt-apart met hele hete jongens (18jr.) 06-9887 nu 50 cpm.

Ongelijke strijd Een mooie gehuwde vrouw belandt in een bizar sexhuis. Feuilleton. 06-350.250.55 - 1gpm

06-9585 Meisjes voor direct-1. Gloeiend Live-2. Met nog 3 extra hete sextaboes die je nergens hoort. 1 gpm

Direkt-privé regio Limburg, meisjes vertellen alles zelfs hun adres en/of telnr. 06-9626 (1,- p/m)

06-9588 nieuw Blondjes met privé-adres-1. Ruw Grieks-2. Plus 2 sexvormen die waanzinnig zijn. Zap en ontdek. 1 gpm

Onderdanig en echt live! **S.M. voor 2** (direkt apart). Ook voor strengere meesters! 06-320.322.17 (100 cpm)

Zoek jij wulpse meisjes? **Sex-thuis-kont.** 06-320.320.44 (100cpm)

Direkt snel sexkontakt met 'n meisje bij jou in de buurt 06-350.290.37.(75cpm)

Direkt Privé: snel apart met de leukste meisjes! 06-9710 (100 cpm).

Tikkeltje ondeugend **Direct apart** met een leuk meisje! 06-320.328.88 (100 cpm)

Voor een SPANNEND privégesprek met een meisje (100 cpm) **06-320.330.32**

400 Meisjes willen direkt kontakt! 06-320.322.11 (75cpm)

300 Meiden zoeken een heet avontuurtje 06-320*321*44 (100cpm)

Nieuw: Hete meisjes uit de regio Limburg. Sexdating (100 cpm) **06-350-23-047**

Sex-voor-twee direkt kontakt met meiden, en jonge vrouwtjes. 06-320.330.46 (75 cpm)

Direkt apart met div. leuke meiden. Bel 06-9510 (75cpm)

Nieuw: **Homojongens,** direkt live telefoonsex 06-320.322.61 (75 cpm)

Gratis v. vrouwen: 06-4909, mannen bellen direkt 'n meisje via 06-9504 (1 gpm)

Sex-voor-twee Snel 'n hete vrouw aan de telefoon 06-320.330.81 (75 cpm).

Meisjes zoeken een ervaren vriend 06-320.330.43 (100cpm)

RIJPE vrouwen zoeken **sexkontakt** 06-320*330*60 (100cpm)

Homo Regio KONTAKT. Direkt apart met een hete knul uit Limburg!! 06-320.322.75 (75 cpm).

Hete meisjes die eenzaam zijn zoeken voor vanavond sexkontakt!! 06-320.330.42 (75cpm)

Kontakten/Klubs

The magic of Club "Romantica"
Laat je onder leiding van "KIM" en haar "muisjes" in alle kleuren, geuren en maten brengen in een waas van erotiek en extase. WIJ ZIJN OPEN VAN 11.00-23.00 uur. ☎ 045-419742. Kleingraverstraat 157, Kerkrade-West. Jonge dames altijd welkom.

Club Merci
5 nieuwe meisjes aanwezig, prijzen vanaf ƒ 100,- Rijksweg Zuid 241, Geleen. Telefoon 046-745814.

HIJ LACHT... HIJ IS TEVREDEN... HIJ WAS BIJ
LYDIA
Wij zoeken nog twee meisjes, die gezellig in 'n fijne sfeer véél willen verdienen (ƒ 2.000,- p.wk.) Groenstr. 64, Geleen, 046-749662.

CHARME, ELEGANTIE & NIVO
Bij H.H.S. een vanzelfsprekendheid!
* escortdames v. heren/dames * escortheren v. dames/heren * escortparen * dinner-date's * striptease m/v
04750-34272, ma t/m zo v.a. 14 u.

Echte klasse op nivo.
Sacha's escort.
Bel 045-463386 v.a. 19.00 / 05.00 uur.

Paren en alleenstaandenclub
Cupido
woensdag en zondag nudistenparty onder het genot van een hapje, drankje en romantiek bij openhaardvuur. Vrijdag en zaterdag in lingerie met spetterende show's. A.s. zaterdag 4 dec. St. Nicolaasavond, 31 dec. Sylvesterparty (tijdig aanmelden)! Putstr. 85 A, Sittard. Info 046-583801.

Dolce Vita
Voor luxe, klasse, stijl, nivo en gezelligheid, dat zijn wij in deze moderne tijd. Tevens vragen wij met spoed een (Nederlands) meisje van nivo. Bel met Karin: 04750-30746. Wij zijn gelegen aan de Rijksweg 15, Linnen bij Roermond.

Porky's Pretpark simply the best
ALWEER 3 NIEUWE MEISJES VAN 18 JR ERBIJ. DE MOOISTE MEISJES VAN DE WERELD!
Maandag t/m vrijdag van 11.00 tot 24.00 uur.
☎ 045-228481 za. van 12 tot 19 uur.

Nieuw in Rustica,
Spekholzerheide. Ines, Christie en Sabine ☎ 045-412762. V.d. Weijerstr. 9, Kerkrade. Open ma t/m vrij 11-24 uur.

Morgen House Party
voor koppels, incl. drank en buffet in PARENCLUB VENUS, Posterholt (aan de Duitse grens). 04742-2977.

**** Riversideclub ****
Voor genot en relaxen in ontspannen sfeer bent u bij ons aan het juiste adres. Spiegelkamers, bubbelbaden en liefdesschommel, SM, Franse massage zonder en Grieks. Kusjes van onze meisjes Gerda, Manuela, Saskia, en Petra. Dijk 2, Ohé en Laak. Plm. 200 mtr. van camping de Maasterp. Open van ma. t/m vrijd. van 14.00-02.00 uur. Telefoon 04755-1854. Leuk meisje altijd welkom.

****Gigantisch****
SAMANTA en haar meiden. Carboonstr. 14, Kerkrade-W. ☎ 045-411388. Leuk meisje is welkom. Zat. open......

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

2 Nieuwe jonge meisjes **ontsp. massage** Tel. 045-353489.

Duitse SM-meesteres, haar onderdanige "O" Isabelle (18 jaar). ☎ 043-626436 / 638365.

Anita Privé en escort!! 045-352543.

Angelique Privé 045-311135.

Nieuw Nieuw Privé en escort Tel. 045-427631.

jongen/meisje. Privé en escort 045-428556.

Girls Escort v.a. 20.00 uur. 04498-53737.

Candy Privé intieme sfeer, charm. meisjes, tev. meisjes gevr. ☎ 045-212616 / 211391.

Diana Escort 045-320323 vanaf 10 uur.

Buro Sittard Met 50 betrouwbare adressen. ☎ 046-523203

Monika's escort M. jong meisje 045-727854

☎ 045-714707 Nieuw: Elfi v.a. 11.15 uur Privé: Anja v.a. 17.00 uur.

Regina Privé **☎ 045-723583.**

Brigitte Nieuw Monique, ook Grieks. Open ma. t/m zat. 13.00-23.00 uur. ☎ 045-254598.

Nieuw, Nieuw Verwen uzelf 2x 4x 6x relaxen ƒ 200,- all-in. Open sex of privé! 2x Hoogtepunt ƒ 100,-. Dagelijks v.a. 14.00 uur Rijksweg Zuid 105, Geleen ☎ 046-756335.

SM huis Rachel vrijdag a.s. SM party avond. Telef. 045-414338.

Club Mirabelle onze club is open vanaf 22.00 uur tot 05.00 uur. Nieuwe leuke dames verwennen u. Groetjes Wilma. B. Franssenstr. 4, Kerkrade. Tel. 045-427120.

Lady Escort Charmant en discreet. Tel. 045-275262

Escort All-i[n] 045-32619... 14.00t/m 04.00 uur 's ...

Iedere dag geope[nd] **Club "La Be...** met Regina, Tamara, ... Steffi, Britta, Miriam ... van 22.00-04.00 u. ... end tot 05.00 u. Ker[kr]... W., Graverstr. 13. Te[l]... 416143. All Cards w... Nieuw Nieuw Escort-... va. 22.00 u. 045-42...

Peggy Priv[é] Escort ma. - vr. 11-2... Wo. tot 19.00 u. 046-... Nw. meisjes aanw. ... cup. Nieuw: Kim. (Gr...

St. Tropez-B... Iedere dag geope[nd] van 21.00 tot 05.00 ... Putstraat 40, Sitt[ard]...

Sandra Pr[ivé] Tel. 045-41634...

Waarschuw... Paren en Alleenst. ... **LC Zutenda...** Wegens verbouwin[g] ... sloten tot half dece[mber]...

Nieuwe Directie ... nieuwe meisjes ... **Club Paris** Oirsbeek. ☎ 04492-1...

Vrouwe... lange b....... volle b.... Telef. 043-473309.

Bedroom Esc[ort] met meisjes va. 20 jr. ... SM mog. Tel. 045-27...

Angelique af 10. uur, ook zat. en ... 045-721759. Meisje ...

ƒ 50,- all in Eens geweest en je ko[mt] ... erug!! ☎ 045-4236...

Delight Esco[rt] Nieuw boys/girls va. 18 ... nieuwe supermeiden, ... striptease. 045-22915...

Waar vind je nog de ... Limburgse Meisjes.... **Privé Ilona** NIEUW: Claudia en Mich... het Super Lesb. Trio... Tessa de Nyphomane... NIEUW Vanessa dubbel ... 045-708903. Meisjes ...

Escort discreet bij u thuis ... of in hotel **☎ 045-427120**

Voor Piccolo's zie verder pagina ...

Waarschuwing tijdens Global Panel voor nieuwe orde wereldeconomie

Europa economisch actiever

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Europa moet de strijd durven aangaan met de nieuwe economische concurrenten die zich de laatste tijd aandienen. dat zei staatssecretaris van Economische Zaken Yvonne van Rooy gisteren tijdens het Global Panel in Maastricht.

Volgens Van Rooy hebben het einde van het communisme en de bi-polaire wereld geleid tot een internationalisering van de nationale economiën. De economische toon in de wereld wordt niet meer alleen bepaald door West-Europa, Japan en Noord-Amerika. Nieuwe landen uit Zuidoost-Azië, Centraal- en Oost-Europa en uit Latijns-Amerika dienen zich aan. Zuidoost-Azië noemde ze zelfs de nieuwe motor van de wereldeconomie. Daardoor wordt de concurrentie in de wereldhandel groter.

Van Rooy pleitte er gisteren voor dat West-Europa geen defensieve houding aanneemt ten opzichte van de nieuwkomers aan het economische front. Zij liet blijken dat zo'n houding wel eens fataal kan zijn en Europa ver kan terugwerpen in de economische rangorde. „Het Westen moet niet klagen, maar gebruik maken van de veranderingen. Nieuwe landen betekenen niet alleen meer concurrentie, maar ook nieuwe investeringsmogelijkheden en een grotere exportmarkt. Europa moet de uitdaging aangaan," aldus Van Rooy.

De staatssecretaris toonde zich bezorgd over de houding die de Amerikaanse president Clinton zal aannemen in het Gatt-overleg over liberalisering van de wereldhandel. Zij vreest dat Clinton zoveel concessies heeft moeten doen om het Nafta-akkoord, dat vrijhandel tussen de VS, Canada en Mexico mogelijk maakt, bekrachtigd te krijgen, dat hij geen ruimte meer heeft Europa in de Gatt-onderhandelingen iets tegemoet te komen.

Oost-Europa

De voormalige Poolse premier Hanna Suchocka en in mindere mate de Sloveense minister-president tikten Europa op de vingers. Volgens hen doet Europa te weinig om de nieuwe landen er economisch bovenop te helpen. Door die afwachtende houding komen in Oost-Europa de hervormingen op het spel te staan, aldus Suchocka. Zo verklaard ze haar verlies bij de verkiezingen in september tenminste. Die verkiezingen leverden een onverwachte winst op voor de post-communisten. Volgens Suchocka is 'een gebrek aan zekerheid en aan werk' de oorzaak van haar verlies. Het communisme kon dat wel bieden, de vrije markt (nog) niet. West-Europa zou het oosten actiever moeten steunen en begeleiden op weg naar een vrije markt, aldus Suchocka.

Ook premier Lubbers zei later op de middag dat de handel met Midden- en Oost-Europa moet worden uitgebreid. „Maar dat moeten de bedrijven doen, de overheid kan er slechts iets bij helpen."

Groei

Europa moet economisch actiever worden, waren de deskundigen het gisteren tijdens het Global Panel eens. De Argentijnse president Menem strooide nog wat zout ter verduidelijking. Hij somde het rijtje landen op waar de economische groei het grootst is: China, Maleisië, Argentinë en Chili. Europese landen zijn in geen velden of wegen te bekennen.

Het economisch middelpunt van de wereld verschuift, en dat baart Europa zorgen.

'Vredesmunt' voor Peres

● *De Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres (links) heeft gisteren in het Mecc in Maastricht uit handen van de voorzitter van het Global Panel Wisse Dekker de eerste 'vredesmunt' gekregen.*

Dekker zei dat Peres de munt als eerste kreeg 'uit eerbetoon voor zijn bijdrage aan het vredesproces in het Midden-Oosten'.

De munt is op initiatief van het bedrijf Interpax geslagen door 's Rijks Munt in Utrecht. Op de voorzijde van de munt staat als universeel vredessymbool een olijftak in een wereldbol. De keerzijde toont twaalf stromen (de landen van de Europese Unie), die via de St. Servaesbrug samenkomen in Maastricht. De munt is uitgebracht in een gelimiteerde oplage van 2500 exemplaren.

Foto: FRIS WIDDERSHOVEN

Het gaat om de wandelgangen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – „Jeetje, wat een wouten," roept een jongetje naar zijn twee vriendjes als ze 's morgens al vroeg langs het Mecc in Maastricht lopen. „Er komt zeker een of andere belangrijke president of zo." Op het parkeerterrein voor het Mecc staan tientallen motoragenten bij allerlei dure, donkere auto's. Er is inderdaad 'een of andere president of zo'. Want al heel vroeg meldde de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken Shimon Peres zich gisterochtend in het Mecc om deel te nemen aan het eerste deel van het Global Panel.

Niet alleen Peres was al vroeg uit de veren. Naast hem op het podium zat ook de Nederlandse staatssecretaris van Economische Zaken, Yvonne van Rooy, die zich voor de gelegenheid minister van Buitenlandse Handel mag noemen. Dat hoort zo bij internationale evenementen. Dus ook bij Global Panel. Op het podium zitten verder de minister-president van Slovenië Janez Drnovsek, de voormalige Poolse premier Hanna Suchocka, Globel-Panelvoorzitter Wisse Dekker en een drietal deskundigen die zullen reageren op de toespraken. Later op de ochtend schuift de Argentijnse president Carlos Menem nog aan.

In de zaal nogal wat lege stoelen en een groot aantal, vooral slaperige mensen, meest mannen. De aandacht in de zaal voor wat er op het podium wordt gezegd lijkt niet groot. Velen dutten nog wat, een enkeling leest een krant. Slechts de mensen op het podium lijken geïnteresseerd in elkaars woorden.

Thema van de dag is 'Patterns of a Changing World', en vooral hoe moet Europa economisch gezien reageren op een veranderende wereld. Een hoogdravend thema, dat precies past bij een organisatie met ambitie. Global Panel moet, als het aan de organisatoren ligt, uitgroeien tot een conferentie van internationale allure. Het moet zich over een aantal jaren kunnen meten met het World Forum in Davos. Zo ver is het nog niet. Bij Global Panel gaat het nu nog vooral om de verpakking, de inhoud is van minder belang. Vooral de uitstraling telt. Daarom is de voertaal Engels, en kan het gebeuren dat een Nederlandse minister, in een Nederlandse stad het voor de overgrote meerderheid uit Nederlanders bestaande publiek, toespreekt in het Engels.

Opvallend is het grote aantal lege plekken in de zaal. Waar zijn de meer dan 800 deelnemers aan de conferentie, die à raison van 2500 gulden mogen luisteren naar de discussie? Ze zitten in ieder geval niet allemaal in de zaal. Pas als voorzitter Dekker de koffiepauze aankondigt, ontstaat er activiteit. Op naar de koffie. „Hé joh, hoe is het. Ik zag net Paul nog, we moeten straks eens met elkaar praten over dat project van jou." De aap is uit de mouw. De deelnemers zijn er niet voor de gasten, maar voor elkaar. De contacten zijn belangrijk. Ze zijn er ook allemaal: vertegenwoordigers van de toonaangevende Nederlandse bedrijven, lokale, provinciale en rijksambtenaren, al dan niet door hun partij afgeschreven leden van de Tweede Kamer (wie weet op zoek naar een nieuwe baan) en mensen van tal van buitenlandse ambassades in Nederland. De lobby draait op volle toeren.

Voorzitter Wisse Dekker van het Panel zei het al aan de vooravond van de conferentie: „Het gaat vooral om het informele contact. Dat is de kracht van het Global Panel." Volgens Gert-Jan van den Nieuwenhoff, hoofd Congreszaken van het Mecc, is dat ook een van de belangrijke redenen waarom Global Panel Maastricht heeft verkozen als locatie. „In Maastricht zijn wij in staat de wandelgangen uit te breiden naar de binnenstad," zegt hij.

En om die wandelgangen blijkt het dus te gaan, want na de lunch lijkt de zaal nog leger dan ervoor. Het panel op het podium is ververst. Lubbers is er en spreekt in het Engels over de economie. Uit beleefdheid blijven de meeste mensen zitten, maar als Lubbers is uitgesproken en minder bekende namen het woord krijgen, stroomt de zaal heel langzaam leger en leger. Op naar de wandelgangen, want dat is de bedoeling.

● *Premier Lubbers op bezoek bij DSM, waar een werklunch werd gehouden die verband hield met de internationale conferentie Global Panel. Links DSM-topman Simon de Bree, midden forumleider Ton Planken.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Lubbers: vertrouwenscrisis in Europa is niet terecht

HEERLEN – Volgens premier Lubbers heerst in Nederland en Europa ten onrechte een gebrek aan vertrouwen in de economie. „Als we kijken hoe het toegaat in de VS en in Japan, is er echt geen reden hier te tobben." Hij zei dat gisteren tijdens een forumdiscussie in het hoofdkantoor van DSM in Heerlen. De discussie hoorde bij de internationale conferentie Gobal Panel.

De premier zei verder dat ondernemers ook niet moeten niet klagen over laksheid van de Haagse politiek. De politiek 'spant zich voluit in' om de Nederlandse economie te verbeteren. „De rest moet in ondernemingen gebeuren."

De minister-president constateerde wel dat er allerlei bedreigende elementen zijn die het vertrouwen kunnen aantasten, zoals de dalende economie, ingrijpende herstructureringen en de opkomst van de Aziatische landen, de scherpe teruggang van de defensie-industrie en het onzekere lot van Oost-Europa. Het tekort aan vertrouwen dat daardoor ontstaat heeft weer zijn invloed op de consumptie en investeringen in economie en werkgelegenheid.

Dat vertrouwensgebrek kan volgens de premier in eigen land worden aangepakt door flexibilisering van de arbeidsmarkt, kien zijn op concurrentiekracht, het verhogen van researchuitgaven en het verbeteren van de infrastructuur.

Spaarzaam

De premier prijst zich ondertussen gelukkig dat Nederland nog steeds een financieel solide land is. Lubbers vreest echter dat dit gegeven leidt tot een remmende voorsprong en dat er te weinig wordt ondernomen om Nederland ook in de toekomst zo gezond te houden. Een van de grootste problemen acht hij wat dat betreft de te trage besluitvorming bij grote infrastructurele projecten.

Peutermoord

De moord op de tweejarige Engelse peuter James Bulger is een afschuwelijk misdrijf. Maar het proces tegen de nu 11-jarige moordenaars en de uiteindelijke straf – 'opsluiting voor onbepaalde tijd' – roepen zo mogelijk nog meer weerzin op. Specialisten hebben geoordeeld dat de twee kinderen in staat waren goed van kwaad te onderscheiden op het moment dat ze James Bulger vermoordden. Desalniettemin moet toch worden vastgesteld dat de daders jonge kinderen zijn, die onmogelijk alle gevolgen van hun daad hebben kunnen overzien.

Bovendien gaat het hier om kinderen uit een achtergesteld milieu, uit kinderrijke gezinnen met gescheiden ouders. Slachtoffers eigenlijk van een door-en-door verrot milieu. Uiteraard staan jonge kinderen die een ander kind doodmaken duidelijk gestoord in de maatschappij, daar kan geen twijfel over bestaan. Maar een dergelijke houding heeft bijna altijd met hun achtergrond te maken. Zij kregen geen aandacht en hebben geen belangstelling en inlevingsvermogen voor leed. Via heropvoeding moeten ze dat juist leren.

De levenslange gevangenisstraf die de kinderen boven het hoofd hangt is volkomen onmenselijk. De twee zullen waarschijnlijk eerst in speciale kindertehuizen worden opgesloten, waarna ze op 17-jarige leeftijd naar een gevangenis voor jonge criminelen gaan. Vier jaar daarna komen ze dan in een gewone gevangenis terecht. In ons land is zoiets gelukkig onmogelijk. Kinderen zijn hier, tot hun twaalfde jaar, strafrechtelijk niet aan te pakken. De weg die daarna wordt bewandeld is geen justitiële met vervolging, proces, straf en alles wat daar verder bij komt, maar een opvoedkundige. Zij worden hier opnieuw opgevoed. Kind-daders kunnen in Nederland via diverse maatregelen in inrichtingen opgesloten blijven tot ze 21 jaar zijn. Het accent ligt dan op behandeling en niet op straffen.

De Nederlandse en ook Europese aanpak van jeugdige criminelen is gelukkig veel minder primitief dan in landen met het Angelsaksische systeem. Hoe lang kun je zo'n kind eigenlijk nadragen wat het heeft gedaan? Straf heeft altijd te maken met boeten, maar niet te lang, anders weet het kind niet meer waarvoor het boet.

P.S.

CDU is eindelijk van Heitmann af

DOOR HANS HOOGENDIJK

BERLIJN – Er werden krokodilletranen gehuild in de christendemocratische partij nadat gisteren de eigen presidentschapskandidaat Steffen Heitmann de handdoek in de ring had gegooid. CDU-voorzitter en kanselier Helmut Kohl en de Beierse CSU-voorzitter Theo Waigel zeiden dat ze de stap betreuren, maar respecteren. En de kanselier voegde daaraan toe dat Heitmann (49) het slachtoffer was geworden van een 'beschamende en onaanvaardbare campagne tegen zijn persoon'.

Dat was het dan ook. In hun hart zijn de christen-democraten blij verlost te zijn van de door Kohl uitverkoren 'Ossie', die een steeds zwaardere belasting vormde voor de coalitie met de liberalen. Bij de CSU lag Heitmann overigens een stuk beter.

Bijna een jaar geleden deelde Helmut Kohl mee dat de opvolger van Richard von Weizsaecker uit de ex-DDR moest komen. De tacticus Kohl rekende erop dat dit een positieve uitwerking zou hebben op het samengroeien tussen Oost en West en uiteraard zijn partij in de nieuwe deelstaten flink wat stemmen zou opleveren.

Het enige probleem voor de CDU-voorzitter was dat hij geen kandidaat achter de hand had. Kohls kroonprins Wolfgang Schäuble deed nog een poging de alom gerespecteerde sociaal-democratische theoloog Richard Schröder als gemeenschappelijke kandidaat naar voren te schuiven.

Maar de SPD-man vond geen genade in de ogen van Kohl. In het nauw gedreven liet hij zich de volstrekt onbekende, vroegere dominee Steffen Heitmann opdringen. Een pijnlijke vergissing, zoals al snel zou blijken.

De keus van Kohl heeft mogelijk psychologische achtergronden: hij wilde in geen geval weer een intellectueel zoals Von Weizsaecker op de hoogste post in het land. Wat dat betreft had hij aan Heitmann een goede. De man bruskeerde joden en vrouwen met ongenuanceerde uitlatingen over het Duitse verleden en de plaats van de vrouw in de samenleving. Een golf van verontwaardiging overspoelde het land. Daarna gedroeg hij zich zo weinig tactvol dat zelfs in Kohls eigen CDU het oproer kraaide.

In het Oosten kon Heitmann ook op geen enkele steun rekenen. Alleen de rechts-extremistische Republikaner, de Beierse CSU en de rechtervleugel van de CDU vonden de law-and-order man een prima kandidaat. Zeker nadat de liberale coalitiepartner FDP had gezegd volgend jaar in geen geval voor Heitmann te zullen stemmen, luidden de alarmklokken in de CDU-centrale. Als de liberale kandidate Hildegard Hamm-Brücher het, zoals van tevoren al vast stond, niet zou halen, zouden de liberale stemmen naar de sociaal-democraat Rau gaan, deelde de FDP mee.

Vanaf dat moment stond het voor Helmut Kohl vast dat hij Heitmann op een elegante wijze kwijt moest raken. Achter de schermen werd contact opgenomen met de vertrekkende president van het Constitutioneel Hof, Roman Herzog. Weliswaar komt deze conservatief-liberaal niet uit de ex-DDR, maar zijn naam was al eens naar voren gebracht door de Beierse CSU en de FDP kan normaal gesproken ook niets tegen deze gerespecteerde jurist hebben.

Het probleem voor Kohl was alleen nog: hoe vertel ik het Heitmann? Per slot van rekening had de kanselier hoogstpersoonlijk Heitmann voor de leeuwen gegooid. De man uit Saksen loste het probleem zelf op. Zichtbaar opgelucht deelde hij gistermorgen mee er genoeg van te hebben.

Op de vraag of hij er een verklaring voor had, waarom er rond zijn kandidatuur zo'n hevige strijd was ontbrand, zei hij: „Sommigen wilden er een Oost-Westconflict van maken. anderen wilden via mijn persoon Helmut Kohl raken en aan het einde was iedereen die kritiek op mij had, er zeker van dat de media dit groot zouden brengen."

Auto's

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. Opel Astra 1.4, 5-drs., 0 km '93 ƒ 27.900,-; Opel Kadett Cabrio div. accessoires '92 ƒ 29.750,-; Ford Sierra 2.0i Solar Sedan 10.000 km '93 ƒ 28.750,-; Ford Fiesta 1.1 CL 6.000 km div. access. '93 ƒ 18.750,-; Mitsubishi Galant 1.8i Limited div. access. '91 ƒ 22.750,-; Lancia Dedra 1.8 IE div. accessoires '91 ƒ 22.750,-; Peugeot 205 Look 8000 km '92 ƒ 15.900,-; VW Jetta Pacific 1.3i 11.000 km '91 ƒ 22.750,-; Opel Omega 2.0i LS '91 ƒ 26.750,-; Opel Vectra 1.8 GL '89 ƒ 19.750,-; Ford Sierra 2.0 CL Sedan div. kleuren '92 ƒ 24.750,-; Ford Sierra 2.0i GL 5-drs. '90 ƒ 17.750,-; Ford Sierra 2.0 3-drs. '88 ƒ 11.750,-; Ford Sierra 1.8 3-drs. '86 ƒ 6.750,-; Ford Orion 1.6 CLX '92 ƒ 21.750,-; Escort 1.6 CLX '90 ƒ 15.750,-; Ford Fiesta 1.1 Finesse '89 ƒ 11.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL automaat '88 ƒ 18.750,-; Citroen BX 1.4i Toulouse '91 ƒ 17.500,-; Renault 25 TX 2.2i 40.000 km '91 ƒ 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs. '90 ƒ 15.750,-; Mazda 626 GLX HB '88 ƒ 12.750,-; Volvo 440 GL '90 ƒ 17.750,-; Hyundai Pony 1.5 GLS '88 ƒ 8.750,-; Nissan Sunny sport '86 ƒ 9.500,-; Fiat Panda 750L '89 ƒ 6.750,-; Opel Kadett 1.2 '86 ƒ 8.250,-. Inruil, financ. Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

Auto KALDENBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! ☎ 045-411572.

Autohandel O.K. CARS: Opel Kadett Club HB '88; Sierra 2.0 CL '87; Opel Kadett 1.3 S '86; Ford Sierra 1.6 '86; Fiat Ritmo '85; Nissan Sunny 1.5 '85; Opel Ascona '85 LPG; Corsa TR '84; Mini Cooper '84; Fiesta '84; Toyota Corolla 1.6 HB 84; Honda Civic 1.3L '84; Volvo 340 DL '83; Honda Prelude 1.8 EX '83; BMW 320 '81; Mercedes 280 S '79 LPG. Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

Audi 80 Turbo diesel '92; Audi 80 2.0 '93; Omega Combi 2.0i '92; Vectra 2.0 GL '92 nieuw model; Kadett 3-drs. 1.4i '91; Astra Combi 16i '92; Mitsubishi Pajero 2.5 Turbo diesel '91; Astra combi 1800i '92; Vectra 1600i '93. Garage BUISMAN, Stenen Brug 6, Landgraaf (Ind. terrein Strijthagen). ☎ 045-323800. Inruil en financiering mogelijk, 1 jaar garantie.

Te k. Fiat RITMO, bwj. '87, voorschade, t.e.a.b. Telefoon 045-413568.

Te koop Ford SIËRRA 1.6, bwj. '84, i.z.g.st., vele extra's. Inl. 045-226689.

Te k. Ford FIËSTA 1100, bwj. '80, km stand 80.000, APK 3-'94, in goede staat, ƒ 1.500,-. Tel. 045-310239.

Te k. Ford ESCORT 1300 L, bwj. '84, met APK, vr.pr. ƒ 3.900,-. Op den Toren 22, Nuth.

Te k. Ford SIËRRA 1600, 4-deurs in prima staat, bwj. '83. Telef. 045-726366.

Te koop Daihatsu CUORE, bouwjaar '88, 1e eigenaar, zeer mooi en goed, wegens aanschaf nieuwe auto. Geentstr. 28, Born.

Johan SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in voorraad van ƒ 750,- tot ƒ 6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

Te k. weg. omst. MERCEDES 240 D, bwj. '80, pr. ƒ 5.500,-; Subaru Mini Jumbo, bwj. '83, pr. ƒ 2.500,-. Telef. 045-316487.

Mercedes 190D '88; Opel Kadett sedan 1.3S '87; Opel Kadett '82, '85; BMW 316 '87; Ford Fiësta '89; Honda Civic '87; Honda Civic CRX 1.5i '85; Mazda 323 autom. '87; Opel Omega '91; Seat Fura '85; Toyota Starlet 1.3X '90; VW Golf CL '89; Suzuki Swift 1.3GL '88; Suzuki Swift 1.3GTi '90; Suzuki Swift GL '89; Suzuki Alto autom. '83; Nissan 100NX '91; Suzuki Alto '83. Autobedrijf REUBSAET, Groenseykerstr. 17, Geleen, ☎ 046-757777. Uw adres voor APK keuringen. Alle auto-rep. (Tevens doe-het-zelf Car Wash).

AUTO'S. U belt, wij kopen!!! Ook 's avonds, met vrijwaringsbewijs!! ☎ 045-427671.

FIAT Tipo 1.6 DGT, bwj. 9-'89, grijs, APK 7-'94, vr.pr. ƒ 17.000,-. 045-229507.

Te k. FIAT 500L, i.g.st., bwj. '69, zwart, RDW-gek., vr.pr. ƒ 7.250,-. Tel. 045-419612.

Te koop Opel ASCONA 1600 S, 5-drs, 5-bak, c.v., bwj. '87, APK-gek. jan. '95, vr.pr. ƒ 6.750,-. ☎ 045-442952 na 13.30 uur.

Ford FIESTA 1.1 Python, '83, zeer mooi, ƒ 2.900,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum. Telefoon 045-255027.

Ford ESCORT 1.3 model Bravo, 1985, APK, bijz. mooi, ƒ 3.950,-. ☎ 045-454087.

Ford ESCORT 1.3 Laser, bwj. '85, 1e lak, bijz. mooi ƒ 4.500,-. ☎ 045-424128.

Automaat Ford TAUNUS, bwj. 7-'81, i.z.g.st., ƒ 1.450,-. Telefoon 045-225913.

Honda PRELUDE EX, i.z.g. st., 1984, radio-cass., alarm, vr.pr. ƒ 8.500,-. 045-719504 na 17.00 uur.

Te k. HONDA CRX 1.5i, bwj. '84, nw.st., boekjes aanw., moet RDW gek. worden, ƒ 7.000,-. ☎ 04749-1074.

Honda type CIVIC 1.3 GL, 5-bak, div. access., bijz. mooi ƒ 6.750,-. ☎ 045-424128.

MERCEDES 300 D, bwj. '79, schuifdak, trekhaak. Opknapper. Tel. 045-413568.

MERCEDES 190 E, bwj. '88, zwart, verlaagd, SEC kap, spoiler, sportvelgen, vraagprijs ƒ 25.750,-. J. Nievelstein, Dr. M.L. Kinglaan 177, Hoensbroek, ☎ 045-225566.

Te k. van 1e eig. bijzonder mooie Nissan SUNNY 1300 DX, ƒ 5.500,-. ☎ 045-255092.

Nissan MICRA, '85, automatic, zeer mooi, ƒ 6.500,-. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum. ☎ 045-255027.

Te koop WARTBURG, bwj. 1961, geen NL kenteken, ƒ 700,-. Telef. 045-256215.

Te koop Opel ASCONA Berlina 2000, bwj. '79 met trekhaak, APK mei '94, i.z.g st., pr.n.o.t.k. ☎ 045-427927.

OPEL Kadett GT 1.6, zwart donkergrijsmet., bwj. '86, i.z g.st., vr.pr. ƒ 7.550,-. ☎ 045-310582 na 13.00 uur.

Te koop KADETT 1200 S, bwj. '81, i.z.g.st., APK '94, pr. ƒ 1.550,-. Tel. 045-410750

Te koop Opel KADETT 1300 S Club, zeldzaam mooi, bwj. 10-'87. Telef. 045-228604.

Te k. Opel MANTA 2.0 GSi, Recaro-interieur, met achterschade, vr.pr. ƒ 3.750,-. Telefoon 04492-5550.

Opel Kadett 1200 SC Sedan '86; 2 x Opel Manta '82 en '85; VW Passat Sedan '85; Mitsubishi Colt 1200 GL 5-bak '84; Suzuki Alto '84; Volvo 340 Diesel '84; Opel Kadett 1600 Diesel '83: Autobedrijf M. HOGENHOUT, Wilheminastr. 146, Hoensbroek. ☎ 045-215557.

Opel CORSA HB, '84, zien is kopen, ƒ 4.900,-, zilvermet. Pr. Hendriklaan 15, Brunssum. ☎ 045-255027.

CORSA type 1.2 S HB, 15"-velgen, '88, bijz. mooi, ƒ 7.250,-. ☎ 045-424128.

Te koop Opel KADETT 1600 GT type '88, pr. ƒ 6.750,-. Auto is i.z.g.st. J. de Witplein 8, Landgraaf Kakert. ☎ 045-320937.

CORSA type 12 S, Hatchback, '86, zeldz. mooi, ƒ 5.950,- ☎ 045-424128.

Te koop PEUGEOT 205 GTi, i.g.st., bwj. '84, moet RDW gekeurd worden, ƒ 6.400,-. ☎ 04749-1074.

Te koop i.v.m. overlijden PEUGEOT 309 plus 1.4i met trekh. en sunr., bwj. 7-'91, 16.500 km, vr.pr. ƒ 16.500,-. ☎ 045-444356.

Voordelig te koop 2x PEUGEOT 605 SLi, bwj. '91 Peugeot 605 SRi, bwj. '90 een koop ƒ 38.000,-. Te bevr. ☎ 045-453018.

Te koop gevraagd AUTO'S, bwj. '83 t/m '88 (ook schade). Dir. contant geld. Auto Roberts, Heirstr. 8, Urmond. ☎ 046-332352, fax: 337742.

GROTE keuze in bestelbussen en personenauto's op Industriegebied de Berk Echt. Plusm. 125 bestel/personenbussen op Ampereweg 2, Echt en plusm. 80 luxe personenauto's op Voltaweg 11, Echt. Allemaal afgeleverd met nieuwe APK en garantie en inruil mogelijk. Industriegebied de Berk, Echt. Bestelbussen: Ampereweg 2. Tel. 04754-87455. Personenauto's: Voltaweg 11. Tel. 04754-87933/Fax 87958. Deze maand speciale kortingen.

Te k. gevraagd alle merken AUTO'S. Bet. hoogste prijs!!! 045-416239 tot 21 u. open.

Math. KOENEN biedt te koop aan: 50 tot 100 auto's in showroom v.a. ƒ 750,- tot ƒ 10.000,- met APK, inr. en financ. mog. Handelsweg 1, Susteren. ☎ 04499-5204.

!!!!! Vergeet u het niet !!!!! Autobedrijf G.G. verkoopt auto's met een A.N.W.B. techno-overzicht en degelijke garantie. Keuze uit diverse prijsklassen en natuurlijk hebben onze auto's een Nationale Autopas. Autobedrijf G.G., Heerenweg 284-286, Heerlen (grote weg Hrl.-Brunssum). Tot ziens!!!

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Autohandel de ANJELIER heeft voor U plm. 25 occasions v.a. ƒ 750 tot ƒ 10.000,-. Anjelierstraat 123a, Heerlerheide. ☎ 045-231448.

AANBIEDING!! Nissan Micra '84; Nissan Stanza 1.6 '83; BMW 316, 318 '80 t/m '84; Mercedes 200 autom. perfekte staat '77; Kadett '79 t/m '87; Ascona 80 t/m '82; Manta GTE liefhebber '77 '78; Fiat Ritmo 60 CL '86; Panda 34 '82 t/m '86; Fiat 127, 131 '83; Escort 1.3 '80 '81; Granada 2.3 '83; Volvo 343 '83; Skoda '82; Kever '73. Swalmcars, Heerlerbaan 74. ☎ 045-413568. Inkoop en verkoop, financiering mogelijk.

Sloopauto's

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer: 045-720418.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

Wij betalen de beste prijs voor Uw AUTO en sloopauto. Telef. 046-523828.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637

Bedrijfswagens

Te k. Merc. 207D bestel; Merc. 307D meubel; Merc. 407D camper; Merc. 508D open; Merc. 813D open; Merc. 814D '89 + '90; Merc. 1217D meubel; VW LT35D meubel en open; Renault Express D '89; Daf 400 open, gesloten en dubb. cabine. W. FEYTS Auto's, Vaesrade 61, Vaesrade. 045-243317.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

HONDEN-, kippen en konijnenhokken v.a. ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, Eygelshovergracht 39, 6464 GA Kerkrade. Tel. 045-460252.

Tervurense HERDER-pups te koop. Telef. 04408-2282.

Te koop mooie witte KEESHONDJES, puppies. ☎ 04492-3421.

Te k. nest ROTTWEILERS, vraagprijs ƒ 450,-. Telefoon 043-475654.

Dierenartsenpraktijk Nuth. Sterilisatie POES, ƒ 70,-, hond ƒ 225,-. 045-244247.

Te k. MALTEZER-leeuwtjes ingeënt en ontw., ƒ 550,-. ☎ 08385-12565. Evt. bezorgd.

Te koop 1½ PAARDSTRAILER i.z.g.st. Telef. 04492-2460.

Te k. weg. omstandigh. kruising BULLTERRIER-Staffordshire, teefje, 4 jr., goed karakter. Tel. 045-313254.

In/om de tuin

TUINHUISJES, 25 types, ƒ 435,- show! Schuurtjes, hondehokken enz. Vele afm. reeds v.a. ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, 50 jaar af fabriek aan gebruiker. Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

Geïmpregneerde TUINPLANKEN, palen en vlonderplanken. Houthandel Jos Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Telef. 04458-1982.

TUINARTIKELEN grootste collectie van Limburg: decoratieartikelen, tuinschermen, zand-siergrind-boomschors, sierbestr. enz. Lage prijzen! Cremers B.V., Valkweg 32, Industrieterr. Abdis.bosch-Landgraaf. Tel. 045-312127.

KERSTBOMEN div. soorten van 80 cm tot 8 mtr hoog. Kwekerij Jawell, T. Brandsmastr. 4, Brunssum. Telef. 045-256423.

Kachels/Verwarming

KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Telef. 04459-1638. De beste en goedkoopste.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Auto onderdelen en accessoires

SUPER AKTIE
BLAUPUNKT
Nu ƒ 300,- voor uw oude toes[tel]
* Bij aankoop van de BARCELONA en wisselaar CD
ƒ 1.699,-, inruil ƒ 300,-
ƒ 1.399,- (incl. BTW)
KERP
In de Cramer 31, Heerlen. Tel. 045-716951.

Te k. 4 nieuwe TERREINBANDEN en velgen, 5 gats, ƒ 600,-. 045-324981.

Te k. gevr. VOORBUMPER Mazda 626 1.6 LX Sedan, bouwjaar 1987 (oud model). Telefoon 043-644775.

AUTORADIO + cass. Philips (secr. code), Sony 4x 25W ƒ 150,- p.st. Philips comp. disk ƒ 145,-; sportvelgen + banden 195/50-15 Ford Siërra ƒ 750,-. 045-425951.

Opleidingen

ANWB & Bovag Verkeersschool MANN & ZN voor al[le rij]bewijzen en chauf[feursdi]ploma's. Europaweg 340, Landgraaf, 045-321721. Rij-o[pleiding] kan in 8 dagen of in 9 [...]. Start kursus gev[aarlijke] stoffen 4-12-'93.

Caravans/Kamperen

Hobby en Bürstner caravans
Koop nu voordelig 1994 modellen. Nog enkele 1993.
Henk Cortie b.v. Pannenwg. 7, Nederweert, 04951-319

CARAVAN- en botenstalling aangeb.: Gronsveld, Stationsstr. 44. ☎ 04408-1251.

Te huur gesloten VANSTALLING. Tel. 241433.

Huwelijk/Kennismaking

Nieuw, café Ankerplaats Maasbracht, Havenstraat 3, ☎ 04746-28842. Iedere vrijdag
bal voor alleenstaanden
in ons gezellig café met goede muziek. Dames eerste consumptie gratis. Vrije entree. Aanvang 21.00 u.

vriendschapslijn
Samen de Kerst en Nieuwjaar in. Het kan nu nog. Inschr. k. dec. ƒ 80,- voor 'n heel jaar. Tel. info ma. t/m zat. 11-13 uur en zat. t/m vr. 18-20 uur, 043-470516. Org. Willy Boei.

WEDUWNAAR, 71 zoekt een gezellige, [...]ke vrouw, zelf houdt [hij van] de natuur, vakantie en [...]ken. Liefst omgev. H[...] Br. liefst met foto B-04875, L.D. Postbus 6401 DC Heerlen.

Muziek

Korg i 3 keyboard
Pas op de markt, nu al een topper!
Kom luisteren en sta versteld.
Bruto adviesprijs ƒ 6.235,-.
STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045-214253 HOENSBROEK
Donderdag koopavond.

Te koop VISCOUNT Orgel, ƒ 650,-. Tel. 045-713751.

Te koop Pearl DRUMSTEL, geheel compl. met veel extra's. Telef. 045-213129.

Te koop DRUMSTEL merk Pearl, prijs ƒ 1.750,-. ☎ 045-311684, na 10.00 uur.

Motoren

Te k. BMW R50, i.z.g.st., bwj. '63, 100% origineel, vr. pr. ƒ 10.500,-. Telef. 045-253155, b.g.g. 045-223195.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste [prijs] voor al uw oude META[len] Gebr. Swinkels, Beitel[...] Heerlen. 045-422025.

Gevr. BANKSTEL, [...] kast, barok meubels, enz. 045-725595.

Piccolo's in het Limb[urgs] Dagblad zijn groot in [RE]SULTAAT! Bel: 045-719[966]

Voor Piccolo's zie verder pagina 14

Waar haalt Peugeot het lef vandaan om voor Sinterklaas te gaan spelen!

Nu extra veel voordeel in de Sterrenshow van Peugeot.

Het is wel begrijpelijk dat de Sint enigszins ontsteld is. Want zoals Peugeot nu uitpakt, daar kun je als Goedheiligman gewoon niet tegenop. We zullen u een paar voorbeelden geven.

106 Etoile

Een speciale uitvoering van de 3-deurs 106 XN 1.1. Schitterend aangekleed met: getint glas, uitklapbare achterzijruiten, onderzijde bumpers in carrosserie-kleur, speciale wielplaten, speciale bekleding en vloermatten.

Bovendien krijgt u van ons een radiocassettespeler met 2 luidsprekers, incl. inbouw. Normale prijs v.a. f 24.700,-, Etoile prijs v.a. f 22.900,-: uw korting f 1.800,-. En met één van onze financieringsaanbiedingen* is zelfs dubbel voordeel mogelijk tot maximaal f 3.883,-.

205 Etoile

Van dit succesnummer kunt u uw eigen Etoile maken met gratis accessoires naar keuze t.w.v. f 1.500,- (incl. BTW en montage). Dit aanbod geldt op elke nieuwe 205 personenauto (m.u.v. de Ace-versies) bij aanschaf tussen 26-11-'93 en 1-1-'94 en registratie vóór 15-2-'94. En met één van onze financieringsaanbiedingen* kan uw maximale voordeel oplopen tot maar liefst f 3.583,-.

306 Etoile

Een nieuwe ster op basis van de 5-deurs 306 XR 1.4. Tijdelijk verrijkt met de luxe van: stuurbekrachtiging, centrale vergrendeling met afstandsbediening, in hoogte verstelbare bestuurdersstoel met regelbare lendesteun en kantelbare hoofdsteun op de voorstoelen. Normale prijs v.a. f 33.685,-; Etoile prijs v.a. f 31.885,-: uw korting f 1.800,-.

En met één van onze financieringsaanbiedingen* kan uw maximale voordeel oplopen tot maar liefst f 3.883,-. Dit Etoile-pakket is ook verkrijgbaar op de 306 XRd 1.9.

405 Etoile

Een speciale uitvoering van de 405 GR 1.6 met fraaie extra's als: 4 lichtmetalen velgen, parelmoer- of metaallak in diverse kleuren en elektrisch bedienbare voorportierruiten.

Normale prijs v.a. f 41.160,-; Etoile prijs v.a. f 39.160,-: uw korting f 2.000,-. Leverbaar in Sedan en Break, en met verschillende benzine- of (turbo)dieselmotoren.

605 Etoile

Een schitterende limousine op basis van de 605 SLi 2.0 met extra accessoires als: airconditioning, parelmoer- of metaallak in diverse kleuren en mistlampen vóór. Normale prijs v.a. f 62.275,-; Etoile prijs v.a. f 56.485,-: uw korting f 5.790,-. Dit Etoile-pakket is ook verkrijgbaar op andere 605 SL- en SR-modellen. Leverbaar met verschillende benzine- of (turbo)dieselmotoren.

Nu halen, 1-9-'94 pas betalen

Elke nieuwe Peugeot 106, 205 en 306 personenauto wordt tijdelijk nog aantrekkelijker met één van onze drie speciale financieringsaanbiedingen: nu halen, pas op 1 september '94 betalen (maximum voordeel f 1.537,-), òf een renteloze lening over 18 maanden (maximum voordeel f 1.601,-), òf een lening tegen 4,9% effektieve jaarrente over 36 maanden (maximum voordeel f 2.083,-).

Zolang de voorraad strekt

Kortom, de Sterrenshow van Peugeot mag u niet missen. Hij duurt tot en met 31 december van dit jaar, en voor alle Etoile-modellen (m.u.v. de 205) geldt: zolang de voorraad strekt.

Dus kom snel bij ons langs. Het adres van de dichtstbijzijnde Peugeot-dealer kunt u vinden in de Gouden Gids.

DE 106 ETOILE MET 1.800,- KORTING EN NU HALEN, 1-9-'94 PAS BETALEN

DE 205 ETOILE 1.500,- GRATIS ACCESSOIRES EN NU HALEN, 1-9-'94 PAS BETALEN

DE 306 ETOILE MET 1.800,- KORTING EN NU HALEN, 1-9-'94 PAS BETALEN

DE 405 ETOILE MET 2.000,- KORTING. OOK VERKRIJGBAAR IN BREAK

DE 605 ETOILE MET 5.790,- KORTING

JE VOELT JE LEKKERDER IN EEN PEUGEOT.

PEUGEOT

*DE FINANCIERINGSAANBIEDINGEN GELDEN BIJ AANKOOP TUSSEN 26-11-'93 EN 31-01-'94 EN REGISTRATIE VOOR 15-02-'94. MAXIMUM TE FINANCIEREN BEDRAG F 15.000,- OP BASIS VAN DE GEBRUIKELIJKE BETAALPLANVOORWAARDEN VAN PEUGEOT FINANCIERING NEDERLAND (AANGESLOTEN BIJ HET BKR IN TIEL). HET FINANCIERINGSVOORDEEL IS BEREKEND T.O.V. EEN EFFEKTIEVE JAARRENTE VAN 13,9% P/JR. PRIJZEN INCL. BPM EN BTW, EXCL. KOSTEN RIJKLAAR MAKEN. WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN.

Auto-Info

OP=OP

SPLINTERNIEUWE AUTO'S met ENORM prijsvoordeel.

Nú kopen en in januari '94 kenteken.

De aanbiedingen zijn geldig zolang de beperkte voorraad strekt

Golf CL 60 PK 32.201,- 1400 cc indianaroodmettalic KORTING 2.811,- VENCKEN-PRIJS 29.390,-	Golf CL 60 PK 32.201,- 1400 cc staalblauwmetallic KORTING 2.811,- VENCKEN-PRIJS 29.390,-
Golf CL 60 PK 32.201,- 1400 cc briljantzwartmettalic KORTING 2.811,- VENCKEN-PRIJS 29.390,-	Golf CL 75 PK 34.440,- 1600 cc stuurbekrachtiging wit/rood KORTING 3.190,- VENCKEN-PRIJS 31.250,-
Golf CL 75 PK 35.351,- 1600 cc stuurbekrachtiging briljantzwartmetallic KORTING 3.451,- VENCKEN-PRIJS 31.900,-	Golf GL 75 PK 35.351,- 1600 cc stuurbekrachtiging parelgrijsmetallic KORTING 3.451,- VENCKEN-PRIJS 31.900,-
Golf CL 90 PK 37.450,- 1800 cc stuurbekrachtiging indianaroodmetallic KORTING 3.550,- VENCKEN-PRIJS 33.900,-	Golf CL 90 PK 37.450,- 1800 cc / stuurbekrachtiging briljantzwartmetallic KORTING 3.550,- VENCKEN-PRIJS 33.900,-

Alle aanbiedingen zijn excl. kosten rijklaar maken en incl. BPM/BTW.

Audi Verkoopcentrum Vencken BV

Peter Schunckstraat 10, Heerlen, 045-412641

Nederland verliest steeds meer terrein op markt Duitsland

EN HAAG - Voorlopige handelscijfers van t Duitse Bureau voor de Statistiek wijzen op dat Nederlandse exporteurs nog steeds rein verliezen op de Duitse markt. De Ne-erlands-Duitse kamer van Koophandel emt de cijfers zorgwekkend.

it het overzicht komt naar voren dat Neder-nd in de eerste vier maanden van dit jaar export naar Duitsland sterker zag dalen n het gemiddelde van de andere EG-lan-en. Alleen België en Denemarken deden t nog slechter.

at Nederland ook in de Duitse recessie arktaandeel verliest is opmerkelijk. Toen t nog goed ging in de Duitse economie erd het teruglopend marktaandeel geweten n de samenstelling van ons exportpakket, met relatief veel landbouwprodukten en halffabrikaten. Bij een teruglopende economie zie die samenstelling juist relatief gunstig werken. De Duitse cijfers wijzen op het tegendeel.

Voor de EG-landen gemiddeld wordt een daling geconstateerd van 21,2 procent, voor Nederland van 25,6 procent. Deze cijfers geven overigens geen compleet beeld. Sinds 1 januari hoeven bedrijven bij export binnen de EG geen douaneformulieren af te geven. Het Duitse Bureau voor de Statistiek verzamelt de gegevens nu aan de hand van enquetes onder bedrijven. Dat levert gebrekkige cijfers op. De handel tussen Duitsland en landen buiten de EG laat veel minder sterke dalingen zien.

Het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verstrekt vanwege de gebrekkige methode van gegevens-verzameling nog geen handelscijfers met Duitsland. Kleinere bedrijven zijn vrijgesteld van de plicht om informatie te leveren aan het CBS. Dat maakt de cijfers naar de mening van het CBS te weinig betrouwbaar.

Enkele handelaars nog werkzaam bij banken

NMB'ers streken tonnen op met fraude effecten

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Twaalf effectenhandelaren van de vroegere NMB Postbank (nu onderdeel van de ING Groep) hebben in 1989 en 1990 enkele honderdduizenden guldens winst gemaakt met aandelentransacties die tegen de regels van de Amsterdamse Effectenbeurs ingingen. Dat heeft de woordvoerder van de ING Bank bevestigd. Enkele van de twaalf handelaren werken nog steeds voor ING.

Bij de Divisie Effecten van de NMB konden de twaalf ongecontroleerd voor eigen rekening in aandelen handelen. Toen er verdenkingen rezen, stelde de bank een onderzoek in. Het eindrapport van de interne accountantsdienst is uitgelekt. Er is sprake van een privé-winst van 350.000 gulden in totaal.

Volgens woordvoerder Polet van ING zijn er toen 'maatregelen' genomen om herhaling te voorkomen. De zondaars zijn gestraft: van som-migen werden bonussen ingetrokken, anderen kregen een absoluut verbod op het doen van transacties, terwijl weer anderen het dringende verzoek ontvingen naar een andere werkkring uit te kijken. Direct ontslag kreeg geen van de betrokkenen, terwijl ook het terugbetalen (aan de bank) van de niet volgens de regels gemaakte winsten niet is geëist. In ieder geval werd de dealingroom van de NMB flink uitgedund, want er werkten 35 handelaren.

Volgens het NRC Handelsblad van gisteren zijn zes van de twaalf fraudeurs nu elders werkzaam in de financiële wereld, onder andere bij de Deutsche Bank en ABN Amro. De krant meldt ook dat de twaalf een winst van liefst 5,5 miljoen gulden zouden hebben opgestreken, maar ING noemt dit 'nonsens'.

Tegenwoordig is elke bank verplicht het overtreden van de regels – die betrekking hebben op controle binnen banken zelf – van de Amsterdamse Effectenbeurs te melden, maar dat was in 1990 nog niet het geval. De woordvoerder van de Effectenbeurs wil niet op de zaak ingaan en zegt over 'incidentele gevallen' geen mededelingen te doen.

munt uit

● Windhandel

De Triodosbank lanceert een aandelenfonds: Het Windfonds. Dit fonds zal investeren in windenergie. De instellingen en bedrijven die als eerste in het fonds zullen investeren zijn BSO/Origin, Esprit, Van Melle, Het Noorder Dierenpark en Vereniging Milieudefensie.

● Batenburg

Bij Batenburg worden 65 werknemers ontslagen. De oorzaken liggen bij het afnemende werkvolume en de dalende prijzen. In totaal werken bij de Batenburg-groep 750 mensen.

● Euro Disney

De koersval van de aandelen van het amusementspark Euro Disney heeft zich gistermorgen voortgezet. Woensdag kelderde de koers met bijna negentien procent. Euro Disney lijdt enorme verliezen en beleggers vrezen dat het Amerikaanse moederconcern Walt Disney de financiële steun zal stopzetten.

● Bevriezen

De Duitse regering gaat de omvang van de ontwikkelingshulp volgend jaar bevriezen op het niveau van bijna 8,4 miljard mark van dit jaar. Dit blijkt uit de begrotingsplannen van minister van Ontwikkelingssamenwerking Carl-Dieter Spranger.

● Schiphol

Er komt een nieuw vrachtareaal ten zuidoosten van Schiphol-Centrum. Omdat de Kaagbaan tussen het huidige areaal en het nieuwe vrachtareaal door loopt, komt onder deze start- en landingsbaan een tunnel die beide complexen met elkaar verbindt.

● SAS

De Scandinavische luchtvaartmaatschappij SAS, die tot afgelopen zondag fusiegesprekken voerde met de KLM, Swissair en Austrian Airlines, stoot een aantal lijndiensten af. Het gaat om lijnen binnen Scandinavië maar ook om internationale routes. British Midland Airways (BMA), waarin SAS heeft een deelneming heeft van 34,9, neemt deze diensten over.

● Bulgarije

Bulgarije is het met de buitenlandse banken eens geworden over een vermindering van zijn schulden met ongeveer vijftig procent. Dit heeft minister van financiën Stoyan Alexandrov gisteren verklaard na zijn terugkeer van het overleg met de banken in Frankfurt. Alexandrov sprak van 'een ongekende vermindering'. De totale bankschuld van Bulgarije bedraagt omstreeks 9,3 miljard dollar.

Werkgevers onverbiddelijk in hun eisen

Ziek zijn in metaalsector kost werknemer vakantie

Van onze redactie economie

N HAAG – Werkgevers in de klein-metaal houden keihard aan de afspraak dat werknemers, die zich in een jaar twee ziek melden, een vakantiedag inleveren. Zij vinden dat ig omdat het ziekteverzuim onvoldoende is gedaald. Volgens de vakbeweging loopt het niet zo'n vaart met het inleveren van dagen. De Industriebond FNV is ervan overtuigd dat ziekteverzuim tot 1995 voldoende zal dalen.

dreiging een vakantiedag te verliezen, vloeit voort uit de cao voor metaalnijverheid die april vorig werd afgesloten. Partijen spraken daarbij af het ziekteverzuim te brengen van 8,1 procent tot procent. Volgens werkgeversonderhandelaar drs. L.B.E. Vonk ligt de afwezigheid wegens ziekte tussen de 7 en 7,2 procent. „De doelstelling wordt niet gehaald, dus treedt de cao-afspraak in werking en zal een vakantiedag worden geschrapt," concludeert Vonk.

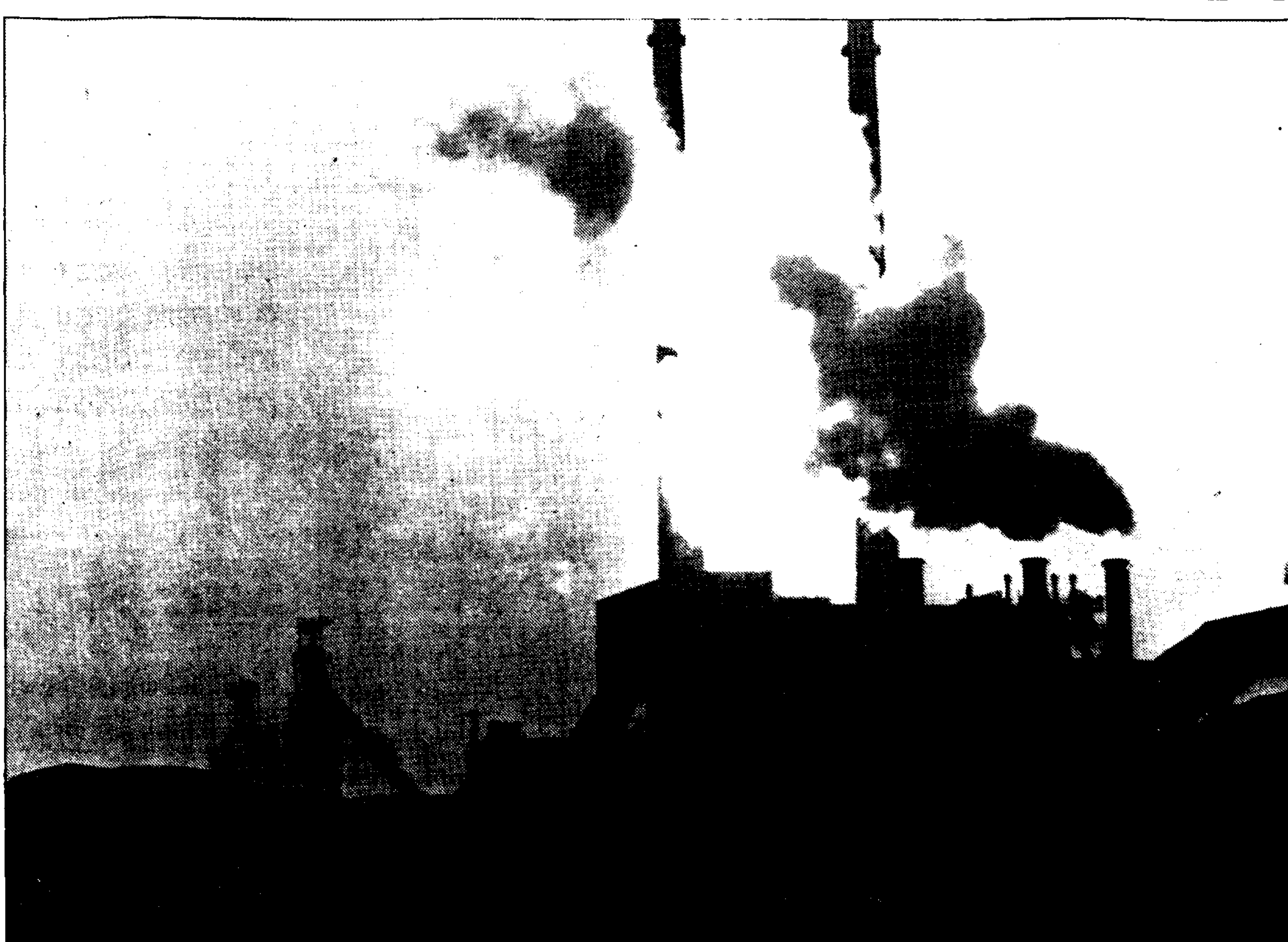
In de praktijk zou dit betekenen dat 300.000 werknemers met ingang van 1995 bij hun tweede ziekmelding een vakantiedag inleveren. De cao in de metaalnijverheid geldt voor metaalbewerkers, fietsenmakers, automonteurs, loodgieters, gasfitters, installateurs, elektrotechnische monteurs en plaatwerkers. Het wachten is nog op definitieve cijfers over het ziekteverzuim over 1993. Maar als het meer dan 7 procent is „houden we keihard aan de afspraak vast," zegt Vonk. „We zijn begonnen bij 8,1 procent, het zou 1,1 procentpunt omlaag moeten, dan vind ik 0,2 procent verschil zeker niet marginaal."

De cao voor de metaalnijverheid is een van de drie grote cao's waarin straf voor werknemers is opgenomen bij te hoog ziekteverzuim. De cao voor het verzekeringsbedrijf (40.000 werknemers) ontneemt werknemers een halve vakantiedag bij de derde ziekmelding. In de horeca (150.000 werknemers) komt bij elke ziekmelding één dag voor rekening van de zieke.

innenvaart komt met logistiek servicecentrum

N HAAG – Honderd binnenondernemers in Gelderland ben samen met een aantal wegvoerders het 'Logistiek Centrum epvaart' opgericht. Doel is het sport met binnenschepen te pelen aan het wegvervoer en tueel ook aan het spoorver-. Zo willen zij hun klanten in de Arnhem en Nijmegen een beën snellere service gaan bieden un internationale transporten. is hun antwoord op de toenede files op de wegen en de mierontreiniging. Zij willen daarbovendien aantonen dat de nvaart geen antieke ingeslabedrijfstak is, maar wel degein staat is zich te moderniseren.

Rook en staal

● *Een deel van het Hoogovens-complex in IJmuiden. ABN Amro ziet de toekomst van het staalconcern rooskleurig in.* Foto: ANP

ABN optimistisch over toekomst van Hoogovens

AMSTERDAM - „Voor een terugkeer naar winstgevendheid van Hoogovens is geen substantiële verbetering van de markten vereist. Deze wordt in de eerste plaats bereikt dankzij forse bezuinigingen. Als het Europese herstel van de economie in 1995 doorzet, kan er sprake zijn van een dramatisch winstherstel."

Dit schrijft de ABN Amro Bank in een rapport over de komende emissie van het staalbedrijf.

De bank gaat ervan uit dat de op stapel staande emissie van 8,3 miljoen certificaten van f 20 ongeveer f 360 miljoen zal opleveren. De emissiekoers wordt 3 december bekendgemaakt.

Het herstel in de resultaten zal zich volgens de bank als gevolg van de effecten van omvangrijke herstructureringen voordoen voordat het algemene herstel van de economie inzet. Het ziet ernaar uit dat de in de eerste halfjaar begonnen afneming van de verliezen doorzet. De prijzen van staal stijgen en het ziet ernaar uit dat er ten lange leste schot komt in de pogingen de produktiecapaciteit van de staalindustrie te verlagen. Voor 1995 taxeert ABN Amro voor de staaldivisie een winst van f 310 miljoen.

Geen gedwongen ontslagen bij havenwerkers

ROTTERDAM – De werkgevers in de Nederlandse havens hebben met de Vervoersbond FNV een akkoord bereikt over een afvloeiingsregeling voor de havenwerkers. In het akkoord is een garantie opgenomen tegen ontslagen en zorgen de werkgevers zelfs bij faillissementen voor herplaatsing van de werknemers bij andere bedrijven. Zo gaat in de havens tot ten minste het jaar 2010 'geen man gedwongen de poort uit'. Door uittreding tot 1997 van 55-jarigen en pensionering vanaf 60 jaar, verdwijnen wel 4000 mensen.

Daarmee lijken de werkgelegenheidsproblemen bij de stuwadoorsbedrijven definitief de wereld uit te zijn. De regelingen gelden voor ongeveer 9000 werknemers in de havens van Rotterdam, Amsterdam, Vlissingen, Terneuzen, IJmuiden en Scheveningen. Van de 7600 havenwerkers in Rotterdam blijven er in het jaar 2010 ongeveer 5000 over. Er kunnen de komende jaren naar schatting 2000 nieuwe mensen worden aangenomen.

De havenwerkers leveren als compensatie tot april 1996 hun eventuele loonsverbetering in, maar behouden een automatische prijscompensatie.

Meer winst CSM

DIEMEN – De nettowinst van CSM (voedingsmiddelen, biochemie) is in het op 30 september geëindigde boekjaar gestegen met 14,1 procent, van f 129 miljoen naar f 147,3 miljoen. Per aandeel ging de winst omhoog van f 3,58 naar f 4. Op dinsdag 11 januari zal na beurstijd de hoogte van het dividend worden bekendgemaakt.

De omzet steeg in 1992/1993 van f 2.105 miljoen tot f 2.522 miljoen. Het bestuur vindt de uitkomsten van het verslagjaar „bevredigend".

edit Lyonnais lokt klanten met koopje

TERDAM – Crédit Lyonnais Bank Nederland wil bedrijven als klant en met lage tarieven voor het overmaken van geld naar het buitend. Voor overschrijvingen tussen twee van haar eigen kantoren in Europa is het tarief drastisch verlaagd: het minimumtarief van 15 gulden is nu ens het maximum tarief (het toptarief was ongeveer 300 gulden). Afelijk van het land waarmee men zaken doet, komt daar 19 tot 45 en kosten bij.

ank garandeert bovendien dat de transacties binnen twee dagen t uitgevoerd. Het nieuwe systeem geldt voor alle pakweg 2200 CL-oren in Frankrijk en de ongeveer 900 overige Europese vestigingen. igens heeft de Postbank onlangs - voor particulieren - het tarief ook astisch verlaagd: tot 9,50 gulden per overschrijving naar het buiten-

retig

MSTERDAM – De Amsterdamse ectenbeurs heeft gisteren gretig profiteerd van de opleving op de itenlandse beurzen. Was de stemming 's ochtends nog uitermate t, 's middags keerde het tij. Uitschieters waren KNP BT en DSM. EOE-index sloot uiteindelijk punten hoger op 379,71.

et Damrak trok zich duidelijk op n Frankfurt en Londen. In Frankrt sloot de toonaangevende DAX-dex 18,16 punten hoger op 047,71, terwijl de Londense FTSE-rometer 25,9 punten toevoegde p 3093,1. Wall Street bleef gisteren esloten in verband met Thanksging Day. Bij elkaar werd er voor n middelmatige f 863 miljoen in andelen verhandeld. De obligatiearkt deed het met een omzet van 3,3 miljard redelijk. Staatsleningen gingen gemiddeld twee à drie uivers in koers omhoog.

itzonderlijk goed presteerde SM, die f 4 toevoegde op f 102,20. en rol daarbij speelden meevallende kwartaalcijfers van Bayer, het ootste Duitse chemieconcern. erder wordt de prijs van ethyleen, én van de basischemicaliën van SM, mogelijk binnenkort verhoogd. Akzo ging in het kielzog f 3 ee omhoog naar f 178,80.

et zwarte schaap bij de hoofdfonden was Koninklijke Olie, die f 2,10 deukte op f 197,70. De desinteresse voor 'Olies' werd ingegeven door et uitblijven van produktiebeperende maatregelen. De Opec heeft aar de afgelopen dagen vergeefs ver vergaderd. In reactie daarop aalden de olieprijzen gisteren ink.

NP BT werd op f 41,70 met f 1,50 erswinst beloond voor de woensg na beurstijd bekendgemaakte wartaalcijfers. Deze waren minder echt dan analisten hadden voorield.

p de optiebeurs bedroeg de totale nzet slechts 29.000 contracten.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	67,40	69,50
ABN Amro A.in F.	88,80	88,70
ABN Amro L.Gr.F.	178,20	178,30
ABN Amro Obl.Gr.f.	207,90	207,90
Aegon	96,40	98,20
Ahold	42,80	44,30
Akzo	175,80	178,80
Alrenta	263,50	263,50
Amev cert.	81,20	82,80
Bols Wes. c.	40,90	41,00
CSM cert.	67,00	66,80
Dordtsche Petr.	184,80	183,00
DSM	98,20	102,20
Elsevier	147,30	152,00
Fokker cert.	20,20	21,10
Gist-Broc. cert.	49,60	49,80
Heineken	199,00	200,90
Heineken Hold.	176,00	178,00
Hoogovens nrc	40,80	41,00
Hunter Douglas	70,40	71,50
Int.Ned.Gr. c.	80,90	81,70
KLM	38,10	39,00
Kon. KNP BT	40,20	41,70
Kon. Olie	197,70	195,60
Nedlloyd	51,00	52,60
Océ-v.d.Gr.	59,30	59,80
Pakhoed cert.	48,50	49,00
Philips	37,00	37,90
Polygram	72,50	74,50
Postb.Beleggf.	64,70	64,70
RG Florente F.	130,80	130,90
Robeco	116,20	116,80
Rodamco	59,20	59,10
Rolinco	117,20	118,20
Rorento	95,50	95,50
Stork	37,70	37,90
Unilever cert.	212,00	212,40
Van Ommeren nrc	39,90	40,80
Ver.Bezit VNU	146,10	147,20
Wolters-Kluwer	103,60	106,30

Avondkoersen Amsterdam

Geen avondhandel vandaag omdat de Amerikanen Thanksgiving Day vierden.

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	55,50	55,50
ABN AmroHld.prf.c.	6,39	6,41
ABN Amro pref.	67,40	69,60
ACF-Holding c.	55,70	55,80
Ahrend Groep c.	122,80	122,80
Asd Options Tr.	11,00	11,00
Asd. Rubber	2,90e	2,90b
Ant. Verff.	350,00	-
Atag Hold. cert	137,50	137,00
Athlon Groep	58,50	58,50
Athlon Groep nrc	58,00	58,00
Aut.Ind.R'dam	64,00	64,00
BAM Groep	108,50	108,50
Batenburg	139,00	139,00
Beers	107,80	107,50e
Begemann Groep	42,50	45,00
Belindo	314,00	314,00
Blydenst.-Will.	25,80	25,50
Boer De Winkelb.	71,80	72,00
Borsumy Wehry	116,00	117,50
Boskalis c	46,00	46,00
Braat Beheer	27,70	27,90
Breevast	9,90	-
Burgman-Heybroek	1500,00	1500,00
Calvé-Delft pref	850,00	850,00
Calvé-Delft cert	1410,00	1400,00
Cap Volmac	22,00	21,90
Cindu Intern.	105,00	105,00
Claimindo	312,50	312,50
Content Beheer	21,00	21,00
Credit LBN	35,20	35,00
Crown v.G. cert.	134,50	136,00
CSM	66,80	66,70
Delft Instrum.	18,00	18,00
Dorp-Groep	35,50	36,00
Draka Holding	36,50	35,80
Econosto	24,20	24,30
EMBA	170,00a	-
Eriks Holding	86,20	87,50
Flexovit Int.	54,50	54,50
Frans Maas cert.	44,00	44,00
Fugro McClelland	38,60	39,20
Gamma Holding	99,80	100,50
Gamma pref.	6,20	6,30b
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	41,00	41,10
Geveke	27,00	27,00
Giessen-de N.	316,00	316,00
Goudsmit	29,00	29,00
Grolsch cert.	42,00	41,60
GTI-Holding	151,00	152,00b
Hagemeyer	114,00	117,00
HAL Trust B	17,00	17,00
HAL Trust Unit	16,90	16,90
HBG	262,00	263,00
Hes Beheer c	20,00	21,00
Heijmans	43,90	44,30
Hoek's Mach.	77,50	77,50
Holl.Sea S.	0,18	0.18
Holl. Ind. Mij	53,00	53,00
Hoop Eff.bank	9,80	9,80
Hunter D.pref.	2,00	-
IHC Caland	40,50	41,30
Internat.Muell.	78,00	78,50
Int.Ned.Groep	8,11	8,11
Kas-Associatie	57,50	58,00
Kempen & Co	12,20	12,20
Klene Holding	91,70	91,70
Kondor Wessels	41,70	41,80
KBB	102,80	103,80
Kon. Sphinx	38,00	38,20
Koppelpoort	402,00	402,00
Krasnapolsky	157,50	157,00
Landré & Gl.	44,00	-
Macintosh	55,40	55,40
Maxwell Petr.	165,00b	167,00
Moeara Enim	1609,00	1582,00
M.Enim OB-cert.	21100,00	20900,00
Moolen Holding	33,60	33,80
Mulder Boskoop	38,50	-
Multihouse	2,00	2,10a
Naeff	415,00	-
NAGRON	72,50	72,80
Nat. Inv. Bank	100,80	101,00
NBM-Amstelland	13,90	13,80
NEDAP	51,50	50,00
Nedcon Groep	55,80	55,20
NKF Holding	163,00	163,00f
Ned.Part.Mij	49,00	49.00
Ned.Springst.	5150.00	5150,00
Norit	19,00	19,00
Nutricia GB	138,50	139,00
Nutricia VB	138,50	139,00
Nijv.-Ten Cate	91,10	91,00
OPG cert.	49,00	49.00
Orco Bank cert.	92,50	92,50
OTRA	287,30	286,00
Pirelli Tyre	13,80	13,90
Polynorm	115,20	116,00
Porc. Fles	20,50	20,50
Randstad	55,50	55,00
Reesink	88,00	88,00
Rothmans Int.	4,27	4,27
Roto Smeets Boer	32,80	32,90
Samas Groep	47,30	48,00
Sarakreek	13,40	13,20
Schuitema	1670,00	1670,00
Schuttersveld	37,10	37,00
Smit Intern.	25,00	25,20
St.Bankiers c.	16,80	16,60
Stad Rotterdam c	43,90	43,70
Telegraaf De	131,00	131,00
Textielgr.Twente	75,50a	75,50a
Tulip Computers	14,80	14,60
Tw.Kabel Holding	187,20	187,00
Ubbink	82,00b	82,00b
Union	42,00	42,20
Vereenigde Glas	475,00	475,00
Volker Stevin	69,00	69.00
Vredestein	12,70	12,80
Wegener	99,50	100,00
West Invest F.	10,00	11,00
West Inv.F. wb	77,50	76,50
Wolters Kluwer	415,00	415,00
Wyers	22,70	22,80

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	94,70	95,30
ABN Amro Amer.F.	77,70	78,20
ABN Amro Eur. F.	84,00	83,30
ABN Amro Far EF.	73,40	73,40
ABN Amro Neth.F.	108,30	108,80
ABN Amro rent.div	159,70	159,80
Aegon Aandelenf.	45,80	45,90
Aegon Spaarplus	5,20b	5,20b
Aldollar BF $	31,80	31,80
Alg.Fondsenbez.	258,50	260,00
Alliance Fund	10,00	10,00
Amvabel	106,50	106,80
Asian Cap.F.$	60,90	60,80
Asian Tigers F.	109,40	109,60
Asian Select. F.	109,50	109,50
Austro Hung. F.	7,00	7,00
Bemco RentSel.	62,60	62,70
Bever Holding	3,60	3,60
CL Aandelenfonds	100,10	100,20
CLN Obl. Div. F.	119,40	119,40
CLN Obl.Waardef.	133,20	133,20
Delta Lloyd Inv.	33,60	33,50
DP America Gr.F.	36,20	36,10
EGF Investm.	149,50	149,50
EMF Rentefonds	87,10	87,10
Eng-Holl.Bel.Tr.	19,50	19,50
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	10,60
Envir.Growth F.	45,00	45,00
Esmeralda part.	40,00	40,10
Eur.Ass. Trust	8,30	8,30
EMS Growth Fund	107,20	107,40
EMS Income Fund	102,50	102,80
EMS Offsh. Fund	108,10	108,30
EOE Index Fnd	401,00	406,00
Euro Growth Fund	59,00	58,50
Euro Spain Fund	8,00	8,00
Far East Sel.F.	82,00	82,50
Gim Global	66,80	66,50
Groeigarant	1,34	1,34
Holland Fund	88,50	88,00
Holl. Eur. Fund	58,30	58,40
Holl. Obl.Fonds	147,30	147,30
Holl. Pac. Fund	128,50	128,50
Holl. Sel.Fonds	102,40	102,50
Hooge Huys Hypf.	135,50	135,50
ING Bnk Dutch Fnd	58,60	58,80
ING Bnk Geldm.Fnd	58,88	58,89
ING Bnk Glob.Fund	54,00	54,20
ING Bnk Oblig.Fnd	39,00	39,00
ING Bnk Spaard.F.	105,57	105,58
ING Bnk Rentegr.F	137,50	137,50
ING Bnk Vastg.Fnd	28,60	28.60
Innovest	68.00	68,50
Interbonds	542,00	542,00
Intereffekt 500	28,50	28,40
Intereffekt wt	33,50	35,30
Investa part.	79,80	79,50
IS Himal.Fund $	14,30	14,30
Jade Fonds	213,00	211,00
Japan Fund	19,60	19,00
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	-
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	-
Korea Pac.Tr. $	10,60	10,90
Leveraged Cap	64,30	64,30
Liqurent	53,10	53,10
Mal.Capital F.$	15,70	15,70
Mees Obl.Div.F.	130,20	130,20
Mexico Income F.	22,00	22,40
Mondibel	82,40	82,60
Nat.Res.Fund	78,20	78,20
New Asia Fund	11,10	10,90
Nomura Warr. F.	0,18	0,18
Obam, Belegg.	317,50	318,70
OAMF Rentefonds	15,75	15,75
Orange Fund	24,80	24,80
Pac.Dimensions	129,50	130,00
Pac.Prop.Sec.F.	39,50	40,00
Pierson Rente	130,70	130,50
Postb.Aand.f.	58,80	58,70
Postb.Obl.f.	55,00	55,00
Postb.Verm.gr.f.	63,80	63,80
Rentalent Bel.	176,40	176,50
Rentotaal NV	40,90	41,00
RG America F.	135,50	136,00
RG Divirent F.	54,30	54,50
RG Europe F.	123,30	123,30
RG Nettorente F.	102,80	102,80
RG Pacific F.	131,10	132,10
RG SP Groen	64,70	64,60
RG SP Blauw	64,10	64,20
RG SP Geel	61,90	61,70
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	94,50	-
Schrod.Int.Pr.F	28,60	29,00
Sci/Tech $	16,40	-
Suez Liq.Grf.	195,80	195,80
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	216,00	215,00
Trans Eur.Fund	86,80	87,70
Transpac.F.	334,00	334,00
Uni-Invest	19,80	19,60
Unico Inv.Fund	79,80	78,80
Unifonds DM	33,60	33,60
Vaste Waard.Ned	59,70	60,00
VastNed	115,30	115,50
VIB NV	55,70	55,70
VSB Mix Fund	62,20	61,80
VSB Obl.Gr.f.	113,60	113,70
VSB Rente Fonds	114,60	114,70
WBO Intern.	78,00	76,80
Wereldhave NV	116,00	116,50
Yen Value Fund	89,00	89,10
ZOM Florida F.$	26,00	26,00
Zonnespectrum	9,55	9,55

Parallelmarkt

Alanheri	29,60	29,60
ABF	117,70	117,70
ASN Aandelenf.	53,00	53,00
Austria Global	1165,00	1165,00
Besouw Hold.	31,20	31,20
Biogrond Belegg.	10,60	10,60
Comm.Argeus F.	99,00	98,80
Comm.Benacus F.	99,70	99,50
Comm.Cea F.	101,00	100,90
De Drie Electr.	13,70	13,30
Delta Ll.Dollarf.	68,10	67,80
Delta Lloyd ECU	62,70	62,90
Delta Lloyd Mix	73,20	73,10
Delta Lloyd Rent	66,50	66,50
Dico Intern.	72,00	74,00
DOCdata	3,10	3,20
Ehco-KLM Kleding	30,00	30,20
E&L Belegg.1	87,30	87,30
E&L Belegg.2	88,60	88,70
E&L Belegg.3	114,70	114,70
E&L Belegg.4	89,20	89,30
E&L Kap.Rente F.	120,30	120,50
German City Est.	32,00	31,80
Gouda Vuurvast	63,00	63,00
Groenendijk	34,30	34,30
Helvoet Holding	25,50	25,50
Inter/View Eur.	3,70	3,60
Management Share	1,20	1,20
Neways	5,70	5,60
Ohra Aand.F.	63,80	64,00
Ohra Liq.GrF.	53,00	53,10
Ohra Obl.Df.	60,60	60,60
Ohra Obl.Grf	57,00	57,00
Ohra Onr.G.F.	67,10	67,00
Ohra Totaal F.	61,60	61,70
Pan Pac. Winkel	3,60	3,60
P & C Groep	101,20	104,80
Pie Medical	3,40	3,40
Pitcher	44,30	44,30
Satcom Hold.	16,30	16,30
Simac Techniek	11,70	11,60
Suez Gr.Fund	54,60	54.00
VHS Onr. Mij	3,30e	3,30
Welna	39,00	39,00
Wereldhave	4,30	-
Wolff	56,80	56,80

Parallel top-15

Artu Biologicals	4,60	4,60
Bergh. Pap.	46,00	46,50
Free Record	25,00	25,30
Gelderse Pap.	56,00	56,00
Grontmij	69,20	68,80
Holland Col.	52,50e	52,50
Kühne+Heitz	39,40	39,40
LCI Comput.Gr.	1,90e	1,90
Melle, van nrc	65,50	65,30
Nedschroef	59,20	59,20
Ordina Beheer	18,90	18,90
Sligro Beheer	74,00	74,00
Vilenzo	37,60	37,70
Welna	39,00	39,00
Weweler	17,30	17,20

Wall Street

	24/11	25/11
allied signal	72¼	gesloten
amer.brands	34	-
amer.tel.tel	55½	-
amoco corp	54½	-
asarco inc.	20¼	-
bethl. steel	17¼	-
boeing co	38½	-
can.pacific	17	-
chevron	89¾	-
chiquita	11	-
chrysler	54	-
citicorp	34¾	-
cons.edison	31⅜	-
digit.equipm.	36⅞	-
dupont nemours	48⅜	-
eastman kodak	61¾	-
exxon corp	63¼	-
ford motor	61	-
gen. electric	97⅞	-
gen. motors	53¾	-
goodyear	41¾	-
hewlett-pack.	73⅝	-
int. bus.mach.	55⅛	-
int. tel.tel.	91⅛	-
klm airlines	19⅞	-
mcdonnell	106⅛	-
merck co.	34⅝	-
mobil oil	78⅝	-
penn central	31⅛	-
philips	19⅛	-
primerica	39¾	-
royal dutch	62⅞	-
sears roebuck	55	-
sfe-south.pac.	19¾	-
texaco inc.	65½	-
united techn.	61½	-
westinghouse	14	-
whitman corp	15⅞	-
woolworth	22¾	-

Advieskoersen

amerik.dollar	1,850	1,970
austr.dollar	1,21	1,33
belg.frank (100)	5,15	5,45
canad.dollar	1,380	1,500
deense kroon (100)	26,70	29,20
duitse mark (100)	109,60	113,60
engelse pond	2,71	2,96
finse mark (100)	31,45	33,95
franse frank (100)	30,85	33,60
griekse dr. (100)	0,68	0,86
hongkong dlr.(100)	21,75	25,75
ierse pond	2,56	2,81
ital.lire (10.000)	10.30	12,00
jap.yen (10.000)	172.00	178.00
noorse kroon (100)	24,30	26.80
oost.schill. (100)	15,69	16,19
port.escudo (100)	0,99	1.17
spaanse pes. (100)	1,28	1,46
turkse lira (100)	0.0105	0,0175
zweedse kr. (100)	21,25	23,75
zwits.fr. (100)	125,00	129,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,91625-1,91875
antill.gulden	1,0650-1,0950
austr.dollar	1,2695-1,2795
belg.frank (100)	5,3000-5,3050
canad.dollar	1,43975-1,44225
deense kroon (100)	28,255-28,305
duitse mark (100)	112,2550-112,3050
engelse pond	2,8465-2,8515
franse frank (100)	32,365-32,415
griekse dr. (100)	0,7330-0,8330
hongk.dollar (100)	24,7350-24,9850
ierse pond	2,6990-2,7090
ital.lire (10.000)	11,345-11,395
jap.yen (10.000)	176,760-176,860
nwzeel.dollar	1,0460-1,0560
noorse kroon (100)	25,785-25,835
oostenr.sch. (100)	15,9620-15,9720
port. escudos (100)	1,0780-1,1180
spaanse pes. (100)	1,3710-1,3810
zweedse kr. (100)	22,865-22,915
zwits.frank (100)	128,105-128,155
e.c.u.	2,1530-2,1580

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	261,60	263,40
id excl.kon.olie	248,40	252,30
internationals	261,80	260,70
lokale ondernem.	263,60	268,40
id financieel	218,80	222,80
id niet-financ.	308,10	313,60

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	403,60	406,40
id excl.kon.olie	357,30	363,00
internationals	423,00	421,30
lokale ondernem.	381,30	388,20
id financieel	361,00	367,60
id niet-financ.	412,90	420,40

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	133,30	135,70
internation	129,10	130,20
lokaal	133,90	136,60
fin.instell	165,50	168,80
niet-financ	128,00	130,60
industrie	130,10	132,70
transp/opsl	104,10	106,50

Goud en zilver

Amsterdam - Prijzen van 14.00 uur.
Goud onbewerkt 22,930-23,530, vorige 22,820-23,420, bewerkt 25,130 laten, vorige 25,020 laten.
Zilver onbewerkt 245-315, vorige 245-315, bewerkt 360 laten, vorige 360 laten.

Dow Jones

Wegens Thanksgiving Day vandaag geen gemiddelden van Dow Jones.

Optiebeurs

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	jan	72,50	216	0,90	1,30
abn amro	c	apr	67,50	179	4,30	5,50b
abn amro	c	o98	70,00	382	9,70	11,00b
abn amro	p	o98	70,00	147	9,50b	8,50
ah	c	apr	45,00	574	2,50	3,40
ah	c	o96	45,00	363	7,90	8,50
akzo	c	dec	180,00	268	2,20	3,50
amev	c	jan	80,00	311	3,90a	4,80
dsm	c	jul	90,00	270	14,70a	16,80
dsm	p	jan	105,00	522	7,50	5,90
eoe	c	dec	375,00	244	7,00a	11,00
eoe	c	dec	380,00	724	5,00	7,80
eoe	c	dec	385,00	278	3,40	5,40
eoe	c	dec	390,00	1432	2,20	3,70
eoe	c	jan	380,00	228	9,90	12,70
eoe	c	jan	385,00	445	7,50	10,00
eoe	p	dec	370,00	420	6,30b	3,20
eoe	p	dec	375,00	333	8,70b	4,60
eoe	p	dec	380,00	274	11,70	6,40
eoe	p	jan	320,00	254	0,50	0,50
eoe	p	jan	370,00	351	9,50	6,50
eoe	p	jan	375,00	485	11,50	8,00a
eoe	p	jan	380,00	174	13,60	9,50
goud	c	mei	360,00	194	29,50	29,00b
hoog	c	jan	37,50	380	6,00	6,00a
hoog	c	jan	42,50	170	2,60	2,60
hoog	c	apr	42,50	374	5,20a	4,80
ing	c	jan	80,00	156	3,90	4,20
ing	p	apr	70,00	200	0,60a	0,50
klm	c	dec	40,00	203	0,70	1,10
kpbt	c	jan	37,00	331	3,90	5,00b
kpbt	c	jan	39,50	430	2,40	3,20
olie	c	dec	195,00	319	5,00	4,10
olie	c	dec	200,00	268	2,70	2,00
olie	c	jan	170,00	300	30,50a	27,10
olie	c	jan	175,00	253	25,50a	22,60
olie	c	jan	200,00	376	5,00	3,90
olie	c	jan	210,00	215	1,80	1,60
olie	p	dec	200,00	138	4,70	5,20
olie	p	apr	190,00	168	4,00	4,00a
phil	c	dec	37,50	277	0,90	1,50
phil	c	jan	37,50	207	1,70	2,20
phil	c	apr	32,50	212	6,20a	6,40
phil	c	apr	40,00	147	1,90	2,40
phil	c	apr	42,50	179	1,20	1,50
phil	c	jul	35,00	207	5,20	5,40
phil	c	o97	30,00	150	12,00a	12,60
phil	p	jan	37,50	155	1,80	1,50
phil	p	jan	45,00	350	8,40a	7,20
x042	c	n94	-	534	-	3,75

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Auto-Info

Sportief rijden met Viscomatic 4x4 systeem van Steyr-Puch

Alfa 164 goed ingeburgerd

De Alfa Romeo 164 Q4 heeft vooral motortechnisch raffinement. Foto: GPD

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

Het heeft na de introductie van de Alfa 164 in 1989 bijna een jaar geduurd voor dat we hier de auto konden kopen. Oorzaak was de overweldigende vraag op de thuismarkt. Om met behoud van de beduidend hoger ingezette kwaliteitseisen aan de Europees gezien opmerkelijk hoge vraag te kunnen voldoen, liep de produktie enige vertraging op. Na een aantal jaren mag je wel stellen dat de '164' goed is ingeburgerd. Zeker in de zakelijke markt is deze grootse Alfa een gewilde partner.

Alfa heeft als concern de wind weer mee, ook al door de betrouwbaar gebleken '155' die het als zakenauto ook goed doet. In de Alfa 164-serie biedt het roemruchte merk een uitgerijpt produkt van bewezen goede kwaliteit. Van luxe, tot snel of eenvoudig, qua motorisering is er voldoende keus. Wat nog ontbrak was een vierwielaandrijving.

Sportief

Om technisch bij de tijd te blijven heeft Alfa een uit het in '91 gelanceerde proefmodel Protéo overgenomen Viscomatic 4x-4-systeem ontwikkeld. Deze met Steyr-Puch ontworpen techniek garandeert een sportief rijgedrag onder moeilijke omstandigheden met behoud van de specifieke prestaties. Je rijdt een Alfa 164 zonder meer al voor je plezier, komt daar de zekerheid van continue grip bij, dan verhoogt dat behalve de vreugde ook de veiligheid.

De '164' is het enige model dat in het Tipo Quattro programma (Saab 9000, Fiat Croma en Lancia Thema) nu met een 4x4-type komt. Audi en Scorpio zijn feitelijk de enige tegenstrevers in dit segment, waarbij het opvalt dat Saab en Volvo zo gevoeld om hun veiligheid geen 4WD in het programma hebben. Alfa heeft ook 4WD versies in de modellen 33 en 155.

Acceleratie

Alfa biedt voor 54 mille de 2 ltr/ Twin Spark en vraagt 82 mille voor de 3 ltr/V6. De laatste vormt de basis voor de nieuwe Alfa 164 Quadrifoglio 4. Dit kortweg '164 Q4' genoemde model dat vanaf 15 januari in de verkoop komt heeft een nieuwe zesversnellingsbak. Die bak garandeert vooral goede acceleraties in elk overgangsgebied. Gecombineerd met het koppel dat continue naar vier meetwaarden (stuurhoek, verschil in as-draaisnelheid, wagensnelheid en gevraagd koppel) op de weg komt, is de '164 Q4' een heerlijk ding.

Pittiger

Het vermogen van 230 pk van de dwars voorin geplaatste motor is, hoe kan het ook anders bij dit roemruchte merk, ruimschoots voldoende. De wielophanging van de auto heeft alleen voor de Italiaanse markt standaard een elektronisch geregelde demping. Eigenlijk zou dat hier ook wel mogen, want in dergelijke auto's in de topklasse tegen een prijs van 120 mille mag het aan niets ontbreken.

Standaard treffen we onder meer wel het volgende aan: ABS, elektrisch te bedienen ramen, stoelen en spiegels, centrale deurvergrendeling, stuurbekrachtiging en mooie 205/55 ZR 16 Pirelli banden. Een airbag voor de bestuurder is ook normaal in deze klasse; vreemd dat Alfa nog steeds weinig heil ziet in een luchtkussen voor de bijrijder. Men stelt dat de geboden veiligheid met één airbag al voldoende is.

Souplesse

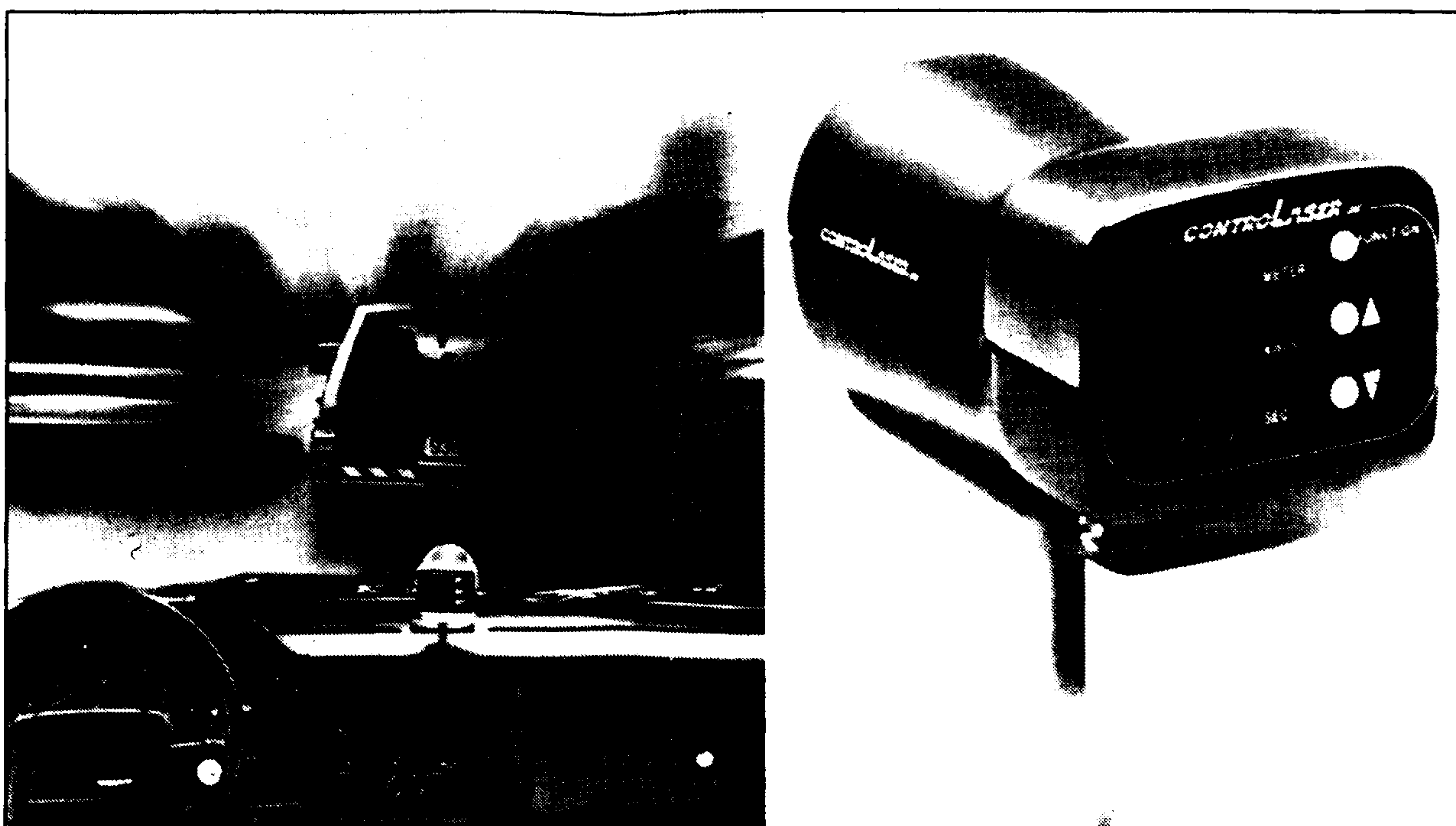
Met de V6 multiklepper garandeert Alfa vooral vierwielaangedreven souplesse, snel en comfortabel vervoer met een enigszins klassiek aandoende styling. Door toepassing van de nodige spoilers en prachtige lichtmetalen wielen zie je van buiten echter wel dat er iets pittigers dan normaal voorbijrijdt.

Hoge verwachtingen van in Israël ontwikkeld apparaat

'Controlaser' helpt bij slecht zicht

● *De Controlaser kan de gevreesde kop-staart-botsingen bij slecht zicht voorkomen.*

Foto: GPD

Na de introductie van airbag en ABS de belangrijkste veiligheidsvoorziening voor de automobilist," zegt ex-Chrysler-baas Lee Iacoca over de 'Controlaser'. Het in Israël ontwikkelde apparaat kan de gevreesde kop-staart-botsingen bij slecht zicht voorkomen doordat het de bestuurder tijdig waarschuwt als hij zijn voorligger te dicht nadert. Iacoca is zó enthousiast dat hij onlangs een vertegenwoordigerscontract tekende met Silicon Heights Ltd. in Tel Aviv, de producent van de 'Controlaser'. Het apparaat is sinds kort beschikbaar voor export.

Zoals zo veel Israëlische high-tech bedrijven werkt Silicon Heights met ingenieurs en technici uit de defensie-industrie. Israël heeft zich daarin een naam verworven door de praktische toepassing van lasertechnieken. Ook de 'Controlaser' – de naam zegt het al – werkt met laserstralen. Die worden vanuit het op het op het auto-dashboard gemonteerde instrument continu met een freguentie van 1 Khz. 'verschoten'.

Op de achterkant van de Controlaser ziet de automobilist drie digitale indicaties. De bovenste geeft de afstand in meters aan tot de voorligger. Een druk op de knop en tien seconden lang is de snelheid van de eigen auto af te lezen (ter calibratie, want het apparaat is aangesloten op de snelheidsmeter).

De 'Controlaser' meet voortdurend de afstand tot de voorligger, gedeeld door de eigen snelheid. De automobilist stelt via de onderste indicatie in tienden van seconden zijn eigen reactiesnelheid in. Bij normaal zicht zal dat bijvoorbeeld één seconde zijn, bij slecht zicht twee of drie. Daarna doet de 'Controlaser' het werk. Zolang de middelste indicatie het woord 'safe' vertoont en het apparaat geen geluid produceert, is er voldoende afstand tot de voorligger. Wordt de afstand te klein, dan klinkt er een pieptoon en verschijnt het woord 'slow'. Het systeem 'ziet' niet alleen auto's, maar ook motorfietsen, fietsen en voetgangers.

Lucht- en scheepvaart werken al lang met slecht-zichtapparatuur, maar het heeft lang geduurd voor iets dergelijks beschikbaar kwam voor het wegverkeer. „Er is in veel landen aan gewerkt," zegt Avner Shur, directeur van Silicon Heights. „Maar het grote probleem was een systeem te bedenken dat geen vals alarm geeft. Je hebt immers niets aan een laser die behalve de voorligger ook huizen, lantaarnpalen en andere objecten langs de weg signaleert. Ons systeem is uniek, omdat het alleen rijdend en stilstaand verkeer op de rijbaan registreert. Bovendien is het compact en, misschien nog belangrijker, het is betaalbaar. Ik schat dat het op de Amerikaanse en Europese markt zo'n vijfhonderd dollar gaat kosten."

Wat Nederland betreft, is Silicon Heights in onderhandeling met het Delftse bedrijf Interstate. Het is ook begonnen met de ontwikkeling van een controlaser voor vrachtauto's – belangrijk ter voorkoming van fatale kettingbotsingen in de mist – in nauwe samenwerking met de Nederlandse firma Groeneveld.

De Controlaser is ontwikkeld in Israël, een land waar de rijomstandigheden door helder zicht bijna altijd optimaal zijn. Maar volgens Shur is het apparaat het afgelopen jaar uitvoerig in Europa getest, in sneeuw, mist en zware regen. En hij zegt dat het perfect functioneert, onder alle weersomstandigheden.

● *Flink wat meer laadruimte in de nieuwe Opel Combo.*

Foto: GPD

Opel Combo

Bijzonder compact, korte draaicirkel en veel laadruimte, ziedaar de kenmerken van de nieuwe Opel Combo. Op basis van de Corsa is er een 0,5 m3 ruimere bestelauto gemaakt. Op de 181 cm lange laadvloer kan nu ruim 3 kuub verstouwd worden. De veelzijdige besteller met extra bergruimte boven de passagiers is daarmee de grootste in zijn klasse. Onder de doos op het dak zit nog een aantal vakken waar het nodige aan persoonlijke spullen in opgeborgen kan worden. De Opel Combo mist in zijn comfort niets van hetgeen de 'civiele' Corsa biedt. Naast twee 1.4 ltr motoren van 60 pk en 82 pk is er een 1.7 ltr diesel van 60 pk.
Die laatste krachtbron, een coprodukt van Isuzu, levert opvallend stil een behoorlijk koppel van 108 Nm en is met een gemiddelde actieradius van 725 km. een bijzonder zuinig ding. De importeur verwacht dat de Combo een goed alternatief is voor grijsrijders die vanaf '94 dat predicaat niet meer verdienen.

Wielklem

De wielklem is bij automobilisten nu niet bepaald populair. Wanneer de politie zo'n ding rond een wiel van je fout geparkeerde wagen plaatst heb je wel flink de pest in. Je kunt er echter ook gemak aan beleven: wielklemmen zijn tegenwoordig voor particulier gebruik te koop, om te voorkomen dat iemand er met je auto vandoor gaat.
De klem (in Halfordszaken voor 129 gulden) is uitgevoerd in buisstaal, voorzien van een cilinderslot van gehard staal. Op het kruispunt van de beide beugels wordt de klem, afgesteld op de wielmaat, op slot gedraaid. Het plaatsen kost maar enkele seconden. De voorziening werkt nogal afschrikwekkend en een kraker zal zich wel meer dan twee keer bedenken alvorens eraan te gaan prutsen.
Met een jaarlijks aantal van minstens 30.000 gestolen auto's is het risico groot genoeg om er de best mogelijke maatregelen tegen te nemen. Een vermeldenswaardig aspect wat autodiefstal betreft is dat nieuwe wagens niet de eerste keus zijn. Goed in de criminele markt liggen juist gangbare oudere modellen. Daaronder zijn Opel Kadett, Volkswagen Golf en Opel Ascona duidelijke toppers.

Auto-ABC

Een degelijk overzicht van alle hedendaagse technieken die we nu in een auto vinden. Daarmee is het 400 pagina's tellende boek 'Het moderne auto-ABC' samen te vatten. De auteur Jan Trommelmans is bij uitstek een helder schrijvende 'techneut'. Hij verliest zich niet in hoogdravende taal waarbij een gemiddeld technisch aangelegde lezer al snel afhaakt.
Bij alle onderwerpen ligt de nadruk op nieuwe en bijzondere technieken, maar bestaande begrippen van aandrijf-, motor-, versnellings-, stuur- en remsystemen worden ook uit de doeken gedaan. Wie uit hobby of beroep bezig is met auto's raakt met dit boek snel op de hoogte van de nieuwste stand van de techniek.
Zonder breedsprakig te worden geeft de auteur veel informatie. Op die manier kan de lezer vlot en adequaat werking en opbouw van een systeem(onderdeel) begrijpen. Op alle pagina's vinden we een of meerdere glasheldere tekeningen die de tekst ondersteunen en het feitelijke inzicht verhogen.
'Het moderne auto-ABC' van Uitgeverij Kluwer kost *f* 59,50

Jaarboek

Handzaam van formaat is 'Alle auto's 94' dat onder auspiciën van de KNAC wordt uitgegeven. De 352 pagina's dikke pocket bevat een jaaroverzicht van nieuw verschenen en nog uit te brengen auto's, een kostprijscalculatie, kentekenoverzicht sinds '75, modellenoverzicht en een omrekentabel. Daarna per pagina minstens een foto met één, twee soms zelfs drie technische beschrijvingen van de automodellen.
Curieus is dat niet-Duitse auto's (Nissan, Peugeot, Hyundai, Renault) met een kenteken uit dat land worden afgebeeld en waarom staat Xedos niet gewoon bij Mazda?
Honderden verschillende typen van de merken die bij ons te koop zijn worden in het boek met 50 gegevens uitvoerig 'neergezet'. Bijzonder actueel is de prijslijst van alle uitvoeringen die Nederlandse importeurs op de markt brengen. Een boekje dat lekker in de hand ligt en op een snelle manier een overzicht biedt van belangrijke feitelijke autogegevens.
'Alle auto's 94' is een uitgave van De Alk en kost *f* 15,90.

Vernieuwde '3' schraagt succes van BMW-concern

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

BMW weet met uitgekiende modellen en een strak gevoerd beleid zijn zelfstandigheid te bewaren. Dat resulteert – als een van de zeldzame merken – in winstgevendheid en een niet zo dramatisch gedaalde verkoop.

Met name in Amerika doet BMW het uitstekend: een verkoopstijging van ruim 17 procent vergeleken met '92. De automobielindustrie in Duitsland zag in zijn totaliteit de export naar de VS echter met 20 procent dálen. Naar Zuidoost-Azië waar BMW veel aan assemblage doet (Thailand, Maleisië, Indonesië, Filippijnen en Viëtnam), ging de export met 24 procent omhoog.

De 3-serie is in het hele verhaal het sterkste model en schraagt dan ook grotendeels het BMW-succes. In een opvallend korte tijd heeft deze auto een solide positie veroverd in de markt.

Wij namen hernieuwd kennis van de 316i die door een verschuiving in de bovenste regionen, steeds meer in beeld komt. De auto komt qua prijs, prestaties en uitstraling een aardig beetje in de buurt van de 'vijf'. Dit segment, dat heel wat privérijders kent, gaat vanuit de 5-serie klanten aantrekken. Zakelijke rijders die het financieel wat kalmer aan willen (moeten) doen schuiven een plaatsje door.

In de '3' kun je heel best voor de dag komen. Geen buitensporig prestige, genoeg sportiviteit en een aanzienlijke woonruimte. Die aspecten vallen goed bij hen die een auto puur zien als een degelijk stuk gereedschap. Wij namen het afgewogen vierdeurs model – nu ook als coupé (*f* 55.950) leverbaar – eens stevig onderhanden.

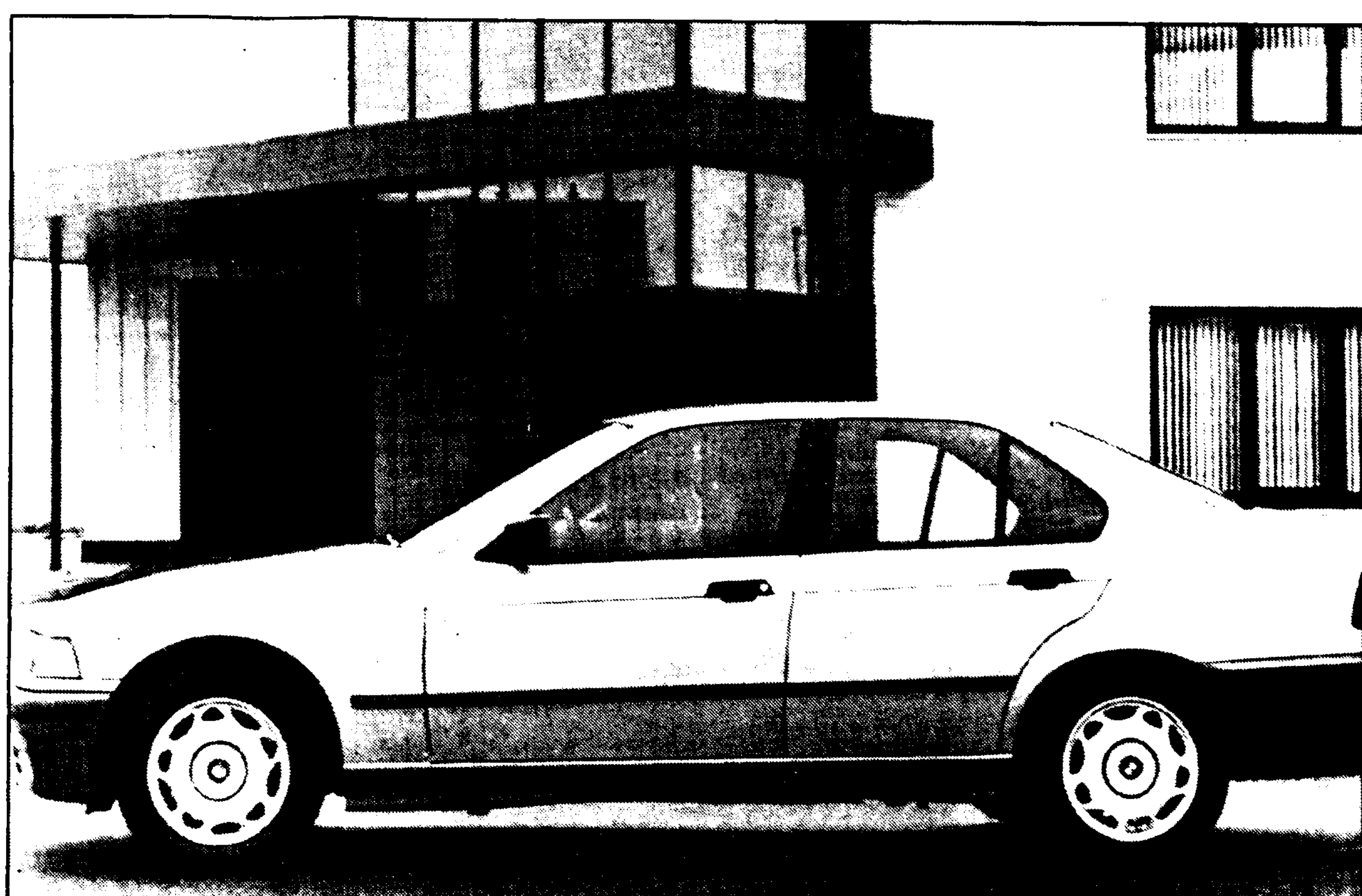
Stilte

Het nieuwe aan ons testmodel is vooral de 1,6 ltr motor, die evenals de 1,8 ltr. een aantal hoofdkenmerken heeft. Hij is zuiniger, soepeler, krachtiger, schoner, stiller en heeft minder onderhoudskosten. De normale achtklepsmotor heeft een aandrijving op de nokkenas via een rollenketting, ook de kleptuimelaars lopen over een rol. Dat scheelt aanzienlijk in het motorgeluid.
Naast een variabel inlaatkanaal, een hogere compressie en een anti-klopregeling per cilinder heeft deze 316i krachtbron de nieuwste elektronisch gestuurde Bosch Motronic regeleenheid.

Het vermogen van 102 pk is zeker toereikend om met superieur gemak flinke snelheden te bereiken.

Wegvast

We mogen wel zeggen dat deze auto bijzonder wegvast is. De achterwielophanging voor deze grote kleinste BMW werd in de legendarische Z1 uitgeprobeerd. Vooral in de bochten komt dit onderstel ijzersterk naar voren, als je daar gas loslaat of ineens versnelt, geeft de auto nog geen krimp.
In combinatie met de sublieme zit in de goed verstelbare stoelen en de nauwkeurig afgestelde vering, vormt dat de basis voor onvermoeid lang reisgenot.
Ruimtelijk gezien doet de destijds langer geworden 3-serie in deze klasse niet onder voor de concurrentie. Na de recente opwaardering op het technische vlak is er voor *f* 49.950 een heel evenwichtig basismodel in het programma gekomen.
Het sturen met de goed gedoseerde bekrachtiging, boven 100 km/u niet meer actief, gaat prima en de remmen met ABS werken uitstekend.

● *De BMW 316i is voldoende sportief en aanzienlijk ruim van binnen.* Foto: GPD

Provincie Limburg

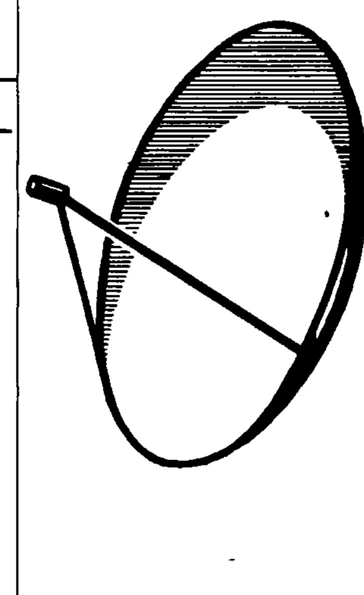
Bureau Bibl
Postbus 570
6202 MA M
tel. 043-897

mededeling M 329/47-93

Relatienotagebied en natuurontwi project Midden-Limburg oost.
Regeling beheersovereenkomsten 1 1993); Regeling begrenzing natuuror lingsprojecten (Rbn); Kennisgeving i artikel 12, tweede lid van de Rbo 19 kel 6, tweede lid van de Rbn.

Bekendmaking voorontwerp-behe begrenzingenplan (deels herzienin
Gedeputeerde Staten in Limburg ma kend dat van **27 november 1993 to 1994** het voorontwerp-beheers- en b zingenplan (deels herziening) en het onderdeel uitmakend voorstel over b en status van het relatienotagebied ontwikkelingsproject Midden-Limbu inzage ligt. Het voorontwerp-beheer grenzingenplan Midden-Limburg oo betrekking op beheers- en reservaat en natuurontwikkelingsproject in de ten Venlo, Tegelen, Belfeld, Beesel, Roermond, Roerdalen, Posterholt en Het voorontwerp-beheers- en begre plan en de kaarten met het voorstel beheers- en reservaatsgebied en na wikkelingsproject liggen van 27 nov 1993 tot 3 januari 1994 tijdens kanto inzage in de bibliotheek van het Prov op de bovengenoemde gemeentehu het secretariaat van de Waterschapp en Overmaas en het Maasterras en b secretariaat van de PCBL op het kan de Directeur Landbouw, Natuur en O recreatie, Slachthuisstraat 71 te Roe

Voorlichting over beheersplan.
Gedurende de periode van terinzage zal de PCBL namens GS voorlichting komsten aangaande het voorontwer beheersplan beleggen en wel op: - d **december 1993 om 20.00 uur in za mans, Dijk 13 te Montfort, tel.: 047 - donderdag 9 december 1993 om in café-zaal De Paersstal, Keulsew te Reuver, tel.: 04704-1415; - maan december 1993 om 20.00 uur in de zaal, Hoofdstraat 109 te Posterhol 04742-3122; - dinsdag 14 decemb om 20.00 uur in café-zaal De Spor straat 39 te Melick, tel.: 04752-469**
Gedurende de periode van terinzage zal op **dinsdag 21 en woensdag 22 ber 1993 op het kantoor van LNO, huisstraat 71 te Roermond** gelegen den geboden om desgewenst monde **toelichting** te krijgen op bovengeno en begrenzing. Hij/zij die hiervan gebr maken wordt verzocht een afspraak met de heer Rompelberg (tel.: 04750- Mensen met afspraak worden op het spreken tijdstip met voorrang te woo staan. Het voorontwerp-beheers- en zingenplan met kaarten is voor belan den gratis verkrijgbaar bij het secre de PCBL, Postbus 965, 6040 AZ Ro (04750-96813). Nadere informatie is baar bij het secretariaat van de PCBL huisstraat 71 te Roermond, telefoon 96813 (de heer Rompelberg). **Tot 17 1994** kan ieder zijn of haar **bezwaar** bovengenoemd plan **schriftelijk** ken ken bij: **Het College van GS, Postbu 6202 MA Maastricht.**

...ederland 1

...RV/Kro/Vara/NOS
...00 **Journaal.**
...07 **Alles kits?** Gevarieerd kinderprogramma.
...15 **Dynasty.**
...00 **The world of survival.** Herh.
...30 **(TT) B.O.O.S.** Herh.
...00 **Pronto.** Italiaans voor beginners.
...30 **Russisch.** taal en volk.
...00 **(TT) Journaal.**
...07 **Dieren centraal.** Herh.
...28 **(TT) Lingo.** Herh.
...52 **Kassa!** Herh.
...22 **De schreeuw van de Leeuw.** Herh.
...10 **Sonja op zaterdag.** Herh.
...00 **(TT) Journaal.**
...09 **Young riders.** Amerikaanse westernserie.
...58 **Tee Vee studio.**
...38 **Boggle.** Woordspel.
...09 **Nijntje.** Kinderserie.
...15 **Sesamstraat.** Kinderprogramma. Afl.: Drinken.
...30 **(TT) Jeugdjournaal.**
...40 **(TT) Klokhuis.**
...00 **Dieren in het wild.** Natuurfilmserie. Afl.: Het wevertje.
...28 **(TT) Made in Holland.** Serie portretten van Nederlanders die een bijzondere prestatie hebben geleverd.
...00 **(TT)Journaal.**
...26 **Ambulance.** Realistische serie over levensveranderende incidenten.
...57 **Post Reykjavik.** Nederlandse korte film van Nicole van Kilsdonk. Met: Marc Hazewinkel, Gwen Eckhaus, Marja Kok e.a. Korte romantische komedie, die draait om het maken van keuzes. Een jongeman terug uit Reykjavik, heeft een brief voor zijn buurvrouw bij zich. Hij bewondert haar, hetgeen niet wederzijds is. Door zijn verhalen over IJsland en het verzwijgen van de brief lukt het hem haar aandacht te krijgen.
...30 **Reporter.** Actualiteitenrubriek.
...06 **The Saint.** Engelse misdaadserie. Afl.: 'Dubbele diamanten'.
...57 **Sporen: De glimlach.** 3-delige documentaireserie over kinderen van nu. Afl. 1: Ik was sterk genoeg.
...35-23.40 **Journaal.**

Nederland 2

Tros/VOO/EO/NOS
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.23 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
15.30 **Te land, ter zee en in de lucht.** Behendigheidsspelshow. Afl.: Heen en weer. Presentatie: Jack van Gelder en Jeroen Kramer. Herh.
16.24 **De teenage hero turtles.** Tekenfilmserie. Afl. 51: The great Boldini. Herh.
16.50 **Bassie en Adriaan in Europa.** Nederlandse serie. Afl. 8: Griekenland: Op 42.195 meter afstand. Handige Harry stuurt een walkman waar een zender in verstopt zit naar Bassie. Zo kan hij op een beeldscherm zien dat Bassie en Adriaan nu in Griekenland zitten. Herh.
17.25 **Foreign affairs.** Nederlands-Canadees-Argentijnse soapserie. De gijzeling krijgt een fataal einde. Andrews auto wordt gevonden.
17.49 **Tv dokter.**
18.00 **Journaal.**
18.15 **2 vandaag.**
18.41 **Sportjournaal.**
18.51 **Het weer en de hoofdpunten uit het nieuws.**
19.00 **Dat zeg ik niet.** Spelprogram.
19.34 **Natte neuzen.** Spelprogramma.
20.02 **TrosKompas TV ster-gala.**
20.13 **(TT) Medisch Centrum West.** Nederlandse ziekenhuisserie. Afl.: Een dwaze vader. Reini en Dick moeten met lede ogen aanzien hoe het steeds slechter gaat met Paul van der Voort. Hoewel Ingrid inmiddels vrij is, krijgt ze toch Christiaan niet terug, omdat de Raad voor de Kinderbescherming haar niet stabiel genoeg vindt. En Ingrid is niet de enige die het met de Raad aan de stok heeft.
21.09 **BZN Special.** Muziekspecial op lokatie in Zuid-Afrika.
21.40 **TROS TV show.** Talkshow.
22.36 **Dat willen we even kwijt.**
22.42 **In the heat of the night.** Amerikaanse politieserie.
23.32 **(TT) Pallieter.** Nederlandse speelfilm uit 1975 van Roland Verhavert. Met: Eddy Brugman, Jacqueline Rommerts, Sylvia de Leur e.a.
01.03-01.08 **Journaal.**

Nederland 3

Vara/NOS
08.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.00-09.15 **Koekeloere.**
09.30 **Nijntje en haar vriendjes.**
10.00 **(TT) Nieuws uit de natuur.**
10.30 **Omrop Fryslan: It lanskip feroaret.** Herh.
11.00 **(TT) Schooltv-weekjournaal.** Afl. 10.
16.00 **Aanpakken!** Scholieren pakken op hun eigen wijze een probleem in hun stad of buurt aan.
16.16 **Nationale onderwijsprijs 1993.**
16.38 **(TT) Nieuws uit de natuur.** Afl. 10.
16.59 **(TT) Schooltv-Weekjournaal.** Afl. 10.
17.30 **Villa achterwerk: Potje Sport II.** Sportprogramma.
18.00 **Journaal.**
18.20 **Comedy op 3: Een schone heks.** Amerikaanse serie. Afl. 8: I'd rather twich than fight. Samantha en Darrin zitten in een huwelijkscrisis, doordat Samantha het oude jack van Darrin heeft weggegeven. Als heks met huwelijksproblemen ziet Samantha maar één oplossing: Dr. Freud wordt er in hoogst eigen persoon bij gehaald.
18.45 **Uitzending politiek partijen: G.P.V.**
18.55 **(TT) Lingo.** Spelprogramma.
19.21 **Binnenland.** Actueel magazine.
19.55 **In mijn ogen.** Talkshow.
20.20 **Kunstmest.** Wekelijks kunstprogramma.
21.04 **Love hurts.** Engelse serie. Afl. 8. Jade, de dochter van Frank, besluit te stoppen met haar studie. Tessa raadt haar aan een cursus in het buitenland te gaan volgen. Jade is vastbesloten te gaan, maar haar moeder en Frank zijn het hier niet mee eens.
22.00 **(TT) Journaal.**
22.15 **Sportjournaal.**
22.30 **Nova.** Actualiteitenprogramma.
23.00 **Gesprek Minister-President.**
23.10 **Trekking dagelijkse lotto.**
23.11 **Theatermaker: Peter Stein.** Portret van de winnaar van de Erasmus-prijs 1993. Afl. 2.
23.51-23.56 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
06.30 **RTL Classique.**
07.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.05 **Scooby Doo.**
07.30 **Nieuws & krantenoverzicht.**
07.35 **Eigen huis & tuin.**
08.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
08.06 **The bold & the beautiful.** Herh.
08.30 **Nieuws.**
08.35 **Santa Barbara.** Herh.
09.00 **Nieuws & krantenoverzicht.**
09.10 **Santa Barbara.** Herh.
09.35 **Goede tijden, slechte tijden.** Herh.
10.05 **As the world turns.** Amerikaanse serie.
10.50 **Sons & daughters.** Herh.
11.15 **RTL Shop.** RTL Club shopping.
11.25 **Clip van de dag.**
11.30 **Rad van fortuin.** Herh.
12.00 **Telekids.**
13.00 **Barend & Van Dorp.** Herh.
14.00 **Special: Aladdin.**
14.30 **General hospital.** Amerikaanse soapserie rond een ziekenhuis.
15.15 **RTL Shop.**
15.20 **Santa Barbara.** Amerikaanse soap.
16.10 **The Oprah Winfrey show.** Herh.
17.00 **5 uur show.** Gevarieerd magazine.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.20 **RTL Club.**
18.35 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap rond twee families.
19.00 **Rad van fortuin.**
19.30 **Avondnieuws.**
19.50 **Weer.**
20.00 **Goede tijden, slechte tijden.** Nederlandse dramaserie.
20.30 **Geef nooit op.**
21.30 **Klasgenoten.**
22.30 **Goldeneye.** Amerikaanse avonturenfilm uit 1989 van Don Boyd. Met: Charles Dance, Phyllis Logan, Patrick Ryecart, Marsha Fitzalan, Lynsey Baxter e.a.
00.25 **The longshot.** Amerikaanse comedy uit 1985 van Paul Bartel. Met: Tim Conway, Harvey Korman, Jack Weston, Ted Wass e.a.
02.00 **De thuiswinkel.**
02.30 **Nachtprogramma.**

RTL5

16.55 **Felix the cat.** Tekenfilmserie.
17.05 **Tropical heat.** Amerikaanse detectiveserie. Nick redt het leven van een vrouw. Het gevolg is dat hij daarna een hoofdrol speelt in haar obsessie voor de dood.
18.00 **RTL Zes uur nieuws.**
18.15 **Family ties.** Amerikaanse comedyserie. Elyse heeft sinds haar studententijd niet meer opgetreden als zangeres. Maar als ze haar gitaar weer tevoorschijn haalt en het een en ander laat horen is iedereen dolenthousiast.
18.40 **Miami Vice.** Amerikaanse politieserie. Afl.: Little Miss Dangerous. De prostituée Jackie neemt een matroos mee naar huis. Als ze niet terugkomt gaat haar vriend naar haar appartement, waar hij de matroos dood aantreft.
19.30 **Paradise Beach.** Amerikaanse serie. Cassie weigert de uitleg van Sean over de brief te accepteren. Loretta en Roy besluiten dat ze nooit als stel door het leven kunnen gaan.
20.00 **Sisters.** Dramaserie. Georgie wordt benaderd om de rechten op haar verhaal te kopen. Zij is de draagmoeder voor haar zus geweest. De filmmaatschappijen bieden tegen elkaar op en Georgie besluit te wachten.
20.55 **Five reports - Achter gesloten deuren.** Documentaire over het werk van het Pieter Baan Centrum.
21.40 **Murphy Brown.** Herh.
22.05 **Seinfeld.** Comedyserie.
22.30 **I.S.C.H.A.** Talkshow met een of meer gasten uit de wereld van de kunst, politiek, cultuur, wetenschap of sport. De muzikale begeleiding wordt verzorgd door het huiscombo The Izzies o.l.v. Jan Robijns. Presentatie: Ischa Meijer.
23.30 **V extra.** Het late RTL 5-nieuwsbulletin, met extra aandacht voor achtergronden en het financieel-economische nieuws. Presentatie: Michiel Bicker Caarten.
00.00 **De draagmoeder.** Braziliaanse telenovella. Herh.
00.30-01.00 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.

RTBF/LA UNE

16.05 Vacaturebank. 16.25 Nouba nouba. 17.20 Parker Lewis. 17.50 Promo 96. 18.15 L'empire des medias. 18.50 Servi chaud. 19.30 Nieuws en weerbericht. 20.10 Bon week-end. 20.45 Opération crepuscule. 22.35 Qui est Lee Harvey Oswald?. 00.10 Weerbericht en laatste nieuws. 00.25 24 H sur les marchés. 00.30 Raggedy, Engelse speelfilm uit 1988 van Bob Hoskins. Met: Dexter Fletcher, Zoe Nathenson, Bob Hoskins e.a.

Sports 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. 20.00 Basketbal. 22.00-22.35 Nieuws, weerbericht en beursberichten.

TV 5

06.00 Monsieur le ministre. **06.30** Télématin. **08.00** Nieuwsflits en weerbericht. **08.05** Canadees nieuws. **08.30** Nieuwsflits en weerbericht. **08.35** Comment ca va. **09.00** Nieuwsflits. **09.05** Temps présent. **10.00** Autant savoir. **10.20** Nous sommes tout des étrangers. **11.00** Jamais sans mon livre. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** La chance aux chansons. **12.35** Weerbericht. **12.40** Zwitsers nieuws. **13.05** Monsieur le ministre. **13.30** Richelieu. **14.20** Evasion. **15.05** Scoubidou. **16.00** Nieuws. **16.10** Vision 5. **16.25** Oxygène. **16.50** Gourmandises. **17.05** Une peche d'enfer. **17.40** Paris surface. **18.10** Questions pour un champion. **18.30** Nieuws en weerbericht. **18.55** Arabisch persoverzicht. **19.00** Des chiffres et des lettres. **19.30** Nieuws. **20.00** L'hebdo. **21.00** Nieuws en internationaal weerbericht. **21.40** Stars 90. **23.00** 37x2. **00.10** Nieuws en weerbericht. **00.45** Kiosk. **01.00** Dossiers justice. **01.30** Paris surface. **02.00** La chance aux chansons. **02.35** Temps présent. **03.30** Les grands jours du siècle. **04.30** Autant savoir. **04.50** Nous sommes tous des étrangers. **05.00** Découverte.

RAI UNO

06.00 Ieri e oggi. **06.45** Unomattina estate. **09.30** TG1 Flash. **09.35** Il cane di papa. **10.00** Nieuwsflits. **10.05** In Cerda D'Amore. **11.00** Nieuws. **11.05** In cerda D'Amore. **11.35** Calimero. **12.00** Cuori senza etá. **12.25** Weerbericht. **12.30** Nieuwsflits. **12.35** La signora in giallo. **13.30** Telegiornale. **13.55** TG 1 Tre minuti di... **14.00** Uno per tutti. **16.50** Eurovisione 36o Festival dello Zecchino d'oro. **17.55** Oggi al Parlamento. **18.00** Nieuws en verkeersberichten. **18.15** Eurovisione 36o Festival dello Zecchino d'oro. **19.40** Almanacco del giorno dopo. **19.50** Weerbericht. **20.00** Nieuws. **20.30** TG 1 Sport. **20.40** La Casa Stregata. **22.25** Nieuws. **22.30** Tribune RAI. **23.40** Alfred Hitchcock presenta. **00.05** Laatste nieuws en weerbericht. **00.35** Oggi al Parlamento. **00.45** DSE - Sapere.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** BBC Breakfast news. **10.05** Kilroy. **10.45** Newshound. **11.00** (TT) Nieuws, regionaal nieuws en weerbericht. **11.05** Playdays. **11.30** Good morning with Anne and Nick. **13.15** Pebble Mill. **13.55** Regionaal nieuws en weerbericht. **14.00** (TT) Nieuws en weerbericht. **14.30** (TT) Neighbours. **14.50** The travel quiz. **15.20** Holiday. **15.50** (TT) The flying doctors. **16.40** Tekenfilm. **16.45** Dooby Duck's euro tour. **16.50** Philbert the frog. **16.55** (TT) Superbods. **17.10** (TT) The animals of Farthing Wood. **17.35** (TT) Record breakers. **18.00** Newsround. **18.10** (TT) Byker Grove. **18.35** (TT) Neighbours. **19.00** (TT) Nieuws en weerbericht. **19.30** Regionaal nieuws. **20.00** (TT) Children in need. **20.30** Regional Children in need programmes. **20.40** (TT) Children in need. **21.00** (TT) Dimensions in time. **21.40** Children in need. **22.00** (TT) Nieuws, regionaal nieuws en weerbericht. **22.30** (TT) Children in need. **23.00** (TT) Children in need. **00.15** (TT) That's showbusiness. **00.35** Regional Children in need programmes. **01.00** (TT) Into the night with Pudsey Bear. **02.15** (TT) Regional round-up. **02.45** (TT) Highlights. **02.55** (TT) Grand total. **03.00** Weerbericht.

BBC 2

07.55 ■ Confidential. **09.00** (TT) Breakfast news. **09.15** Westminster Daily. **10.00** Schooltelevisie. **10.15** Italianissimo. **10.30** France panorama. **10.45** Schooltelevisie. **11.20** Around Scotland. **11.40** Over the moon. **11.55** Schooltelevisie. **14.20** Fingermouse. **14.35** Crystal Tipps and Alistair. **14.40** Schooltelevisie. **15.00** Nieuws en weerbericht. **15.15** Sport on Friday. **16.50** (TT) Nieuws, regionaal nieuws en weerbericht. **17.00** Snooker. **19.00** (TT) Captain Scarlet and the Mysterons. **19.25** (TT) The man from U.N.C.L.E.. **20.15** The living soap. **20.45** In the red. **21.00** Public eye. **21.30** (TT) The wartime kitchen and garden. **22.00** (TT) Bottom. **22.30** (TT) The team: A season with McLaren. **23.00** Have I got news for you. **23.30** (TT) Newsnight. **00.15** The Larry Sanders show. **00.45** Weerbericht. **00.50** Snooker.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** Autosport. **09.30** Paardesport. **10.30** Olympisch magazine. **11.00** Euroski. **12.00** Voetbal. **13.30** Olympische winterspelen. **14.00** Autosport. **14.30** Handbal. **16.00** IJshockey. **17.00** Tennis. **17.30** Autosport. **18.30** Internationaal autosport. **19.30** Eurosportnews. **20.00** Boksen. **21.30** Olympisch magazine. **22.00** Motorsport. **23.30** Action. **00.00** IJshockey. **01.30** Eurosportnews.

Super Channel

05.30 Victory. **06.00** Super shop. **06.30** NBC Network News. **07.00** ITN World News. **07.30** NBC nightly news with Tom Brokaw. **08.00** ITN world news live. **08.30** NBC nightly news with Tom Brokaw. **09.00** Super shop. **12.00** CNBC World business. **12.30** Financial Times reports. **13.00** Today. **14.30** The money wheel. **18.00** Today. **19.00** ITN World news. **19.30** On the air. **20.00** First person with Maria Shriver. **21.00** Super sports. **22.00** ITN World news. **22.30** European business today. **22.45** Market wrap. **23.00** NBC's Tom Brokaw special. **00.00** Real personal. **00.30** NBC Nightly News with Tom Brokaw. **01.00** Equal Time. **01.30** Turn of fate. **02.00** China news Europe. **05.00** NBC Network News.

MTV

07.00 Simply red day. **10.00** Marijne van der Vlugt. **13.00** Greatest hits. **14.00** On tour. **16.30** The report. **16.45** At the movies. **17.00** News. **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MTV. **18.00** The soul of MTV. **18.30** Music Non-Stop. **20.00** Simply red special. **20.30** Most wanted. **22.00** Greatest hits. **23.00** The report. **23.15** At the movies. **23.30** News at night. **23.45** 3 from 1. **00.00** Beavis & Butthead. **00.30** Marijne van der Vlugt. **02.00** Chill out zone. **03.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **08.00** World wide update. **08.30** World report. **09.45** CNN newsroom. **11.30** World report. **12.30** Business morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King live. **17.30** CNN & Co. **18.00** NewsHour. **20.00** World business today. **21.00** International hour **22.45** World sport. **23.00** World business today update. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King live. **05.30** Showbiz today.

...uitsland 1

...55 **JOYrobic.** Ochtendgymnastiek.
...00 **ZDF-Morgenmagazin.**
...00 **heute.**
...03 **Dallas.** Herh.
...45 **Tele-Gym.** Ochtendgymnastiek.
...00 **heute.**
...03 **Die grossen Epochen der europäischen Kunst.** Documentaire.
...00 **heute.**
...03 **Frauen sind doch bessere Diplomaten.** Duitse speelfilm uit 1941 van Georg Jacoby.
...30 **Umschau.**
...55 **Presseschau.**
...00 **Mittagsmagazin.**
...45 **Wirtschafts-Telegramm.**
...00 **Tagesschau.**
...02 **Sesamstrasse.**
...30 **Kiesgruben - Oasen für bedrohte Natur?** Natuurfilm.
...15 **Tagesschau.**
...20 **(TT) Ente gut, alles gut.** Hongkongse komedie uit 1988.
...00 **Tagesschau.**
...05 **punkt 5 - Länderreport.**
...15 **(TT) Harry's Nest.** Amerikaanse comedyserie.
...50 **Tagesschau-Telegramm.**
...55 **Auf Achse.** Serie.
...00 **Auf Achse.** Vervolg.
...50 **Tagesschau-Telegramm.**
...55 **Die Dinos.** Serie.
...25 **Herzblatt.** Spelprogramma.
...58 **Heute abend im Ersten.**
...00 **(TT) Tagesschau.**
...15 **(TT) Off Beat - Lass die Bullen tanzen.** Amerikaanse speelfilm uit 1986 van Michael Dinner. Met: Judge Reinhold, Meg Tilly, Cleavant Derricks e.a. De jonge bibliothecaris Joe Gower laat zich door zijn vriend en politieagent overhalen.
...44 **Tagesthemen-Telegramm.**
...45 **ARD-exclusiv.**
...30 **Tagesthemen.**
...00 **Sportschau.** Sportmagazine.
...25 **Och Joh.** Cabaretserie.
...50 **Die Abenteuer des Joseph Andrews.** Engelse speelfilm uit 1976 van Tony Richardson. Met: Ann-Margret, Peter Firth, Michael Hordern e.a.
...25 **Tagesschau.**
...30 **Heisse Spur.** Reportage.
...00-02.05 **Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.** Zwischen den Zeiten.

Duitsland 2

05.55 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF.**
13.45 **Nachbarn.** Magazine voor buitenlanders en Duitsers.
14.30 **Fünf Freunde geraten in Schwierigkeiten.** Jeugdfilm van Sidney Hayers. Met: Gary Russell, Michelle Gallagher, Marcus Harris e.a.
15.15 **heute.**
15.20 **(TT) Karl May: Der Schatz der Azteken.** Duits-Frans-Italiaanse (DI) speelfilm uit 1964 van Robert Siodmak. Met: Lex Barker, Gérard Barray, Michèle Girardon e.a.
17.00 **heute, sport en weerbericht.**
17.15 **länderjournal. Aansl.: heute-Schlagzeilen.**
18.00 **Ein Heim für Tiere.** Duitse serie. Met: Hans Heinz Moser, Angela Pschigode, Michael Lesch e.a.
19.00 **heute.**
19.20 **Weerbericht.**
19.25 **Immer wieder Sonntag.** Duitse serie. Met: Grit Boettcher, Gerhard Olschewski, Eva Maria Bauer e.a.
20.15 **(TT) Derrick.** Duitse misdaadserie. Met: Horst Tappert, Fritz Wepper, Esther Hausmann e.a.
21.15 **Die Reportage.**
21.45 **heute-journal.**
22.15 **aspekte.** Cultureel magazine.
22.45 **Die Sport-Reportage.** Sportprogramma.
23.00 **Abgetrieben.** Duitse tv-film van Norbert Kückelmann. Met: Hanns Zischler, Jörg Hube, Edgar Selge e.a. Om dat hij illegaal abortus heeft gepleegd bij vrouwen wordt Dr. Hesz voor het gerecht gedaagd. Herh.
00.40 **heute.**
00.45-02.25 **Fünf Schwerter für die Freiheit.** Hongkongse speelfilm uit 1986 van Tsui Hark. Met: Cherie Chung, Lin Ch'ing-hsia, Sally Yeh e.a. Peking, 1913. Teruggekeerd van haar studie in het buitenland ontdekt generaalsdochter Cao Yun dat haar stad een poel van corruptie en verderf is geworden. Ze sluit zich aan bij een verzetsgroep en komt in het bezit van een plan om de nieuwe regering omver te werpen. De geheime dienst komt haar op het spoor en Cao Yun zoekt haar toevlucht in de Opera van Peking. Samen met twee andere meisjes probeert ze uit handen van haar achtervolgers te blijven.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym Ba Duan Jin. **08.30** Telekolleg II. Cursus bedrijfseconomie. Afl. 13. **09.00** Medizin-Magazin Extra. Medisch magazine. Herh. **09.45** Aktuelles aus dem Videotext. Teletekstoverzicht. **10.00** Schooltelevisie. **12.00** Das Recht zu lieben. Braziliaanse soapserie. Afl. 142. **12.25** Programmvorschau. Programma-overzicht. **12.30** Linie K. Cultureel magazine. Herh. **13.15** Menschen hautnah: Der bittere dank. Documentaire. Herh. **14.00** West 3 aktuell. **14.05** Hit-Clip. Afl. 121. **14.30** Tiere und Planzen. Natuurserie. Afl. 2/slot: Zugvögel - Der Kranich. **14.45** Ach, du liebe Zeit! 2-delige serie. Afl. 2/slot: Alle Uhren stehen still. **15.00** FensterPlatz. **16.00** Wohnräume. Woonmagazine. Herh. **16.30** Telekolleg II. Cursus bedrijfseconomie. Afl. 13. Herh. **17.00** A - Z Lifeshow. **17.15** Sixteen. **18.00** West 3 aktuell. **18.05** KuK - Klön und Klaaf. **18.30** Rückblende. **18.43** Der Abend in West 3. **18.45** Aktuelle Stunde. **19.25** Fensterprogramme der Landesstudios. **20.15** Westpol. **21.00** West 3 aktuell. **21.15** Lustfaktor 10. **22.00** B. trifft... **23.00** Rocklife special. **00.30** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.15 Tele-Gym: Ba Duan Jin. **08.30** Cursus bedrijfseconomie. **09.00** Schooltelevisie. **10.35** Non-Stop-Fernsehen. **14.00** Nieuws in het Engels. **14.15** Nieuws in het Frans. **14.30** Cursus biochemie. **14.59** Heute abend in Südwest 3. **15.00** Hallo, wie geht's? **15.15** Land und Leute. **15.45** Glaskasten. **16.15** Cursus bedrijfseconomie. **16.45** Non-Stop-Fernsehen. **17.00** Magic Sticks. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Sanfte Riesen. **19.05** Hallo wie geht's? **19.19** Heute abend in Südwest 3. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** Alles, was Recht ist. **21.00** Nachrichten. **21.15** Menschen unter uns: Fremde sind wir überall. **22.00** Streit im Schloss. **23.30** Dempsey and Makepeace. **00.20** Villa Fantastica II. **00.45** Schlussnachrichten. **01.00** Non-Stop-Fernsehen

RTL Television

06.00 RTL aktuell. **07.00** Guten Morgen Deutschland. Ontbijttelevisie. **09.00** Der Chef, Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Doktor Domingo. (herh.). **10.00** Reich und Schön, Amerikaanse soapserie. **10.30** 227. Amerikaanse serie. Afl.: Das Sammlerstück. **11.00** Der Preis ist heiss. Spelshow. Presentatie: Harry Wijnvoord. **11.30** Familien Duell. Spelprogramma. Presentatie: Werner Schulze-Erdel. **12.00** Punkt 12. Middagmagazine. Presentatie: Kerstin Heuer en Milena Preradovic. **12.30** Springfield Story, Amerikaanse soapserie. **13.20** California Clan, Amerikaanse soapserie. **14.10** Zeit der Sehnsucht, Amerikaanse soapserie. **15.00** Ilona Christen. **16.00** Hans Meiser. **17.00** Wer ist hier der Boss? **17.30** Familienbande. **18.00** Ruf des Herzens. **18.45** RTL aktuell. Nieuws, sport en weerbericht. **19.10** Explosiv - Das Magazin. **19.40** Gute Zeiten, schlechte Zeiten. **20.15** Die Heimatmelodie. **21.15** Zum Stanglwirt. **21.45** Unter einer Decke. **22.15** Wie bitte?! **23.15** Gottschalk. **00.00** Joy - 1 1/2 Stunde wilder Lust. **01.55** Männermagazin 'M'. **02.25** Alarm auf Station 2. **04.05** American Gladiators. **05.00** Zeit der Sehnsucht Amerikaanse soapserie. **05.50** Tekenfilm.

SAT 1

05.15 Schatten der Leidenschaft. **06.00** Deutschland heute morgen. **09.10** Nachbarn. **09.35** Trapper John, M.D. **10.25** Bonanza. **11.15** 5 mal 5. **11.40** Glücksrad. **12.25** Schatten der leidenschaft. **13.10** Trapper John, M.D. **14.10** Nachbarn. **14.40** Bonanza. **15.40** Raumschiff Enterprise - Das nächste Jahrhundert **16.45** Riskier' was! **17.20** Geh aufs Ganze! **18.00** Regionale programma's. **18.30** 5 mal 5. **18.58** Wetternews. **19.00** Sat.1 Newsmagazin. **19.18** täglich ran. **19.30** Glücksrad. **20.15** Gloria, die Gängsterbraut. **22.15** ran. **23.15** Mädchen beim Frauenarzt. **00.40** Electric Blue. **01.20** Drauf & Dran. **01.45** Wolffs Revier. **02.35** Raumschiff Enterprise - Das nächste Jahrhundert. **03.25** ran. **04.25** Ulrich Meyer: EINSPRUCH!.

België/TV 1

14.00-15.00 **Schooltelevisie.** Met Frans, Duits en Savagery and the American Indian.
16.45 **Family pictures.** Canadese jeugdserie.
17.10 **Ieder zijn verhaal.** Engelse jeugdserie met volksverhalen
17.40 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Mooi en meedogenlooos.** Amerikaanse serie.
18.35 **Top score.** Spelprogramma. Ben Crabbé.
19.03 **Buren.** Australische serie.
19.25 **Mededelingen en programma-overzicht.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Dag Sinterklaas.** Jeugdserie.
20.15 **De paradijsvogels.** Belgische serie. Met: Anton Peters, Jef Burm, Ward de Ravet e.a.
21.15 **Kom op tegen kanker-clip.**
21.20 **Thunderboat Row.** Amerikaanse tv-film uit 1989 van Thomas J. Wright. Met: Chad Everett, Jason Adams, Nick Corri e.a.
22.55 **De wereld zoals hij is volgens Van Daele Maurice.** Aansl.: Paardenkoersen.
23.00 **Vandaag en sport.**
23.35 **Tropical heat.** Amerikaanse actieserie. Met: Rob Stewart, Carolyn Dunn, Pedro Armendaniz e.a.
00.25-00.30 **Coda.** Koen Stassijns leest voor uit eigen werk. Vandaag: En als haar lichaam.

België/TV 2

18.50 **Journaal.**
19.00 **Schooltelevisie.**
19.30 **Het capitool.** Serie.
19.53 **Benny Hill.** Engelse humor.
20.00 **Vlaanderen vakantieland.** Toeristische portretten uit binnen- en buitenland.
20.40 **Het verhaal van een taal.**Serie.
21.35 **Journaal en sport.**
22.05 **Couleur locale.** Magazine.
22.35-00.20 **Ik, de slechtste van allemaal.** Argentijns-Franse speelfilm uit 1990 van Maria Luisa Bemberg. Met: Assumpta Serna, Dominique Sanda, Hector Alterio e.a.

TV FILMS VIDEO

Duitsland 1
15.20 Chicken and duck talk (Hong Kong, 1988). Aardige komedie over de concurrentie tussen een traditioneel eethuisje en een moderne fast-food bar. Regie van Clifton Ko, met Michael Hui, Sylvia Cheng.

Duitsland 2
15.20 Der Schatz der Azteken (Duitsland, 1965). Avonturenfilm van Robert Siodmak, met Hans Nielsen en Lex Barker in actie tijdens de Mexicaanse Burgeroorlog anno 1864.

Duitsland 1
20.15 Off Beat (USA, 1986). Komedie van Michael Dinner, over een bibliothecaris die zich een keer voordoet als agent en verliefd wordt op een vrouwelijke inspecteur. Met Judge Reinhold, Meg Tilly.

België/TV 2
22.35 Yo, la peor de todas (Argentinie, 1990). Eigenzinnige film van Maria Luisa Bemberg over het leven van de 17e eeuwse wetenschapster en dichteres Juana de la Cruz, die non werd om zich aan haar werk te kunnen wijden. Ze werd begeerd door de Spaanse vice-koning en sloot vriendschap met de koningin. Haar werk ging de clerus te ver, en ze stierf na talloze vernederingen op 44-jarige leeftijd. Met Assumpta Serna, Dominique Sanda, Hector Alterio.

● *Eddy Brugman in 'Pallieter'. (Nederland 2 - 23.32 uur)*

Nederland 2
23.32 Pallieter (Belgie, 1975). Roland Verhavert verfilmde het boek van Felix Timmermans over het Vlaamse landleven. Pallieter leidt het soort leven van voor de zondeval, tot de industrialisatie hem van het platteland verdringt. Met Eddy Brugman, Jacqueline Rommerts.

Duitsland 1
23.50 Joseph Andrews (Engeland, 1977). Avonturenfilm van Tony Richardson, over jongeman die als lakei wordt aangesteld bij naar liefde smachtende adellijke dame. Met Peter Firth, Ann-Margret.

RTL Television
24.00 Joy (Frankrijk, 1983). Softporno van Serge Bergon, met Claudia Udy, Agnes Torrent.

RTL4
00.25 The longshot (USA, 1986). Matige komedie van Paul Bartel over vier vrienden die altijd op de verkeerde paarden wedden. Ze lenen 5.000 dollar na een gouden tip. Met Tim Conway, Jack Weston.

Duitsland 2
00.45 Do ma dan (Hong Kong, 1986). Spectaculaire avonturenfilm, speelt in het Peking van 1913, ten tijde van een opstand tegen het autocratische keizerrijk. Drie vrouwen worden bondgenoten. Regie van Tsui Hark, met Cherie Chung, Sally Yeh.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30 en 17.30 Nieuws. 7.07 VARA Radio 1 vrijdageditie. 9.05 Het balkon. 10.05 NL-Buitenland. 11.05 Argos. 12.07 VARA Radio I vrijdageditie. 14.05 De transmissie. 16.05 Welingelichte kringen. 17.07 TROS Aktua. 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.04 TROS Aktua (vervolg). 19.04 God zij met ons. 21.04 NCRV-vrijdagsport. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2
7.04 Thank God it's friday. 9.04 Rocky 1. 10.04 Rocky 2. 11.04 Adres onbekend. 12.04 Adeline met 'n ander. 14.04 Rocky 3. 15.04 Het paleis. 17.04 De avondluwte. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Club Veronica trend. 20.04 De hits van... 22.04-24.00 Listen to the music.

Radio 3
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 De steen & been show. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Countdown café. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00 en 13.00 Nieuws. 7.02 Ouverture: Barokmuz. 8.04 Opus 4. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. Bachtage Berlin 1993. Freiburger Barokorchester met viool. 13.04 En nu...mijn verzoek. 14.00 Middagconcert. Het internationale concertcircuit: Hespèrion XX. 15.45 Jos van Immerseel spelt Debussy. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Operette. Om 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.04 Vocale werken van Verdi, Respighi en Berio. 20.02 Avondconcert: De matinee. Nieuw Sinfonietta Amsterdam met piano. 21.30 Francois Couperin. 22.00 Franse en Belgische kamermuziek. 23.00 Boulez dirigeert Schönberg 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. 9.02 In gesprek. 9.40 Plein publiek. 11.02 Rondom het woord. 12.02 Bonnefooi. 12.30 Werken aan werk. 13.10 Gebeurtenissen. 14.02 De ronde tafel van Pam. 15.02 Opium. 17.10 Radio UIT. 17.50 GPV. Om 18.00 Nieuws. 18.02 Religieus programma in twee talen: 18.02 Arabisch programma; 18.30 Turks programma. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Licht en uitzicht. 21.39 EO-Metterdaad hulpverlening. 21.40 Boeken wijzer. 22.00 Zicht op Israël. 22.20 De psalmen. 22.40 Theologische verkenningen. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. Verzoekplaten van bedrijven en instellingen. 11.00 Op de valreep, tips voor het weekeinde. 12.00 Limburg Actueel. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenlandrubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 De Buurt. 14.00 Licht Limburgs, nonstopmuziek. 15.00 Profiel. Peter Winkels Heyen praat met Harrie Op de Laak, kunstschilder in Beesel. 16.00 Cultureel magazine Festival, met filmrubriek. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten.

BRTN/Radio 2
O6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Gewoon genieten (om 11.00 Weerbabbel door Bob de Richter). 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het Algemeen Belang. 16.00 Abraham al gezien? 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hitriders. Toppers en platen van vroeger. 20.00 Wie zoekt die vindt. Programma met platen waaraan een verhaal is verbonden. 22.00 nieuws. 22.05 Country-Side. Country- en westernmuziek met Erik Bayens. 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 12.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 20.00 uur.
6.05 Radiofrühstück + Spiel 'Glückstreffer' (6.15 Wort in den tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungskalender; 7.30 Regionalnachrichten; 8.30 Presseschau). 9.05 Regionalnachrichten. 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 Regionalnachrichten. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles am tage). 18.40 Jazz. 20.05-21.00 Lieder, Chansons & Folk.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws.
5.00 Dauwtrappen. 7.00 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 10.00 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.00 Goeiemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.00 De Goudmijn met Jan van de Putte. 16.00 Vrijheid Blijheid met Ron Bisschop. 19.00 De Zeven uur Show. 22.00 De Goudmijn. 24.00-05.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie. 8.07 Morgenmelodie und Wetterbericht. 9.05 Musikpavillon. 12.00 Nachrichten, Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (met om 13.00 Mitmenschen en 14.00 Nachrichten, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musikexpress. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen. 22.30-4.05 Nachtexpress.

KOOPSTAD aken

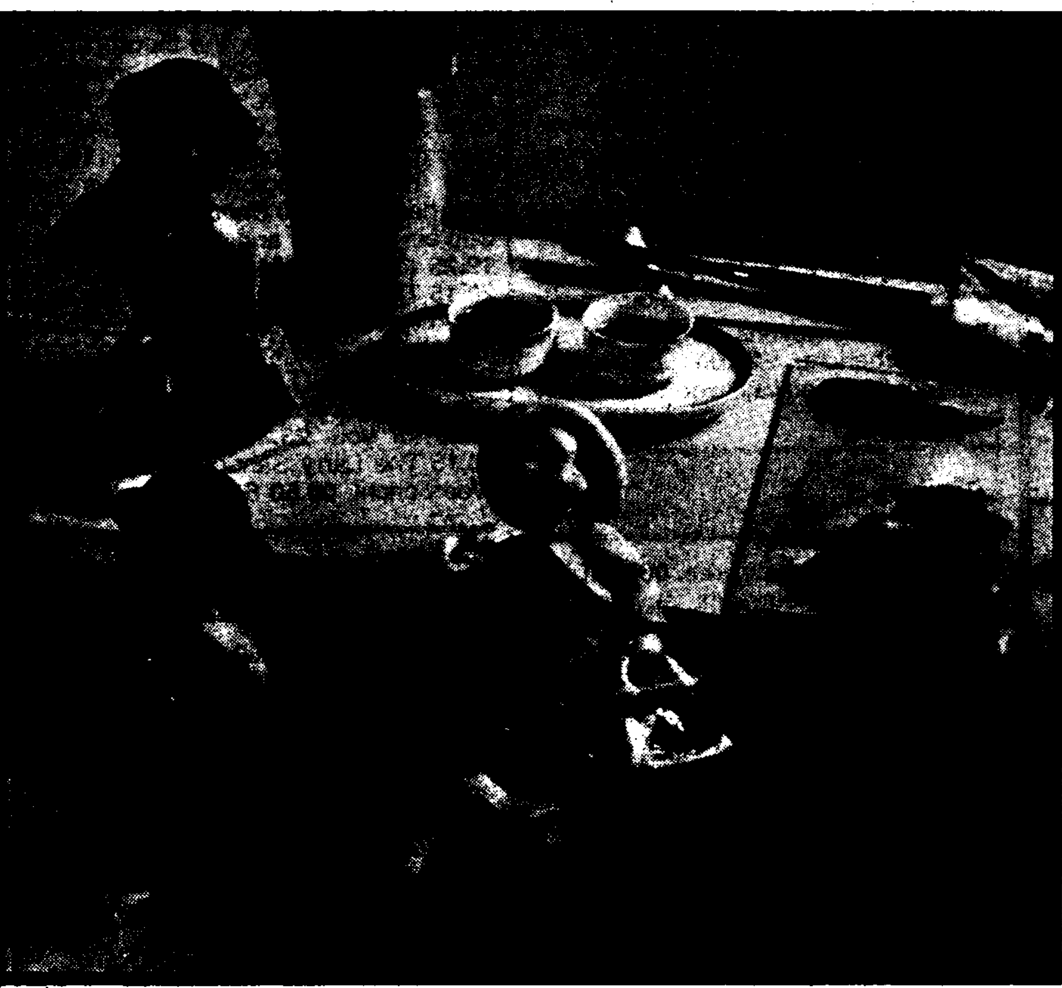
AKEN BRUIST VAN VEELZIJDIGHEID!

MORGEN LANGER SAMSTA van 9.00 uur t 18.00 u

MALAKTION - MALAKTION - MALAKTION

Hummel - Maler im HAUS für ALLE
vom 30. November - 04. Dezember 1993

MALAKTION - MALAKTION - MALAKTION

Wir laden Sie herzlich ein.
Kostbare Porzellanfiguren werden vor Ihren Augen gestaltet.

GLAS · PORZELLAN · BESTECK · GESCHENKE

HAUS für ALLE
Aachen, Adalbertstraße

P Ein-/Ausgang zum Parkhaus Blondelstraße + 5 weitere Parkhäuser im Umkreis von 150m!

ELEKTROGERÄTE · HAUSHALTSWAREN

ANGEBOT: NIKON F 601 AF + EXAKTA AF 28-70 DM 999,-

!!!NEU!!! MINOLTA 700 S I DIE NEUE AF-SPIEGEL-REFLEX DM 1242,-

!!!NEU!!! ROLLEI MSC 300 ÜBER-BLEND-PROJEKTOR DM 2393,-

FUJIX SS 120 VIDEO-8 CAMCORDER, 12-FACH-ZOOM 1/4000 SEC DM 999,-

LEICA DIA-PROJEKTOR, AF, 150 WATT P 155 MIT COLORPLAN 2.5/90 DM 525,-

HASSELBLAD SONNAR 180/4.0 DM 4444,-

CANON EOS 1000 FN AUTOFOCUS-SPIEGEL-REFLEX, EINGEB. BLITZ 8 X AUTOMATIK DM 545,-

PENTAX Z 1 EINE DER BESTEN AF-KAMERAS DM 999,-

SIGMA 70-210/2.8 AUTO-FOCUS CANON/NIKON MINOLTA DM 1595,-

der aktive Fotoladen!
Audiophil Foto
Annuntiatenbach 30 Aachen - Tel. 0241/30002

American Stock American Stock American Stock American Stock American Stock

Jeans- jacht- en campingcentrum American Stock

Wie op kwaliteit let, koopt bij American Stock. Altijd topkwaliteit

Jeansafdeling
grote sortering merken: Levi's, Wrangler, His, Riffle, Mickey Star enz.

Merk jeans v.a.	99.⁹⁰
Jeans jacks v.a.	109.⁹⁰
Hemden v.a.	69.⁹⁰
Colberts v.a.	159.⁹⁰
Winterjacks v.a.	149.⁹⁰
Parka's v.a.	119.⁹⁰
Veldjacks m. voering	149.⁹⁰
Waxjassen v.a.	129.⁹⁰
Kinderslaapzak v.a.	49.⁹⁰
Tremper slaapzak v.a.	79.⁹⁰
Mummiemodelslaapzak v.a.	99.⁹⁰

Pluche ondergoed broek	24.⁹⁰
hemd	24.⁹⁰
Gummilaarzen v.a.	19.⁹⁰
Rolkraagtrui met rits in div. kleuren	99.⁹⁰
Legertrui	99.⁹⁰
Jachtbroek	59.⁹⁰
Knickerbockers	69.⁹⁰
Parka's v.a.	119.⁹⁰
Lange frotté kniekous	19.⁹⁰
Zaklampen MagLite v.a.	24.⁹⁰
Handwarmers v.a.	9.⁹⁰
Legerstretchers v.a.	69.⁹⁰
MBL-mutsen v.a.	27.⁹⁰

alle prijzen in DM.

Aken, Passage Adalbertstr. 71 - Stiftstr. 12 Tel: 09-49 241 20295.

Rückhand
Vorhand
Aufschlag

Love

Das Diamant Tennis-Band

Juwelier Lücker

Comm-Prümm am Puppenbrunnen

Dé speciaalzaak in het centrum van Aken voor
porselein, kristal, keramiek en vele cadeautips voor uw kersttafel
★ Geschenklijsten voor a.s. bruidsparen ★
Kom tijdig vóór de feestdagen en profiteer van ons grote assortiment!
Onze bijzondere aanbieding voor het feest:
Rosenthal artistieke espresso-koffiekop voor uw collectie. DM 89.⁹⁰
Krämerstr. 25/27, Aken, tel. 09-4924152062.

Weihnachtsgeschenke wo?
Bei Villeroy & Boch Center
M. Juhre GmbH
Porzellan ★ Glas ★ Bestecke ★ Geschenke
V&B ★ HEINRICH: ★ GALLO
Markt 17-19 Aken
Bij inlevering van deze advertentie krijgt u 10% KORTING!

PLANNING • ADVIES • MONTAGE

LAMPENFIEBER
Löhergraben 26, Aken, tel. 09 49 241 33580

Medima Today
ist das zärtlichste Kompliment

Medima today

Karl HENGSTLER
Orthopädietechnik - Sanitätshaus · AKEN

DEMMER'S

Haus der Geschenk
t.o. de Elisenbrunnen
Aken

Dé speciaalzaak voor:
porselein, kristal, bestek, panne en duizenden artikelen voor uw keuken.

Tevens:
een enorme keuze aan schitterende cadeaus en prachtige bijoux

Exclusief in Aken:
in onze
Wedgwood-Studio
vindt u een grote sortering
Wedgwood serviezen!

VOORDELIGE PRIJZEN ★ VOORDELIGE KOER

DEMMER
HAUS DER GESCHENK
in Aken t.o. de „Elisenbrunnen

ACHTUNG! ACHTUN

Durch einen Einbruch in unserem Haus wurden hochwertige Waren leicht beschädigt.
Diese Artikel können wir nun mit erheblichem Preisnachlaß abgeb

z.B. Stehhilfe, verchromt bish. Preis DM 372,- jetzt DM
Barhocker bish. Preis DM 398,- jetzt DM 150,-
Vitrine, Glas bish. Preis DM 2.825,- jetzt DM
Tischuhr, Alessi bish. Preis DM 488,- jetzt DM 244,-
Garderoben-Haken, schwarz bish. Preis DM 69,- jetzt DM
Garderobe-Haken Edelstahl bish. Preis DM 79,- jetzt DM 39,50
Damespiel bish. Preis DM 94,- jetzt DM
Zigarettenetui bish. Preis DM 65,- jetzt DM 32,50
Taschenuhr bish. Preis DM 365,- jetzt DM 1
Taschenuhr bish. Preis DM 365,- jetzt DM 182,50
Armbanduhr bish. Preis DM 299,- jetzt DM 14
Armbanduhr bish. Preis DM 209,- jetzt DM 104,50
Tischleuchte, Luceplan bish. Preis DM 405,- jetzt DM

Zwischenverkauf vorbeha

intermöbel exclusiv
AACHEN THEATERSTRASSE 40 TELEFON 0241-26165
Mo.-Fr. 9.30 - 18.30 Uhr Sa. 9.30 - 14.00 Uhr lg Sa. 9.30 - 18.00 Uhr

EIN STARKES STÜCK MODE ...

Leder

...UND ANDERE TOLLE GESCHENKIDEEN

PELLE NATURALE
MODE IN LEDER ...
52062 Aachen
Kockerellstraße 21
(2 Min. vom Markt)
Telefon 09-4924135030

Zijstraat van kerstmarkt

Die Dicken zu uns

Auch die Kleinen und die Schlanken von 1,50m - 2,10m

Carl Kaufmann
Aachen-Hartmannstr. 26/28 · Am Elisenbrunnen · Tel. 0241/34571

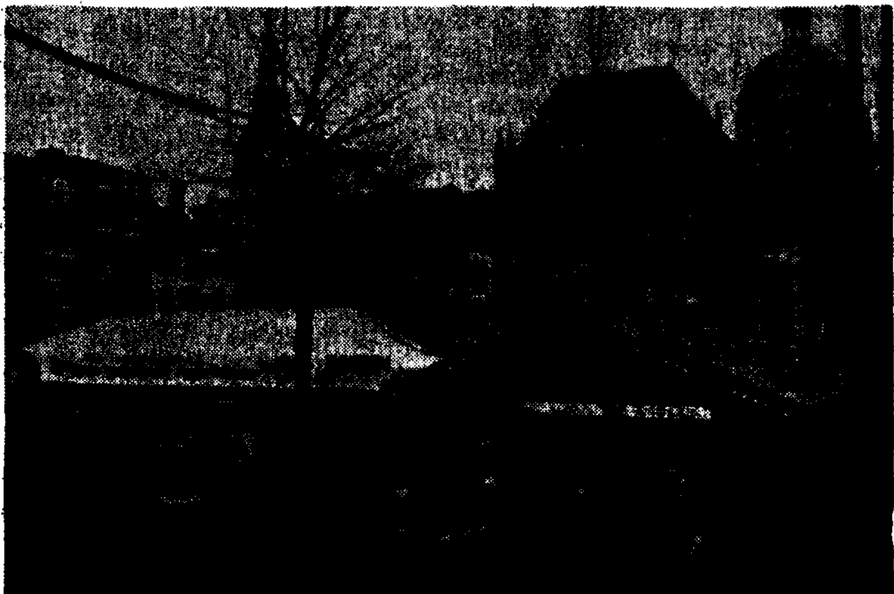
PAUL & SHARK yachting
Oceanwear

WASI-HERRENMODE
Inh. Walter Sieb

OPSTAD aken

AKEN BRUIST VAN VEELZIJDIGHEID!

MORGEN LANGER SAMSTAG van 9.00 uur tot 18.00 uur

Grote Kerstmarkt in Aken

van 22/11 t/m 22/12/1993
zondag - woensdag
van 11.00 - 19.30 uur
donderdag - zaterdag
van 11.00 - 21.00 uur

Rondom het Stadhuis

AKEN BRUIST VAN VEELZIJDIGHEID!

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt, gelet op artikel 13.30 van de Wet milieubeheer, bekend dat bij besluit van 22 november 1993 de vergunning van de Provincie Limburg ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor het lozen van hemelwater, huishoudelijk afvalwater, ... vocht uit de opgeslagen grond en waswater van de uitgaande transportauto's, afkomstig van de tijdelijke opslagplaats Maastricht, via de gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie Maastricht-Bosscherveld op oppervlaktewater (ingeschreven onder nummer V87-93) is ingetrokken op het moment dat de nieuwe vergunning (ingeschreven onder nummer (V93-32), verleend bij besluit van 11 november 1993, rechtskracht heeft verkregen. De stukken met betrekking tot de intrekking liggen ter inzage van 29 november 1993 tot en met 28 december 1993 en wel:

- op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 16.00 uur (afdeling Vergunningen en Handhaving);
- ten gemeentehuize van de gemeente Maastricht, Stadhuisstraat 5 te Maastricht (Stadskantoor I, begane grond) gedurende de kantooruren van 09.00 uur tot 16.00 uur en bovendien elke donderdag tot 19.00 uur.

Ingevolge artikel 20.12, tweede en derde lid, van de Wet milieubeheer (WM) staat tot het einde van de beroepstermijn beroep open bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State voor:
a. de vergunninghouder; b. de verzoeker als bedoeld in artikel 13.25, tweede lid, van de WM; c. de betrokken adviseurs; d. de andere betrokken overheidsorganen, indien zij overeenkomstig artikel 13.25 van de WM opmerkingen hebben ingebracht; e. degenen die overeenkomstig artikel 13.27 van de ... hebben ingebracht; f. degenen die bezwaren tegen wijzigingen die bij het geven van de beschikking ... van het voornemen zijn aangebracht; g. belanghebbenden die aantonen dat zij redelijkerwijs niet in staat zijn geweest overeenkomstig artikel 13.2... van de WM bezaren in te brengen.

De beschikking wordt na afloop van de beroepstermijn van kracht. Gedurende de beroepstermijn kan tegen de beschikking beroep worden ingesteld bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. Het beroepschrift - dat geen schorsende werking heeft - dient in tweevoud ingesteld te worden bij de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. Voorts kan tot het einde van de beroepstermijn, met toepassing van artikel 107 van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot schorsing van de beschikking dan wel tot het treffen van een voorlopige voorziening worden gedaan bij de voorzitter van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN DEN HAAG. De beschikking wordt alsdan niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Roermond, 26 november 1993.
Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

Provincie Limburg

Bureau Biblioth...
Postbus 5700
6202 MA Maas...
tel. 043-89738...

mededeling M 328/46-93

Verordening grondwaterbescherming ... burg 1989. Kennisgeving van een besc... king naar aanleiding van een aanvra... ontheffing.

Beschikking.
Gedeputeerde Staten hebben op 16 nov... ber 1993 -onder voorschriften- ontheffing ... leend aan: H.F. Jacobs, Leifenderhof 1 ... Schinveld en zulks voor het in werking h... van een agrarisch bedrijf op het adres Le... derhof 1 te Schinveld (Bw 8143 - 93/52...

Tervisielegging.
De beschikking ligt vanaf 29 november 1... ter inzage: a. ten provinciehuize (biblioth... tijdens de werkuren; b. ten gemeentehu... van Onderbanken tijdens de werkuren en ... daarbuiten op de in deze gemeente ge... lijke plaatsen en tijden, tot het einde van ... termijn waarbinnen beroep kan worden in... steld tegen de beschikking.

Beroep.
Tegen het verlenen van de gevraagde ont... fingen als bedoeld ingevolge artikel 44 v... Wet algemene bepalingen milieuhygiëne ... tot 29 december 1993 beroep worden in... steld door: a. de aanvrager; b. de betrok... adviseurs; c. degenen die overeenkomstig artikel 20, 21 of 22 tweede lid, of 28, ee... lid, onder c, van de Wet algemene bepal... milieuhygiëne bezwaren hebben ingebra... d. enige andere belanghebbende die aan... dat hij redelijkerwijs niet in staat is gewe... overeenkomstig artikel 20, 21 of 22 twee... lid, of 28, eerste lid, onder c, van de Wet ... mene bepalingen milieuhygiëne bezwaren ... te brengen. De beschikking wordt na afloo... van de beroepstermijn van kracht, tenzij ... deze datum beroep is ingesteld en met ... passing van artikel 107 van de Wet op de ... Raad van State een verzoek is gedaan to... schorsing van het besluit dan wel tot het ... fen van een voorlopige voorziening. Het b... roepschrift en het verzoek tot schorsing o... het treffen van een voorlopige voorziening ... moeten worden gericht aan en in tweevo... worden gezonden aan de Raad van St... Afdeling voor de Geschillen van bestuu... Binnenhof 1, 2513 AA 's-Gravenhage. ... de indiening van dit beroepschrift is f. ... griffierecht verschuldigd, te storten op ... rekening no. 507590 t.n.v. de secretarie ... de Raad van State, onder vermelding van ... "betreft beroep tegen besluit Gedeputeerde ... Staten van Limburg d.d. ....". Genoemd ... bedrag zal worden terugbetaald als de be... roepszaak gunstig voor de indiener afloopt. ... Degene die niet in staat is, genoemd bed... te betalen kan bij de secretarie van zijn wo... plaats een verklaring van de burgemeester ... daarvoor vragen en die bij het beroepschrift ... voegen. In bepaalde gevallen wordt in zo'n ... situatie een korting van f. 85,-- toegekend ... danwel wordt de indiener geheel vrijgesteld ... van het betalen van Griffierecht.

imburgs agblad egionaal

ijdag 26 november 1993

Pagina 15

geversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Van onze verslaggever

AASTRICHT – Partijvoorzitter Frans Groutars van DA-Maastricht vindt dat de erlense politieke geestverwanten terecht bezorgd zijn voor toekomstige werkgelegenid in hun stad. In principe uden er best banen vanuit de io Maastricht naar Heerlen nen worden overgeheveld, ar dan moet dat wel zinvol Zo'n overheveling zou dan r nieuwe werkgelegenheid ten aantrekken, anders is alleen maar verschuiven van erkloosheid van de ene naar andere stad en daar schieten

Reactie van CDA-collega's Maastricht:

'Banenplan Heerlen weinig concreet'

we niets mee op, aldus de visie van de Maastrichtse CDA-voorzitter.

Het CDA in Heerlen stelt in het verkiezingsprogramma dat provinciale diensten en overheidsdiensten vanuit de regio Maastricht moeten verhuizen naar Heerlen, waardoor zo'n 500 tot 1000 banen extra naar Heerlen zullen komen en de werkloosheid daar rond het jaar 2000 een aanvaardbaar niveau kan bereiken.

Overigens vindt Groutars de kreet uit Heerlen te cryptisch. Hij kan er zich concreet niets bij voorstellen. In het kader van het programma Stedelijk Knooppunt meent hij dat er regionaal gedacht moet worden over de werkgelegenheid. „Daar moeten we alert op blijven zonder elkaar vliegen af te vangen," aldus Groutars. Hij vindt het terecht dat Heerlen op het vinkentouw zit om ook Rijksdiensten vanuit de Randstad binnen te halen. In dat kader past een landelijke afweging en dan meent hij dat Heerlen sterk uit de bus komt.

SP met gemeenten in clinch over affiches

KERKRADE/BRUNSSUM - De gemeente Kerkrade vindt dat politieke partijen aansprakelijk zijn wanneer affiches op verboden plaatsen worden geplakt. Zij moeten ervoor zorgen dat het illegale plakwerk wordt opgeruimd. Een woordvoerder zei dit gisteren tijdens een rechtszitting bij de Raad van State in Den Haag. Hij kreeg daarbij felle tegenstand van de Socialistische Partij.

In feite draaide de rechtszaak gisteren om een conflict dat zich tijdens de verkiezingen in 1990 voordeed. De gemeente Kerkrade trad toen met politiedwang op tegen de SP, omdat er illegaal affiches waren geplakt op bomen, gebouwen en elektriciteitshuisjes. De SP stapte naar de Raad van State omdat ze zich niet verantwoordelijk voelde. De kwestie op zich is allang achterhaald, maar de uitspraak van de rechter kan belangrijke gevolgen hebben voor de gemeenteraadsverkiezingen komend voorjaar.

Advocaat P. Brauer van de SP meent dat partijen niet verantwoordelijk zijn voor wat er met hun affiches gebeurt. Anders zou iemad die een politieke partij een hak wil zetten illegaal posters kunnen plakken en de partij opzadelen met de kosten van het verwijderen.

Behalve tegen Kerkrade voerde de SP gisteren ook nog een rechtszaak tegen Brunssum. Die gemeente houdt er volgens haar een vreemde interpretatie van de wet op na. Brunssum wil geen toestemming geven om borden met affiches op te hangen aan lantaarnpalen. Ze zegt dat ze zelf mag uitmaken wat er wel en niet met de palen gebeurt, omdat die haar eigendom zijn. Volgens de SP is de gemeente verplicht om een vergunning af te geven. De gemeente Brunssum was gisteren niet naar Den Haag gekomen voor een weerwoord.

De rechters van de Raad van State doen binnen enkele maanden uitspraak. Of ze zich inhoudelijk over deze kwesties zullen uitlaten, is nog maar de vraag. Er is namelijk ook nog een kans dat de SP wegens formele fouten niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Aken fors in 't rood

AKEN – Aken heeft het volgend jaar een tekort van om en nabij 40 miljoen mark op de begroting. 'Oberstadtdirektor' dr. H. Berger vertelde de gemeenteraad dat bij verdere ongunstige ontwikkelingen in de economie dat bedrag zelfs kan oplopen tot 60 miljoen mark.

Met hasj en vals geld aangehouden

ROERMOND – Een team van de politie in het district Roermond heeft twee verdachten aangehouden in verband met betrokkenheid bij hasjtransporten en handel in vals geld. Een 32-jarige man uit Roermond was nog een verdachte uit het zogenaamde 'Iveco-onderzoek', waarbij in 1991 en 1992 een aantal personen werden aangehouden die zich bezig hielden met het transporteren van hasj in vrachtauto's naar Engeland.

Serie inbraken Venlo opgelost

VENLO – De recherche en de basisteams Blerick en Tegelen hebben een serie van 44 inbraken opgelost. In totaal werden tien personen uit Venlo en Blerick aangehouden. Zij worden verdacht van inbraken of heling van ontvreemde spullen. De waarde van de gestolen goederen bedraagt ongeveer vijftigduizend gulden. De politie kon de bende achterhalen nadat drie verdachten op heterdaad waren betrapt bij een inbraak in een meubelzaak aan de Tegelseweg in Venlo.

Weer overval in Luik

LUIK – Vier gemaskerde mannen pleegden gisteren in de vroege ochtend een overval op een postkantoor in de Rue Charlemagne in Herstal bij Luik. De overvallers wapen gewapend. Ze konden er van doorgaan met een onbekende buit. De gangsters sloegen op de vlucht met een gestolen wagen. Het was de vijftiende overval deze maand in Luik.

Dronken spookrijder

MAASTRICHT – Een 46-jarige inwoner van Stein is in de vroege donderdagochtend aangehouden nadat hij met zijn wagen op de middenberm van de A2 bij het Oranjeplein in Maastricht tot stilstand was gekomen. De man was als spookrijder gesignaleerd toen hij komend vanaf Beek richting Maastricht op de autoweg reed. Op de Geusseltkruising negeerde hij de stoptekens en lichtsignalen van de politie en reed ook op de President Rooseveltlaan de verkeerde rijbaan richting Oranjeplein. Bij zijn aanhouding bleek de man dronken te zijn en wel in die mate dat hij geen ademtest kon afleggen, zodat een arts de bloedproef moest afnemen.

Altea Hotel in Mercure omgedoopt

BEEK – Het Altea Hotel bij vliegveld Beek heet voortaan Hotel Mercure Maastricht Airport. Uit onderzoek van de eigenaars is gebleken dat de naam Mercure bekender was dan Altea, reden waarom alle Altea- en een aantal Pullman hotels voortaan onder de nieuwe naam werken. De hotels horen bij de grootste hotelketen ter wereld, die in 1991 ontstond bij de fusie tussen Wagon-Lits en Accor. De keten bestaat uit tweeduizend hotels met namen als Sofitel, Mercure, Altea, Novotel, Arcade, Ibis en Formule 1.

Special over markt Geleen

GELEEN – Vanuit de gemeente Geleen vinden vanaf volgende week 140.000 exemplaren van een weekmarktspecial hun weg in de Westelijke Mijnstreek en Zuid-West-Limburg. De gemeente heeft het onderwerp stadspromotie tot speerpunt van haar prbeleid gemaakt en in dit verband is de Geleense weekmarkt onder de loep genomen. De special wordt huis-aan-huis verspreid in Echt, Susteren, Born, Sittard, Stein, Geleen, Beek, een gedeelte van Schinne, Meerssen, Maastricht, Eijsden en in de Belgische gemeenten Neerharen, Veldwezelt, Lanaken, Smeermaas, Vroenhoven en Kanne.

Neergestoken door autodieven

GENK – Een Genkenaar, die toevallig zag dat twee jonge mannen een auto probeerden te stelen, wilde die diefstal verijdelen maar moest zijn tussenkomst zwaar bekopen. Toen hij naar de verdachten toeging, ontstond een worsteling. Een van de verdachten greep naar een mes en stak dat in de rug van het slachtoffer. De man moest zwaar gewond naar het ziekenhuis worden gebracht. Het duo ging er toch met de auto vandoor. o/z

Limburgse instituten bieden deputé petitie aan

Massaal verzet tegen korting psychiatrie

Van onze verslaggeefster

AASTRICHT – Cliënten en ewerkers van de vier Limse psychiatrische ziekenen hebben gisteren in het ernement in Maastricht aal gedemonstreerd tee voorgenomen budgetng van drie procent. De vierhonderd actievoerkonden daarbij rekenen e steun van deputé Riet eldinger, die bij het aann van de petitie beloofde ritiek op de bezuinigings- door te geven aan de ntwoordelijke staatssecreHans Simons. Hij wil drie nt bezuinigen op de psyrie om tekorten elders in ezondheidszorg op te van-

r Limburg betekent de bezuinironde een korting van zeven oen, oftewel een verlies van 115 dsplaatsen in psycho-medisch kcentrum Vijverdal Maas- , de stichting Psychiatrisch um Welterhof Heerlen, het ent van Gogh Instituut Venray de Mutsaertsstichting Venlo. e jaar geleden kregen de klinienog geld om de personeelsdruk erlichten.

de staatssecretaris zijn plannen herziet stapt de Nederlandse niging voor Geestelijke Geheidzorg (NVGGz) naar de chter. De Tweede Kamer stelt enkele dagen de begroting sgezondheid vast.

ndelijk

Limburgse actie maakt deel uit en landelijke manifestatie. In Haag ontving PvdA-Kamerlid voorzitter van de vaste Kamermissie Volksgezondheid Netebos gisteren 80.000 kaarten met testhandtekeningen. In de psyatrische ziekenhuizen werd in kader van de actie gisteren zondienst gedraaid.

t Greweldinger heeft er alle verwen in dat Hans Simons, bezig zijn laatste vijf dagen als staatsetaris, zal luisteren naar de kriuit Limburg. „Wij hebben een ensief contact met de bewindsen. Het zijn echter verschillende n die moeten worden afgewel dat aan de totale psychiatrie gekknaagd mag worden. Het lement is nu aan zet," liet de de-

vereniging Patiënten/Consunten Organisaties in Limburg nde zich gisteren minder gelukt de gekozen actievorm. „Deacties kunnen tot gevolg hebben mensen moeten wachten op bedelingen, met alle gevolgen van onrust en emoties van dien," directeur Huppertz haar krie hal van het Provinciehuis.

Zie verder pagina 19
● De patiënten worden weer monddood gemaakt'

'Jeker schrijdt niet meer'

● Leo Herberghs terug bij de Jeker in het park. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

DOOR PIERRE ROUSSEAU

Leo Herberghs herschreef Maastrichtse Sonnetten

MAASTRICHT – „Als je tegenwoordig door de Maastrichtse binnenstad loopt, hoor je meer Frans, Duits en Engels spreken dan Maastrichts. Je ziet soms zelfs Japanners op de terrassen." Dat zegt de Heerlense dichter Leo Herberghs die desondanks graag in Maastricht toeft. In 1954 schreef hij de eerste Maastrichtse sonnetten in het Limburgs Dagblad, die naderhand diverse keren gebundeld zijn. In die tijd idealiseerde de jonge dichter na een lang ziekbed, het wezen van de stad Maastricht. Op markante plekken liet hij zich door de toenmalige Muze inspireren en zo ontstonden zijn sonnetten, alom geprezen door literatoren.

Dit jaar heeft hij, na een journalistieke loopbaan, dezelfde plaatsen weer bezocht om er meer hedendaagse sonnetten aan te wijden. Op instigatie van voorlichter Pieter Beek heeft de gemeente de nieuwe gedichten uitgegeven, in één bundel verenigd met de oude verzen. De presentatie heeft inmiddels plaatsgevonden.

„Maastricht is het Maastricht van toen niet meer," zegt de dichter. „De stad heeft zich economisch wel moeten ontwikkelen anders zou het een dode stad zijn geworden. Er komen veel toeristen en zakenlieden naar deze stad. Die kom je echter niet tegen in het Jekerkwartier, zij komen niet voor de monumentale gebouwen en straten; historie verkoopt nu eenmaal niet. De mensen willen er recreatief winkelen en daarom zijn er zoveel boetieks en schoenwinkels gekomen. Genieten van het leven hoort bij deze tijd en het is prettig voor de mensen. Alleen fijnproevers, veelal 'late genieters' hebben oog voor historie.

Ook vindt Herberghs dat er dodelijke stedebouwkundige ingrepen zijn gepleegd in de binnenstad, met name de aanleg van de Maasboulevard, waar een stukje stadspark is gesneuveld. Ook het riviertje de Jeker is stiefmoederlijk behandeld, die 'schrijdt niet meer als een vorst voorbij' zoals voorheen, maar is volgens hem 'bijna door de stad uitgewist'. De bundel Maastrichtse Sonnetten is voor 15 gulden verkrijgbaar in het Voorlichtingscentrum van de gemeente Maastricht.

Landgraaf haalt minste papier op

VENLO – De gemeente Landgraaf haalt jaarlijks per inwoner maar achttien kilo oud papier op. Daarmee staat deze gemeente helemaal onderaan de lijst van Limburgse gemeenten, die wordt aangevoerd door het Middenlimburgse Beesel. Daar komt per inwoner elk jaar 76 kilo oud papier vandaan. Ook bij de inzameling van glas scoort Landgraaf het slechtst van alle Limburgse gemeenten. De Landgravenaren zijn ieder jaarlijks slechts goed voor een kilo glas. Ook hier is Beesel de koploper met 37 kilo. De cijfers werden gisteren bekendgemaakt door milieugedeputeerde J. Tindemans op de Limburgse Afvaldag in Venlo.

Zie verder pagina 20
● Limburgse Afvaldag vat probleem nog eens samen

Week begint met maansverduistering

HEERLEN – Vroege vogels kunnen maandagochtend 29 november een totale maansverduistering zien. Vanaf 5.41 uur zal de maan langzaam 'opgeslokt' worden. In de sterrenwacht op Schrieversheide in Heerlen wordt een speciaal maansverduisteringsontbijt geserveerd. Enkele medewerkers van de sterrenwacht geven 's ochtends voorafgaand aan het ontbijt op de Brunssummerheide een toelichting op de verduistering. Kijken naar dit opmerkelijke natuurverschijnsel is niet mogelijk vanaf de sterrenwacht zelf. Aanmelden voor de excursie kan op telefoon 045-225543

Ondernemers Brunssum tegen betaald parkeren

BRUNSSUM – De Brunssumse ondernemers zien een voorstel van de Vervoerregio Zuid-Limburg om in de toekomst ook in Brunssum betaald parkeren in te voeren absoluut niet zitten. De gemeente zelf reageert eveneens terughoudend op de invoering van betaald parkeren. Van de grotere gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg is Brunssum de enige plaats waar het winkelend publiek niet hoeft te betalen voor parkeren. Handhaving van gratis parkeren is zelfs vastgelegd in het collegeprogramma.

Volgens voorzitter Peter Heinen van Brunssum City Promotion kunnen de Brunssumse winkeliers de concurrentie met omliggende plaatsen als Sittard en Heerlen nu alleen nog bolwerken omdat er gratis geparkeerd kan worden. Volgens Heinen bleek tijdens een ledenvergadering van Brunssum City Promotion dat de meeste winkeliers gekant zijn tegen betaald parkeren.

Heinen: „Als de overheid van bovenaf betaald parkeren oplegt, willen wij wel meepraten over de hoogte van de tarieven. De opbrengst van parkeergelden zou ten goede moeten komen aan de ondernemers." Volgens een gemeentewoordvoerder kan de Vervoerregio momenteel de gemeente niet verplichten betaald parkeren in te voeren. „Het is nu nog een advies, maar binnen enkele jaren heeft de Vervoerregio mogelijk wel de bevoegdheid om de maatregel op te leggen."

De Vervoerregio vindt dat de parkeertarieven omhoog moeten om het autogebruik in de centra terug te dringen. In drukke stadscentra zouden in het jaar 2005 tarieven van negen gulden per uur betaald moeten worden. De meeste inwoners van het Brunssumse centrum voelen bovendien weinig voor het huren of kopen van ruimte in een parkeergarage aan het Lindeplein.

Slechts een tiental bewoners heeft interesse getoond. De meerderheid van de mensen die benaderd zijn vindt de prijs te hoog. Kopen van een parkeerplaats kost 20.000 gulden, huren kost 2000 gulden per jaar. De geplande parkeergarage maakt deel uit van het Brunssumse centrumplan.

een baas met een hoog ziekteverzuim

is zelf te weinig ziek

punaise

Geboren 23 november 1993

JORIS Frédérique

Floor, Rick, Sylvia en Wim Vaessen-Peters
Kunostraat 29,
6367 CS Voerendaal. Tel. 045-750892

Erg verdrietig zijn wij, maar dankbaar voor al het goede dat hij ons gegeven heeft hebben wij vandaag op de leeftijd van 80 jaar afscheid moeten nemen van mijn lieve man, onze pap, schoonvader en lieve opa

Cornelis Rovers

echtgenoot van

Elisabeth Sins

Stein: E. Rovers-Sins
Sittard: Riet en Jo Dohmen-Rovers
Stein: Ad en Til Rovers-Stijfen
Stein: Ton en Leonie Rovers-v. Mulken
Cuyk: Guus en Margré Rovers-v. Aalst
Sittard: Jan en Els Rovers-Abelshausen
Grevenbicht: Kees en Irene Rovers-Nieuwhof
Walhorn: Willy en Jan Jansen-Rovers
Grevenbicht: Joke en Bert Elema-Rovers
en opa's kleinkinderen

Stein, 24 november 1993
Eburonenstraat 21, 6171 BG

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op maandag 29 november om 10.30 uur in de parochiekerk St.-Jozef te Stein-Kerensheide, waarna de begrafenis plaats zal vinden op de algemene begraafplaats te Stein.

Bijeenkomst in de kerk.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

De avondmis wordt gehouden op zaterdag 27 november om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Pap is opgebaard in het mortuarium van Dela, Vouershof 1 te Geleen.

Gelegenheid tot afscheid nemen heden vrijdag van 17.30-18.30 uur en op zaterdag en zondag van 15.00-16.00 uur.

Verdrietig geven wij kennis van het overlijden van onze moeder, schoonmoeder, oma en overgrootmoeder

Anna Trinetta Nelisse-Bessems

weduwe van

Johannes Willem Nelisse

Zij bereikte de leeftijd van 92 jaar voorzien van de h. sacramenten der zieken.

Sittard: Piet Nelisse
Gerda Nelisse-Dohmen
Maastricht: Fons Nelisse (overl.)
Voerendaal: Maddy Smits-Nelisse
Gerard Smits
Lanaken: Annette Venk-Nelisse
Hans Venk
Bathmen: Wim Nelisse (overl.)
Maria Nelisse-Römkens
Heerlen: Miep Hagemann-Nelisse
Hans Hagemann
Haar klein- en achterkleinkinderen

25 november 1993
Löckerheidekliniek, Kerkrade
Corr.-adres: Sweelinckstraat 9, 6137 PM Sittard

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur in het mortuarium van het St.-Gregoriusziekenhuis te Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden in de St.-Vincentiuskerk aan de Pr. Hendrikiaan te Brunssum op maandag 29 november a.s. om 11.00 uur waarna de begrafenis zal plaatsvinden in het familiegraf op het r.-k. kerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zondag zal tijdens de h. mis van 11.15 uur de overledene worden herdacht in voornoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Vol dankbaarheid voor alle goede zorgen en liefde welke wij van hem mochten ontvangen, geven wij kennis van het overlijden van mijn lieve man, onze vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Jacques Ummels

echtgenoot van

Lieske Hermans

Voorzien van de laatste sacramenten, overleed hij in de leeftijd van 74 jaar.

Beek: Lieske Ummels-Hermans
Elsloo: Lies Derhaag-Ummels
Nico Derhaag
Jack en Chantal
Neerbeek: Jan Ummels
Leona Ummels-Spauwen
Stein: Mieke Muris-Ummels
Louis Muris
Micha, Anita
Familie Ummels
Familie Hermans

6191 AE Beek, 25 november 1993,
Maastrichterlaan 54.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 29 november a.s. om 11.30 uur in de H. Martinuskerk te Beek, waarna aansluitend de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Nedermaas, Vouershof te Geleen.

De overledene zal worden herdacht in de h. mis van zondag 28 november om 11.30 uur in voornoemde kerk.

Jacques is opgebaard in het uitvaartcentrum van Dela, Vouershof te Geleen; bezoektijd vrijdag van 17.30 tot 18.30 uur en zaterdag en zondag van 15.00 tot 16.00 uur.

Indien u geen kennisgeving mocht ontvangen, gelieve u deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Verdrietig, maar vol dankbare herinneringen, geven wij u kennis van het plotseling overlijden van

Theo Engbers

echtgenoot van

Tini Robertz

Hij overleed in de leeftijd van 69 jaar.

Sweikhuizen: T. Engbers-Robertz
Urmond: Alfons Engbers
Bertie Engbers-Cals
Rutger
Port Harcourt (Nigeria): Peter Engbers
Familie Engbers
Familie Robertz

6174 RS Sweikhuizen, 25 november 1993
Bergstraat 24

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 29 november om 11.00 uur in de kerk van de H.H. Dionysius en Odilia te Sweikhuizen, waarna de crematie in het crematorium Nedermaas te Geleen.

Er is geen condoleren.

Zaterdag om 19.00 uur wordt de avondmis gehouden in voornoemde kerk.

Theo is thuis opgebaard.

---

† Willem Hubert (Giel) Heijenrath, 95 jaar, weduwnaar in het eerste huwelijk van Cecilia Bleser en in het tweede huwelijk van Elisabeth Kleuters, Bejaardencentrum Campagne, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 27 november om 11.30 uur in de parochiekerk van St. Theresia te Maastricht.

† Jan Meijers, 74 jaar, corr.adres: Bosstraat 12, Rothem. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 27 november om 11.00 uur in de kerk van St. Petrus Banden te Heer-Maastricht.

† Maria Hubertina Elisa Habets, weduwe van Josephus Hubertus Kleijnen, 92 jaar, Libeek 6, St. Geertruid. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 27 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Brigida te Noorbeek.

† Maria Margaretha Bloemen, 89 jaar, weduwe van Louis Wijntjens, corr.adres: Schippersdreef 41, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 27 november om 11.30 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Wyck-Maastricht.

† Pol Weijermans, 99 jaar, weduwnaar van May Gunther, Polvertorenstraat 6, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 27 november om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw van Lourdes te Oostermaas-Maastricht.

Dankbaar dat wij haar zo lang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat na een werkzaam leven in Gods vrede is overleden mijn lieve vrouw, onze zorgzame moeder, schoonmoeder en tante

Anna Cornelia van der Poel

echtgenote van

Maarten Dekker

Zij overleed in de gezegende leeftijd van 96 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken, na een liefdevolle verzorging in de Hamboskliniek te Kerkrade.

Kerkrade: M. Dekker
Zelhem: Maarten Dekker
Ans Dekker-Brok
Kerkrade: Annie Meens-Dekker
Huub Meens
Familie Van der Poel
Familie Dekker

6467 GT Kerkrade, 24 november 1993
Op de Knip 66

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 29 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Kerkrade-Terwinselen, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene zaterdag 27 november om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van mortuarium Schifferheide van Lindeman Uitvaartcentra, Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-West. Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk-crematorium v.v. is gezorgd.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Een gouden hart heeft opgehouden te slaan.

Met verslagenheid stellen wij u in kennis van het plotseling overlijden van mijn lieve man, vader, schoonvader, onze dierbare broer, schoonbroer, oom en neef

Giel Beckers

echtgenoot van

Leonie Hendriks

Hij overleed 2 dagen na zijn 57e verjaardag, in zijn eigen, vertrouwde omgeving.

Klimmen: Leonie Beckers-Hendriks
Schin op Geul: Sandra en Frank
Claessens-Beckers
Familie Beckers
Familie Hendriks

6343 RA Klimmen, 24 november 1993,
Barrier 83.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 29 november om 11.00 uur in de St. Remigiuskerk te Klimmen, waarna begrafenis op het r.-k. kerkhof aldaar.

Overtuigd van uw medeleven, is er geen condoleren.

Giel zal worden herdacht in de avondmis van zaterdag 27 november om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Bezoek uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, vrijdag van 18.00 tot 19.00 uur en zondag van 14.00 tot 15.00 uur.

Wilt u, indien wij zijn vergeten u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

† Cor Schoenmakers, 70 jaar, echtgenoot van Mien de Greeff, Stevensweerterweg 87, 6051 GR Maasbracht. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 27 november om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Gertrudis te Maasbracht.

† Elisabeth Hubbers, 86 jaar, weduwe van Sjra Linssen, Kerkstraat 10, 6088 AA Linne. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 27 november om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Linne.

---

†

Dankbaar dat wij hem zo lang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, geven wij u kennis dat na een werkzaam en liefdevol leven in Gods Vrede is overleden, op 84-jarige leeftijd in bejaardenoord Vastrada te Susteren, voorzien van de h. sacramenten der zieken, onze dierbare vader en schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Leonard (Naartje) Stevens

weduwnaar van

Elisabeth Slangen

Wij vragen u voor hem te bidden.

De bedroefde familie:
Susteren: Hub Stevens en
Leny Janssen
Ottersum: Gerda en Wim
Cillessen-Stevens
Echt: Peter en Corrie
Stevens-Peters
Hoensbroek: Harry en Clara
Stevens-van Kessel
St.-Joost: Bep en Theo
Feller-Stevens
Susteren: Math en Marlies
Stevens-Vranken
Susteren: Wil en Gerda
Stevens-Halmans
Susteren: Jo en Jenny
Stevens-Hermans
Susteren: Mia en Frans
Storken-Stevens
Zijn klein- en
achterkleinkinderen
Familie Stevens
Familie Slangen

Susteren, 24 november 1993
Corr.-adres: Familie Storken-Stevens,
Swentiboldstraat 57, 6114 GJ Susteren

De plechtige eucharistieviering wordt gehouden op maandag 29 november om 10.30 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Mariaveld-Susteren gevolgd door de begrafenis op het parochiekerkhof. Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.

Zaterdag 27 november wordt vader tijdens de avondmis herdacht om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen: dagelijks van 17.00 tot 17.45 uur in het uitvaartcentrum Peusen, Kloosterstraat 9 te Susteren.

Mochten wij gezien de omstandigheden iemand vergeten zijn, gelieve dan deze advertentie als kennisgeving te beschouwen.

---

†

Op 28 november is het een jaar geleden dat wij afscheid hebben moeten nemen van

Gène Eussen

M.H. Eussen-Smeets
Pierre

Geleen, november 1993

Tot intentie daarvan zal de plechtige jaardienst gehouden worden op zondag 28 november om 9.45 uur in de parochiekerk van de H.H. Marcellinus en Petrus te Oud-Geleen.

---

† Jac van Bilsen, 73 jaar, Thorn. Corr.adres: Fam. Schreurs-van Bilsen, Boonstraat 6, 6082 AV Buggenum. De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op zaterdag 27 november om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Aldegundis te Buggenum.

† Gertrudis Huskens, weduwe van Jan Jozef Wolters, 86 jaar, Melick. Corr.adres: Kerkstraat 13, 6074 BA Melick. De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 27 november om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Andreas te Melick.

† Truus Dierx, echtgenote van Wiel Wijers, 80 jaar, Pey. Corr.adres: Fam. van Rees-Wijers, Sleedoornstraat 9, 6101 MS Echt. De plechtige eucharistieviering wordt gehouden op zaterdag 27 november om 10.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey.

† Tees Lemmen, 42 jaar, echtgenote van Huub van den Broek, Charlotte van Bourbonstraat 32, 6006 CG Weert. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden vrijdag 26 november om 10.30 uur in de parochiekerk van De Verrezen Christus te Moesel-Weert.

Moegestreden, maar dankbaar voor d
mooie dingen waarvan hij heeft moge
ten, is na een leven van hard werken, voo
een hulpvaardig, van ons heengegaan mi
man, onze zorgzame vader, schoonvader

Jean Persoon

echtgenoot van

Mientje Driessen

Hij overleed in de leeftijd van 72 jaar, vo
van het h. sacrament der zieken.

Landgraaf: W.J. Persoon-Driessen
Brunssum: Pieter Persoon
Fienie Persoon-Smid
Landgraaf: Paul Persoon
Margriet Persoon-Ba
Schinveld: Jos Persoon
Astrid Persoon-Heijn
en zijn kleinkinderen
Familie Persoon
Familie Driessen

6371 AZ Landgraaf, 25 november 1993
Curaçaostraat 46

De plechtige uitvaartdienst zal gehoude
den op maandag 29 november a.s. om 1
in de parochiekerk van de H. Familie te
berg. Veldstraat, waarna aansluitend de
tie zal plaatsvinden in het crematorium
len, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegen
tot schriftelijk condoleren.

Avondmis tot intentie van onze dierbare
dene zaterdag 27 november om 19.00
voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de ro
pel van Lindeman Uitvaartcentra, Beute
te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.00 to
uur.

Een bijzonder woord van dank aan dr.
Pieck, het verplegend personeel van het G
Kruis en de thuiszorg.

Zij die geen kennisgeving mochten ontv
gelieven deze annonce als zodanig te will
schouwen.

Honselersdijk, 2

Diep geschokt zijn wij door het plot
overlijden van ons altijd zo vrolijke pete
nichtje

Annegien Zwinke

op de leeftijd van 13 jaar

Wij wensen André, Helene, Rutger en M
heel veel sterkte toe bij het dragen van
lies.

Fam. Zwinkels
Neefjes en nich

Dankbetuiging

Iedereen die met ons heeft meegeleefd
overlijden van

Sjaak Verhaegh

willen wij hartelijk danken.
Het heeft ons goed gedaan te weten dat
zo dicht bij hem stonden. Uit u aller deel
putten wij kracht om verder te gaan.

Mia Verhaegh-Schee
kinderen en kleinkin

Heerlen, november 1993

De zeswekendienst zal gehouden word
zondag 28 november om 10.30 uur in d
chiekerk H. Drievuldigheid te Schaes
veld.

Zuiveringschap controleert meer dan honderd bedrijven

ROERMOND – Vierentwintig ambtenaren van het Zuiveringschap Limburg en Rijkswaterstaat hebben bij in totaal 125 Limburgse bedrijven onaangekondigde controles uitgevoerd. Bij die controles zijn 191 monsters genomen, die nader worden onderzocht.

De bedrijven die werden gecontroleerd, behoren tot de industrieën op het terrein van papier, keramiek, chemie en galvanisme. Ook scheepswerven en tankcleaningsbedrijven kregen bezoek van het Zuiveringschap.

De genoemde bedrijven zijn voor controle geselecteerd omdat zij relatief veel ernstig vervuild afvalwater produceren, zo laat het Zuiveringschap weten.

Ook werden bedrijven geselecteerd omdat ze reeds eerder in overtreding waren bij controles.

Het resultaat van de controleaktie kan pas over ongeveer vijf weken gegeven worden omdat dat de analyse-resultaten bekend zijn. Doel van de aktie is om na te gaan of de bedrijven zich houden aan de voorwaarden van de lozingsvergunningen. Bij overtredingen wordt proces-verbaal opgemaakt. Zonodig worden bestuursrechtelijke maatregelen genomen.

Bij de actie waren veertien ambtenaren van het Zuiveringschap en tien van Rijkswaterstaat betrokken. Bovendien is er een milieuvlucht gehouden en heeft tevens een varende controle plaatsgevonden met boten van de politie te water. Er is zowel in als buiten kantooruren gecontroleerd. Van de 191 monsters werden er 77 buiten kantoortijd genomen.

Provincie vraagt steun EU voor 'intercity' Maastricht-Hasselt

Internationale snelbus tussen buurprovincies

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT – De kans is zonder groot dat er volgend jaar toch een snelle internationale openbaar-vervoerverbinding tot stand komt tussen Maastricht en Hasselt. Het Limburgse provinciebestuur heeft de Europese Commissie in Brussel om 'stevige' financiële steun gevraagd voor de start van een rechtstreekse snelbusverbinding tussen de hoofdsteden van beide buurprovincies. De exploitatie van de lijn gaat naar schatting zo'n 1,2 miljoen gulden per jaar kosten.

De snelbus, die het traject tussen Maastricht en Hasselt elk uur in krap 35 minuten gaat afleggen, krijgt een directe aansluiting op de intercity-trein naar Antwerpen. Bovendien wordt nu al gestudeerd op de toekomstige mogelijkheid van een tussenstop, halverwege, in Bilzen. In deze Belgisch-Limburgse gemeente worden momenteel concrete plannen uitgewerkt voor de bouw van een grootschalige passagiersterminal voor het openbaar vervoer.

Gedeputeerde Michel Lodewijks (verkeer) bevestigt desgevraagd dat de aanvraag voor een Europese Interreg-subsidie inmiddels de deur uit is. Het dagelijks bestuur van de provincie is het al lange tijd een doorn in het oog dat er in de economisch belangrijke Euregio nog altijd geen volwaardige openbaar-vervoerverbindingen bestaan tussen Nederlands- en Belgisch-Limburg. Om die reden kent Lodewijks een hoge prioriteit toe aan het opzetten van een snelle busverbinding tussen Maastricht en Hasselt. Tot nog toe leden eerdere pogingen daartoe, hoofdzakelijk om financiële redenen, schipbreuk.

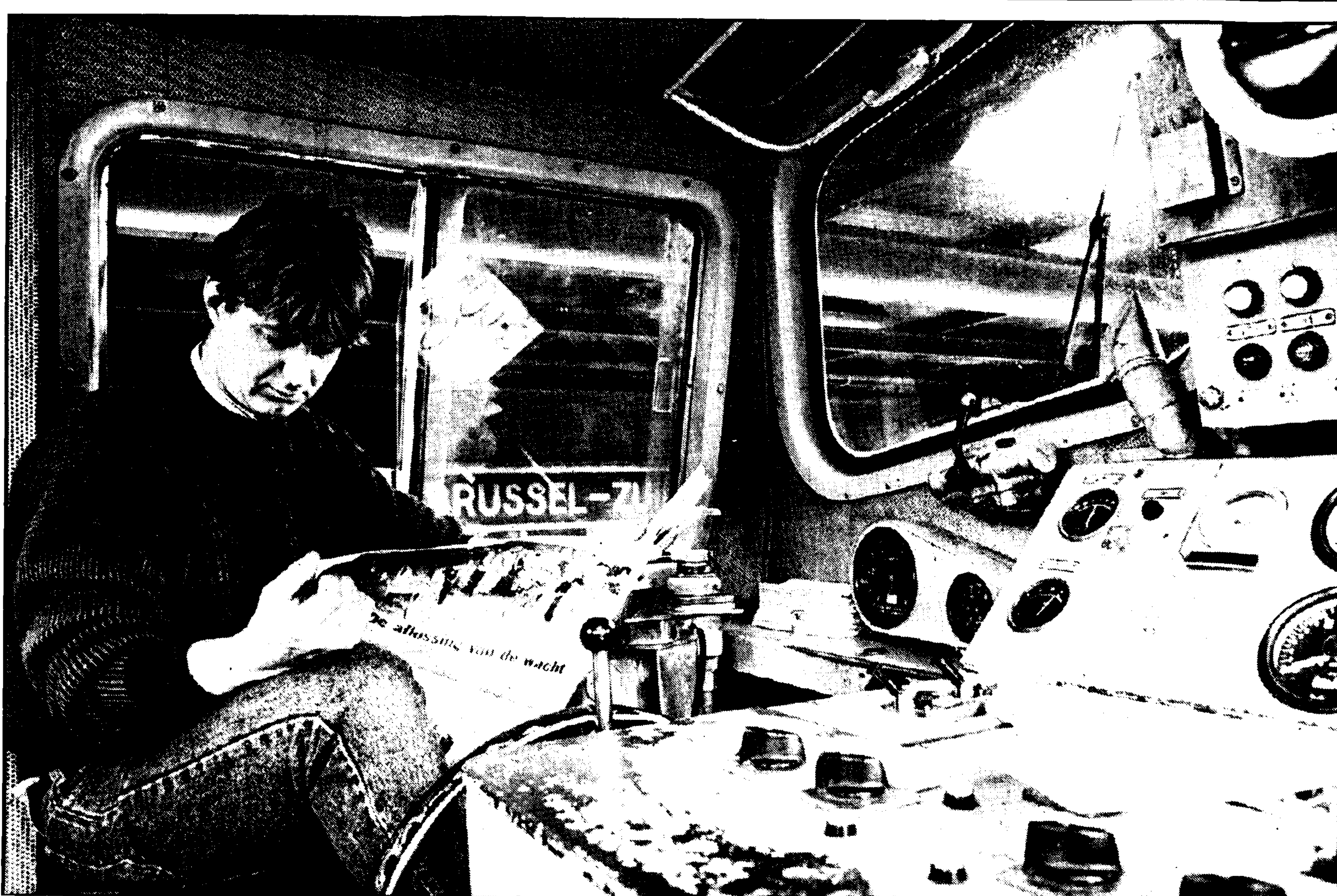
Studeren

Belangrijk onderdeel van de plannen is dat ook de exploitatie van de internationale lijndienst een echte grensoverschrijdende aangelegenheid wordt. De gemeentelijke stadsbusdienst van Maastricht en de Vlaamse busmaatschappij De Lijn studeren al enige tijd op een gezamenlijk beheer van de verbinding. Tot nog toe echter zonder concreet resultaat, omdat beide vervoersmaatschappijen óók in de beoogde co-produktie een belangrijk struikelblok zien in de rentabiliteit van de lijn. Die financiële bezwaren gelden vooral de aanloopfase. Om die reden hebben beide vervoersbedrijven onlangs besloten tot een gezamenlijke vervolgstudie, waarin 'met een nog scherper oog' zal worden gekeken naar de financiële haalbaarheid van het project.

In een eerste reactie toonde directiewoordvoerder en chef-exploitatie Ludo Wijnands van de Stadsbus Maastricht zich gisteren 'volkomen, maar tegelijk bijzonder aangenaam verrast' door het officiële verzoek van de provincie om EU-subsidie. „Daar is mij op dit moment nog volstrekt niets van bekend. Inderdaad, de provincie is het dus kennelijk menens nu. Als vervoersmaatschappij hebben wij trouwens zelf al in een eerder stadium de financiële hulp ingeroepen van de provincie voor een startsubsidie."

Wijnands benadrukt in dat verband dat beide vervoersondernemingen de internationale lijn alleen willen exploiteren als die 'voor honderd procent' kostendekkend is. „Er is zeker een markt voor deze verbinding, de vraag is alleen hoe groot die is. En daar kom je pas achter als de bus eenmaal rijdt." De – zeker in de aanloopfase – verwachte exploitatieverliezen betekenen in de praktijk dat (forse) financiële overheidssteun onontbeerlijk is. En die zal dan hoofdzakelijk moeten komen van de provincie(s) en het Interreg-fonds van de EU, juist vanwege het grensoverschrijdende karakter van de lijn. „Die komt immers niet in aanmerking voor de reguliere openbaar-vervoersubsidies van het Rijk," weet Wijnands.

Stilstaan

● *Een Belgische treinmachinist leest de krant, nu stakers het spoorverkeer ontregelen.* Foto: REUTER

Acties treffen werkelijk alle denkbare diensten

België volkomen in de ban van stakingen

Van onze correspondente

HASSELT – Net als de rest van België gaat ook Belgisch-Limburg vandaag weer een chaotische, verwarrende en zware stakingsdag tegemoet. De protesten richten zich tegen bezuinigingsplannen van regering Dehaene.

Vorige maand werd een eerste aanzet gegeven met stakingen in diverse bedrijven en openbare diensten. Woensdag werd de tweede stakingsdag van de week genoteerd, met opnieuw stakingsaanzeggingen in de particuliere sector en de openbare diensten. Woensdag staakte ook een groot deel van de leerkrachten, vooral in het kleuteronderwijs en op lagere scholen.

Zoals maandag al gebeurde wordt verwacht dat stakers ook nu weer de industrieterreinen in de provincie zullen afzetten. In de gemeentehuizen en ministeries is vandaag weinig of geen activiteit voorzien. Ook een aantal gemeentelijke sporthallen houdt de deuren dicht.

Bij de spoorwegen staakt alleen de onafhankelijke spoorbond OVS niet. Dat houdt dus in dat het spoorverkeer, als het al niet volledig stilvalt, op zijn minst toch flink ontredderd zal zijn. De treinen Luik-Maastricht zullen zogoed als zeker niet rijden. Datzelfde is het geval bij de autobusdiensten. De autobussen zullen bijna zeker in de stelplaatsen blijven, of door 'vliegende' stakersposten onderweg worden gedwongen om rechtsomkeer te maken. Ook de bankkantoren aan deze kant van de grens krijgen vrijwel zeker te maken met 'vliegende' stakers.

Het telefoonverkeer met België kan behoorlijke storingen ondervinden, omdat er bij Belgacom een stakingsaanzegging werd ingediend. Wat de postkantoren betreft, wordt verwacht dat de grote kantoren dicht zijn, maar dat er hier en daar een klein kantoor zal openblijven. Het is de vraag of de bezorging van post doorgaat.

Bij de openbare televisieomroep BRTN wordt ook gestaakt. Tot vanavond 19.30 uur is er op de televisie een gelegenheidsprogramma. Bij de Franstalige collega's wordt ongeveer hetzelfde voorgesteld. Het personeel van de commerciële televisiezender VTM, dat bij een vakbond is aangesloten, heeft zich 'solidair' verklaard met de actievoerders. De BRTN-radio staakt tot vrijdagavond 20.00 uur. Hoogstens zullen er enkele nieuwsuitzendingen worden verzorgd.

Zoals woensdag is er ook nu weer een stakingsoproep verspreid op de scholen; in het basis-, middelbaar- en hoger onderwijs. Ook aan het Limburgs Universitair Centrum worden stakersposten verwacht. Op de scholen is de toestand vrij onoverzichtelijk: sommige scholen blijven helemaal dicht, op andere wordt geen les gegeven maar is wel opvang voorzien, op sommige wordt gewoon les gegeven.

Stakersposten kunnen blokkades op de autowegen aanbrengen en ervoor zorgen dat grootwarenhuizen dichtblijven. De ziekenhuizen draaien zondagsdiensten.

De meeste Franstalige dagbladen verschijnen vandaag niet, de Nederlandstalige daarentegen wel. Het valt niet uit te sluiten dat stakersposten de verdeling daarvan trachten te verhinderen of te vertragen.

Zandhandel hekelt eisen bij afgraven van stort Schinnen

Van onze verslaggever

DEN HAAG/SCHINNEN – De belangen van zand- en grindhandel Bruls Schinnen bv worden nog steeds ondergeschikt gemaakt aan de vuilverwerking in Schinnen-Nagelbeek. Dit verwijt maakte de advocaat van Bruls, mr. H. Waelen gisteren bij de Raad van State in Den Haag.

In een spoedprocedure voor Raad van State-rechter mr. P.J. Boukema vroeg Waelen daarom een aantal voorwaarden te schrappen in de door de provincie verleende machting voor het afgraven van zand en grind. De advocaat valt met name over de bepaling dat Bruls met de beheerder van de stortplaats (het streekgewest), een regeling moet treffen over de wijze van afgraven op de plaats, waar in de toekomst gaat worden gestort.

Bij onenigheid over die regeling zal een onafhankelijke buitenstaander een bindende uitspraak doen. Door deze voorschriften zou het onmogelijk worden geschillen met het streekgewest Limburg aan de rechter voor te leggen.

Advocaat Waelen beroept zich op een eerdere uitspraak van de Raad van State in mei van dit jaar. Deze rechter bepaalde destijds dat de toestemming voor de ontgronding niet afhankelijk mag worden gemaakt van een overeenkomst tussen Bruls en het streekgewest.

Dat is volgens de provincie in de nieuwe machtiging niet het geval. Wel heeft de provincie proberen te garanderen dat ook de komende jaren in Schinnen zonder problemen afval gestort kan blijven. Daarom stelt de machtiging eisen aan de wijze van afgraving. Zo mogen de hellingen niet te steil zijn en moet de bodem gelijk zijn. Bruls vindt deze eisen echter te ver gaan.

Raad van State-rechter Boukema laat binnenkort weten of de machtiging wordt versoepeld.

Weer eis van zeven jaar voor neersteken portier

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT/DEN BOSCH - Is Sittardenaar Khalid Z. (22) een van die honderden Nederlanders die volgens recente cijfers jaarlijks 'per ongeluk' maanden voor niets in de cel zitten? Is hij werkelijk ten onrechte veroordeeld voor de brute moord op de jonge portier Roger Geerlings van Disco '54 op 25 januari gepleegd in Heerlen?

De procureur-generaal mr. Broek in Den Bosch denkt in elk geval van niet. Evenals voor de rechtbank in Maastricht hoorde Khalid Z. (22) gisteren zeven jaar wegens doodslag eisen.

Mr. Broek vroeg daarmee ondanks de nieuwe luidkeelse ontkenningen van verdachte en het opnieuw merkbaar 'gedraai' van een aantal getuigen de bevestiging van het vonnis van de rechtbank in Maastricht van 25 mei.

Het hof zelf leek gisteren licht te twijfelen aan het daderschap. Het wees aan het eind van zitting welis waar het verzoek van mr. D. Moszkowicz om Z. direct vrij te laten, af. Tegelijk echter beloofde presidente mevrouw mr. Van Schaik-Veltman de verdachte wel dat wanneer de latere beraadslagingen in de raadkamer in de richting van vrijspraak zouden wijzen, hij nog voor die uitspraak op 9 december naar huis zou worden gestuurd. De officier van justitie in Maastricht, mr. L. Ummels, had overigens acht jaar gevangenisstraf tegen Z. geëist.

De politie greep de Sittardenaar al vrij snel na de steekpartij. Een steekpartij die eerst na enkele dagen een zware lading kreeg, omdat geheel onverwacht Roger Geerlings aan de steekwond in zijn long overleed. Op het moment van zijn dood gonsde het al van de geruchten in vooral Marokkaanse kringen. De naam van Z. was niet toevallig op ieders lippen, want hij had ten overstaan van heel wat getuigen die nacht tevergeefs geprobeerd de disco binnen te komen. Vanwege een akkefietje van maanden eerder werd die toegang geweigerd en had hij woorden met de portiers, ook met het latere slachtoffer. Z. herhaalde gisteren in Den Bosch nog eens dat hij direct na de toegangsweigering met zijn vriendin was vertrokken.

Getuigen die hem eerder een wat grotere rol toedichtten, bleken gisteren veel te zijn vergeten. Een van die getuigen gaf wel op vragen van de raadsman toe dat hij zowel bij zijn verhoor door de politie, als tijdens het verhoor gisteren door het hof onder invloed van drugs was.

Lang stoeide het hof met een buurtgenoot van Z., die als kroongetuige door de politie van Heerlen was gebruikt. Die 50-jarige wao'er had de politie op 25 maart verteld dat hij al op 25 januari de zus van Z. had horen vertellen over een vechtpartij met een mes, waarbij haar broer was betrokken. Gisteren bleek het geheugen de man volledig in de steek te hebben gelaten. Hem moest zelf rust worden gegund om te voorkomen dat hij volledig van zijn apropos raakte. Wel trok hij na die rustperiode de zware beschuldiging die hij indertijd op papier had laten zetten in. De politieman (inmiddels geen agent meer) die de verklaring had opgetekend, hield stellig vol dat de buurman destijds de verklaring had afgelegd.

De procureur-generaal veegde alle twijfel die de urenlange stoeipartij met de getuigen had opgeleverd, van tafel.

Mr. Moszkowicz gebruikte de verklaringen subtieler en wees vooral op het negeren van signalen in de vele getuigenverhoren die wezen op de aanwezigheid van een grote groep Marokkanen die avond voor de deur van de disco. Getuigen hebben zelfs iets van een grotere worsteling gezien. Volgens de raadsman reden genoeg om de mogelijkheid open te laten dat er weldegelijk een ander is geweest die de noodlottige messteek heeft toegebracht.

Evenals voor de rechtbank in Maastricht deed Z. opnieuw een emotioneel beroep op het hof om de zaak terdege te bekijken. „Ik word na tien maanden cel helemaal gek want ook in het huis van bewaring gelooft niemand dat ik zo lang onschuldig kan zitten."

Provincie wil snel Huiskamp ontgrinden

Van onze verslaggever

DEN HAAG/THORN – De provincie Limburg wil dat de Huiskamp in Thorn zo snel mogelijk ontgrind wordt om de aanleg van een jachthaven mogelijk te maken. Met dit argument verdedigde de woordvoerder van de provincie gisteren bij de Raad van State twee machtigingen, waardoor de baggermachines snel aan het werk kunnen.

In een spoedprocedure voor Raad van State-rechter P.J. Boukema vroegen H. Geelen en C. Crasborn, twee omwonenden, om opschorting van de machtigingen. Geelen, die een fruittelersbedrijf heeft, vreest dat door de grindwinning het grondwater daalt en zijn boomgaard minder opbrengt. Landbouwer Crasborn is evenens bang voor verdroging. De fruitteler heeft inmiddels in een tussenvonnis erkent dat beide bedrijven schade hebben opgelopen door de eerdere ontgrondingen.

Advocaat J. Hellendoorn van Geelen en Crasborn zei dat een machtiging voor een ontgronding alleen maar mag worden verleend als er spoed is geboden. Deze spoed ontbreekt voor de grindwinning in de Huiskamp. Beide grindmaatschappijen, Pannerden bv en T.C.V. Combinatie Wesgrico, zouden elders nog geruime tijd grind kunnen wegbaggeren. De urgentie van de grindwinning in de Huiskamp ligt vooral in de oplevering van de plas aan Aquaterra. De provincie heeft in februari van dit jaar een overeenkomst met Aquaterra gesloten dat de grindwinning in september 1995 klaar moet zijn. Pas dan kan Aquaterra met de aanleg van de jachthaven beginnen.

Rechter Boukema gaat nu beoordelen of die spoedeisend belang van Aquaterra afgifte van de machtigingen voor de ontgronding rechtvaardigt. Hij maakt zijn uitspraak spoedig bekend.

Topconferentie van provincies en Vlaanderen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/DEN BOSCH – Het Brabants provinciehuis in Den Bosch fungeert op 30 november als decor van een nieuwe 'topconferentie' tussen de besturen van de drie Zuidnederlandse en vijf Vlaamse provincies alsmede de Vlaamse regering. Tijdens de bijeenkomst worden verdere afspraken gemaakt over de invulling van concrete projecten in het kader van de onderlinge samenwerking tussen de beide landsdelen en de aangesloten provincies. Tot die samenwerking, die op allerlei beleidsterreinen gestalte moet krijgen, is begin vorig jaar besloten.

Limburg wordt op de 'Top van Den Bosch' vertegenwoordigd door gouverneur Berend-Jan Van Voorst tot Voorst, terwijl Vlaanderen premier Luc van den Brande afvaardigt. Namens Noord-Brabant geeft commissaris der koningin Frans Houben acte de présence. De vijf Vlaamse provincies tenslotte sturen elk hun gouverneur naar de Brabantse hoofdstad.

'Flodder-families' op bedrijfsterrein

[illegible]

worden overgeplaatst. Het Leger des Heils zal voor de persoonlijke begeleiding zorgen. Het ligt in de bedoeling dat de betrokkenen uiteindelijk weer in 'de gewoonte wereld' terugkeren.

Volgens directeur Koolhaas van woningbouwvereniging Goede Stede is de maatregel niet bedoeld om de gezinnen te stigmatiseren, maar om hen te helpen.

Onderzoek fiscus bij reisbureaus succesvol

[illegible]

zijn met een gemengd bedrijf (toeristisch en zakelijk).

De belastingdienst pakt het controleonderzoek voortvarend aan. Bij de vestiging van Rottink Zakenreizen in Den Haag, waaraan Schipper Hoyt is verbonden, stond de brigade van de Rijksaccountantsdienst gisterenmorgen om negen uur al op de stoep.

De voorzitter van de VLZ zegt dat het spoelen met toeristische reizen onder het mom van zakenreis zich aan de waarneming van het reisbureau onttrekt. Het is regel dat een bedrijf voor de zakenreis een gespecificeerde factuur ontvangt. "Wij zullen nooit een retourtje Hoorst in factureren en vier tickets voor de Canarische Eilanden leveren."

Betalingen met contant geld komen sporadisch voor. Dat gebeurt bij nieuwe klanten, waarvan de kredietwaardigheid niet is nagetrokken en die bovendien grote haast hebben met een boeking.

De passagier die een vliegticket op te kunnen maken wil inwisselen voor geld of een ticket met een andere bestemming, staat het vrij dat te doen. "Daar staan wij verder buiten. Dat zien, horen of merken wij niet."

Oosteuropese maffia spreidt tentakels uit

CRI vreest afpersing van ex-Joegoslaven

[illegible]

kelijke prooi voor afpersing. Onlangs nog bleek dat de extreme Koerdische PKK-beweging Turkse ondernemers in de tang houdt om haar strijd tegen de Turkse overheid te financieren.

Ook de Oost- en Middeneuropese maffia heeft die tactiek blijkbaar ontdekt. Sinds de omwenteling van 1989 verplaatsen zij tal van activiteiten naar het Westen. Russische emigranten in Berlijn, de Verenigde Staten en Israel worden momenteel lastig gevallen door de Russische maffia. De misdadigers eisen grote sommen beschermingsgeld van hun weerloze landgenoten en maken volgens de CRI gebruik van zeer harde en gewelddadige vormen van intimidatie. Die ontwikkeling kan zich evenals talloze andere vormen van criminaliteit, ook naar Nederland verplaatsen.

Geruime tijd geleden bleek dat misdaadorganisaties uit het voormalige Joegoslavië al volop ronselen in de opvangcentra voor oorlogsslachtoffers. Zo werden in Rotterdam jongemannen uit de kampen ingezet voor gewapende rooftovervallen.

Staatssecretaris Wallage: 'Brinkman moet geen onrust zaaien'

CDA-bewindslieden wilden nieuwe ingreep in wao

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG — Het kabinet heeft de afgelopen weken gesproken over nieuwe bezuinigingen op de wao. Premier Lubbers en minister De Vries (Sociale Zaken), beiden CDA, steunden de maatregelen. De PvdA-bewindslieden wezen de plannen echter af, waarna ze van tafel zijn gehaald.

Dat blijkt uit ambtelijke conceptteksten die ten grondslag lagen aan het kabinetsstandpunt over het rapport van de parlementaire enquete-commissie sociale zekerheid. In de concept-teksten wordt gesteld dat het denken over de wao niet mag stilstaan. Als de onlangs van kracht geworden wao de uitgaven onvoldoende terugdringt, moet een volgend kabinet een pasklaar antwoord hebben. Daarom werd verdere verlaging van de wao-uitkeringen voorgesteld, evenals een aanscherping van de eisen om een uitkering te verkrijgen. Ook de bestaande uitkeringen (oude gevallen) zouden gekort kunnen worden.

Volgens goedingelichte CDA-bronnen konden Lubbers en De Vries zich vinden in de voorstellen. CDA fractievoorzitter Brinkman toonde zich eveneens verheugd. Hij nam vast een voorschotje op de maatregelen tijdens een partijbijeenkomst onlangs in Groningen.

Vice-premier Kok en staatssecretaris Wallage (Sociale Zaken), beiden PvdA, verzetten zich echter heftig tegen de aankondiging op termijn van een nieuwe wao-ingreep. Daarop bonden de CDA-bewindslieden in. In het definitieve kabinetsstandpunt over het enquete-rapport, ondertekend door Wallage, wordt dat wijziging van de wao afgewezen.

Niet veilig

CDA fractievoorzitter Brinkman haalde gisteren tijdens het debat over de enquete-commissie opnieuw de ambtelijke voorstellen aan. De CDA voorman zei dat de bestaande wao een reële kans moet krijgen. „Maar het denken moet niet worden stopgezet. Dit kabinet moet vast nieuwe lijnen uitzetten voor het geval dat de wao onvoldoende resultaat oplevert."

Daarmee verzachtte Brinkman zijn eerdere uitlatingen, waarin hij er al van uitging dat de huidige wao onvoldoende zou zijn. Nieuwe ingrepen waren volgens Brinkman onvermijdelijk, waarbij ook de bestaande uitkeringen niet veilig waren.

Wallage waarschuwde de CDA fractievoorzitter geen onrust te zaaien onder wao'ers door hun uitkering opnieuw ter discussie te stellen. De staatssecretaris beaamde dat garanties over behoud van de uitkering niet gegeven kunnen worden. Maar eerst moet het effect van de op 1 augustus van kracht geworden wao worden afgewacht.

Volgens Wallage is de groei van het aantal wao'ers nagenoeg tot stilstand gebracht. Werd aanvankelijk nog rekening gehouden met een toename van 12.000 uitkeringsjaren in 1993, nu houdt de staatssecretaris rekening met 5.000 extra uitkeringsjaren. Het aantal gedeeltelijk arbeidsongeschikten met een baan is de afgelopen jaren met veertig procent toegenomen tot 140.000.

De staatssecretaris weersprak de opmerking van Brinkman eerder deze week dat de kabinetsreactie op het enquete-rapport 'futloos' is. Volgens Wallage heeft het kabinet de goede en bruikbare voorstellen uit het rapport gelicht, met het oog op besluiten die nog deze kabinetsperiode mogelijk zijn.

Dat betreft vooral het voorstel van de enquete-commissie de rol van sociale partners terug te dringen in de uitvoering van de werknemersverzekeringen. De bedrijfsverenigingen, de huidige uitvoerders waar de sociale partners de dienst uitmaken, moeten fuseren tot regionale kantoren die nauw samenwerken met de arbeidsbureaus. Dat komt de herplaatsing van gedeeltelijk arbeidsongeschikten ten goede.

Uiteindelijk moet dit leiden tot een loket voor de ww, wao en ziektewet. Een motie van de PvdA daarover, kan rekenen op steun van een Kamermeerderheid. Het CDA zal waarschijnlijk tegen stemmen.

Samen met de VVD wil het CDA de hoogte van de premie voor de wao, de ww en de Ziektewet aan de sociale fondsen overlaten. Wallage verzet zich daartegen. Hij wil dat het kabinet de premie vaststelt om daarmee ongewenste koopkrachteffecten te voorkomen. De voorstellen van de enquete-commissie de Ziektewet af te schaffen en de wao te wijzigen, kunnen niet rekenen op een Kamermeerderheid.

officiele mededelingen

WATERSCHAP HET MAASTERRAS
WATERSCHAP MIDDEN-LIMBURG
WATERSCHAP NOORD-LIMBURG

BEKENDMAKING

[illegible]

Grubbenvorst, Horst, Broekhuizen, Meerlo-Wanssum, Maasbree, Venray en Venlo.

Gedurende genoemde termijn kan bij de Kroon beroep worden ingesteld tegen het besluit tot goedkeuring. Het beroep dient te worden ingediend bij de afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State te Den Haag.

Nadere informatie omtrent het ter inzage liggende besluit kan worden verkregen bij de afdeling algemene en juridische zaken van de betreffende waterschappen.

Toelichting

Tengevolge van ontwikkelingen met betrekking tot wetgeving en planvorming op het gebied van de waterhuishouding is het wenselijk dat de vigerende keur wordt herzien. Het ter inzage liggende besluit strekt tot vaststelling van een nieuwe keur tot intrekking van de vigerende keur.

In de nieuwe keur worden regels (geboden en verboden) gesteld met betrekking tot de wateren welke gelegen zijn in het beheersgebied van het waterschap. De ge- en verboden betreffen de kwantitatieve aspekten van het waterbeheer en zijn mede van toepassing op een strook grond grenzend aan een water. Van de opgenomen ge- en verboden kan bij vergunning ontheffing worden verleend door het waterschap.

Bergen L.b., Heythuysen en Venray, 26 november 1993

Het dagelijks bestuur van het waterschap Het Maasterras
de secretaris, A.P.R. Kiekken
de voorzitter, C.T. Cornelissen

Het dagelijks bestuur van het waterschap Midden-Limburg
de secretaris, T.G.M. Janssen
de voorzitter, F.H. Willekens

Het dagelijks bestuur van het waterschap Noord-Limburg
de secretaris, T.G.M. Janssen
de voorzitter, F.H. Willekens

DSM betaalt mee aan Europese sanering van chemie-industrie

Van onze redactie economie

HEERLEN – De kans is groot dat de Europese Unie binnenkort een fonds instelt voor het wegwerken van de overcapaciteit in de petrochemische industrie. DSM is bereid voor circa dertig miljoen gulden aan dat fonds bij te dragen. Dat zei DSM-bestuursvoorzitter Simon de Bree gisteren op een forumbijeenkomst in Heerlen.

De Europese chemie verkeert in een crisis. Een belangrijke reden is de enorme overcapaciteit, die ertoe leidt dat bedrijven gedwongen worden in de concurrentiestrijd de prijzen voor hun produkten te laten zakken. Concerns als DSM zien daardoor hun winst helemaal wegsmelten.

Het wegwerken van de overcapaciteit heeft voorrang bij de Europese club van chemiebedrijven APPE. De organisatie onderhandelt met de Europese Unie (voorheen de EG) over het instellen van een fonds van vijfhonderd miljoen Duitse Mark. Daarmee kan subsidie worden verleend aan chemiefabrikanten die bereid zijn verouderde installaties te sluiten. Het geld voor het fonds wordt door de chemie-industrie zelf bij elkaar gebracht. Volgens De Bree kan met zo'n fonds het sluitingsproces aanzienlijk worden versneld.

Speurtocht

Met name de overcapaciteit van de belangrijke grondstof etheen baart De Bree zorgen. In Europa wordt negentien miljoen ton etheen gemaakt, veel meer dan waar behoefte aan is. De naftakrakers van DSM maken jaarlijks ruim een miljoen ton. Volgens De Bree is, anders dan bij DSM, een groot deel van de Europese etheenfabrieken verouderd. Met het fonds wordt geprobeerd de sluiting van de slechtste fabrieken te stimuleren.

● DSM-topman Simon de Bree wil zijn personeel meer zelfstandigheid geven en flexibeler inzetten. Foto: DRIES LINSSEN

Maar sluiten van fabrieken alleen is niet voldoende, zei de Bree gisteren. Samenwerking is tegenwoordig het credo. DSM is 'zeer actief' aan het zoeken naar partners voor diverse activiteiten. De Europese petrochemische industrie is veel te veel versnipperd en verspreid over kleine lokaties in Europa, vindt De Bree.

Wanneer er niet twintig verschillende producenten waren, maar tien, dan zou de Europese chemie er veel beter voor staan. Bijna alle Europese collegafabrikanten hebben daarom al afspraken gemaakt over samenwerkingen en fusies: Akzo, Nobel, Statoil Neste, Shell, Himont, ICI, Du Pont en BASF hebben hun keuzes al gemaakt. Maar DSM heeft nog geen grote partner kunnen vinden. De Bree zegt echter niet bang te zijn dat zijn concern de boot mist.

Langer werken

Concentratie van bedrijven alleen is volgens de DSM-topman ook niet genoeg. De kosten van grondstoffen, energie en personeel moeten ondanks eerdere saneringen nog verder worden beperkt. De arbeidskosten zijn vooral in Nederland erg hoog, zeker gezien de korte werktijden, vindt De Bree.

Het probleem is dat tegenover die hoge kosten geen hoge produktiviteit staat: „We zullen pas op de plaats moeten maken met onze loonontwikkeling en we zullen bereid moeten zijn wat langer te werken voor hetzelfde geld."

DSM wil in feite inspelen op de trend naar individualisering in de samenleving. Dat betekent dat medewerkers meer verantwoordelijkheid krijgen en zelf het initiatief moeten nemen om problemen op te lossen of zaken te verbeteren. Het moet er volgens De Bree uiteindelijk toe leiden dat DSM-medewerkers zich als ondernemers gaan gedragen.

Zo kan het Nederlandse chemiebedrijf zich nog onderscheiden ten opzichte van concurrenten in lage-lonenlanden.

Flexibel

Om de produktiviteit in de chemie verder op te voeren, stelt De Bree ook de hoeveelheid vrije dagen ter discussie. „Zolang de rest van de wereld tijdens onze vakantie blijft doorwerken, hebben we een probleem. De eenvoudigste oplossing is langer werken, maar in een samenleving met al veel werkloosheid is, roept dat natuurlijk vragen op."

De Bree is daarom voorstander van 'variabilisatie' van de arbeidsduur. Wie daartoe bereid is, moet op ongebruikelijke tijden soms langer door kunnen werken. En voor wie korter wil werken dan 38 uur, moet dat ook mogelijk zijn, maar dat is dan weer te merken in zijn inkomen. De Bree: „We moeten van de vaste patronen en zekerheden af en met deze vraagstukken meer creatief omgaan."

● In de Kerkraadse wijken Spekholzerheide en Gracht straalt de tevredenheid van de winkeliers af nu de gemeente daar een drankverbod op de openbare weg heeft ingesteld. Foto: CHRISTA HALBESMA

Tevredenheid in Spekholzerheide en Gracht

Wijkbewoners blij met drankverbod op straat

DOOR LEON JEURISSEN

KERKRADE – Het drankverbod op de openbare weg voor de Kerkraadse wijken Spekholzerheide en Gracht, is door de winkeliers en bewoners met gejuich ontvangen. Voor Spekholzerheide geldt het verbod vooral voor de Akerstraat en aangrenzende straten en voor de Gracht in de omgeving van het wijkcentrum.

De overlast door drugsgebruikers in de omgeving van de Akerstraat en het Carboonplein, met name in de winkelpassage De Koepel, is zeer groot. „Verslaafden nuttigen over het algemeen ook de nodige alcohol," vertelt Jean Habets, voorzitter van de plaatselijke winkeliersvereniging. „De combinatie drugs en alcohol zorgt ervoor dat de gebruikers veel overlast veroorzaken."

Bewoners, voorbijgangers en klanten in winkels worden regelmatig lastig gevallen. Voor de gemeente, nadat eind september een bezoek was gebracht aan de twee wijken, aanleiding om sinds gisteren een drankverbod af te kondigen. Bovendien mogen geen blikjes of aangebroken flessen drank over straat worden meegenomen.

Besmeurd

„Ruiten en gevels worden besmeurd. Bloemperken worden vernield en voorbijgangers worden soms op zo'n schokkende manier aangesproken dat geen hond er brood van lust," zegt Jean Habets. „Flessen worden in winkels stukgegooid of flessen bier worden gewoon gestolen."

In de zomermaanden hangen de verslaafden vaak rond bij het fonteintje tegenover de Martinuskerk. Bewoners van de nabijgelegen flat durven vaak hun woning niet te verlaten. „Het is schandalig wat hier allemaal gebeurt," merkt een flatbewoonster op. „Nu het kouder wordt is de overlast gelukkig minder. Op maandag, woensdag en vrijdag, als de methadonbus bij het voormalig NS-station in Spekholzerheide staat, is de overlast groot."

„Verslaafden lopen gewoon onze winkels binnen, vallen klanten lastig en hebben een taalgebruik waar je niet goed van wordt," aldus een middenstander. „We zijn blij dat de politie nu om het half uur met de patrouillewagen door de Akerstraat rijdt of te voet door de winkelpassage loopt. Een aangebroken fles bier wordt de verslaafden afgenomen."

Acties

De winkeliersvereniging wil het niet bij het drankverbod laten. In de toekomst komen nog meer acties, maar Habets wil hier op dit moment niet verder op ingaan. „We hebben een goed contact met de gemeente en politie en gezamenlijk zullen we er wel uitkomen."

De aanhoudende klachten maakten volgens de woordvoerder van de gemeente Kerkrade een goed woon- en leefklimaat in deze wijken niet meer mogelijk.

„Alles speelde zich af rond de winkels aan de Akerstraat. Een directe relatie tussen de drugsgebruikers, de aanwezige koffieshops en ook nog het overtollig alcoholgebruik zorgden voor een onhoudbare situatie."

Voor de gemeente voldoende om met de algemene politieverordening (apv) in de hand een drankverbod in te stellen om zo de overlast een halt toe te roepen.

Somberheid troef bij demonstratie psychiatrie

'Patiënten worden weer monddood gemaakt'

● Psychiatrische patiënten, hun familie en het verplegend personeel vrezen dat door toekomstige bezuinigingen geen tijd meer zal bestaan voor aardige dingen zoals wandelen en samen kleding kopen. Hier demonstreren zij in Maastricht. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

DOOR THEO HAERKENS

DEN HAAG – Bezuinigen op de psychiatrie betekent dat de leuke dingen verdwijnen. Er is geen tijd meer voor ogenschijnlijk gewone zaken zoals kleren kopen met een patiënt, een wandeling of een kop koffie in het dorp. Dat is de vrees van verpleegkundigen, patiënten en hun familie die gisteren met honderd bussen naar Den Haag trokken om staatssecretaris Simons en de Tweede Kamer op andere gedachten te brengen.

De kou drijft de demonstranten snel weg van het Binnenhof en de protestbijeenkomst wordt voortgezet in het Congresgebouw, waar de deelnemers met keiharde muziek en hete koffie weer wat op temperatuur worden gebracht. Enkele patiënten die in hun rolstoel zaten te verkleumen, zijn dan al afgevoerd. Met hun spandoeken onder de arm staat een groepje demonstranten bij elkaar om de bezuinigingen te bespreken.

De organisatoren van de manifestatie vrezen dat de plannen van Simons zo'n 1100 banen kosten, waar uiteindelijk de patiënten de dupe van zijn. „Straks moeten we weer met de fles rond," zegt Ton Abels van het psychiatrisch ziekenhuis Reinier van Arkel in Den Bosch somber. Zijn zit twintig jaar in het vak en heeft de tijd nog meegemaakt dat de verpleegster 's avonds met een fles chloralhydraat de slaapzalen afging om de lastigste patiënten tot rust te brengen. Veel keus was er indertijd niet, omdat een handjevol verpleegkundigen de zorg had voor een groot aantal patiënten.

Verdwenen

Geleidelijk zijn de psychiatrische patiënten mens geworden. De gesloten afdelingen verdwenen, de grote groepen werden kleiner en de begeleiding werd veel intensiever. Nu wonen patiënten in het Bossche ziekenhuis in groepen van gemiddeld 22, maar iedere verpleegkundige draagt een speciale verantwoordelijkheid voor niet meer dan drie mensen. „Zij vormen het aanspreekpunt voor de familie, gaan met de patiënt naar het ziekenhuis of naar de markt om kleren te kopen," legt Jan Arts uit. Hij werkt al 27 jaar in de verpleging en vreest ook voor terugkeer van de oude tijden. „Straks heeft een patiënt weer vijftien verschillende verpleegkundigen aan zijn bed."

Patiënt Piet Fockens blikt somber voor zich uit en toont zich een verklaard tegenstander van de bezuinigingen. „Als er banen wegvallen, zijn er minder verpleegkundigen op een afdeling en dan wordt het moeilijker voor de patiënten," vat hij samen.

De persoonlijke benadering - humanisering, de winst uit de jaren tachtig - mag niet worden geofferd om de begroting op orde te brengen. Veel patiënten die er al jaren wonen, hebben niets anders dan het ziekenhuis. Vrienden hebben al jaren geleden afgehaakt en familie is er dikwijls ook niet meer. Juist daarom is het zo belangrijk dat verpleegkundigen tijd hebben voor meer dan alleen de verzorging. Maar met de personeelstops die vooruitlopend op verdere bezuinigingen overal in het land zijn afgekondigd, wordt het aardige werk - een middagje op stap met een patiënt - gedaan door vrijwilligers. „Die zijn aangetrokken om hand- en spandiensten te verrichten, maar doen steeds meer werk dat eigenlijk bij ons hoort."

Separeercel

Erger nog vinden de verpleegkundigen dat bezuinigingen onvermijdelijk tot gevolg hebben dat de groepen weer groter worden en dat een lastige patiënt eerder dan nu gedwongen de nacht moet doorbrengen in de separeercel. „Dat is wel heel erg triest," zegt Arts. „Als het zo doorgaat, worden de patiënten weer monddood gemaakt," voegt Abels toe.

Het meest treurige vinden de verpleegkundigen dat de psychotherapeutische afdeling, 'het paradepaardje van de instelling', wordt gesloten. Dat is het begin. Die afdeling is bij wijze van experiment opgezet met de bedoeling patiënten na intensieve behandeling weer terug te laten keren in de maatschappij, wat in veertig procent van de gevallen ook lukt. „Als dat niet meer kan, kweek je chronische patiënten die op den duur veel meer kosten dan zo'n afdeling. Op lange termijn ben je dan veel duurder uit."

De dreiging in de Nederlandse inrichtingen is dagelijks voelbaar. Directies en personeel vrezen binnen afzienbare tijd gedwongen ontslagen. „De sfeer heeft eronder te lijden. De mensen zijn bang om te zeggen wat ze op hun hart hebben." Wie geregeld ziek is, krijgt een slechte naam omdat vrije dagen van collega's worden ingetrokken. „Vroeger werd er een uitzendkracht ingehuurd, maar daar is geen geld meer voor."

Magazine 'Lekker'94' geeft eerste plaats aan Maastrichtenaar

Toine Hermsen 'lekkerste' restaurant van Nederland

DOOR HUUB KLOMPENHOUWER

MAASTRICHT – In de rangschikking van de beste 25 restaurants van Nederland neemt Toine Hermsen van het gelijknamige restaurant in Maastricht nu de eerste plaats in. Hermsen nam de leiding over van De Bokkedoorns in Overveen, dat nu een trapje lager staat op nummer 2. L'Auberge in Weert klom naar de derde plaats, terwijl Kaatje bij de Sluis in Blokzijl een sprong omhoog maakte van 10 naar 4. Dat blijkt uit het jaarlijks verschijnende magazine 'Lekker'.

Er wordt wel gezegd dat 'Lekker' door de vaderlandse horeca nog meer wordt gevreesd dan de traditionele verschijning van de Guide Michelin. De net verschenen Lekker'94 geeft daar in ieder geval alle reden toe. Er zijn niet alleen genadeloze kritieken over toch gerenommeerde restaurants, maar ook een onthutsende confrontatie tussen een gevestigd gastheer, een patron-cuisinier en een jong talent.

Het bekende restaurant De Swaen in Oisterwijk duikelde volgens 'Lekker' van plaats 3 naar 8. De reden is ook niet mals: „De 'salpicon' genoemde visschotel (68 gulden) bleek een onbeholpen hutspot van zanderige mosselen, bremzoute garnalen, taaie wulken, kansarme flinters langoustine etcetera in een al even onbeholpen jus."

Beste kok

De chefs van de restaurants die in de Top 100 zijn opgenomen kiezen zelf de beste tien koks van Nederland. Jaar in jaar uit werd chefkok Cas Spijkers van De Swaen als beste kok van Nederland gekozen, maar hij is evenals zijn restaurant gedukeld. Robert Kranenborg van La Rive, het restaurant van het Amstel Hotel in Amsterdam, is nu de nieuwe primus inter pares. Spijkers (plaats 3) is ook nog gepasseerd door Lucas Rive, die een kometachtige carrière maakt en nu evenals zijn restaurant De Bokkedoorns in Overveen goede tweede is.

Maar bij de Lekker'94-editie is het toch vooral het interview met de drie rollebollende kopstukken uit culinair Nederland dat het gesprek van de restaurant-keuken geworden is. Pieter Smits, patron van hostellerie De Hamert in het Limburgse Wellerlooi in een rechtstreekse confrontatie met Henk Savelberg, patron-cuisinier in het Haagse, met enigszins aan de zijkant Rein Murre, restaurateur van Pien in Dalfsen en lid van Les Jeunes Restaurateur.

Voor Smits en Savelberg was het de eerste keer sinds lange tijd dat de twee weer met elkaar spraken. Smits is voorzitter van de Alliance Gastronomique Neérlandaise, een club van toprestaurants. Savelberg verliet met zijn toenmalig Vreugd & Rust in Voorburg de Alliance om met andere chefkok-eigenaren een club van patron-cuisiniers op te richten.

Achterbaks

De dag voor het bekend worden van de nieuwe club had Savelberg nog met Pieter Smits gegeten, maar niets over de plannen gezegd. Smits: „Het was een achterbakse manier van uittreden. Zo iets doe je niet." Savelberg: „Er was te weinig respect voor de chefkok-eigenaar. Er werd over ons heen gewalst. Het ging altijd maar over de centen, organisatie, inkoop. Nooit over wat er op de borden kwam."

Over de recessie in de horeca zegt Smits: „Er mogen ook rustig wat restaurants naar de filistijnen gaan. Zijn we hartstikke blij mee." Savelsberg slaat verschrikt de handen voor de ogen en reageert: „Bullshit, bullshit!"

Hoe kun je het verdomme zeggen. Jij hebt fors geïnvesteerd, jij hebt je nek uitgestoken. Moet ik een gat in de lucht springen als je op je bek gaat? Als ik jou hoor praten zoals je nu doet, zeg ik: ik gun je zo'n faillissement, Pieter! Ik gun het je. Vandaag nog. En dat meen ik." En Smits weer: „Wat is er verkeerd aan als mensen die een restaurant op een twijfelachtige manier uitbaten ten onder gaan?."

Savelberg en Smits komen nog wel tot een vergelijk over hun beider organisaties. Savelberg: „De Alliance is een marketingorganisatie. Les Patrons Cuisiniers is een vriendenkring van gedreven mensen die hun ambacht koesteren." En Pieter Smits in een van zijn vele openhartige ontboezemingen: „Ik wil op mijn 55ste met mijn vrouw met pensioen kunnen gaan. Dan wil ik twee en een half miljoen hebben, anders kan ik niet fatsoenlijk leven." Savelberg: „Ik werk vanuit mijn hart, niet vanuit mijn portemonnee." Smits: „Met als gevolg dat jij na je 55ste nog moet koken."

Afval blijft Limburg bezighouden. De ene dag is het de geplande vuilverbrander in Maasbracht, de volgende keer de invulling van PAP 2, het Provinciaal Afvalstoffenplan deel twee. En gisteren was het de Limburgse Afvaldag in Venlo, waar bedrijfsleven en bestuurders van gemeenten, gewesten en provincie zich bogen over de prangende vraag hoe de nog immer groeiende afvalstroom te beteugelen en in goede banen te leiden is. Wat te verwachten viel, gebeurde: ook in schouwburg de Maaspoort werd de oplossing niet gevonden.

Bedrijfsleven verwijt overheid onduidelijkheid

Limburgse Afvaldag vat probleem nog eens samen

in het nieuws

DOOR RIK VAN DRUTEN

VENLO – Emile Mastenbroek, de oud-commissaris der koningin in Limburg, vat tussen de speeches door in de foyer het belang van de Limburgse Afvaldag aardig samen: „Voor wie de zaken niet elke dag op de voet volgt, is dit een prima gelegenheid om bijgepraat te worden." Om die reden is de voormalige gouverneur naar Venlo getogen. „Ik ben gedeputeerde van Milieu geweest, toen ik gouverneur was is het milieu een belangrijke overheidstaak geworden en tegenwoordig ben ik lid van een MER-commissie. Het milieu heeft mijn aandacht en ik wil bij blijven."

Datzelfde geldt kennelijk voor nog zo'n driehonderd anderen, deels afkomstig van de andere zijde van de landsgrens. De Limburgse Afvaldag vindt plaats in het kader van het Eurap-project van de Euregio Rijn-Maas-Noord, dat de burgers aan beide kanten van de grens wil informeren over manieren waarop de hoeveelheid afval kan worden verminderd. Wat praktischer is: op deze manier betaalt de Europese Unie (de nieuwe naam van de Europese Gemeenschap sinds het Verdrag van Maastricht) de helft van de kosten.

En zo mag gedeputeerde J. Tindemans van Milieu nog eens vertellen wat de provincie al heeft gedaan en wat er nog te doen staat. Maar spannend wordt het pas als de ondernemers spreken. „Hoewel dat niet moeilijk zou zijn, ga ik geen klaagzang afsteken over het afvalstoffenbeleid van de overheid. Daarvoor is dit onderwerp te belangrijk, te belangrijk om aan de overheid over te laten," zegt DSM'er J. Scholz cynisch.

Scholz is tevens voorzitter van de Milieucommissie van de Limburgse Kamers van Koophandel en wrijft kunstig verpakt in mooie woorden ('een succesvolle aanpak is alleen mogelijk door goede samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven') de politiek een aantal niet mis te verstane verwijten onder de neus. „Wat betreft de kosten van de verwijdering van afval is het enige dat voor het bedrijfsleven duidelijk is, dat het steeds duurder wordt."

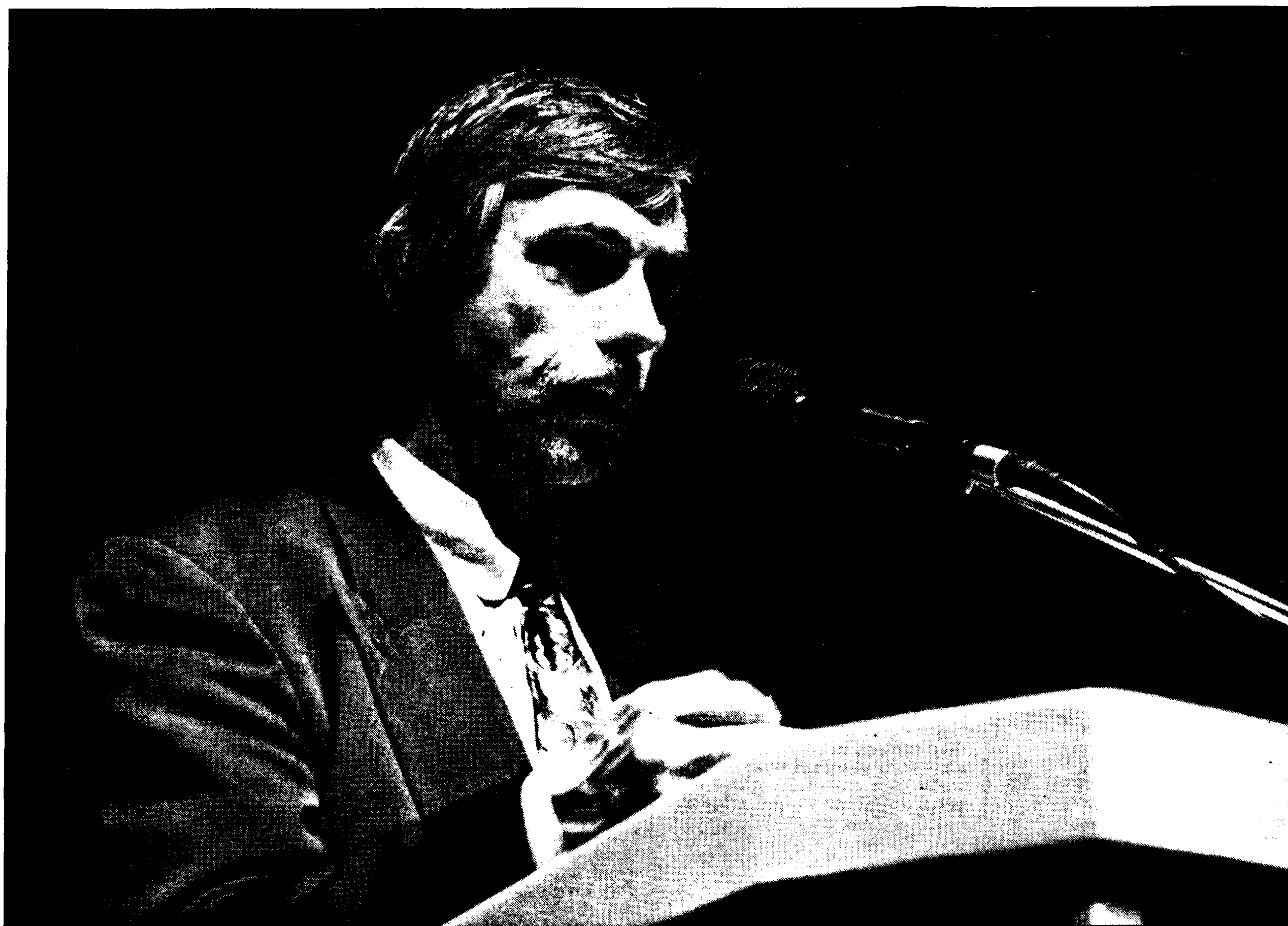
En wat te denken van Scholz' droge constatering dat het in milieuland wemelt van instellingen, stichtingen, verenigingen, werkgroepen en overlegorganen. „Hun enige gemeenschappelijke kenmerk is dat ze een enorme hoeveelheid beleidsnota's de wereld insturen."

En wat is afval precies? M. Sprengers, de secretaris van de Kamer van Koophandel in Noord-Limburg, heeft het liever over *reststoffen*. Dat duidt immers op de mogelijkheid van hergebruik.

Maar daar trapt Scholz niet in. „Tot op heden is er nog steeds geen duidelijke definitie voor afvalstoffen vastgesteld," constateert hij en noemt het voorbeeld van vliegas, een afvalprodukt van bijvoorbeeld kolengestookte elektriciteitscentrales, dat opnieuw gebruikt kan worden in de betonindustrie. Scholz: „Dat is toegestaan als het direct aan de eindverwerker wordt geleverd. Maar wanneer het eerst bij een ander wordt opgeslagen, is er ineens sprake van afval."

Misschien dat het Handboek Afval erin slaagt ondernemers wegwijs te maken in het woud van regels en voorschriften. Op kringlooppapier geproduceerd door de Heidemij en gisteren op de Limburgse Afvaldag à 35 gulden te koop. Er gingen meteen een dik tweehonderd exemplaren over de toonbank, een veeg teken.

En anders is er nog altijd de aan het symposium gekoppelde beurs, waar zo'n veertig bedrijven hun milieuprodukten presenteren. Van afvalcontainers en gft-bakken in alle mogelijke formaten tot complete afdeklagen voor stortplaatsen. Zo groot is de kloof tussen overheid en bedrijfsleven ook weer niet. Dat aan het milieu ook flink te verdienen valt, weten slimme ondernemers al lang.

● *Directeur D. Rootert spreekt ondernemers en bestuurders toe op de Limburgse Afvaldag in Venlo.* Foto: JEROEN KUIT

streeksgewijs

journaal kort

HEERLEN

● Vogelvereniging De Eendracht Heerlen II houdt zaterdag van 14 tot 22 uur en zondag van 10 tot 17 uur de onderlinge tentoonstelling in café Coriovallum, Venlostraat 2-6.

● In MFC 't Leiehoes aan de Limburgiastraat wordt zondag 23 januari van 11 tot 17 uur een grote platen- en cd-beurs gehouden door Sound Promotion. Particulieren die er hun spullen willen verkopen kunnen bellen met Kees Blokker, ☎753010 of met Jack Starreveld, ☎313147.

● Het IVN maakt zondag een wandeltocht van zestien kilometer in de omgeving van Monschau. Deelnemers moeten zorgen voor stevig schoeisel, eten en drinken en een paspoort. Vertrek per eigen vervoer om 9 uur aan de Groene Boord of om 10 uur aan de kerk van Konzen. Voor informatie: ☎710526 of 316388.

● In café 't Kelderke, Wilhelminaplein 20, treedt zaterdag vanaf 16 uur de Landgraafse groep Tumbling Dice op.

● Het damescomité van harmonie St.-Joseph Heerlerbaan houdt zaterdag van 10 tot 17 uur een knuffelmarkt in café in Der Brouwkeetel.

● Bij het Advies- en Studiecentrum gaan in januari twee cursussen van start voor het Cambridge Certificate for Business and Trade. Voor informatie: ☎045-712106.

● Muziekvereniging TOG Welten houdt zondag van 12 tot 16 uur een 'pieken-markt' in het gemeenschapshuis te Welten. Voor een gulden per stuk gaan kleren, schoenen, gordijnen, boeken en platen over de toonbank. Er vindt geen voorverkoop plaats en er is geen ruimte voor commerciële handelaars.

● In de aula van Huize De Berg wordt vandaag om 19.30 uur een oecumenisch avondgebed verzorgd door Amnsty International Heerlen.

● De Verzamelaar houdt zondag van 13.30 tot 17 uur ruilbeurs in het HKB-gebouw.

LANDGRAAF

● In de aula van scholengemeenschap Brandenberg aan de Graafstraat vindt vandaag van 18.30 tot 21 uur de halfjaarlijkse bloedafname plaats van het Rode Kruis Landgraaf. Alle gezonde mensen tussen 18 en 70 jaar kunnen als donor optreden.

● Karatevereniging Kan-Ku viert zaterdag vanaf 21 uur het 15-jarig bestaan in zaal 't Sjpaans Kentje.

● De winkeliersvereniging Waubach verwelkomt zaterdag om 12.30 uur de Sint en zijn knechten. Om een uur wordt de Sint op het bordes van het voormalig gemeentehuis van Waubach door burgemeester Bert Janssen toegesproken.

● De Nieuwe Apostolische Kerk houdt zaterdag rommelmarkt van 9.30-16 uur in het Ströatje, Eygelshovenerweg 4. Opbrengst gaat naar een goed doel.

SCHINVELD

● Harmonie St.-Caecilia Schinveld en St.-Gerlachus Oirsbeek verzorgen zondag vanaf 19.30 uur een concert in gemeenschapshuis 't Kloeëster.

SCHIMMERT

● Vogelvereniging Introka houdt zaterdag van 14 tot 20 uur en zondag van 11 tot 19 uur de onderlinge tentoonstelling in zaal Habets, Klein Haasdal 6.

HULSBERG

● Handwerkclub Hulsberg houdt zondag van 11 tot 16 uur en maandag van 13 tot 16 uur een handwerktentoonstelling met verkoop in gemeenschapshuis De Lange Berg.

● *De Engelsen Dermot and John spelen de volgende week in deze regio als onderdeel van een wereldtournee. Het duo speelt vooral coversongs van onder meer The Beatles, Neil Daimond, Eric Clapton. Te horen en te zien, maandagavond in café Brakke aan het Heerlense Emmaplein en dinsdagavond in In gen Haan aan de Markt in Hoensbroek. De optredens beginnen om half tien en duren tot ongeveer twaalf uur.*

kerstevenementen

LANDGRAAF

● Harmonie St.-Michaël Eikske geeft zondag om 14.30 uur in de parochiekerk van 't Eikske een adventsconcert in samenwerking met kinderkoor Children's Voice.

KERKRADE

● In de H.-Hartkerk te Haanrade wordt zondag om 15.30 uur geconcerteerd door harmonie St.-Gregorius en het Slavisch-byzantijns mannenkoor Cantus ex Corde. Aansluitend is er gezellig samenzijn met verkoop van kerstartikelen in buurthuis Hagenrode.

BRUNSSUM

● Basisschool De Trampoline, Prins Hendriklaan 390-392, houdt zondag van 14 tot 16.30 uur kerstmarkt in het schoolgebouw.

● In Jeugdhuis Zonnestraat Treebeek wordt vandaag vanaf 19 uur en zaterdag vanaf 10 uur een bazar en kerstmarkt gehouden door de fanfare Harpe Davids.

UBACH PALENBERG

● In de St.-Dionysiuskerk in Ubach-Palenberg vindt zondag om 18 uur het eerste Euregio kerstconcert plaats met medewerking van gemengd kerkelijk zangkoor St.-Dionysius Ubach-Palenberg, fanfare Eendracht Nieuwenhagerheide en Koor '72 Landgraaf.

SIMPELVELD

● De Duitse Militär Seelsorge van het hoofdkwartier Afcent houdt zondag vanaf 11.30 uur de kerstmarkt in het Pater Damiaanklooster. De opbrengst gaat naar drie organisaties voor gehandicapten.

Mooiste foto's van Limburgers

LANDGRAAF – De beste foto's en dia's die Limburgse fotografen hebben gemaakt, worden tentoongesteld in het raadhuis in Landgraaf. Voor de tweejaarlijkse Limburg Foto en Dia-tentoonstelling zijn honderd foto's en dertig dia's van vrijetijdsfotografen uit de provincie geselecteerd. Deze zijn te bezichtigen tussen 27 november en 8 december tijdens kantooruren.

per persoon

Nieuwe pastoor

● Constantijn Dieteren, thans pastoor van de streekparochie Eikske, wordt zondag tevens geïnstalleerd als pastoor van de Petrus en Paulusparochie Schaesberg. Om 11 uur wordt pastoor Dieteren aan de kerk van zijn nieuwe parochie verwelkomd, waarna de mis plaats vindt met de installatie door deken Van Galen. In gemeenschapshuis Carré wordt van 12.30 tot 14 uur de receptie gehouden.

Jubilarissen

● Tijdens de feestavond van gymnastiekvereniging Olympia Nieuwenhagen worden zaterdag de jubilarissen gehuldigd. Piet Coenen is zestig jaar lid, Casper Smeets vijftig jaar en Jo Hanssen veertig jaar. Zilveren jubilarissen zijn de dames Homme, V.d. Mierden en Jansen en de heren Doff-Sotta, Herings en Schmitz. De bijeenkomst is in Trim Bourgogne.

Geslaagd

● Marcel Franssen uit Simpelveld is aan de Universiteit van Maastricht geslaagd voor zijn studie rechten.

Kinderopvang Brunssum opent tweede verblijf

BRUNSSUM – De stichting Kinderopvang Brunssum opent zondag haar tweede kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang. De kinderopvang wordt ondergebracht in delen van het verbouwde voormalige schoolgebouw aan de Wieënweg.

De stichting verwacht met de komst van het nieuwe verblijf eindelijk de wachtlijst voor opvangplaatsen weg te kunnen werken. Het eerste kinderdagverblijf van de stichting heet De Rollebol.

De officiële opening wordt om 14.30 uur verricht door kinderen. Om 15.00 uur vindt de prijsuitreiking plaats van de prijsvraag over de nieuwe naam van de kinderopvang. Na de onthulling van de naam is tot 17.00 uur open huis.

Nikolausmarkt in Gangelt

GANGELT – Honderdvijftig Nederlandse en Duitse (amateur)kunstenaars exposeren zondag op een kerstmarkt in Gangelt. De zogeheten Nikolausmarkt omvat circa zestig stands met zelfgemaakte kerstartikelen, daarbij ook specifieke gerechten voor deze tijd van het jaar. Er zijn verder attracties voor kinderen, loterij en muziek.

Van een deel van de opbrengst wordt de pastorie verbouwd en de padvinders en het jeugdwerk gehuisvest. De markt begint om 11 uur en is op het marktplein in het centrum van Gangelt.

Federatieconcert in Wijngracht

KERKRADE – De Federatieve Bond van Muziekgezelschappen Kerkrade houdt zaterdagavond om acht uur een concert in het Wijngrachttheater in Kerkrade.

Medewerking verlenen fanfare St.-Barbara Heilust, koninklijke harmonie St.-Philomena Chevremont, mannenkoor David Spekholzerheide en mannenkoor Polyhymnia Heerlerbaan. Het concert wordt afgesloten met een gezamenlijk concertgedeelte met alle medewerkers.

Postduivenshow hotel Wilhelmina

HEERLEN – Tien postduivenverenigingen uit de omgeving van Heerlen strijden zondag om de eerste plaats in 'de verenigingsshow van het groot samenspel'.

De show vindt plaats in hotel Wilhelmina aan de Molenberglaan in Heerlen en wordt om 11 uur geopend. De prijsuitreiking is om 17 uur.

prikbord

● Symposium

Mr. Pieter van Vollenhoven zal als voorzitter van de Raad voor de Verkeersveiligheid, op dinsdag 30 november in Maastricht het symposium 'Duurzaam veilig voor het voortgezet onderwijs' openen. Dit symposium wordt georganiseerd door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg. Onder auspiciën van het Regionaal Orgaan is een samenwerkingsvorm ontwikkeld tussen gemeentebesturen en scholen waardoor verkeerseducatie structureel ingebed in het voortgezet onderwijs in deze provincie.

● Blinden

Theofaan, centrum voor hulpverlening aan blinden en slechtzienden, houdt in Zuid-Nederland een voorlichtingscampagne gericht op ouderen en hulpverleners. De bus bezoekt de volgende plaatsen: maandag 29 november in café Goebbels op de Markt 49 in Kerkrade, op maandag 13 december in 't Dörpshoes aan de Gr. van Egmontstraat 1 in Horn en op 18 januari in Ontmoetingscentrum d'r Brikke-Oave in 'de soos', Lindeplein 5b in Brunssum. Op lokatie worden twee voorlichtingsessies per dag gehouden. In een lezing wordt uiteengezet met welke begeleiding slechtzienden zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven. In een videofilm 'Ook voor ouderen' vertellen ouderen over de gevolgen van het slecht zien. Daarnaast is er een demonstratie van hulpmiddelen.

● Lezing

Rabbijn R. Evers uit Amsterdam komt donderdag 2 december naar de synagoge in Meerssen om er te spreken op een avond van de Stichting Leerhuis Limburg. Het thema van de lezing is: 'Eert uw vader en uw moeder: een opvoedingsplicht.' Rabbijn Evers is verbonden aan het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap in Amsterdam en hij is ook rector van het Joods Seminarium, eveneens in Amsterdam. Aanvang 19.30 uur.

● Hersenen

Dit seizoen houdt het Studium Generale van de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht een lezingenprogramma over onderzoek naar het functioneren van de hersenen met aandacht voor de toepassingsmogelijkheden en de ethische en maatschappelijke aspecten daarvan. De derde lezing, waarin wordt ingegaan op bepaalde functies van de hersenen, is op dinsdag 30 november en gaat over 'het stormachtige huwelijk tussen biologie en psychiatrie. De lezing wordt gehouden door prof. dr. H. van Praag, hoogleraar psychiatrie aan de Rijksuniversiteit Limburg. De lezing begint om 20 uur in de Aula aan de Tongersestraat 53 in Maastricht. Toegang is gratis.

● Paravisie

In het Mecc in Maastricht vindt zondag 28 november van 10.00 tot 18.00 uur de ParaVisie Manifestatie plaats. Er zijn demonstraties te zien van helderziendheid, magnetiseren, auralogie, pendelen, tarotkaartlezen, astrologie, numerologie, voetzoolreflexologie, bandsedelsteentherapie, het hiernamaals, hypnose, geurtherapie, spiritisme en nog veel meer. In de meer dan vijftig stands zullen alle disciplines op paranormaal en alternatief terrein worden uiteengezet. In de grote zaal worden van 10.30 tot 17.15 uur lezingen gehouden. Entree: 12,50 gulden.

● Migranten

Het MIC (Migranten Informatiecentrum) van de welzijnsinstelling Stg. Traject viert haar tweede verjaardag vandaag met een Migrantendag in het City Centrum aan de Capucijnenstraat 43 in Maastricht. De dag wordt 's morgens om 10.00 uur geopend met een informatiemarkt, die duurt tot 14.00 uur. Daarna worden vanaf 15.00 uur diverse vrolijke en culturele programma's geboden. De toegang is gratis. Alleen de entree voor het dansfeest 's avonds, dat om zeven uur begint, kost vijf gulden. Kinderen tot twaalf jaar hebben gratis toegang. Voor meer informatie: 043-288526 of 043-288533.

● Fordclub

De 'Ford Club der Beide Limburgen' gaat aanstaande zondag naar de Motorshow in Essen. Vertrek 8.15 uur bij McDonalds in Geleen. Wie belangstelling heeft voor deze trip kan voor inlichtingen terecht bij Etienne Stevens, telefoon: 04493-1633.

weekend diensten

e avond- en weekenddiensten eginnen op vrijdagavond en ndigen de volgende week vrijg om 8.30 uur.

RTSEN

eerlen: Voor spoedgevallen 71.14.00 (brandweercentrale) llen.
erkrade-Oost: Bij spoedgevallen telefonisch contact opnemen et eigen huisarts.
mpelveld/Bocholtz: Vrijdag/ terdag Jehne, ☎44.03.33. Zong Schepers, ☎44.12.13.
ndgraaf: Zaterdag Eussen, 32.06.60. Zondag Kuijpers, 31.91.11.
ensbroek: Patiënten van Gendheidscentrum Hoensbroekoord kunnen dag en nacht beln, ☎21.48.21. Uitsluitend voor poedgevallen: ☎23.18.00. Anrs eigen huisarts bellen.

POTHEKEN

unssum/Schinveld: Brunsm, Rumpenerstraat 112, 27.23.23.
eerlen: Heerlerbaan, Bautherweg 52a, ☎42.32.33.
ndgraaf: Nieuwenhagen, ernhardstraat 52, ☎31.22.94. oor spoedgevallen dag en acht bereikbaar.
erkrade/Eygelshoven: Schöneld, Hoofdstraat 2, ☎45.25.23.
erkrade-West: Bleijerheide ulland, ☎46.20.50.
eijerheide: Bleijerheide, Bleiheiderstraat 52, ☎46.20.50. gelijks open van 8 tot 22 uur.
mpelveld/Bocholtz: Voncken, . Ottenstraat 6, ☎44.11.00. Zadag 11-15 uur, zondag 30-14.30 uur. Voor spoedgevallen van 22-22.30 uur of na telenische afspraak.
ensbroek/Heerlerheide: eerlerheide, Corneliusplein 2, 21.13.77.
th: Voor spoedgevallen eigen potheek (b.g.g. ☎711400).

ANDARTSEN

eerlen/Hulsberg/Voerendaal: e Ponti, Hogeweg 14 Voerenal, ☎21.29.28. Spreekuur zaterg/zondag van 11-12 uur. B.g.g. GH, ☎71.14.00.
erkrade/Ubach over Worms/ euwenhagen/Eygelshoven: ngelen, W.-Sophiaplein 2 Kerkde, ☎41.77.00. Spreekuur 30-12 uur en 19-19.30 uur.
mpelveld/Bocholtz/Gulpen/ als/Wijlre/Wittem: Thewis, Marktstraat 10 Simpelveld, 45-44.09.23. Spreekuur 30-12 uur en 17.30-18 uur.
unssum/Schinveld/Nuth/ ensbroek/Schinnen: Köhlen, eweverstraat 17 Nuth, 24.12.77. Spreekuur 11.30-12 r en 17.30-18 uur.

OMEOPATEN

oor spoedgevallen dag en acht bereikbaar: R. Toussaint, eekstraat 22 Schinveld, 25.44.34.

ROENE KRUIS

achtdienst voor spoedgevaln: Heerlen: ☎71.37.12. Nuth/ oerendaal/Simpelveld: 04405-2995. Brunssum/Schineld/Jabeek/Merkelbeek/Bingelde: ☎25.90.90. Hoensbroek: 22.55.88. Landgraaf: ☎32.30.30. erkrade/Eygelshoven: 45.92.60.

DIVERSEN

IGH - Heerlen: ☎71.14.00. Informatie over avond- en weekinddiensten van artsen, tandartsen, apothekers en het Groene Kruis.
Hulpdienst SOS: Dag en nacht bereikbaar, ☎71.99.99.
Geslachtsziektenbestrijding: 24-uurs infolijn, ☎74.01.36.

Directeur van Welterhof neemt afscheid

HEERLEN – Directeur F. Dijkman neemt vandaag afscheid van Psychiatrisch Centrum Welterhof. Dijkman, die tien jaar directeur-beheer is geweest, gaat met de VUT. Hij wordt opgevolgd door J. Breij die onlangs is benoemd tot directeur-bedrijfsvoering. Samen met directeur-behandelzaken Ravelli vormt hij de directie van Welterhof.

Zymose stoot gebouw af vanwege bezuinigingen

Jongerencentrum Nova is te koop

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Jongerencentrum Nova in Heerlerheide staat te koop. De welzijnsstichting Zymose wil het gebouw van de hand doen omdat de exploitatie ervan te duur is. Vooral omdat het Straathoekwerk, dat daar gevestigd is, het pand maar voor een deel gebruikt. Het Straathoekwerk zoekt een kleinere ruimte in Heerlen-Noord.

Door de verkoop van Nova komt Muziekkollektief Nox ook op straat te staan. De bands willen echter hun oefenruimtes in het gebouw behouden. Ze hebben hierover een brief geschreven aan het college. „Er oefenen wekelijks 26 bands, bij elkaar ongeveer 150 muzikanten. Daar vind je niet snel een andere ruimte voor. Bovendien zijn in Nova volledig ingerichte en geïsoleerde oefenruimtes," vertelt Louis Lena van het Straathoekwerk.

Lena beaamt dat het gebouw voor het Straathoekwerk eigenlijk te groot is. „De concertzaal staat bijna altijd leeg en die neemt het grootste deel van het gebouw in beslag." Volgens J. Geraets, woordvoerder van de directie van Zymose heeft er een verschuiving plaatsgevonden in de jongerencultuur. „Het Straathoekwerk richt zich nu meer op jongeren die het moeilijk hebben. Deze jongeren vind je op straat en niet in de concertruimtes. Daarom werden er nauwelijks nog concerten georganiseerd. Behalve dat was er ook te weinig geld voor," aldus Geraets.

Het afstoten van het gebouw komt voort uit de bezuinigingen die het welzijnswerk dit jaar hebben getroffen. Bij Zymose werden twaalf mensen geheel of gedeeltelijk ontslagen. Volgens Geraets kunnen door verkoop van Nova weer twee personeelsleden betaald worden.

Fusie

Zymose fuseert per 1 januari met de stichting Beheer Welzijnswerk, de Vrijwilligerscentrale en de stichting Maatschappelijk Werk.

Het Straathoekwerk dat nu nog deel uitmaakt van Zymose gaat dan over in de Regionale Instelling voor Jeugdhulpverlening. Samen met vier andere instanties voor jongerenhulpverlening: Elmar, Prisma Trias en BJ-Limburg.

De nieuwe stichting moet begin volgend jaar van de grond komen. Onduidelijk is nog of Zymose óf de Stichting voor Jeugdhulpverlening een nieuw onderkomen voor het Straathoekwerk gaat zoeken.

Lena: „Het is een samenloop van omstandigheden. De verkoop van het gebouw en de fusie. We hopen natuurlijk dat we pas uit het gebouw moeten als er iets anders is geregeld." Lena denkt dan aan een groot woonhuis met kantoorruimte en een ruime huiskamer. Het liefst in Heerlen-Noord of Hoensbroek. „Want daar zit onze doelgroep."

Voor het Nova-gebouw dat nu in handen is van een makelaar is nog geen koper gevonden. Wel hebben zich al enkele belangstellenden gemeld, waaronder een sportschool.

Meer personeel en aandacht voor dagelijkse gang van zaken

Betere Sociale Dienst Kerkrade kost vijf ton

Van onze verslaggeefster

KERKRADE – Ruim een half miljoen gulden trekt Kerkrade uit om de Gemeentelijke Sociale Dienst (GSD) weer gezond te maken. Het geld wordt met name gebruikt voor meer personeel en ondersteunende maatregelen voor de werknemers.

Tot eind van dit jaar ligt vooral de nadruk op verbetering van de dagelijkse gang van zaken bij de GSD. De externe adviseur J. Simons gaat hierop toezien. Kerkrade heeft tot eind van dit jaar zijn hulp ingeroepen voor drie dagen per week.

In februari van dit jaar werd directeur Pisters van de Kerkraadse Sociale Dienst op non-actief gesteld. Dit gebeurde na vernietigende conclusies van een extern onderzoek naar de werksfeer in de organisatie: het personeel was te vaak ziek, er heerste onvrede over de werkbelasting, de leiding en de organisatie zelf.

Het afgelopen jaar is Kerkrade er gedeeltelijk in geslaagd de neerwaartse spiraal te doorbreken. Volgens het gisteren gepresenteerde 'Plan van aanpak voor veranderingen bij de GSD', is het werkklimaat verbeterd en het ziekteverzuim gedaald. Maar het dagelijkse werk kan nog steeds beter.

Naast de benoeming van een interim-directeur wil Kerkrade daarom ook het middenkader van de Sociale Dienst met twee mensen uitbreiden. De vacante functie Hoofd algemene- en juridische zaken moet in ieder geval zo snel mogelijk opgevuld worden. Ook de afdeling Financiële administratie is dringend aan versterking toe. Om de achterstanden op deze afdeling in te halen worden enkele tijdelijke contracten verlengd tot juli '94.

Kerkrade gaat daarnaast meer cursussen aanbieden aan het personeel. Dit kost een halve ton. Om het werk van het personeel te vergemakkelijken schaft de GSD voor 175.000 gulden tekstverwerkingsapparatuur aan. Het – tot nu toe – ontbreken van automatiseringshulpmiddelen heeft de achterstand in de verwerking van bijvoorbeeld uitkeringsaanvragen alleen maar vergroot.

Een verbouwing van de entree is de enige 'visuele' maatregel uit het plan van aanpak. Kerkrade trekt een halve ton uit voor een klantvriendelijkere balie. Cliënten kunnen in de toekomst beter en sneller geholpen worden.

Kerkrade betaalt 230.000 gulden van het plan uit de begroting '93/'94 van de GSD. Het resterende bedrag van 327.000 gulden wordt voorlopig gedekt via de algemene begroting '93 van de gemeente.

Als de Sociale Dienst door de sanering het volgend jaar 'winst' maakt, dan wordt deze teruggestort in de pot van de algemene dienst.

Personeel dupe van inbraak

NUTH – Dieven zijn er woensdagnacht vandoor gegaan met het personeelspotje van een bedrijf aan de Kamperweg in Nuth. In het potje bevond zich een bedrag van ongeveer tweehonderd gulden. De inbrekers haalden ook nog een geldbedrag uit de kassa van het bedrijf.

Afscheid

● *Twee busjes gevuld met medicijnen, operatiehandschoenen, pleisters en andere medische hulpgoederen zijn gistermiddag vanaf het Landgraafse raadhuis vertrokken richting Tsjechië. De materialen met een waarde van zo'n vijftienduizend gulden zijn bestemd voor het ziekenhuisje in Kralupy. De hulpactie is opgezet nadat Landgraevenaar Albert Peters tijdens zijn vakantie in Tsjechië kennis maakte met de arts Pavla Hettychova. Zij werkt met ernstig zieke ouderen en kinderen, veelal kankerpatiënten. Hettychova heeft vrijwel geen voorzieningen, instrumenten of medicamenten om de pijn van haar patiënten te verzachten. Peters besloot hier iets aan te doen en zette een actie op touw. Dit leverde meer dan tienduizend gulden op, plus hulpgoederen voor het plaatselijke ziekenhuis. Vlak voor vertrek nam Albert Peters nog afscheid van zijn vrouw.* Foto: FRANS RADE

Gemeente geeft zelf voorbeeld

Voerendaal gaat 'schoner' werken

Van onze verslaggeefster

VOERENDAAL – De gemeente Voerendaal gaat milieuvriendelijker werken. Zo gaat ze bij het inkopen van kantoorartikelen en schoonmaakspullen letten op de milieubelasting van deze produkten.

Voerendaal voldoet hiermee aan de Tweede Kamernotitie Bedrijfsinterne Milieuzorg waarin gesteld wordt dat lagere overheden voor 1995 een milieuzorgsysteem moeten hebben. Bovendien vindt de gemeente dat ze voor burgers en bedrijven een voorbeeld moet zijn. 'De overheid verplicht bedrijven om milieuvriendelijker te werken dan kan de gemeente niet achterblijven', is de redenering.

Kopiëren

Om het papiergebruik in het gemeentehuis terug te dringen, gaat Voerendaal met ingang van 1994 dubbelzijdig kopiëren. Ook moeten vaker stukken circuleren zodat niet meer voor iedereen persoonlijk gekopieerd hoeft te worden.

Gedacht wordt om ook voortaan pennen met inkt op waterbasis, navulbare pennen en kringlooppapier te gebruiken. In het gemeentehuis wordt al de voorkeur gegeven aan porceleinen kopjes boven wegwerpbekers. Maar om nog minder plastic te gebruiken wil ze nu ook de melkcups vermijden. In plaats daarvan moeten afwasbare melkkannen gebruikt worden.

Afval

Daarnaast moet al het afval gescheiden worden. In het gemeentehuis worden boxen opgesteld waarin batterijen, typelinten en kantoorartikelen kunnen worden gedeponeerd.

Voerendaal wil binnenkort ook een plan opstellen hoe in het gemeentehuis energiebesparender gewerkt kan worden. Vanaf 1994 wordt door het vermijden van schadelijke materialen in de gemeente ook milieuvriendelijker gebouwd. Bij nieuwbouw en renovatie wordt duurzaam bouwen bevorderd.

Het plan kost tienduizend gulden.

in gesprek

● Jeugdhuis

Met verbijstering hebben wij kennis genomen van het voornemen om de ouderensoos in het Jeugdhuis aan de Maanstraat in Treebeek op te heffen bij gebrek aan nieuwe bestuursleden. Is het niet eerder zo dat door onvrede bij mensen die het Jeugdhuis bezoeken er geen interesse meer is om een bestuursfunctie te aanvaarden van welke vereniging dan ook?

Wij kregen als ex-beheerders en lid van de ouderensoos in 1992 een brief van de voorzitter van de ouderensoos waarin ons dringend verzocht werd de feestavond van de ouderensoos niet te bezoeken. Dit omdat het bestuur van de Vereniging Hervormd Jeugdhuis ons buiten de deur wilde houden.

Opnieuw verlaat een vereniging het Jeugdhuis aan de Maanstraat. Het is vijf voor twaalf voor het Jeugdhuis. Laat de gevestigde orde nu eens plaats maken voor mensen die daadwerkelijk problemen willen en kunnen oplossen.

Ga met alle betrokkenen om de tafel zitten om te komen tot een democratische en gezonde Vereniging Hervormd Jeugdhuis Treebeek waarin elke vereniging vertegenwoordigd is. Nu zitten drie personen uit één vereniging in het bestuur dat uit vijf personen bestaat. Wij gelgemeenen de adviezen van een ex-beheerdersechtpaar.

BRUNSSUM **Gerrit en Tonie Ebbinge.**

Chauffeur knoeit met olie

HEERLEN – De Heerlense politie heeft woensdagavond op de Paadweg een Duitse vrachtwagenchauffeur beboet. Onder de auto van de man lag naast een overvolle emmer een flinke plas olie. Deze bleek afkomstig te zijn uit de versnellingsbak van de vrachtwagen. De bestuurder werd opgespoord. Hij kreeg een proces-verbaal voor het overtreden van de milieuwet.

Inbraak in fabriek

BRUNSSUM – Lastrafo's en flexen zijn woensdagnacht buitgemaakt bij een inbraak in een fabriek aan de Brunssumse Kranenpool. De daders braken bovendien ongeveer tien werkkisten van lassers open. Volgens de politie hebben de dieven de buit vervoerd in een auto, gezien de grote hoeveelheid materialen die verdwenen is.

Hobbykelder wordt 'hobby-instuif'

LANDGRAAF – De hobbykelder van de stichting Welzijnswerk in Nieuwenhagen wordt uitgebreid, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken. Volgens directeur Paul Wijckmans van de stichting Welzijnswerk functioneert de creatieve ruimte in de huidige opzet niet optimaal. De gebruikers (ouderen en wao'ers) voelen zich echter van hun voorziening beroofd.

De kelder in het voormalige dorpscentrum aan de Markt in Nieuwenhagen is momenteel al dicht. „In de kelder staan machines die levensgevaarlijk zijn voor hobbyïsten. Daarnaast zijn er maar twee of drie mensen per dag die er gebruik van willen maken," aldus Wijckmans.

Hij zegt dat de kelder breder van opzet zal worden. „In de nieuwe vorm zullen er meer hobby's kunnen plaatsvinden. Ook mensen die willen boetseren, figuurzagen of origami-vouwen kunnen er terecht." Voor de nieuwe opzet zoekt het welzijnswerk nog vrijwilligers.

De huidige gebruikers zeggen dat er in totaal ongeveer vijftien leden zijn. Zij betreuren het dat hun ruimte nu gesloten is. „De nieuwe opzet wil ik eerst afwachten. Ze hebben al zo veel beloofd," zegt één van de hobbyisten.

Kruispunt

● *Een mooie foto van een winters dorpsaanzicht, dat was het zeker gisteren op deze pagina. Ze moest de splitsing Bergseweg-Vrenkeweg-Oude Schoolstraat op Ubachsberg in beeld brengen. Helaas ligt deze splitsing in werkelijkheid ongeveer honderd meter verderop. Op de foto deze keer de echte splitsing waar de gemeente Voerendaal een rotonde wil aanleggen.*

Tijd

● *In de serie 'Ach Lieve Tijd Mijnstreek' is inmiddels de tweede aflevering verschenen. Deze aflevering gaat over alle vormen van nijverheid die oostelijk Zuid-Limburg gekend heeft. De fabrikage van aardewerk, de winning van beekklei om stenen te bakken. Maar er wordt ook verteld over de handelaren die met zuidvruchten de weide omtrek afreisden, van de 'Kükeskraom' en hondekar, van markten en ambachten.*

Tijd 2

● *Bier wordt al sinds eeuwen in de Mijnstreek gebrouwen. Minder bekend is het verhaal dat de Coca Cola ooit uit Voerendaal zou zijn gekomen. In 1903 begon een fruithandelaar uit Schinnen een stroopfabriek. Medio december ligt alweer de derde aflevering in de winkel. Dan gaat het over het geloofsleven. Zo ziet u maar weer, de tijd staat niet stil.*

Kloof

● *In sommige gemeenten is de kloof tussen burger en gemeente wel erg groot zo leiden wij af uit een telefoontje van een mevrouw uit Schimmert. De dame vroeg ons naar de tarieven voor plaatsing van een stukje in de koffiekolom. Dat is nog altijd gratis. Dat zal ook in de toekomst wel zo blijven. Gelukkig bestaan er nog bepaalde zekerheden in dit leven. Omdat zij iets kwijt wilde over en Schimmerts onderwerp wilde een redactrice haar doorverbinden met de redacteur van de gemeente Nuth. Een hevig geschrokken mevrouw: „Nee niks gemeente Nuth, met de gemeente wil ik niks te maken hebben." Waarna vervolgens de hoorn op de haak werd gelegd...*

Janse Bagge

● *'De herberg van Janse Bagge is vol,' schreven we woensdag op de poppagina. We hadden van de populaire dialectgroep begrepen dat het concert voor 27 december stond gepland in het Corneliushuis in Heerlerheide, maar de Janse Bagge Bend treedt daar dus komende zaterdag al op. Het concert blijft echter uitverkocht.*

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Chef editieredactie Wim Dragstra

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

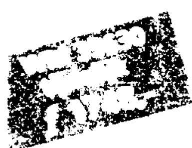
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Provincie
Limburg

SIEMENS

Najaarsactie

Exclusief

...en natuurlijk ... dan op een meubelplein

Gelukkig ... een bezoek aan een meubelplein altijd op de Heerlerbaan!

Eethoek
Vaste tafel,
4 stoelen
Grenen-
loogkleur

744

2448

7...

MEUBELPLEINPRIJS 1185,-

Maak dus geen omweg meer en kom direct naar de Heerlerbaan.

Dressoir
3 ... 4 ...
Normale prijs 360,- **285**

Burostoel 'Jurassic Park'
Nieuw in de collectie **88**

HIERO
thuis in wonen

Bedset
160x200 cm, geheel alpine wit MDF
2 verstelbare lattenbodems
2 polyether matrassen
Normale prijs 1099,- **878**

Ledikant
90x200 cm, geheel alpine wit MDF
vaste lattenbodem
polyether matras
Normale prijs 625,- **498**

Vrijwel alles op voorraad
Interieur Waarborg garantie
Volop parkeerruimte

Alle prijzen zijn meeneemprijzen

3-delige buroset
Normale prijs 495 **398**

6-deurs kleerkast
151cm breed, 197cm hoog
2 spiegeldeuren
Normale prijs 695 **478**

Heerlerbaan Heerlen Tel. 045-420026

Rolluiken
Zonwering
Kunststoframen
Th. Hendriks

Warenhuis
Bram Wiersma

CORSTENS-VERSCHUREN

COLLARIS AUTOCENTER
pakt uit

voor ƒ 4500,-
beneden de
nieuwprijs

PEUGEOT 106 1.1

PEUGEOT 405 GL

voor ƒ 7500,-

U WILT VOORDEEL?

COLLARIS AUTOCENTER
Officiële Peugeot Dealer
voor Heerlen en omstreken
Schrieversheide 45 045-720202

Laat zijn toekomst u een zorg zijn!

GIRO 47 88 350
Sama Niwasa

BOSNIË BLOEDT

Hulp helpt. Giro 111222.

Mensen in Nood

Doctorandus Hond?

Steun de studiefinanciering van deze hond bij het Koninklijk Nederlands Geleidehond Fonds. Word donateur en stort ... maal f10,- op ... vermelding ... Dan kan deze ... afstuderen.

WORD LID VAN NATUURMONUMENTEN VOOR 35,- GIRO 9933

Limburgs Dagblad

MVV-trainer Sef Vergoossen staat voor onmogelijke opgave

'Psycholoog gevraagd'

ASTRICHT – De verwikkelingen rond MVV hebben meer loed op de spelers dan Sef Vergoossen lief is. De trainer de wegens vermeende fraude en omkoping in opspraak aakte Maastrichtse eredivisieclub geeft uit de grond van hart toe de grootste moeite te hebben zijn selectie afstand laten nemen van de gebeurtenissen tijdens de laatste tien gen.

goossen, die mondeling overstemming bereikte over een tractverlenging tot 1996: „Ik ben en niet in staat de groep de hele ire te laten vergeten. Daar moeze iemand anders voor zoeken. t een, maar zeker vijf psycholo. De spelers moeten zelf de afe naar de achtergrond proberen chuiven. Ik kan daar nauwelijks loed op uitoefenen. In mijn eenlukt dat niet. Het is mijn taak de ep zo goed mogelijk te laten steren, maar onder deze omstanheden is dat bijna een onmogee opgave. Mij raakt het ook. Ik in veertien dagen meer meegeakt dan de afgelopen vijf jaar."

rige week hoopte de 47-jarige mburger dat het elftal de gevol van het onderzoek van justitie ar mogelijke fraude en omkoping n zich af zou kunnen zetten. De nederlaag tegen Volendam had gens Vergoossen niets te maken t de omstandigheden van buiten. Gisteren, vijf dagen later, na de ining wist de trainer/coach inddels beter.

otiveren

e worden er iedere dag mee genfronteerd. Het wordt steeds oeilijker de groep te motiveren en concentratie te bewaren, de aancht op het thuisduel met FC Grongen te richten. De voorbereiding n je bepaald niet optimaal noeen. Je kunt de hele zaak niet naast neerleggen. Tijdens de training erk ik er weinig van. Maar die ordt door de groep ook als een uitatklep beschouwd", vertelde Verossen. „Dan kunnen ze zich afreaeren. Zo gauw ze echter buiten het ld staan, krijgen ze weer met de aire te maken. Ze worden door pporters aangesproken, journalisn lopen af en aan. De kranten aan vol. Je kunt moeilijk verlann dat ze de ogen sluiten voor de aliteit."

C Groningen

MVV, vorig jaar nog „Club van het ar", staat er sportief gezien ook et zo florissant voor. Het duel met gradatiekandidaat FC Groningen van immens belang. Van profs u je echter kunnen verwachten at ze afstandelijker zouden reagen op de gebeurtenissen. „Dat lopt ook wel, maar bij MVV is de atste jaren een hechte band geoeid tussen de spelers. Zij zijn innsief betrokken bij de club. Ze oefenen hun beroep niet plichtmatig, trainen, voetballen, presteren en geld vangen. Die band is goed voor de sfeer, maar in deze situatie werkt het averechts, ze kunnen zich nu amper losmaken van alle gebeurtenissen rond de club."

Boos was de anders zo gemoedelijke trainer gisteren op de Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst. Woedend op ex-administrateur Wim K., die zich volgens Vergoossen nu presenteert als slachtoffer, terwijl hij heeft bekend ruim een kwart miljoen gulden verduisterd te hebben.

„Vanmorgen was de FIOD weer hier. Ze zochten nog naar documentatie en boeken. Dat hoort bij het onderzoek, maar waar ik me aan erger is dat ze in het spelershome in het bijzijn van de selectie gaan telefoneren, terwijl in het stadion nog vier andere plaatsen zijn waar gebeld kan worden. Het lijkt alsof ze het met opzet doen. Op zo'n moment ben je in staat ze zo door een raam te smijten. Gelukkig ben ik rustig van aard, maar het kookte wel van binnen."

„Die administrateur speelt nu de martelaar. Dat is verschrikkelijk knap. Maar het is wel de vierde keer dat hij wegens oplichting in aanraking komt met justitie. Zo eerlijk als hij de afgelopen jaren bij MVV overkwam, zo komt hij waarschijnlijk ook weer over bij het publiek", zei Vergoossen.

● *MVV-trainer Sef Vergoossen is alleen niet in staat de groep de hele affaire te laten vergeten.*

Foto: ARMINDO ARMINO

EHC verslaat reserves MVV

Van onze correspondent

OENSBROEK – EHC heeft de efenwedstrijd tegen de reserves n MVV met 4-1 gewonnen. Na en vroeg doelpunt van MVV'er Eune Willems leek de Maastrichtse oeg de wedstrijd naar zich toe te ekken. Halverwege de eerste helft erd EHC sterker, maar gescoord erd er vooralsnog niet. Na de thee, en EHC in de achterhoede één ten één ging spelen en daardoor en overwicht op het middenveld eëerde, kwam de verdediging van MVV handen en voeten te kort om e snelle aanvallers van EHC af te oppen.

enri Ruiter tekende al snel voor e gelijkmaker, waarna Frits Nöllen en Roger Raeven (2x) de score erhoogden. Trainer Jean Maas eet het verlies in zijn geheel aan en gebrek aan ervaring. „Op het oment dat bij EHC een verdediger aar het middenveld doorschoof ntbrak bij ons de rust om dat op te angen."

sport kort

● GEWICHTHEFFEN – De Cubaan Pablo Lara (76 kg) heeft tijdens de Middenamerikaanse kampioenschappen het wereldrecord stoten verbeterd tot 205 kg.

● SCHAKEN – Vanavond spelen schaakgrootmeester Ivan Sokolov en Limburgs kampioen Leo Armino vanaf 20.00 uur simultaan in het bedrijfsrestaurant van Nunhem Zaden te Nunhem. Deelname gratis.

Zelfstandigheid als ruiter gewaarborgd in De IJzeren Man

Ehrens terug op oude nest

DOOR WIEL VERHEESEN

JUMPING INDOOR JIM MAASTRICHT

MAASTRICHT – Toen in november 1988 voor het eerst Jumping Indoor Maastricht plaatsvond stond Rob Ehrens nog op de loonlijst bij Adri Gordijn van de Weerter springstal De IJzeren Man. Niet veel later kwam aan het samenwerkingsverband een einde. Rob Ehrens koos voor zelfstandigheid. Een manege in Vaesrade werd zijn nieuwe basis. Vijf jaar verstreken. De ex-kampioen van Nederland en winnaar van menige wereldbekerwedstrijd behield zijn status als zelfstandig springruiter. Maar hij kwam wél terug op de plaats waar hij destijds vertrok: bij Gordijn in Weert. Gisteren, op de openingsdag van het ruiterfeest in het MECC, leek het alsof er nooit een scheiding van enkele seizoenen was geweest.

Een paar weken geleden waren de reeds uit het voorjaar daterende contacten bezegeld. „Ik had," aldus de 36-jarige Ehrens, „een gezond bedrijf in Vaesrade. Niets dan lof voor de familie Bemelmans en alle anderen, die mij de kans gaven om mijn werk te doen. Wij zijn als goede vrienden uit elkaar gegaan. Ik moest aan mijn toekomst als ruiter denken."

Juist omdat hij ook in de nieuwe constellatie op eigen benen kan blijven staan, is de keuze om weer met Gordijn in zee te gaan een logische stap voor Ehrens geweest. „Je kunt", zei hij, „de strijdbijl niet blijven vasthouden. Kwestie van logisch redeneren. Overigens, wij hebben in de voorbije jaren elkaar met respect bejegend. Niets overdreven, want dát was ook nergens voor nodig."

● *Rob Ehrens, nieuwe kans voor terugkeer aan top.*

Aanklampen

Sedert de dag waarop hij zich als zelfstandig springruiter in Vaesrade vestigde, vond Ehrens het niet meer de paarden waarmee hij in de top kon meedoen. Gevolg was, dat hij behoudens enkele incidentele successen eigenlijk alleen nog maar kon aanklampen.

„Vergelijk het met de zoektocht van een voetbaltrainer naar de ideale spitsspeler of de pogingen van een ploegleider uit de wielersport om dé klassementsrenner te kunnen aantrekken."

In de nieuwe constellatie hoeft Rob Ehrens zich over materiaal geen zorgen te maken. Gesponsord door bouwbedrijf Jongen ('voorlopig een driejarige overeenkomst') heeft hij in springstal De IJzeren Man de beschikking over een half dozijn paarden van internationale klasse.

Dante behoort daartoe. B Jonggor, waarmee hij gisteravond de eerste proef in de Dunhill Trophy Competitie afwerkte, is een andere viervoeter met kwaliteit.

„De overige paarden? Dan denk ik aan Wunderknabe, Roelofs Dublin, Papillon, Macho KB, kortom, het ziet er allemaal goed uit. Laten wij eerlijk zijn. Een werkgever of sponsor is gebaat met goede paarden én een ruiter die het klappen van de zweep kent. Omgekeerd geldt hetzelfde voor de ruiter."

Rob Ehrens, die in de voorbije weken deelnam aan de wedstrijden in Amsterdam, Zuidlaren en Berlijn, krijgt in springstal De IJzeren Man vanzelfsprekend ook de beschikking over andere aldaar gestalde paarden. „Daarnaast kan ik recht tegenover het complex een boerderij huren waar veertien boxen worden geïnstalleerd."

Of hij met mijn gezin ook weer in Weert gaat wonen weet hij nog niet. „Het is geen must. Uiteindelijk bedraagt de huidige woon-werk afstand per auto nog geen veertig minuten."

● *Uriel Taken trachtte vergeefs door te dringen tot het hoofdtoernooi van JIM.*

FRITS WIDDERSHOVEN

Piet Raymakers succesvol

MAASTRICHT – Op de grote toeloop van het publiek voor Jumping Indoor Maastricht wordt pas vanaf vanavond gerekend. Gisteren, de eerste dag in het MECC, viel de opkomst desondanks niet tegen en de aanwezigen zagen Piet Raymakers meteen een overwinning in de wacht slepen. Met zijn paard Visa Raspoetin Z won onze landgenoot na barrage de openingswedstrijd van de Dunhill-competitie voor springruiters.

Van de bijna zestig combinaties, die in de kwalificatiewedstrijd streden voor de vijf beschikbare starttickets, meldden zich negentien voor de tweede en beslissende ronde. Hierin zegevierde de Nieuwzeelander Bruce Goodin met Baltimore, vóór onze landgenoten Eric Willemsz Geeroms, Albert Voorn, Dion van Groesen en de Belg Stefan Corten. De rest kon naar huis.

De vrijwel voltallige selectie van MVV, inclusief trainer/coach Sef Vergoossen van de in opspraak geraakte Maastrichtse voetbalclub, woonde de openingsavond bij.

Bezoek

Minister-president Ruud Lubbers, in het MECC aanwezig bij de Global Panel-conferentie, bracht tijdens de vroege avond een bezoek aan Jumping Indoor Maastricht.

Startverbod

Nog voordat de landelijke dressuurruiters en -amazones in het MECC begonnen aan de Cupfinale van de klasse Z, was één man een illusie armer. Jan Rensen (33) uit Oirsbeek, gedoodverfd favoriet voor de hoofdprijs, kreeg een startverbod. De reden? Hij had na de eerder gehouden halve finale in Weert nog een paar spraakmakende verrichtingen geleverd in wedstrijden op nationaal niveau en daardoor teveel punten op zijn conto gekregen om nog op een lager niveau naar een Cup mee te dingen. Overigens, de finale werd gewonnen door Inge Fokker met Darwin.

Belangrijkste uitslagen:
Kwalificatiewedstrijd springruiters: 1. Goodin/Baltimore 0-116,61, 2. Willemsz Geeroms/Damiro B 0-122,22, 3. Voorn/Jewel's Amethyst 0-122,50, 4. Van Groesen/Calando 0-128,99, 5. Corten/Omnistor Rayal Noon 3-138,28, 6. Van Decraen/Elanville 4-110,34, 7. Taken/Bertone T 4-123,50. Eerst vijf geplaatst voor hoofdtoernooi.
Dunhill Trophy, springrubriek nationaal: 1. Raymakers/Raspoetin Z 0-37,74, 2. Geerink/Royal Bravour L 0-40,01, 3. Jennie Zoer/Dolcevita 0-36,25, 4. Bril/Barber 4-36,48, 5. Hendrix/Anadolu Chief 4-37,53, 6. Ehrens/B Jonggor 4-37,96, 7. Van der Schans/Capuccino 4-38,17, 8. Raymakers/Visa Rinnetou Z 4-44,64.
Dressuur. Finale Bouwbedrijven Jongen NHS-cup, klasse Z: 1. Inge Fokker/Darwin 12 punten, 2. Mieke de Kok/Elect 8 p, 3. Imke Bartels/Mexican 5 p, 4. Leon Verbakel/Charles 5 p, 5. Frans Stokkermans/Ferry 2 p.
Programma vandaag: 16.00 uur, springrubriek 1.40 meter (twee fasen); 19.30 uur, jachtspringconcours; 21.50 uur springrubriek 1.50 meter om GP De Lage Landen.

Sport koestert te veel zijn eigen wetten

Van onze verslaggever

BRUSSEL – AC Milan met vijf Nederlanders, een Belg, twee Britten, een Fransman en twee Italianen. Moet kunnen, vinden de politici van de Europese Unie. Fataal voor de sport, denken de bazen van UEFA en FIFA. De onderlinge wrijving was een van de inzetjes tijdens een hoorzitting van het Europees Parlement in Brussel.

Larive rapporteur van het Europees Parlement, lid van de VVD en de sportcommissie, wil een gestructureerd, Europees sportbeleid. Sport is gewoon een onderdeel van de maatschappij en dient te leven volgens normale wetten die de landen met elkaar proberen af te spreken. Dus verfoeien de plannenmakers in Brussel het (voorlopige) herenakkoord tussen politiek en UEFA, waarin staat dat een voetbalclub drie buitenlanders mag opstellen.

Het transfersysteem is een moderne vorm van slavernij, want binnen de grenzen van de unie geldt vrij verkeer van personen en diensten. Exclusieve verkoop van bijvoorbeeld tv-contracten moet verboden worden. Trainersdiploma's zouden in alle landen van de EG geldig dienen te zijn.

Larive kreeg weerwoord van David Will, voorzitter van de groep van experts voor Europese zaken van de UEFA. De afschaffing van het transfersysteem is echter een farce, aldus de UEFA-bestuurder. „Dat heeft zich ontwikkeld, over de hele wereld. Kapitaal sijpelt van grote clubs naar kleinere. Duizenden clubs zouden zonder dat systeem failliet gaan."

Het dopingbeleid van het Europees Parlement is vooralsnog niet meer dan een slag in de lucht. Wanneer straks Europese regels voor sport en doping worden opgesteld, kunnen de clubs en spuiters onder de (top)sporters opgelucht ademhalen. De regels zijn dan waarschijnlijk zo algemeen, dat ze moeiteloos ontdoken kunnen worden.

Larive stelde dat bestrijding van doping bij de overheid hoort te liggen, dus bij de politiek. Zij wil de toekomstige dopinggevallen door de rechter laten behandelen, niet meer door de strafcommissies van de nationale en internationale sportbonden of het Internationaal Olympisch Comité. „Nu loopt een betrapte sporter onmiddellijk naar de burgerrechter."

Zege Cagliari

MECHELEN – Cagliari heeft zich vrijwel zeker geplaatst voor de kwartfinale van het toernooi om de UEFA-beker. De Italianen wonnen in de uitwedstrijd tegen KV Mechelen met 3-1. Door doelpunten van Oliveira en Pusceddu kreeg de overwinning pas in de laatste tien minuten gestalte. Onder door sneeuw, ijs en mist moeilijke omstandigheden viel Mechelen voor 7.000 supporters voortdurend aan. Cagliari was echter sterker en veel slimmer. Aanvoerder Matteoli opende de score na ruim een half uur. Door een treffer van Czerniatynski was de ruststand 1-1.

Dopingzondaars achter tralies

KOPENHAGEN – Sportlieden in Denemarken, die betrapt worden op het gebruik van verboden middelen, riskeren een gevangenisstraf van maximaal twee jaar. Het Deense parlement keurde gisteren in Kopenhagen een wet goed die het opsluiten van overtreders mogelijk maakt. De wet wordt met ingang van 1 januari van kracht. Torben Lund, minister van gezondheid, zei in het parlement dat het gebruik van doping in voorkomende gevallen kan leiden tot lichamelijke en psychische klachten en daardoor een gevaar vormt voor de volksgezondheid. Bovendien acht hij doping een schending van de basis-principes van de sport.

Ardiles uit kritiek

LONDEN – Ossie Ardiles heeft gisteren scherpe kritiek geuit op een van de Engelse topscheidsrechters omdat hij geen actie ondernam na een 'verschrikkelijke blessure'. De manager van Tottenham Hotspur maakt zich boos over de zeer ernstige blessure, die zijn aanvoerder Gary Mabbutt woensdagavond opliep in de competitiewedstrijd tegen Wimbledon. Mabbutt moest na acht minuten van het veld worden gedragen na een incident, dat aanvankelijk werd gezien als een botsing met de hoofden tussen Mabbutt en aanvaller John Fashanu. Later bleek uit een videoband dat Fashanu met de kin elleboog de kaak van Mabbutt had geraakt.

GEZELLIG

Voor inlichtingen/reservering advertenties op deze pagina. Els Swaans 045-739383.

Voor vervolg gezellig uit zie pagina 26

...aatsbond lokt ...rstfabrikant

...ERSUM – De Koninklijke ...rlandse Schaatsenrijders ... heeft een sponsorovereen... gesloten met Unox voor ...thonwedstrijden op natuur... ...e worstfabrikant krijgt drie ...rij baan bij de Nederlandse ...pioenschappen marathon... ...tsen op natuurijs en bij ne... ...ndere grote wedstrijden, de ...heten klassiekers. Het be... kan reclame maken op de ...ersen en de startnummers ...e schaatsers. Unox was de ...e NK's al hoofdsponsor.

...bru stoot ...r naar top

...NSBROEK – Door over... ...ngen op IJsselzicht (6-2) en ...s-Groot Weena (5-3) is het ...team van Hobru opgerukt ...de tweede plaats in de eer... ...visie driebanden. Het rake ...l Leon Keulen, Henk de ...e, Heinz Jacobs en Willem ...rkel tracht die positie van... ...(19.30 uur) op de eigen ta... ...van Fair Play Centers in ...sbroek te consolideren te... ...eam Mulders Tilburg. Vol... ...e week gaat het echt om de ...ers in de uitwedstrijd te... ...de Doetinchemse koploper ...n Mercedes.

...n wedstrijd ...or Reijners

...ST – De tuchtcommissie ...de KNVB heeft Roger Reij... voor één wedstrijd ge... ...st. De speler van MVV ... afgelopen zondag in het ... tegen Volendam de rode ... nadat hij in het strafschop... ...ed Stefanovic had vastge... ...den.

...ssen en Suk ...er onderuit

...ANNESBURG – Paul Haar... en Jacco Eltingh hebben ...geplaatst voor de halve fina... ...van het ATP-dubbeltoernooi ...de officieuze wereldtitel. Het ...erlandse duo won in zijn ...de wedstrijd met 6-3, 6-4 ...de Australische titelverdedi... ...Todd Woodbridge en Mark ...dforde. In de derde partij ...de Forbes-Segal groep tref... ...zij Tom Nijssen en diens ...chische partner Cyril Suk. ...duo wacht in drie achtereen... ...nde eindtoernooien in Jo... ...esburg nog altijd op de eer... ...ege. Nu waren Casal en ...ez in drie sets te sterk.

...shonderd lopers ...ar Swartbroek

...ARTBROEK – De Stichting ...eatie Sportgroep Weert, or... ...ator van de zevende halve ...thon van Swartbroek, ver... ...t morgen om 11.00 uur rond ...onderd atleten aan de start. ...lve de halve marathon vin... ...er ook trimlopen plaats. Tot ...deelnemers behoren onder ...ere titelverdediger Ton ...rkx van AV Weert, Roger ...ers en de Tsjech Jan Bician. ...de dames is Tilly van Laar ... AV Weert favoriete. Tussen ...en 10.45 uur kan nog worden ...schreven.

...ynamotoernooi ...gelast

...ELDOORN – Het traditione... Dynamo-volleybaltoernooi, ... elk jaar rond de Kerstdagen ...Apeldoorn wordt gehouden, is ...r dit jaar afgelast. De maatre... ...is ingegeven door het touw... ...kken rond de deelneming van ...nationale mannenploeg. De ...itenlandse internationals zijn ...tijde van het evenement niet ...chikbaar. RTL zag daarop af ...n tv-opnames waarna het ...chtingbestuur het onmogelijk ...tte de toezeggingen naar de ...onsors waar te maken.

trainerscarrousel

...EERLEN – Winand Kohl zal ...n het einde van het seizoen ...oppen als trainer van FC ...oensbroek. Kohl heeft de der... ...klasser dan twee jaar onder ...n hoede gehad.

lucky ten

...tslag van gisteren: 3-5-6-7-10
...-18-22-30-33 41-45-48-50-60
...-82-67-79-80. (onder voorbehoud).

sport op tv

...NDAAG
...00-14.00 RTL 4: Barend en Van Dorp.
...00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
...41-18.51 Ned 2: Sportjournaal.
...15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
...45-23.00 Dld 2: Die Sport-Reportage:
...et o.a. WK handbal.

Blamage nationaal team kost bondscoach alsnog de kop

Begin zuivering in top Frans voetbal

Van onze correspondent

PARIJS – Een week na de opzienbarende thuisnederlaag tegen het Bulgaarse nationale elftal, waardoor Frankrijk de kwalificatie voor het WK in de Verenigde Staten misliep, lijken er alsnog koppen te gaan rollen in de top van het Franse voetbal. De veel bekritiseerde bondscoach Gérard Houllier, die in eerste instantie zijn contract tot juni 1994 wilde uitdienen, diende gistermorgen zijn ontslag in. De positie van de voorzitters van de Franse voetbalbond en van de sectie betaald voetbal staan eveneens ter discussie.

Houllier hield, na een week aarzelen, de eer aan zichzelf. De roep om het aftreden van de man die het Franse elftal sinds juli vorig jaar onder zijn hoede had, nam met de dag toe. Niemand minder dan Houllier's voorganger Michel Platini eiste enkele dagen geleden in een interview in het dagblad Le Monde het onmiddellijke aftreden van Houllier. „Een trainer die zijn doel niet haalt, moet zijn plaats beschikbaar stellen", zo zei Platini.

De voormalige sterspeler en bondscoach stapte vorig jaar zelf op nadat het Franse elftal tijdens het EK in Zweden ernstig teleurstelde. Het Franse elftal, tevoren als een van de grote favorieten gezien na een kwalificatie zonder puntverlies, moest na drie bloedeloze gelijke spelen afdruipen. Houllier, al jaren Platini's

● *Michel Platini (links) flankeert de ontslagen bondscoach Gérard Houllier en voorzitter Jean Fournet-Fayard, die inmiddels ook in de vuurlinie is geraakt.* Foto: ARCHIEF LD

assistent, nam vervolgens de leiding over.

Tot voor kort leek er geen vuiltje aan de lucht voor het Franse nationale team. Met nog twee thuiswedstrijden voor de boeg tegen Israël en Bulgarije hadden de Fransen aan één punt genoeg om de tickets naar de Verenigde Staten te kunnen reserveren. Tegen de voetbaldwerg Israël gingen de Fransen een maand geleden in blessuretijd de boot in (2-3). Vorige week scoorde Bulgarije in de slotseconden de goal die Frankrijk fataal werd (1-2).

Nu bondscoach Gérard Houllier vertrokken is, zijn Jean Fournet-Fayard en Noel Le Graet, respectievelijk voorzitter van de Franse voetbalbond en de voorzitter van de sectie betaald voetbal, in de vuurlinie geraakt. Volgens diverse critici is het tweetal niet alleen mede-verantwoordelijk voor de sportieve afgang van het Franse voetbal, maar ook voor de niet aflatende serie schandalen die het Franse voetbal sinds twee jaar teistert.

Zoals de ramp in het stadion van Bastia waarbij vijftien supporters om het leven kwamen en tientallen anderen ernstig gewond raakten. De Franse voetbalbond had de bouw van een noodtribune die vlak voor de bekerwedstrijd tegen Marseille instortte, goedgekeurd. En in de geruchtmakende omkopingsaffaire waarbij de Franse en Europese kampioen betrokken is, maakte de voetbalbond al evenmin een erg daadkrachtige indruk. Pas onder druk van de UEFA en de FIFA die het gehele Franse voetbal internationaal in de ban wilden doen, nam de voetbalbond maatregelen tegen Marseille en de betrokken spelers.

Michel Platini, voorzitter van het organisatiecomité van het WK van 1998, liet er deze week geen enkele onduidelijkheid over bestaan. Volgens Platini moeten ook Fournet-Fayard en Le Graet weg. „Ze zijn misschien niet schuldig, maar wel verantwoordelijk voor de huidige malaise", ze meent Platini.

Inbreng formule 1-piloten wordt weer belangrijker

Terugkeer jonge helden

Van onze verslaggever

HEERLEN – Bij topsport gaat het om het verkennen en zo mogelijk verleggen van grenzen. Het is daarom niet verwonderlijk dat de formule 1-wereld op z'n kop stond toen de FISA, de internationale autosportbond, dit seizoen verdere ontwikkeling van de techniek verbood. Stilstand, zo beschouwden de tegenstanders, is achteruitgang. Formule 1-racen is behalve een fysieke confrontatie tussen de coureurs vooral een botsing van de techniek. Het kampioenschap der constructeurs is minstens zo belangrijk als de strijd om de coureurstitel.

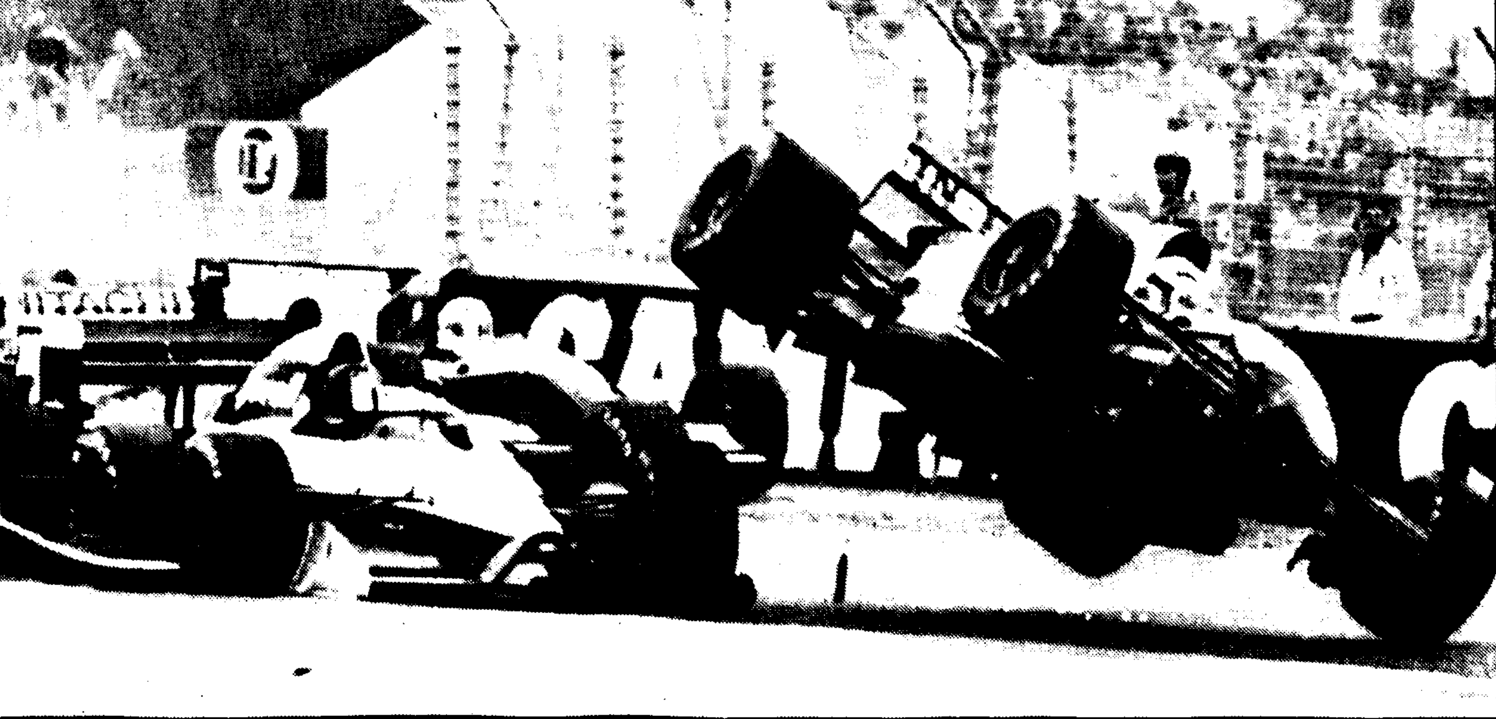
Ferrari, McLaren en Williams danken hun faam slechts ten dele aan de piloten die de bolides winnend over de eindstreep brachten. Of ze Mansell, Prost, Senna, Lauda, Hill of Verstappen heten. Hun talent is toegevoegde waarde. Maar vooral: inwisselbaar. Want het barst van de jonge getalenteerde rijders. Mika Hakkinen, Michael Schumacher, Rubens Barrichello, Eddie Irvine en ook Damon Hill. De renstallen zitten echt niet op die ene 'wonderboy' te wachten. En juist dat aspect was een doorn in het oog van de grote bazen, Ecclestone voorop. De formule 1 heeft weer helden nodig, is het credo van de kleine Brit. Hij heeft zijn zin gekregen. Volgend jaar zijn telemetrie - computercontact met de pits - actieve vering, traction control - wat voorkomt dat de wielen 'spinnen' - verboden. Kortom; de coureurs zullen de dienst weer gaan uitmaken.

Het zal de autosport goed doen. De laatste jaren waren Grand Prix' niet meer dan optochten. Dit seizoen niet uitgezonderd. Opnieuw domineerde de Williams, met Alain Prost als absolute topper. Dat was te voorzien. De Fransman heerste met minder overmacht dan zijn Britse voorganger Nigel Mansell, maar was eigenlijk al wereldkampioen op het moment dat hij zijn contract met Williams ondertekende. Zo groot is de overmacht van de combinatie tussen Renault (motor) en Williams (chassis en electronica). Volgend jaar mag Ayrton Senna alsnog in de stoel van Williams plaatsnemen. Nu al is hij gedoodverfde favoriet voor de wereldtitel. Afgelopen seizoen was hij in de veel langzamere McLaren lange tijd een serieuze bedreiging voor de veel snellere bolide van Prost.

Overigens ging het ook dit jaar weer tussen Williams en McLaren. De rest deed niet mee. Slechts Michael Schumacher in de Benetton Ford, zag kans een kleine wig te drijven in de suprematie van beide renstallen.

Vooruitblikken heeft altijd iets dubbelhartigs. Aan de ene kant is er de zekerheid dat er toch niets zal veranderen; aan de andere kant is er de hoop, - of illusie - dat een nieuw seizoen een nieuw tijdperk inluidt. De sportieve toekomst voor de eredivisie van de autosport ziet er ondanks alles beter uit dan de laatste jaren. Door het afschaffen van de geavanceerde electronica zal het veld in elkaar schuiven.

Zelfs Ferrari, tot dit seizoen de onbetwiste leider in de racerij, kan dan weer meedoen. De Italianen hebben de Fransman Jean Todt aan de technische staf toegevoegd en zijn inbreng was in de loop van dit seizoen al zichtbaar. Op het eigen circuit, Monza, behaalde Ferrari zelfs eindelijk weer een aansprekend resultaat, middels de tweede plaats van Jean Alesi. Het tot de verbeelding sprekende Italiaanse merk stond al jarenlang droog. Tot 1991 was Ferrari in bezit van 103 overwinningen. McLaren heeft die troon overgenomen.

● *Formule 1-racen is behalve een fysieke confrontatie tussen de coureurs vooral een botsing van de techniek. Stuurmanskunst staat volgend jaar echter weer voorop.* Foto: ARCHIEF LD

sport in cijfers

TENNIS

Johannesburg ATP-finale dubbelspel, 2,25 miljoen gulden, tweede dag. Forbes-Segal groep: Eltingh/Haarhuis - Woodbridge/Woodforde 6-3 6-4. Hewitt-McMillan groep: Kratzmann/Masur - Jensen/Jensen 7-6 5-7 6-2, Adams/Olhovsky - Connell/Galbraith 6-3 3-6 6-3. **Sheffield.** EK Landenteams, vrouwen. Nederland-Groot-Brittannië 2-1. Boogert-Waunwright 7-6 6-1, Rottier-Wood 5-7 3-6, Boogert/Kamstra-Wood/Lake 6-2 4-6 6-1.

SQUASH

Karachi. WK landenteams (mannen). Groep A, tweede speelronde: Australië-Egypte 3-0, Pakistan-Nieuw-Zeeland 3-0. Stand: 1. Australië 2-4, 2. Pakistan 2-4, 3. Egypte 2-0, 4. Nieuw-Zeeland 2-0. Groep B, tweede speelronde: Zweden-Nederland 3-0; Johnson-Buit 9-1 9-2 5-9 6-9 9-5, Thoren-Vertogen 9-4 9-0 9-1, Sjosten-Van der Pluijm 9-0 9-6 9-0; Engeland-Finland 3-0. Stand: 1. Engeland 2-4, 2. Finland 2-2, 3. Zweden 2-2, 4. Nederland 2-0.

SCHAKEN

Tilburg Interpolistoernooi, kwartfinales, eerste partijen. Kwartfinales: Joesoepov - Karpov 1/2-1/2, Vaganjan - Beljavski 1-0, Barejev - Sjirov 0-1, Georgiev - Ivantsjoek 1/2-1/2.

TAFELTENNIS

Open Zweedse vrouwen, eerste ronde: Struse - Noor 23-21 17-21 21-17 18-21 21-16; mannen: Greanga - Heister 21-16 8-21 21-15 21-15, Trinko Keen - Eloi 21-17 21-10 21-18, Haldan - Constantini 21-10 21-12 19-21 21-19, tweede ronde: Haldan - Persson walk over, Saive - Keen 21-10 21-14 21-17. mannen dubbel, eerste ronde: Haldan/Primorac - Suseno/Norberg 19-21 21-19 21-18. vrouwen dubbel, eerste ronde: Ging Li Juan/Badescu - Gerdie Keen/Noor 21-14 21-10.

HANDBAL

Oslo WK vrouwen. groep A: Noorwegen - Hongarije 18-15 (6-9), Polen - Spanje 30-19 (9-10); groep B: Denemarken - Litouwen 25-23 (13-12), Rusland - Zuid-Korea 28-25 (14-12); groep C: Roemenië - Angola 26-16 (10-6), Duitsland - Zweden 17-15 (7-8); groep D: China - Verenigde Staten 26-27 (11-13), Slowakije - Oostenrijk 16-13 (7-6).

Dubbel programma handbalsters

HEERLEN – De handbalsters moeten weer aan de bak in competitieverband. De eredivisie wacht een dubbel programma. Morgen speelt ADB/V&L uit bij PSV en Swift uit bij OSC. Zondag treedt V&L om 14.20 uur in Glanerbrook aan tegen Hellas en ontmoet Swift om 14.30 uur in de Jo Gerrishal SEW. Bij de heren staan morgen op het programma Tachos-Sittardia, Hermes-Blauw Wit en V&L-Olympia (19.30 uur, Glanerbrook).

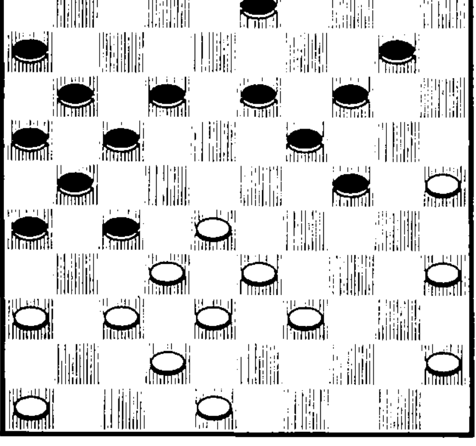
Roda zoekt inhaaldata

KERKRADE – Roda JC is in overleg met de KNVB en de tegenstanders op zoek naar nieuwe data voor reeds afgelaste en nog uit te stellen wedstrijden. De Kerkradenaren hebben voorgesteld de afgelopen weekeinde wegens de vorst geschrapte confrontatie in Leeuwarden tegen Cambuur in te halen op woensdag 15 december. Deze dag staat de vierde ronde van de KNVB-beker op het programma, maar beide ploegen zijn reeds uitgeschakeld. Roda JC heeft Volendam gevraagd het duel van 16 januari aanstaande in Noord-Holland te verschuiven naar carnavalszondag 13 februari. De Kerkradenaren willen uitstel omdat tot 16 januari wordt deelgenomen aan een internationaal toernooi op Gran Canaria. Tevens zal Roda JC een andere datum moeten vinden voor het thuisduel tegen NAC, dat aanvankelijk op vrijdag 17 december op de agenda stond. Twee dagen eerder dient de Bredase club namelijk aan te treden in de vierde ronde van de KNVB-beker. Spelen op zaterdag 18 of zondag 19 december is onmogelijk omdat het een risicowedstrijd betreft en die mogen in Kerkrade niet in het weekeinde worden gespeeld.

dammen

met john van den borst

Cema/De Vaste Zet deed twee weken terug een uiterst belangrijke stap richting kampioenschap door het Nijmeegse NOAD in eigen huis met 11-9 te verslaan. Met nog een relatief licht programma is de ploeg uit Geleen nu huizenhoog favoriet voor promotie naar de hoogste landelijke afdeling.
Hieronder een leuke partij uit de cruciale ontmoeting; met kracht spel verslaat oud-kampioen van Limburg Paul Nitsch daarin Michael Palmer, zoon van nationaal grootmeester Ruud Palmer.
M. Palmer (NOAD—**P. Nitsch** Cema/DVZ
1. 34-30 17-22 2. 30-25 11-17 3. 40-34 6-11 4. 45-40 19-23 5. 34-30 14-19 6. 25x14 9x20 7. 30-25 4-9 8. 25x14 9x20 9. 40-34 10-14 10. 34-30 20-25 11. 31-27 22x31 12. 36x27 25x34 13. 39x30 17-21 14. 44-39 11-17 15. 33-28 15-20 16. 38-33 20-24 17. 42-38 21-26 18 47-42 17-21 19. 39-34 1-6 20. 43-39 7-11 21. 49-43 12-17 22. 30-25 8-12 23 34-29 23x34 24. 39x30 2-8 25. 41-36 18-23 26. 43-39 12-18 27. 39-34 5-10 28. 50-45 8-12 29. 27-22 18x27 30. 34-29 23x34 31. 30x39. Zie diagram.

31 ... 26-31
Zeker niet slecht dit ongewone tegenoffer maar sneller resultaat geeft m.i. (27-31) 36x27 en (12-18) omdat de damzet 35-30, 25-20 en 28-22 dan veel te duur is.
32. 37x26 12-18 33. 39-34 24-30 34. 35x24 19x39 35. 33x44 10-15 36. 48-43 17-22! Aan de wisseling van spelbeeld die nu volgt houdt Nitsch een sterke schijf op 27 over.
37. 28x17 21x12 38. 32x21 16x27 39. 46-41 15-20 40. 41-37 20-24 41. 44-39 18-23 42. 39-34 12-18 43. 43-39 14-19 44. 45-40 3-9 45. 37-31 18-22 46. 34-30. Om in tijdnood in troebel water te vissen; met 40-35 (9-14) 34-30 (13-18) 39-33 (11-17) 33-29 (24x33) 38x29 (23x34) 30x39 (19-24)! had wit zich echter ook niet gered.
46 ... 24x33 47. 38x18 11-17 48. 25-20
Hier ging Palmer door zijn vlag maar met nog twee minuten bedenktijd zou Nitsch de sluitende winst die erin zit heus wel ontdekt hebben: (19-23!) 18x29 (13-19) 20-15 (9-14) 42-38 (6-11!) en wit kan opgeven omdat op 38-33 het hierslagje (19-23) enz. volgt.
Dan nog de oplossing van vorige week. Wit, elf schijven, op 16, 27, 28, 32/34, 37/39, 43 en 44. Zwart, elf schijven, op 7, 12, 13, 18/20, 21, 23/25 en 30.
1. 27-22 18x27 2. 34-29 23x34 3. 33-29 24x31 4. 16-11 27x40 5. 11x2 34x43 6. 28-23 19x28 en nu is het even goed kijken hoe de ene witte dam de overgebleven tien zwarte schijven te machtig is: wit slaat **7. 2x1** achtereenvolgens over 13, 30, 40, 28, 21, 31, 43 en 12!
Wie het mooie nieuwe boek waar deze slagzet uit gehaald was in bezit wil krijgen moet ƒ 23,20 overmaken op girono. 3525229 t.n.v. T. Berends, Endepoel 17, 6852 LE Huissen; o.v.v. '300 komposities, deel 3'.

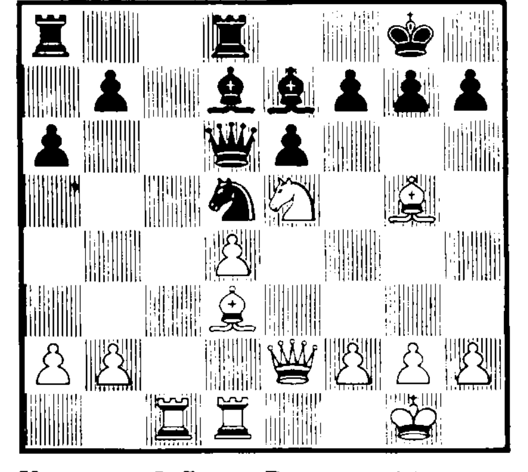
schaken

met michiel bunnik

Zoals altijd kijken we eerst naar de oplossing van het probleem van de vorige week. Het diagram was afkomstig uit de partij **Beresovski-Ruzele, 1988.** Wit: **Ke1, Dc4, Ta1, Th1, Lf1, Lh6, Pg5, a2, b2, c3, e2, f2, g2, h2.** Zwart: **Kh8, Dd8, Ta8, Tf8, Ld7, Lg7, Pb8, a7, b7, c7, e7, f6, g6, h7.** We zitten nog in de openingsfase en wit heeft reeds beslissend voordeel: **1. Df7!.** Indien zwart de dame neemt, verliest hij materiaal: 1. ..,T:f7 2. P:f7+, Kg8 3. P:d8, vandaar... **1. ..,Tg8 2. D:f6!** Aiaiai Zwart gaat mat en niets helpt meer. 2. ..,Le8 3. L:g7,T:g7 4. Df8+, Tg8 5. Dh6,Tg7 6. Pe6 en mat op de volgende zet. 1. ..,Df8 2. Pf7,D:f7 3. D:f7 zal zwart ook niet serieus overwogen hebben.

Door het jaar heen zijn er tal van open toernooien. Uit het open toernooi van Asti (Italië) twee hakpartijtjes, waaronder een van toernooiwinnaar Kosten.

Kosten - Mailfert Caro-Cann
1. c4,c6 2. e4,d5 3. c:d5,c:d5 4. e:d5,D:d5 Sommige spelers prefereren 4. ..,Pf6 bijv.: 5. Lb5+,Pbd7 6. Pc3,a6 7. Da4,Tb8 8. L:d7+,D:d7 9. D:d7,L:d7 **5. Pc3,Dd6 6. d4,Pf6 7. Lc4,e6 8. Pf3,Le7 9. 0-0,0-0 10. De2,Pc6 11. Td1,Pb4** Zwart moest rekening houden met 12. d5 bijv.: 11. ..,b6? 12. d5,e:d5 13. P:d5,P:d5 14. L:d5,Le6 (Wat anders) 15. Lb3!,Dc7 16. L:e6 en wit wint een pion. **12. Lg5,Pbd5 13. Pe5,a6** Wit verkrijgt groot voordeel maar na 13. ..,b6 is 14. Pb5 vervelend voor zwart bijv.: 14. ..,Dd8 15. Pc6,Dd7 16. P:e7+,P:e7 (16. ..,D:e7?? 17. L:d5) 17. L:f6,g:f6 18. Df3 **14. Tac1,Td8 15. Ld3!,Ld7 16. P:d5,P:d5? Zie diagram!**

Dit verliest geforceerd, maar ook na 16. ..,e:d5 17. Lf4 lijkt me de zwarte stelling niet te houden. **17. L:h7!** Waar hebben we die eerder gezien?! **17. ..,K:h7 18. Dh5+,Kg8 19. D:f7+ ,Kh7 20. Td3** Voelt u hem al aankomen? **20. ..,L:g5 21. Th3+,Lh6 22. T:h6+** Om na 22. ..,K:h6 met 23. Dg6 mat te mogen geven.

Komarov-Jefimov Damegambiet
1. d4,e6 2. c4,d5 3. Pf3,Lb4+ 4. Ld2,Le7 5. Pc3 Wit zou natuurlijk nu ook in het Catalaans over kunnen gaan met 5. g3. Zoals met zoveel dingen: een kwestie van smaak. **5. ..,Pf6 6. Dc2** Hoofdvarianten ontstaan na 6. Lg5 en 6. Lf4. **6. ..,Pbd7** Zwart moet niet direct 6. ..,c5 willen spelen, bijv.: 6. ..,c5 7. d:c5,d4 8. Pb5,L:c5 9. b4 **7. c:d5,e:d5 8. Lf4,0-0 9. e3,c5!? 10. Le2** Een goede zet. 10. Ld3,c4 11. Lf5,g6 12. Lh3 is onduidelijk en 10. d:c5,P:c5 11. Ld3,Le6 12. 0-0,Tc8 leidt tot gelijk spel. **10. ..,b6 11. 0-0,Lb7 12. Tfd1,a6 13. d:c5,b:c5 14. Pe5,Pb6!** Houdt pion d5 goed gedekt; Na 14. ..,P:e5 15. L:e5, komt pion d5 op de tocht. **15. a4,a5 16. Td2,Dc8?!** Het idee is goed, maar de uitvoering minder. De dame wil naar e6, maar zwart had eerst h6 moeten spelen. Het waarom wordt snel duidelijk. **17. Pf3!** Indien nu 17. ..,De6 dan volgt 18. Pg5,Dd7 19. Le5 **17. ..,h6?! 18. Ld3!,Lc6** Of 18. ..,d4 19. Lf5,De8 20. e:d4,L:f3 21. g:f3,c:d4 22. T:d4 met wit voordeel. **19. Pe5,Le8 20. Lf5,Db7 21. Dd1,Td8 22. Df3,Kh8 23. Dh3,Pg8** Er dreigde 24. L:h6 enz. **24. Tad1,L:a4 25. Dh5! 25. P:a4,P:a4 26. Dh5!,Lf6** Dit biedt geen soelaas. Na 26. ..,Ld6 volgt 27. T:d5,Pf6 (27. ..,L:e5 28. T:d8,T:d8 29. T:d8,D:b2 30. Df3) 28. Dh3,P:d5 29. L:h6 en wit heeft een winnende aanval. Na de tekstzet trouwens ook: **27. Pg6+! 1-0**

bridge

met michel franssen

De Amerikanen en Fransen openen al een jaar of twintig 1 ♥ of 1 ♠ wanneer ze minstens een 5-kaart in die kleuren hebben. Anders beginnen ze met hun langste lage kleur. Wanneer de lage kleuren even lang zijn, openen ze 1 ♣. Een hand als ♠AB76 - ♥HV85 - ♦H6 - ♣BT3 of ♠AB7 - ♥HV85 - ♦H86 - ♣BT3 wordt met 1 ♣ geopend, een hand als ♠AB76 - ♥HV85 - ♦BT3 - ♣H6 met 1 ♦. Aan deze voorbeelden zien we dat 1 ♦ alleen maar op een 3-kaart wordt geopend indien openaar 4-4 hoog en een 3-kaart ♦ heeft. In alle andere gevallen toont een 1♦-bod een 4+kaart.
Het grote voordeel van 5-kaart hoog is, dat de 5-3 fit direct wordt vastgelegd. De nadelen van 1♣ of 1♦ op een 3+kaart zijn beperkt. Ook in klassiek Acol verhogen we een lage kleuropening (1♣-2♣ of 1♦-2♦) pas wanneer we een 5-kaart steun meebrengen, geen 4-kaart in een hogere kleur hebben en onze hand ongeschikt is voor een 1SA-antwoord.
De praktijk leert, dat we ook niet bang hoeven te zijn dat we vaker slams in de lage kleuren zullen missen dan de Acol-spelers. Die gaan immers ook pas op zoek naar een fit in een lage kleur wanneer er geen 4-4 of 5-3 fit in ♥ of ♠ is.
Het argument dat de 4-4 fit hoog verloren gaat wanneer rechts tussenbiedt na een lage 3-kaartsopening, houdt ook geen steek. We spelen toch negatieve doubletten tot en met 4♥? Een voorbeeld:

West	Noord	Oost
1♣	2♥/3♥/4♥	DBL

Het doublet van Oost is niet voor straf, maar belooft een 4-kaart ♠. Als Oost goed tegenzit in de hartens, moet hij passen in de hoop dat West een heropeningsdoublet kan geven. Dat doublet kan Oost dan laten staan. Heeft West niet genoeg kracht voor een heropeningsdoublet, dan levert een strafdoublet toch geen goede score op. Oost mag niet altijd een negatief doublet geven. Behalve een 4-kaart in de (andere) hoge kleur moet hij ook genoeg topkracht hebben, anders komt West in de problemen. Op 1-niveau zijn 6 HCP genoeg, op 2-niveau hebben we nog voldoende aan 8 HCP, op 3-niveau moeten we al 10 HCP hebben en op 4-hoogte zelfs een opening.

De Nederlandse leerboeken hebben bijna allemaal het klassieke Acol, 4-kaart hoog, als basis. Twee jonge topspelers, Bart Nab uit Tilburg en Koen Gijsman uit Amsterdam, hebben met hun Bridge-Plusproducties een tegenhanger voor de Van Start Tot Finish-reeks van Cees Sint en Ton Schipperheijn op de markt gebracht.
De opzet van Bridge-Plus is als volgt: vier bridgers gaan aan tafel zitten. Iedereen krijgt een briefje met daarop de kaarten die hij moet pakken. Op elk briefje staan twaalf handen. Noord zoekt de Noordhand van het eerste spel uit zijn kaartspel, Oost de Oosthand, enzovoorts. Als iedereen zijn kaarten heeft, kan het spel beginnen. Na afloop van het eerste spel noteert Noord de score op het scorebriefje en worden de handen van spel twee uitgezocht, geboden en gespeeld.

Zijn alle twaalf spellen klaar, dan wordt het boekje erbij genomen. Daarin staan alle spellen compleet met het juiste bied- en spelverloop. Het 5-kaart hoogsysteem van Nab en Gijsman wijkt op één punt af van wat hierboven staat. Zij openen een 4♠-4♥-3♦-2♣-hand niet met 1♦ maar met 1♣. Waar nodig wordt ook nog het juiste biedverloop volgens klassiek Acol gegeven.
Inlichtingen: Hoog Laag Bridgeprodukties, postbus 9205, 5600 HE Tilburg, tel. 013-443727, fax 013-359247.

Dirigente Daniëlle Duyx snel ingeburgerd bij VCH

Prestatie ondanks renovatie

Van onze correspondent
PAUL DEMELINNE

ERLEN – Spelverdelen is een apart vak in de volleybal-ort. Maar niet in huize Duyx in Meerssen. Daar zetten de ntelieden Daniëlle en Pedro regelmatig een balletje op. De n bij VCH in Heerlen, de ander in het shirt van Rapid VC aastricht. Anders dan in het verleden zien ze elkaar weinig elen. Jammer, want dat was altijd voer om lekker te kunnen nnen. Daarvoor is dit seizoen trouwens weinig aanleiding. eide ploegen gaan na zeven speeldagen ongeslagen aan kop.

ooral de prestatiecurve van het in-ipend gerenoveerde VCH wekt rbazing bij vriend en vijand. „We en het blijkbaar beter dan alge-een werd verwacht," zegt Daniëlle uyx-Willems, een van de vijf euwkomers in de Heerlense oeg.

n half jaar geleden twijfelde Da-ëlle Duyx nog over haar volley-altoekomst. Na twee plezante sei-enen in België was de keuze oeilijk. Terug naar haar oude lief-Rapid VC? Het vooruitzicht op elen in de derde divisie – Rapid u pas twee maanden later een va-nte stek in de tweede divisie aan-boden krijgen – lokte niet be-ald. Een telefoontje uit Heerlen acht uitkomst. „Aan de slag gaan et een nieuw geformeerd team in eerste divisie vormde een uitda-g waar ik wel zin in had," moti-eert de 26-jarige spelbepaalster ar keuze.

utoriteit

heeft het uitstekend naar haar in de sporthal Kaldeborn. De ainingen van Peter Arets zijn pit-. „Vooral technisch leer ik veel . Omdat fouten via gerichte, indi-uele aandacht gecorrigeerd wor-en." Ger Spijkers is een veeleisen-, maar buitengewoon ervaren ach, zo ervaart Daniëlle Duyx. Hij is een autoriteit die respect af-wingt door zijn analytisch vermo-en. Geen nietszeggend geleuter in ruimte tijdens wedstrijden, maar oncrete aanwijzingen en oplossin-gen die hout snijden. Dat heb ik in het verleden wel eens anders meegemaakt."

De in Meerssen geboren en getogen Daniëlle Duyx is de jongste van drie volleyballende zusjes. Begonnen bij Volharding, zocht ze het op vijftienjarige leeftijd hogerop bij Rapid VC in Maastricht. Daar speelde Yvonne Linders als regisseuse eerste viool. Daniëlle moest lang op haar kans wachten. Die kreeg ze na zes jaar onder leiding van coach Ben de Bruyn. „We schoten vanuit de derde divisie omhoog. In het seizoen '90/'91 gingen we, met achteraf te weinig ervaring en lengte, op avontuur in de eerste divisie. Een sofjaar waarin we alles verloren."
Als reactie viel de ploeg min of meer uit elkaar. Daniëlle Duyx en Manon Weyts verkasten naar Hasselt. Een totaal andere beleving. „Volleybaltechnisch is het niveau er een stuk minder dan hier. Daar heeft niemand verder een boodschap aan. Alleen het resultaat telt. Hasselt werd twee jaar achtereen kampioen. Dus veel publiek en een lekkere sfeer. We konden niet stuk."
Niettemin hield Daniëlle Duyx de eer aan zichzelf toen Hasselt als kersverse eredivisionist op zoek ging naar versterking op de Nederlandse markt en Gaby Goessens van VCH contracteerde. „Daarmee kwam het aantal buitenlandse speelsters op drie, terwijl er maar twee mogen spelen. Ze begrepen er weinig van dat ik uit mezelf vertrok. Maar ik wil spelen en niet op de bank zitten."

Sportieve eerzucht die Daniëlle Duyx dit seizoen volledig kwijt kan in Heerlen. Een ploeg in opbouw en – paradoxaal genoeg – tegelijkertijd koploper. Wat wil je nog meer? „Het klikt in deze ploeg met veel nieuwe gezichten. De sfeer groeit met de week door een positieve instelling. Er staan acht evenwaardige speelsters met verschillende kwaliteiten die elkaar compenseren en hard willen werken."

Morgen staat het thuistreffen tegen VoCASA, een van de naast belagers, op de rol. Daniëlle Duyx heeft de mouwen vast opgerold. „Deze wedstrijd wordt een graadmeter. Kloppen we VoCASA dan denk ik dat we dat we het nog een tijdje bovenaan kunnen volhouden."

● *Daniëlle Duyx in huiselijke kring. De volleybalster heeft het uitstekend naar haar zin bij VCH.*
Foto: FRANS RADE

agenda

Aankondigingen vóór woensdag naar sportredactie Limburgs Dagblad postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Onder vermelding van 'agenda'

dag 26 november
ZAALVOETBAL. Nederweert, sporthal, 0 uur: Nederweert-Wittenhorst
BILJARTEN. Meerssen, café Rheingold, 0 uur: Districtsfinale pers. kampioen-ppen, libre klein, tweede klas (voortzet-zaterdag en zondag 13.00 uur).

erdag 27 november
HANDBAL. Dames: Weert, Leuken, 05 uur: Comma/Rapiditas-GHC. Heren: een, Glanerbrook, 19.30 uur: Hir-mann/V&L-Olympia H.
VOLLEYBAL. Heerlen, sporthal Kalde-, 15.30 uur: VCH 2-Trivos (dames) en H-VC Sittardia (heren), 17.30 uur: VCH-CASA (dames) en VCH 3-Sondermeyer/L (dames). Meyel, sporthal De Körref, 0 uur: Peelpush-Savicto (dames). Weert, rohal Moesel, 17.00 uur: Facopa/VC rt-Autodrop/VCG (dames). Heythuy-, sporthal Aoreven, 16.15 uur: HBC-CASA 2 (heren). Landgraaf, sporthal Ba-erg, 16.30 uur: Geevers/VCL-Henzo/ os (dames). Urmond, sporthal Over-nthe, 17.00 uur: ADC-Karanoi (dames). uver, sporthal de Schans, 17.00 uur: Re-c-Facopa/VC Weert 2 (heren). Kerkrade, orthal Rolduc, 17.00 uur: Furos-Velden en). Maasbracht, Andreashal, 16.30 uur: asbracht-Karanoi (heren).
WIELRENNEN. Brunssum, Heidecam-g, 12.00 uur: ATB-cyclecross.
ATLETIEK. Swartbroek, Bertilliastraat, 00 uur: Halve marathon van Swartbroek.
MOTORSPORT. Sittard, café Eiken-om, 19.30 uur: Huldiging Charel Wolters ederlands motorcross kampioen 250cc).
KRUISBOOG. Roermond, zaal Schli-er, 17.00 uur: Wintercompetitie (vereni-gen Limburgia, Robin Hood en Willem l).
BRIDGE. Aken, Spielcasino, 10.30 uur: ernationaal Drielanden Bridgetoernooi.
KARATE. Landgraaf, Sjpaans Kentje, 00 uur: Viering 15-jarig bestaansfeest n Ku.

dag 28 november
HANDBAL. Dames: Geleen, Glaner-ook, 14.20 uur: ADB/V&L-Hellas; Roer-ond, Jo Gerrishal, 14.30 uur: Swift-SEW; lkenburg, de Wiegerd, 14.00 uur: Del-ch/Iason-OBW; Panningen, Piushof, 20 uur: Bevo Heldia-Westlandia; Venlo, orthal, LLoreal-Stock Control/SVM; rn, van Hornehal, 14.50 uur: Leidal-Swift Beek, de Haamen, 13.00 uur: Caesar-Nio-; Susteren, Reinoudhal, 13.10 uur: Noav-terholt; Heythuysen, Aoreven, 14.20 r: HVN/DES-Plan Keukens/Margraten. ren: Beek, de Haamen, 14.20 uur: Caesar-OH; Panningen, Piushof, 12.00 uur; Bevo de Sprint; 14.40 uur: Bevo-Groene Ster; nlo, sporthal, 14.30 uur: Loreal-Hellas; del, de Schulp, 15.00 uur: HBS-Arnhem Sittard, Stadssporthal, 16.30 uur: VGZ/ ttardia 2-Revival/Blauw Wit 2; Susteren, einoudhal, 14.20 uur: Noav-Udi; Blerick, erbos, 13.10 uur: Blerick-Tremeg; Ge-en, Glanerbrook, 13.00 uur: Hirschmann/ &L 2-Vios; Oirsbeek, de Pollack, 14.10 r: Plabos/Zwart Wit-EMZ 2; Munsterge-en, sporthal, 15.10 uur: SVM-Jupiter.
BASKETBAL. Beek, de Haamen, 17.00 r: Archers-Kimbria (heren); Heerlen, Va-nbeuk, 14.45 uur: Braggarts-MSV (heren).
HOCKEY. Dames (alle wedstrijden 12.45 r): Maastricht, sportcomplex HC Maas-cht: Maastricht-Klein Zwitserland; Roer-ond, sportcomplex HC Concordia: Con-rdia-Uden; Bunde, Heiveld: Meerssen-emert; Valkenburg, sportcomplex HC lkenburg: Valkenburg-Kerkrade. Heren le wedstrijden 14.30 uur): Sittard, sport-mplex HC Sittard: Sittard-Geldrop; erlen, sportpark Kaldeborn: Heerlen-Oir-hot; Kerkrade, Dentgenbach: Kerkrade-rsel; Bunde, Heiveld: Meerssen-Nuth; leen, sportpark Zuid: Geleen-Valken-rg.
WIELRENNEN. Baexem, politie oplei-ngscentrum PIOV, 13.00 uur: Veldrit atenbos (TWC Maastrappers).
AUTOSPORT. Baarlo, sportpark de erckt, 13.00 uur: NK finale hotrod klasse.

andag 29 november
VOETBAL. Roermond, terrein Stadswei-de, 19.00 uur: voorronde NK: Limburg-Arn-hem (onder 14 jaar).

Woensdag 1 december
● HANDBAL. Heren: Beek, de Haamen, 20.45 uur: Revival/Blauw wit-Aalsmeer.
● GOLFBILJARTEN. Vijlen, clublokaal GBC A gen Kirk, 20.00 uur: Huldiging jubi-larissen.

Atleten die doping gebruiken vliegen er bij Herman Vleugels uit

Limburgse trainer oogst bij PSV

Van onze correspondent
MICHEL FRANSSEN

LANDGRAAF – PSV-atletiek heeft sinds februari een Landgraafse trainer voor de groep van lange en middenlange afstandlopers, de 46-jarige Herman Vleugels. De resultaten hebben niet lang op zich laten wachten. In het baanseizoen presteerden de PSV-ers over de hele linie een stuk beter. Die lijn wil Vleugels volgend jaar graag doortrekken.

Doping is de laatste jaren een hot item in de (atletiek)sport. Vleugels is blij dat Erik de Bruin vorige week door de KNAU werd vrijgesproken van dopinggebruik. „Ik hoop dat de zaak daarmee is afgedaan, niet alleen voor hem, maar voor de hele Nederlandse atletiek. Niemand wist dat het zo zou aflopen. Het was toch een hele rel met die competitiefinale in Eindhoven. Eigenlijk had de KNAU toen de atleten moeten beschermen tegen eventuele uitsluiting door de IAAF. Ik heb mijn atleten in elk geval tegen vermelding op een zwarte lijst beschermd door ze vooraf terug te trekken. Laat ik duidelijk zijn: ik wil geen atleten die zich drogeren. Wie ik betrap, kan meteen zijn biezen pakken."

De Limburgse trainer doet het puur natuur. Hij neemt onder andere de training waar van Vivian Ruijters. De atlete komt net als Mark Borghans uit de school van Jan van Uden. Toen die twee jaar geleden door een ernstige ziekte werd getroffen, was de Sittardse veelal op zichzelf aangewezen. Borghans deed de planning voor haar, maar hij kon vanuit Amsterdam, waar hij werkt, niet alles corrigeren.

Stijl

Vleugels stak de helpende toe. Eind mei pakte Ruijters in Sittard de Zuidnederlandse titel op de 1500 meter. „Het ontbrak haar niet aan een goede instelling, maar haar stijl was niet best. Ze liep niet, maar sprong. Ik heb met haar vooral aan de techniek gewerkt." Met succes.

● *Herman Vleugels bezig aan de warming-up voor een training op de Brunssummerheide.*
Foto: FRANS RADE

De atlete uit Sittard was niet de enige die Vleugels onder zijn hoede nam. De Limburger begeleidde ook zijn zoon Marcel en het Heerlense talent Richard Bock toen deze hun baantrainingen in Eindhoven afwerkten. Later kwam daar Luc Krotwaar bij.

Volgens Vleugels willen jonge lopers te snel naar de lange afstand. „Dan is het op een gegeven moment gedaan met de progressie. De trainers bij PSV werken vooral aan de snelheid. Maar natuurlijk moet iedereen trainen met atleten van eigen niveau, anders raken met name de jongere atleten snel overtraind. Wij hebben bij PSV nu vier atleten, die op een niveau van 1.53 op de 800 meter en 3.50 op de 1500 meter zitten."

Vleugels verwacht veel van Peter van de Velden. Zijn prestaties van de laatste tijd werden nog gedrukt door een verhuizing van Rotterdam naar Eindhoven. „In het veldloopseizoen zou hij wel eens voor verrassingen kunnen zorgen. In de sterk bezette TV-torenloop finishte hij drie weken geleden als tiende, maar toen stond hij nog niet op scherp. Tijdens het NK in Wieringermeer krijgt de subtop een kwaaie aan hem voor de resterende WK-tickets. Dat Krotwaar naar Boedapest gaat, is voor mij een uitgemaakte zaak. Ruijters is, als alles meezit, niet helemaal kansloos. Op papier heeft Nederland heel wat loopsters die beter zijn dan zij, maar die zijn nooit allemaal fit. Bovendien geven anderen de voorkeur aan de wegatletiek."

Het is duidelijk dat Herman Vleugels goed werk levert bij PSV. Hij rekent erop dat de mannen van PSV bij het NK estafette een medaille op de 4 keer 1500 meter pakken. „We hebben nog een jong talent in Richard Smulders die 1.55 op de 800 en 3.58 op de 1500 meter liep bij de A-jongens. Die gaat komend jaar nog een stuk harder. Bij de meisjes komt Jany van Gerwen eraan. Die liep dit jaar als B-meisje 2.16 en 4.43. Met die laatste tijd staat ze zelfs nummer een van Nederland."

wedstrijd van de week

Basketbal
Braggarts-M.S.V.
zondag 14.45 uur
sporthal Varenbeuk
Heerlen

Sportieve revanche, dat is de grote drijfveer voor de basketballers van Braggarts aan de vooravond van het duel tegen koploper M.S.V. uit Noordwijk. De Heerlense Globetrotters (men speelt veertien wedstrijden in de randstad) ontvangen zondag in de eigen Varenbeuk de ongeslagen koploper van de eerste divisie. Technische en individualistische kwaliteiten tegen homogeniteit en werklust. David tegen Goliath, een duel op verschillende niveau's. De dubbele meters tegen klein duimpje. Aan het woord twee oude bekenden uit een grijs verleden. Jos Bams, topscorer bij Braggarts, en Rick Driessen, captain en assistent-coach bij de koploper uit Noordwijk. Ooit teamgenoten in Jong Oranje.

Wordt het een beladen duel?

Rick Driessen: „Braggarts heeft een typisch Limburgse spelstijl. Hard werken op basis van een sterk collectief en met een grote speldiscipline. Wij hebben op papier de sterkere ploeg maar spelen nog te individueel. Ik denk wel dat we winnen maar als het bij de Limburgers eenmaal begint te lopen, kunnen we onze borst nat maken. Bang ben ik echter zeker niet."

Jos Bams: „We hebben nog iets recht te zetten na de oorwassing in Noordwijk. Daar werden wij in de slotminuten onder de voet gelopen na een voortreffelijke eerste helft. Nu hebben wij echter het thuisvoordeel, we zijn compleet en de teamspirit is momenteel buitengewoon goed."

Braggarts heeft een sfeergevoelige ploeg waarin emotie een grote rol kan spelen. Als Bams de kachel kan aanmaken, de guards de fast-break opzoeken en het basketbalmonument Renzo Zwiers het op de (zware) heupen krijgt, kunnen de Heerlenaren iedereen aan.

Rick Driessen: „Het is bekend dat Zwiers alleen in de thuiswedstrijden meedoet. Het is natuurlijk leuk om tegen spelers met naam te spelen, maar imponeren doet het me niet. Wij hebben een uitgebalanceerde ploeg met routine en jeugdig elan terwijl Braggarts toch te veel afhankelijk is van een drietal mensen. Wij zijn de ongeslagen koploper, zijn tweemaal achtereen kampioen geworden en op iedere positie in het voordeel."

Volgens Driessen is M.S.V. op alle posities sterker. Weinig kans dus voor Braggarts?

Jos Bams: „Onzin. Op de guard- en forward-positie zijn wij duidelijk sterker. Onder de borden moest onze center Roger Consten het destijds afleggen tegen hun luchtmacht. Dat team draait alleen maar op de centers. Maar Roger heeft zondagmiddag hulp van Renzo Zwiers die er in het uitduel niet bij was."

M.S.V. heeft weinig zwakke plekken. De ploeg is op basis van kwaliteit met recht de trotse koploper, maar is kwetsbaar in het collectief. Braggarts weet dat op dat gebied mogelijkheden liggen.

Rick Driessen: „Ach, voor Zwiers zijn we niet zo bang en Bams kennen we nog uit het verleden. Hij speelt slim, maar wij zijn op zijn trucs ingesteld. Wij zijn gewoon op alle fronten sterker en hebben in Bart Driessen, mijn broertje, een niet te stoppen center."

Is Bart Driessen inderdaad niet te stoppen voor je team?

Jos Bams: „Die center kan wat verwachten. We zullen hem collectief aanpakken, omzwermen met gretige handen en met alle sportieve middelen proberen te stoppen. Wij hebben wat recht te zetten en ik weet zeker dat we qua wilskracht aan het langste eind trekken. Het collectief wint het nog steeds van het individu. Daarbij kan die opvliegerige coach hier in Heerlen niet zijn fratsen uithalen. Dat soort intimidaties pikken wij niet. Als er iemand intimideert, dan zijn wij dat en niet de gasten. Trouwens wij hebben niets te verliezen. Zij zijn in de positie om te moeten presteren."

Heerlens toernooi groeit uit voegen

DOOR ROB SPORKEN

HEERLEN – Voor de tiende keer vindt morgen het Heerlense squashtoernooi plaats. Begonnen als klein evenement voor hobbyisten, is het inmiddels uitgegroeid tot een van de grootste squashtoernooien van Nederland. Organisator Frans Deumens ziet tot zijn tevredenheid steeds meer deelnemers afdalen naar het zuiden. Belangrijker vindt hij het echter dat sporters die ooit aan het toernooi hebben deelgenomen, elk jaar terugkeren. Een duidelijke indicatie dat de squashers het naar hun zin hebben.

In 1983 namen enkele liefhebbers, die elkaar geregeld troffen in cafe Bijsmans, het initiatief een klein toernooi op poten te zetten. Niemand kon bevroeden dat het inmiddels tot Cadac Open omgedoopte toernooi een decennium later tot de grootste van het land zou behoren. Een heuglijke situatie. Aan de andere kant dreigt het toernooi uit zijn voegen te groeien.

Volgens Frans Deumens liggen twee feiten ten grondslag aan de toeloop. „De mensen die hier zijn komen spelen, zien we elk jaar terug. Het beviel dusdanig goed, dat ze vrij vroeg informeerden wanneer de datum voor de nieuwe uitvoering was." Het netwerk breidde zich uit. Niet alleen in Heerlen, ook buiten de stads-, ja zelfs buiten de provinciegrenzen werd gesproken over het Cadac Open.

Uiteraard moet er een reden zijn waarom spelers hun omgeving op de hoogte brengen van de positieve ervaringen in Heerlen. Een importante rol speelt daarbij de opzet van het evenement. „We combineren topsquash met gezelligheid, zoals een feestavond. Voor iedereen is er wat te beleven. Zowel voor de spelers uit de A-categorie alsook voor de hobbyisten."

Bekendheid

De tweede oorzaak van de toegenomen populariteit, is het feit dat de sport inmiddels grote bekendheid geniet. Deumens realiseert zich dat terdege. „Het is een razendsnelle sport. Je hebt minder basistechniek nodig dan bij tennis, waar je eerst een paar lessen moet nemen om een redelijk balletje te kunnen slaan. Uiteraard spelen techniek en conditie een belangrijke rol als je je verder ontwikkelt."

Toch staat de sport in Nederland eigenlijk nog in de kinderschoenen. Zeker op organisatorisch gebied. Het is bijvoorbeeld niet bekend hoeveel squashers ons land rijk is. De kosten die verbonden zijn om lid te worden van de squashbond zijn voor veel sportcentra te hoog. Dat geldt zeker voor de meeste recreanten. Een lidmaatschap van de bond is voor deze groep niet zo nodig.

De cijfers over het aantal squashers mogen moeilijk te geven zijn, het aantal banen neemt zienderogen toe. Een gunstige gang van zaken dus. Frans Deumens heeft echter zijn bedenkingen. De banen liggen overal verspreid. Dat er veel hallen zijn met slechts een paar banen kan zelfs averechts werken. Wanneer de mogelijkheid om in de Haddow te squashen wegvalt, zullen de spelers aldaar andere lokaties moeten uitzoeken. „Het wordt op andere plaatsen dan zo druk, dat mensen de sport mogelijk de rug toekeren. Je zou een sportcentrum moeten hebben met een aanzienlijk aantal squashbanen. Ik weet zeker dat zoiets haalbaar is."

Ideaal

De organisator verwijst daarbij naar het sportcentrum in Aken, dat liefst zeventien banen rijk is. Het centrum in Heerlen is daar met zijn vier banen niets bij. „Toch is deze accommodatie ideaal. Veel deelnemers komen van ver en blijven meerdere dagen hier. Ze kunnen in het Sporthotel meteen een kamer pakken. Maar het klopt dat we te weinig banen hebben."

De limiet ligt bij 150. Meer spelers wil en kan Dreumens niet toelaten. Hij moet er niet aan denken dat hij spelers moet weigeren wegens gebrek aan speelruimte. Net nu hij er dit jaar in geslaagd is spelers uit alle categorieën aan te trekken. Van de A-klasse tot de klasse 40-plussers. Voorlopig schuift hij dat probleem op de lange baan. Eerst genieten van topsquash. Het toernooi start vandaag en duurt tot en met zondag.

Limburgs Dagblad

KIOSK

Deze pagina wordt gecoördineerd door de afdeling PR en Promotie. Voor inlichtingen: 045-739366.

KIOSK IS ER VOOR U!
Op deze pagina brengen wij wekelijks reisaanbiedingen, mogelijkheden om uitstapjes te maken, een speciale rubriek voor de Vrienden van het Limburgs Dagblad en andere wetenswaardigheden, die voor u als lezer van belang kunnen zijn.
Heeft u ons iets te melden, schrijf ons dan minimaal 2 weken vóór het evenement.
LIMBURGS DAGBLAD, t.a.v. KIOSK, POSTBUS 3100, 6401 DP HEERLEN.

27 + 28 NOVEMBER
- ★ 3 x 11 jaar "De klotsköp van het kastieel". Zaterdag 20.11 uur: jubileumavond met prinseproclamatie, gehoorzaal kasteel Hoensbroek. Zondag 11.00 uur Frühschoppen; 17.30 uur jubileumreceptie; 20.11 uur jubileumtreffen met orkest, gemeenschapshuis Mariagewanden. Beide dagen gratis entree.

27 NOVEMBER
- ★ Vrije markt in het muziekcentrum Margriet, Ridder Hoenstraat 204, Hoensbroek. Van 10.00 tot 16.00 uur geopend, Sint Nicolaas aanwezig tussen 12.30 en 14.00 uur. Entree *f* 1,- volwassenen, kinderen *f* 0,50.
- ★ Kwajongkampioenschap van Klimmen, organisatie mannenkoor St. Remigius. Aanvang 20.00 uur in café 't Köppelke, Klimmenderstraat 8, Klimmen.
- ★ Bal met orkest Fietse Freem in dancing Ties. Aanvang 20.30 uur, vrije entree, organisatie 't Sponsor Comité.
- ★ Fanfarebal met orkest "Magic Four". Café-restaurant De Varenbeuk, aanvang 20.30 uur, entree vrij, organisatie Fanfare St. Caecilia, Nieuw-Einde-Versiliënbosch.
- ★ Jazzavond in café Allure aan de Maastrichterlaan 81, Vaals. Medewerking door The Old Fashioners uit Sweikhuizen. Aanvang 21.30 uur, entree vrij, organisatie Stichting Jazzclub Vaals '79.
- ★ 5e Echter Zaater Hermeniekes Treffen. Royal Theater Fonkë, Echt, aanvang 20.00 uur. Organisatie de Häötelentäöt Bend.
- ★ 4e Sjpasskapellentreffen in de Fanfarezaal in Simpelveld. Aanvang 20.11 uur, entree vrije gave. Organisatie Troatecloeb Huls.
- ★ C.V. Groët Neuehage houdt prinseproclamatie met medewerking van diverse Limburgse artiesten. Harmoniezaal aan het Sunplein in Nieuwenhagen. Aanvang 20.11 uur, entree *f* 5,-.
- ★ Intocht Sinterklaas b.g.v. 10-jaar winkelcentrum Heerlerheide. Vanaf 14.00 uur.

28 NOVEMBER
- ★ Creativiteitsmarkt van 13.00 tot 17.00 uur in het Don Bosco Huis aan de Tudderenderweg 46, Sittard. Entree gratis, organisatie vereniging Don Bosco.
- ★ Adventsconcert, aanvang 14.30 uur, in H. Michaëlkerk, De Wendelstraat, Eikske, Schaesberg. Medewerkenden: harmonie St. Michaël en kinderkoor Children's Voice.
- ★ Sint- en Kersttentoonstelling van 14.00 tot 18.00 uur in gemeenschapshuis De Landjwaer, Landweringstraat 112, Ophoven-Sittard. Gratis entree, organisatie hobbyclub De Klommelaerkes.
- ★ Intocht van St. Nicolaas in Merkelbeek. Vertrek om 14.30 uur vanaf De Kling naar gemeenschapshuis De Henkhof.
- ★ Stichting Kinderopvang houdt open huis in het nieuwe kinderdagverblijf aan de Wieënweg 6, Brunssum. Vanaf 15.30 uur.
- ★ Rommelmarkt in Cultureel Centrum Jreets, Kaalheidersteeweg 107, Kerkrade. Entree *f* 1,-; kinderen tot 12 jaar gratis.
- ★ Vlooienmarkt in de Timpaan in Gulpen. Van 10.00 tot 18.00 uur. Entree *f* 2,50, 65+ *f* 2,-, kinderen t/m 12 jaar hebben gratis toegang.
- ★ Eerste Kerkraadse Philatelisten Vereniging houdt ruilbeurs. Verzamelaars, leden en niet-leden zijn welkom tussen 14.00 en 17.00 uur in de Jreets aan de Kaalheidersteenweg in Kerkrade.
- ★ Diapresentatie over pinguins en papoea's. Lezing van de Vallekebergse Alpevrung in de Amyerhoof te Amby, Maastricht. Aanvang 20.00 uur, entree *f* 7,50.

1 DECEMBER
- ★ V.V. Stadbroek houdt kienavond, aanvang 19.30 uur. Lokatie: Jan Steenstraat, Sittard.
- ★ Kinderinstuif b.g.v. 10 jaar winkelcentrum Heerlerheide. Vanaf 12.00 uur o.a. poppentheater, ballonnenwedstrijd, koemelken, knikkerschietbaan enz. Lokatie: Wannerplein.

MET DE SINT OF DE KERSTMAN AAN TAFEL!

Na de overweldigende belangstelling voor de brunch-boottochten in oktober, herhalen we deze aanbieding en kunt u ook in de feestmaand december gezellig brunchen op de Maas. Bovendien worden de zondagen vanaf nu nóg feestelijker.
Op 28 november en 5 december komt er een zéér speciale gast aan boord, die met name door de kinderen aanbeden wordt. De goedheiligman in hoogst eigen persoon zal zijn opwachting maken en misschien is er voor brave vaargasten een verrassing...

Als de Sint op 6 december weer richting Spanje gaat maakt hij in feite plaats voor die andere belangrijke gast die op de zondagen 12 en 19 december aan boord zal zijn. De Stiphoutboot wordt tegen die tijd geheel uitgedost met sfeervolle kerstversiering en dus is het vanzelfsprekend dat de kerstman niet mag ontbreken. Op deze manier krijgen de toch al aangename brunchboottochten een speciaal cachet en is het ook voor de kleine, jonge bruncher extra spannend.

SPECIALE VRIENDENPRIJS!
Met de bon op deze pagina genieten Vrienden van het Limburgs Dagblad een speciale prijs. Volwassenen krijgen een korting van VIJF GULDEN en betalen *f* 40,- (i.p.v. *f* 45,-). Kinderen van 4 t/m 12 jaar betalen *f* 1,50 per leeftijdsjaar (i.p.v. *f* 2,50!)

RESERVEREN
Het is absoluut aan te raden om vóóraf voor deze speciale Sint- en kerstbrunchboottochten te reserveren.
U kunt dit telefonisch doen bij Rederij Stiphout, van maandag t/m zaterdag tussen 9.00 en 18.00 uur onder telefoonnummer 043-254151.

U reserveert de door u bedoelde zondag, vermeldt het aantal personen en dat het om de aanbieding voor de Vrienden van het Limburgs Dagblad gaat en betaalt vóór u aan boord gaat op de door u gekozen zondag.

Programma

11.00 uur:	Inschepen aan boord van de brunchboot (gelegen aan de aanlegsteiger tussen de Wilhelminabrug en St. Servaasbrug in hartje Maastricht.
11.30 uur:	Vertrek voor een uitgebreide rondvaart op de Maas over de Grensmaas naar Eijsden en door de watersportgebieden van Oost-Maarland. Tijdens deze boottocht wordt het uitgebreide brunchbuffet met vele koude en warme gerechten gepresenteerd. De scheepsaccordeonist zorgt voor stemmige - bij de speciale gast - passende muziek.
13.30 uur:	Tussenstop in Maastricht, u kunt aan boord blijven.
14.00 uur:	Vertrek voor het tweede deel van de boottocht naar de St. Pietersberg.
14.15 uur:	Aankomst bij de St. Pietersberg waar u van boord gaat voor een bezoek aan de beroemde mergelgrotten.
14.45 uur:	Vanaf het café Casino Slavante vertrekt u met VVV-gidsen voor een spectaculaire rondleiding door dit onderaardse labyrinth.
15.45 uur:	Einde van de rondleiding, u wandelt terug naar de aanlegsteiger van de boot.
16.15 uur:	Aan boord voor het laatste deel van de boottocht.
17.00 uur:	Aankomst te Maastricht en ontscheping.

BON: BRUNCHBOOTTTOCHT MAASTRICHT KIOSK

Naam: ....

Woonplaats: ....

Vriendenpasnummer: ....

Aantal personen: .... max. 4

Op vertoon van deze bon hebben volwassenen VIJF GULDEN korting en kinderen EEN GULDEN korting per leeftijdsjaar, op de prijs voor een brunchboottocht op 28 november, 5, 12 en 19 december 1993.

28 NOVEMBER
- ★ Merselo-Venray Sinterklaastocht 5 - 10 - 20 km. Start: zaal het Anker, Schoolstraat 8.00-15.00 uur. Inlichtingen: 04780-86035/86556.
- ★ Puth-Schinnen, wintertocht 7 - 15 - 25 km. Start: Puthherhof, Kerkweg 155 7.00-14.00 uur. Inlichtingen: 046-526663.
- ★ Weert, wintertocht 10 - 30 km. Start: 't Blaak Geuzendijk 35 van 9.0 14.00 uur. Inlichtingen: 04950-33966.

29 NOVEMBER
- ★ Genk (B) Ter Boektocht 10 km. Start: Zaal 't Schoolke, 14.00-20.00 Inlichtingen: (09-32) 11224621.

NIEUWE EXPOSITIE BIJ GALERIE GAUDI

Vanavond om 20.00 uur opent de Duitse dichteres Barbara Musial bij galerie Gaudi in Landgraaf een expositie van de kunstenaressen Gerda Roodenburg-Slagter (keramiek) en Ton van der Hoogen (schilderijen).
Gerda Roodenburg gebruikt reliefs en etsachtige technieken bij het vormgeven van haar keramisch werk. Kleurschakeringen op de oppervlakken van de vaasvormen en schalen geven een sfeer, te vergelijken met oude freco's.
In het werk van Ton van den Hoogen heeft het buitengebe ren een eigen beeldtaal gekregen. Haar werk toont soms nietigheid van de mens tegen de grootheid van natuu monumenten en natuurgeweld, waarbij de schoonheid va kleine gebeurtenissen niet wordt vergeten.
De expositie is te zien t/m 19 december in Galerie Gaudi a de Hereweg 83, Landgraaf. Op vrijdags van 16.00 tot 20. uur, zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.

Weer nieuwe datum busreis

PHANTOM OF THE OPERA

Honderden lezers hebben inmiddels gebruik gemaakt van de mogelijkheid om met het Limburgs Dagblad naar de Phantom of the Opera in het Circustheater in Scheveningen te reizen.
Tot en met januari zijn we volgeboekt maar we hebben in samenwerking met Coachnet een nieuwe reservering kunnen doen voor **zondag 1 mei 1994!**
De voorwaarden zijn exact hetzelfde: er zijn diverse opstapplaatsen in Limburg, u bent rond 12.00 uur in Scheveningen, de matineevoorstelling begint om 14.00 uur, direkt na de voorstelling (ca. 17.00 uur) brengen de bussen van Arke u weer naar Limburg. Prijs *f* 127,50 inclusief het entreebewijs (3e rang) en reserveringskosten.
Bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen kunt u deze busreis boeken onder betaling van de reissom.

Zaterdag 18 december 1993
Stadsschouwburg Heerlen, aanvang 20.00 uur

RUTH JACOTT AND CHRISTMAS AT THE PHILHARMONIC

● *Ruth Jacott, in Nederland inmiddels tot topartiest geworden, vertolkte in diverse landen de hoofdrol van de succesmusical Cats. Zij schitterde in A night at the Cottonclub en kwam met succes voor Nederland uit tijdens het Eurovisie Songfestival. Exclusief voor heel Nederland biedt de Heerlense Schouwburg u een uniek kerstconcert waarin Ruth begeleid wordt door de Koninklijke Philharmonie Bocholtz o.l.v. Jan Stulen. U hoort o.a. werken van Bizet, Reeds en Händel. Na de pauze is de beurt aan o.a. Bernstein en Gershwin en uiteraard ontbreken de traditionele kerstliederen niet.*

BON: RUTH JACOTT KIOSK

Naam: ....

Vriendenpasnummer: ....

Aantal personen: .... max. 4

SPECIALE VRIENDENKORTING
Op vertoon van nevenstaande bon krijgt u aan de kassa **vijf gulden vriendenkorting** op de entreeprijs van veertig gulden. U betaalt dan *f* 35,- p.p.